

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΥΠΡΟΥ

Θλίψη για τα σενάρια διαδοχής μου

Αυστηρή απάντηση στη διαδοχολογία που έχει ξεσπάσει με αφορμή την προσωπική του δοκιμασία με την υγεία του δίνει ο Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος. Μιλώντας στην «Κ» χαρακτηρίζει μικρούς και μικρότερες τα όσα διαδίδουν, λέγοντας πως θα συνεχίσει να υπηρετεί την Εκκλησία όσο η υγεία του του το επιτρέπει. Χωρίς αναστολές μιλά για την υγεία του, καθώς και για τη μετάβασή του στο Λονδίνο όπου θα συνεχίσει τη θεραπεία του. Για το εθνικό ζήτημα είναι βέβαιος πως μόνο ο Αμερικανός Πρόεδρος μπορεί να το επιλύσει. **Σελ. 10**

ΤΟ SUV ΠΟΥ ΗΡΘΕ ΓΙΑ ΝΑ ΑΝΑΤΡΕΨΕΙ ΤΑ ΠΑΝΤΑ.

ALFA ROMEO STELVIO

AUTOMASTERS
Λευκωσία • Λαρνακί • Πάφος • 17777370

www.alfaromeo.com.cy

ΧΑΡΑ ΦΩΚΑ

Να εκτιμήσουμε το μεγαλείο της ζωής

Την πρώτη θέση στον 47ο Παγκόσμιο Διαγωνισμό συγγραφής επιστολών κατέλαβε η Χαρά Φωκά του Γυμνασίου Δροσιάς. Η 14χρονη μιλάει στην «Κ» για την εμπειρία της στον διαγωνισμό, το μήνυμα που ήθελε να στείλει, αλλά και για τα προβλήματα του σχολείου της. «Όλοι αυτοί οι πρόσφυγες παρόλο που βιώνουν τον πόνο έχουν μεγάλη δύναμη μέσα τους. Πρέπει να εκτιμήσουμε το μεγαλείο της ανθρωπίνης ζωής», αναφέρει. **Σελ. 16**

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

- ✓ **ΧΡΙΣΤΗΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ** Σελ. 4
Ομοσπονδιακό κράτος και οι αδίκιοι νομικοί όροι της επικαιρότητας
- ✓ **ΠΕΤΡΟΣ ΖΑΡΟΥΝΑΣ** Σελ. 11
Νέα διαδικασία διαπραγματεύσεων και νέα μορφή λύσης
- ✓ **ΛΑΡΚΟΣ ΛΑΡΚΟΥ** Σελ. 15
Αποκεντρωμένη εν μέσω θυέλλης

Ο Αβέρωφ σε ρόλο αντιπροέδρου

Στον δρόμο για το 2023, επιχειρεί πολιτικούς πόντους και με τη διαφοροποίησή του από τον Πρόεδρο

Η νύχτα της επανεκλογής του Νίκου Αναστασιάδη υπήρξε και για τον Αβέρωφ Νεοφύτου μια νέα αρχή, σχεδιάζοντας τη στρατηγική του με ορίζοντα το 2023. Αυτό φάνηκε καθώς στη δεύτερη θητεία Αναστασιάδη ο

συναγερμικός πρόεδρος νιώθει πιο άνετα να διαφοροποιηθεί σε ζητήματα από την κυβέρνηση του. Φρόντισε να το υπογραμμίσει τις τελευταίες μέρες, ψέγοντας τους χειρισμούς στο Κυπριακό και επιχειρώντας τις

δικές του κινήσεις και επαφές, δίνοντας την εντύπωση πως επιδιώκει ρόλο σκιώδους προέδρου ή δεύτερου τῆ τάξει στο κυβερνητικό σχήμα. Κινήσεις που προκάλεσαν τη δυσφορία Αναστασιάδη, ο οποίος έστειλε

την πρώτη προειδοποιητική βολή ότι φτάνει σε κόκκινες γραμμές. Το σίγουρο είναι πως θέλει να έχει ρόλο και λόγο και ανοικτό είναι μέχρι πού είναι διατεθειμένος να διαφοροποιηθεί από τον Πρόεδρό του. **Σελ. 6**

«Συμπτώσεις» και υποψίες για «το κορίτσι με το μπαλόνι»

Πολλές είναι οι υποψίες για την αυτοκαταστροφή του έργου του ανώνυμου καλλιτέχνη Μπάνκι «το κορίτσι με το μπαλόνι». Την περασμένη εβδομάδα το έργο τέθηκε σε δημοπρασία στον οίκο Sotheby's και κατακυρώθηκε σε αγοραστή έναντι του ποσού του ενός εκατομμυρίου λιρών. Μόλις όμως κατακυρώθηκε τέθηκε σε εφαρμογή ο μηχανισμός, κομματιάζοντας τον πίνακα σε λεπτές λωρίδες. Ο δημιουργός του έργου υποστηρίζει ότι τοποθέτησε τον μηχανισμό και τις λωρίδες στην κορνίζα. Το ερώτημα που πλανάται είναι αν ο οίκος το γνώριζε. Επίσης υπάρχουν πολλές «συμπτώσεις» και τα σενάρια ποικίλουν. Στη φωτό η στιγμή που ενεργοποιείται ο μηχανισμός αυτοκαταστροφής. **Σελ. 23**

ΚΥΠΡΙΑΚΟ

Οι αρμοδιότητες της κεντρικής κυβέρνησης

Η «Κ» παρουσιάζει τον κατάλογο αρμοδιοτήτων που έχουν αναταθεί στην κεντρική κυβέρνηση της ομοσπονδίας σε περίπτωση λύσης του Κυπριακού, πάνω στον οποίο θα γίνει η συζήτηση μεταξύ των πλευρών. Εμπεριέχει από ζητήματα που άπτονται των εξωτερικών σχέσεων και σχέσεων με την Ε.Ε., τη διαφύλαξη της αποτελεσματικής συμμετοχής της Κύπρου στην Ε.Ε., την άμυνα κ.ά. «Δεν μπορείς να έχεις κράτος χωρίς άμυνα, ασφάλεια, διεθνή προσωπικότητα και ιθαγένεια» τόνισαν πηγές στο γενικότερο πλαίσιο. **Σελ. 4**

ΣΥΝΤΕΥΞΕΙΣ

- ✓ **ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ**
Η αποκέντρωση εξουσιών δεν είναι ακόμη πλήρως διαμορφωμένη θέση. **Σελ. 7**
- ✓ **ΕΡΑΤΩ ΜΑΡΚΟΥΛΛΗ**
Η παραχώρηση έπρεπε να γίνει στο πλαίσιο διαπραγματεύσεων. **Σελ. 8**

Ο Καραγιάν στήνει κόμμα απ' την αρχή

Κύριος στόχος οι βουλευτικές

Στις 21 Οκτωβρίου μπαίνει επίσημα στην πολιτική κονίστρα η Δημοκρατική Παράταξη με τον Μ. Καραγιάν να ηγείται της όλης διαδικασίας και έχοντας ως επιδίωξη να αναλάβουν νέα πρόσωπα που δεν έχουν φθαρεί πολιτικά, αποφεύγοντας έτσι και την ταμπέλα του αντιΔΗΚΟ. **Σελ. 9**

Σε τεντωμένο σχοινί ΣΥΡΙΖΑ και ΑΝΕΛ

Οι Πρόσες κρίνουν την πορεία

Καθοριστικός για τον πρωθυπουργό Αλέξη Τσίπρα είναι ο Νοέμβριος εντός του οποίου θα αποσαφηνιστεί οριστικά η τύχη της συμφωνίας των Πρεσπών, που θα κρίνει την πορεία της συγκυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ - ΑΝΕΛ, η οποία πλέον κινείται σε τεντωμένο σχοινί. **Σελ. 19**

Αλλαγή προσέγγισης όχι πλαισίου

Από τις 12 στις 27 αρμοδιότητες της ομοσπονδιακής κυβέρνησης

Η συζήτηση που έχει ανοίξει αναφορικά με το αν η «καλαρή» ομοσπονδία σημαίνει εγκατάλειψη της Διζωνικής, Δικονομικής Ομοσπονδίας είναι μεγάλη. Με βάση πληροφορίες, δεν αλλάζει η στόχευση που αφορά λύση μέσα στο πλαίσιο Διζωνικής, Δικονομικής Ομοσπονδίας αλλά η προσέγγιση. Κρίνεται, ωστόσο, η κίνηση αυτή

από τον Πρόεδρο Αναστασιάδη, πολιτικά, τόσο γιατί δεν έγινε νωρίτερα όσο και για το ότι και ο ίδιος συνέχιζε μέχρι πρότινος τη διαπραγματευτική τακτική της ισχυρής κεντρικής κυβέρνησης. Ενώ, λοιπόν, ο Τάσος Παπαδόπουλος συζητούσε για 12 αρμοδιότητες, ο Δημήτρης Χριστόφιας για 21 φτάσαμε τώρα στις 27. **Σελ. 5**

Μείωσε τα ΜΕΔ η Alpha Bank

Μετέφερε δάνεια 400 εκατ. ευρώ στη μητρική της στην Ελλάδα

Η Alpha Bank Κύπρου ξαλάφρωσε από κόκκινα δάνεια 400 εκατ. ευρώ. Πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν ότι η τράπεζα δημιούργησε ένα όχημα ειδικού σκοπού και μετέφερε μέρος των ΜΕΔ της σε αυτό. Στο όχημα, το οποίο θα διαχειρίζεται η Alpha Bank Ελλάδος, η Alpha Bank Κύπρου φόρτωσε κόκκινα δάνεια 400 εκατ.

ευρώ. Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια της Alpha Bank Κύπρου στο τέλος του 2017 ανέρχονταν σε 1,72 δισ. ευρώ και αντιπροσώπευαν το 65,6% του συνόλου των δανείων της. Μετά την πράξη αυτή τα ΜΕΔ της πέφτουν στα 1,32 δισ. ευρώ, που αντιστοιχούν στο 50,3% του συνόλου των δανείων της. **Οικονομική, σελ. 4**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Και πολιτικά κυλάει η πέτρα

Η διαδικασία διαπραγματεύσεων του Κυπριακού βρισκόταν για μήνες σε έναν παράξενο λήθαργο. Καμία πραγματική εξέλιξη και αναμονή χωρίς αντίκρισμα. Προϊόντος του χρόνου, στο παρά πέντε αν θέλετε, μια κίνηση που έκανε η ε/κ πλευρά ήταν ικανή να φανερώσει το αδιέξοδο αλλά και μια διέξοδο. Αδιέξοδο που άρχισε χρόνια πριν, με άγνοια την κεντρική κυβέρνηση, συνεχίστηκε και από τον Πρόεδρο Αναστασιάδη, ο οποίος όμως θέλοντας να διορθώσει και το δικό του λάθος πρότεινε αποκέντρωση εξουσιών. Το ότι σπκάνει συζήτηση γιατί δεν έγινε πιο πριν είναι απολύτως θεμιτό. Όπως και το ότι ακόμη και στην πολιτική η πέτρα πρέπει να κυλά για να μη χορταριάσει. **As δούμε, λοιπόν, την ουσία των πραγμάτων, του Κυπριακού, τώρα που ξεκίνησε πάλι να κινείται.**

Απελευθέρωσε τον πάστορα και ζητάει ανακωχή η Τουρκία

Μήνυμα ανακωχής στη διένεξη μεταξύ Τουρκίας και ΗΠΑ συνιστά η απόφαση τουρκικού δικαστηρίου για απελευθέρωση του Αμερικανού πάστορα Αντρίου Μπράνσον από τον κατ'οίκον περιορισμό, μία ενέργεια που βάζει τέλος στην 24μην φυλάκισή του. Τα σημάδια ότι οι δύο πλευρές εργάζονταν για να επιλύσουν τη διένεξη ήταν εμφανή τους τελευταίους μήνες. Στη φωτό ο Αμερικανός πάστορας (με τα γυαλιά στο μέσον) μετά την απόφαση του δικαστηρίου. **Σελ. 19**

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ ΕΝΘΕΤΟ «ΖΩΗ»

ΣΙΝΕΜΑ

Κατ'οίκον κινηματογραφικές προβολές

Η κινηματογραφική παραγωγή μεταλλάσσεται και όπως λέει ο Πέπε Σαμπάς της Home Entertainment Manager της Odeon. «Η παρουσία των διαδικτυακών πλατφορμών είναι θετική για τον κινηματογράφο, αφού εκ των πραγμάτων πέφτει χρήμα στην αγορά». **Σελ. 1**

ΘΕΑΤΡΟ

Η Αλεξάνδρα Παλαιολόγου μιλάει στην «Κ»

Δύο ιστορίες αυτοβιογραφικές που δίνουν το στίγμα της εποχής και σκιαγραφούν τη συγγραφέα-ορόσημο της Ελλάδας της μεταπολίτευσης παρουσιάζει η Αλεξάνδρα Παλαιολόγου, την οποία σκηνοθετεί ο Ένκε Φεζολλάρι. **Σελ. 3**

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Ο Φ. Φωτιάδης άφησε πλούσιο πνευματικό έργο

Ο πατέρας του Ιάκωβος από έναν τζιβέ και ο υιός Φώτος με 66 λίρες των οικονομικών δεν έχασαν ποτέ από πού ξεκίνησαν, και όπως μου είπε «τα χρήματα για μένα είναι απλώς το μέσον για να υλοποιήσω καλούς στόχους». **Σελ. 4**

ZENITH
SWISS WATCH MANUFACTURE SINCE 1865

ZENITH, THE FUTURE OF SWISS WATCHMAKING

DEFY | El Primero 21
1/100th of a second chronograph

Vassos Eliades Accessories Ltd
Nicosia - Limassol, Tel.: 22 897 361

Πού θα είναι το επόμενο σου **ταξίδι;**

Ψάχνεις φθηνά αεροπορικά εισιτήρια;

Η budgetfly.com αναζητά χιλιάδες αεροπορικές εταιρείες, συγκρίνει τιμές και βρίσκει φθηνά αεροπορικά εισιτήρια σε δευτερόλεπτα.

 budgetfly.com

 Get it on
Google play

 Available on the
App Store

Κίνηση χωρίς αλλαγή πλαισίου λύσης

Επικοινωνιακή αλλά και πρακτική, λένε πηγές, αλλά έχοντας ήδη επιβαρύνει και η πλευρά Αναστασιάδη την κεντρική κυβέρνηση

Του ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ

Η συζήτηση που έχει ανοίξει για τα καλά τις τελευταίες ημέρες αναφορικά με το περιεχόμενο της λύσης εμπεριέχει και σωρεία ερωτημάτων αναφορικά με το αν η «καλαρή» ομοσπονδία σημαίνει εγκατάλειψη της Διζωνικής, Δικονομικής Ομοσπονδίας. Στην ουσία των πραγμάτων και με πληροφορίες της «Κ» τόσο από πολιτικές όσο και πολιτειακές πηγές, δεν αλλάζει η στόχευση που αφορά λύση μέσα στο πλαίσιο Διζωνικής, Δικονομικής Ομοσπονδίας. Ούτε και η βάση διαπραγμάτευσης, που είναι οι αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας

Ο Τάσος Παπαδόπουλος συζητούσε για 12 αρμοδιότητες, ο Δημήτρης Χριστόφιας για 21, ενώ τον ίδιο δρόμο ακολούθησε και ο Νίκος Αναστασιάδης.

συνεπικουρούμενες από το πλαίσιο παραμέτρων του γ.γ. των Η.Ε. Με την κίνηση αυτή, που και πηγές τη χαρακτήρισαν στην εφημερίδα ως αμιγώς πρακτική, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είχε σκοπό να αποσυμφωρήσει την κεντρική κυβέρνηση της Ομοσπονδίας σε περίπτωση λύσης από εξουσίες που εμπίπτουν σε αυτή και που είναι αποτέλεσμα διαπραγματεύσεων εδώ και πολλά χρόνια. Πολιτικά, η εν λόγω κίνηση δεν έγινε χωρίς δεύτερες σκέψεις από τον Νίκο Αναστασιάδη, εξού και εν πολλοίς δεν ανακοινώθηκε ευρέως. Λίγοι ήταν, σύμφωνα με το ρεπορτάζ, οι γνώστες και όχι αποκλειστικά στην

Κύπρο. Στην κ. Λουτ είχε δοθεί ένα περίγραμμα που άφηνε παράθυρο ανοικτό. Ωστόσο, το ότι Πρόεδρος της Δημοκρατίας αποφάσισε να μετατοπίσει το κέντρο βάρους που αφορούσε τις αρμοδιότητες της κεντρικής κυβέρνησης, δεν έχει καταγραφεί στο παρελθόν, όσο κι αν η ιδέα είχε όντως αναδυθεί και στο παρελθόν, αλλά με τον Νίκο Αναστασιάδη ως αρχηγό του ΔΗΣΥ.

Στροφή μετά το φόρτωμα

Σύμφωνα με τα όσα αντιλαμβάνεται η «Κ» βασικός στόχος την περασμένη περίοδο ήταν να διατηρηθεί «ζωντανό» το πλαίσιο Γκουτιέρρες. Του οποίου την ισχύ θέλει να διατηρήσει η ε/κ πλευρά, ωστόσο, μένει να διαφανεί και από την έκθεση του γ.γ. των Η.Ε. Το δε σημείο που προκαλεί πονοκέφαλο είναι εκείνο της αποτελεσματικής συμμετοχής. Αυτό πρόταξε και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ακόμη και στον γ.γ. των Η.Ε., αυτό ήταν και το σημείο καμπής που φέρεται ν' άλλαξε τη συζήτηση. Προοδευτικά οι αρμοδιότητες της κεντρικής κυβέρνησης αυξάνονταν στο πλαίσιο διαπραγμάτευσης στο Κυπριακό. Σημειολογικά μόνο αναφέρεται ότι ο Τάσος Παπαδόπουλος συζητούσε για 12 αρμοδιότητες, ο Δημήτρης Χριστόφιας για 21, ενώ τον ίδιο δρόμο ακολούθησε και ο Νίκος Αναστασιάδης. Φτάσαμε έτσι να συζητάμε για 27 αρμοδιότητες στην κεντρική κυβέρνηση, που εξ αυτών έχουν συμφωνηθεί περίπου 22. Δημιουργήθηκε έτσι και με ευθύνη Αναστασιάδη ένα δυσλειτουργικό αποτέλεσμα που δεν το αρνείται κανείς, συν των πιέσεων που έθεταν οι Τ/κ (δορυφορικά και η Τουρκία, βάζοντας μπροστά τους Τ/κ) ώστε να αποκομίσουν περισσότερα οφέλη. Το σημείο στο οποίο αναφέρεται η τ/κ πλευρά, στο πλαίσιο Γκουτιέρ-

Η εν λόγω κίνηση δεν έγινε χωρίς δεύτερες σκέψεις από τον Νίκο Αναστασιάδη, εξού και εν πολλοίς δεν ανακοινώθηκε ευρέως. Στην κ. Λουτ είχε δοθεί ένα περίγραμμα που άφηνε παράθυρο ανοικτό.

ρες, είναι αυτό: «Το θέμα της αποτελεσματικής συμμετοχής θα πρέπει να συζητηθεί περισσότερο σε ό,τι αφορά το ζήτημα της μιας θετικής ψήφου (πότε και κάτω από ποιες συνθήκες, σε ποια σώματα και οι σχετικοί μηχανισμοί επίλυσης αδιεξόδων), ενώ όλα τα εναπομείναντα στοιχεία στον διαμοιρασμό της εξουσίας, συμπεριλαμβανομένου και της τ/κ θέσης για την εκ περιτροπής προεδρία θα πρέπει επίσης να συζητηθούν». Πηγές σχολιάζουν στην «Κ» πως το θέμα της εκ περιτροπής, όσο κι αν γίνεται αντιληπτό ακόμη και από τον Πρόεδρο Αναστασιάδη πως βρίσκει αντιτάσεις στην κοινωνία, αναιρείται δύσκολα. Οπότε εδώ και καιρό το βάρος από την ε/κ πλευρά έχει πέσει στο να αντιμετωπιστεί η θετική ψήφος, το βέτο δηλαδή, και να μην προκαλεί δυσλειτουργία της κεντρικής κυβέρνησης. «Έχουμε έξι σημεία, στα τρία είναι σημαντικά για να πάρει η ε/κ πλευρά και στα άλλα τρία αναμένεται να δείξει η ε/κ πλευρά ελαστικότητα», σχολίαζαν διπλωματικές πηγές.

Αλλάζοντας όμως την προσέγγισή της η Λευκωσία, μετά από χρόνια διαπραγμάτευσης και συσώρευσης εξουσιών στην κεντρική κυβέρνηση, δεν λύνει αυτόματα το πρόβλημα της λειτουργικότητας, όπως τόνοιαν και πηγές στην εφημερίδα. «Είναι ένα πράγμα η βούληση της ε/κ πλευράς και άλλο η κατάληξη. Και από την άλλη η Τουρκία δεν δεσμεύτηκε, ουσιαστικά όμως προς τα εκεί κινείται για την ασφάλεια και τις εγγυήσεις. Μένει να φανεί και αυτό», τόνοιαν πηγές.

Οι έρευνες

Στο πώς διαμορφώνεται η στρατηγική στο Κυπριακό, και τα βήματα που και πώς αποφασίζονται, είναι μια πολιτική συζήτηση χρόνων.

Απεται δε πολλών παραγόντων, και ένας εξ αυτών είναι και δημοσκοπικές έρευνες που «δείχνουν» τον τρόπο που και η ίδια η κοινωνία αντιλαμβάνεται το Κυπριακό. Στις έρευνες φαίνεται τόσο η συμφωνία ή και η διαφωνία εν γένει με τους χειρισμούς του εκάστοτε Προέδρου της Δημοκρατίας στο Κυπριακό, όσο και το ποια πιστεύει η κοινωνία ότι είναι η καλύτερη διευθέτηση του Κυπριακού. Τέτοιες έρευνες γίνονται συχνά κατά παραγγελία της επικοινωνιακής ομάδας, περίξ του εκάστοτε Προέδρου της Δημοκρατίας, όσο και από εφημερίδες, με τις πρώτες να μη βλέπουν το φως της δημοσιότητας όπως εξυπακοείται. Σύμφωνα με τις πληροφορίες της «Κ», από τις τελευταίες προεδρικές και μετά, ανάλογη έρευνα δεν έχει λάβει χώρα. Οπότε δεν είχε κάτι εσχάτως ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας στα χέρια του. Ωστόσο, όπως λένε αρμόδιες πηγές, λίγες είναι οι διαφορές που δύναται να παρουσιαστούν σε συγκεκριμένα δεδομένα από έρευνα σε έρευνα. Αυτό φαίνεται να συμβαίνει τόσο με την εκ περιτροπής προεδρία όσο και με το ποια θεωρεί η κοινωνία ως την καλύτερη διευθέτηση του Κυπριακού. Σε δημοσκόπηση της «Κ», σε ερώτηση για την καλύτερη διευθέτηση του κυπριακού, 48% των ερωτηθέντων απάντησαν υπέρ της Διζωνικής, Δικονομικής Ομοσπονδίας, 18% προτιμούν τη διατήρηση της σημερινής κατάστασης, 15% υποστηρίζουν τη μερική επιστροφή εδαφών και τον οριστικό διαχωρισμό και 11% τάσσονται υπέρ του ενιαίου κράτους. Η λύση Διζωνικής, Δικονομικής Ομοσπονδίας φαίνεται ότι κερδίζει σημαντικό έδαφος στις επιλογές των πολιτών, αφού ακόμη παλαιότερα και δη τον Φεβρουάριο του 2010 σε αντίστοιχη δημοσκόπηση της «Κ» το ποσοστό ήταν 37%.

Νέο πρωτοποριακό app "Drive Safe"

Οι Γενικές σε βοηθούν να γίνεις καλύτερος οδηγός

Μάθε τώρα πόσο καλός οδηγός είσαι με το νέο πρωτοποριακό app "Drive Safe" από τις Γενικές Ασφάλειες Κύπρου. Το "Drive Safe" σε βοηθά να γίνεις ακόμα καλύτερος οδηγός, επιβαρυνόμενος τις επιδόσεις σου.

Μάθε περισσότερα στο www.gic.com.cy

Το "Drive Safe" είναι διαθέσιμο για όλους. Κατέβασέ το δωρεάν και μπες στην κλήρωση για τέσσερα μοναδικά road trip.

ΛΟΓΙΣΤΕΣ ΤΗΣ Google Play

Γενικές Ασφάλειες Κύπρου

Σταθερά αξιόπιστες

Ο ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΣΤΗΝ «Κ»

Η αποκέντρωση εξουσιών δεν είναι ακόμα πλήρως διαμορφωμένη θέση

Η Κυπριακή Δημοκρατία θα έχει και επιστημονική-τεχνοκρατική τεκμηρίωση για το θέμα, λέει ο κυβερνητικός εκπρόσωπος

Συνέντευξη στον ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ

Μπορεί να γίνει συζήτηση, παραδέχεται στην «Κ» ο κυβερνητικός εκπρόσωπος Πρόδρομος Πρόδρομος αναφορικά με το γιατί δεν έπεσε η ιδέα περί αποκέντρωσης των εξουσιών πιο πριν στο τραπέζι, στη Γενεύη ή αλλού, όπως και γιατί δεν είχε τεθεί και τα προηγούμενα χρόνια, σε πρωτότερο στάδιο της διαπραγματεύσεως. Τονίζει πως δεν αποτελεί ακόμη διαμορφωμένη θέση, τάσσεται υπέρ της απευθείας επαφής με την Τουρκία και λέει ότι η Δημοκρατία θα έχει και επιστημονική και τεχνοκρατική τεκμηρίωση, αλλά και συνδρομή εμπειρογνομοσύνης σε επίπεδο που απαιτείται για ένα τόσο σημαντικό θέμα.

—Θέσαμε τις θέσεις αυτές που εκφράζει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας περί χαλαρής Ομοσπονδίας και στον γ.γ. των Η.Ε.; Συνακόλουθα η κ. Λουτ ήταν ενήμερη για τις θέσεις μας, μετά την αποκλήρωσή της από την Κύπρο;

—Να διευκρινίσουμε πρώτα κάτι. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας πρότεινε έναν προβληματισμό. Αυτή η κατεύθυνση της αποκέντρωσης των εξουσιών με την ενίσχυση των περιφερειών, η οποία στοχεύει να βελτιώσει τη λειτουργικότητα και επομένως τη βιωσιμότητα του πολιτεύματος μετά από μια λύση, δεν είναι ακόμα μια πλήρως διαμορφωμένη θέση. Δεν θα μπορούσε να γίνει μια τέτοια συζήτηση με τον ίδιο τον γενικό γραμματέα στην πρόσφατη συνάντηση, αφού εκεί ο Πρόεδρος επικεντρώθηκε στην προοπτική να υποστηρίξει την άμεση επανένταξη της διαπραγματεύσεως και την αξία του πλαισίου με τις έξι παραμέτρους που κατέθεσε ο κ. Γκουτιέρες. Ο Πρόεδρος προσπάθησε να ενθαρρύνει τον κ. Γκουτιέρες να προχω-

ρήσει, εξηγώντας του και γιατί η στασιμότητα εμπεριέχει κινδύνους. Η παρέμβαση του προέδρου μας έπρεπε επομένως να εστιασθεί και στην κατάθεση κάποιων πρόσθετων ιδεών που μπορεί να βοηθήσουν τη διαδικασία. Όσον αφορά τη συνάντηση με την κυρία Λουτ, αντιλαμβάνεστε ότι έγιναν σίγουρα αναφορές και στα θέματα λειτουργικότητας και βιωσιμότητας μιας λύσης. Δεν προσφερόταν βέβαια ούτε εκείνη η συνάντηση για την κατάθεση προτάσεων. Επαναλαμβάνω όμως ότι δεν πρόκειται για μια θέση που να έχει υποβληθεί, αλλά έχουμε ένα προβληματισμό, μια πρόταση κατεύθυνσης που θα διαμορφώσει στη συνέχεια μια θέση μας ή και κάποια πρόταση.

—Σε ποιο επίπεδο έχει φτάσει η επικοινωνία με τον ΥΠΕΞ της Τουρκίας, αναφορικά με το Κυπριακό; Μπορεί να ειπωθεί πως έχουμε διαρκή επικοινωνία;

—Είναι, νομίζω, σημαντικό ότι γίνεται μια απ' ευθείας επαφή και προσπάθεια συνεννόησης. Θα υπενθυμίσω εδώ ότι μόνιμη καιρική επισημάνση ήταν πάντοτε ότι η Τουρκία από την οποία ουσιαστικά εξαρτάται η λύση του Κυπριακού δεν βρίσκεται στο τραπέζι της διαπραγματεύσεως. Με τους χειρισμούς του ο Πρόεδρος Αναστασιάδης είχε καταφέρει από τη διάσκεψη της Γενεύης και περισσότερο στη συνέχεια, να γίνει η Τουρκία μέρος της διαπραγματεύσεως. Είδαμε τι έγινε στο Κραν Μοντάνα, ακόμα και αν δυστυχώς δεν υπήρξε το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα. Έτσι πάντως μπόρεσε και ο γενικός γραμματέας, ο κ. Γκουτιέρες, να φέρει το ζήτημα της ασφάλειας στην πρώτη γραμμή της συζήτησης, συμπεριλαμβανόμενων των εγγυήσεων και του κατοικητικού στρατού. Ταυτόχρονα, δεν

Η Τουρκία έχει πεισθεί ότι θα πρέπει να συζητήσει έστω και άτυπα -αφού επιμένει να μην αναγνωρίζει την Κυπριακή Δημοκρατία, λέει ο κυβερνητικός εκπρόσωπος.

Δεν λέγαμε πάντα ότι στόχος θα έπρεπε να είναι να μιλήσουμε απευθείας με την Τουρκία, και αυτό επιτεύχθηκε. Και αυτό επιτεύχθηκε.

λέγαμε πάντα ότι στόχος θα έπρεπε να είναι να μιλήσουμε απ' ευθείας με την Τουρκία, την κατοικητική δύναμη; Και αυτό επιτεύχθηκε. Φαίνεται από τον κ. Τσαβούσογλου ότι η Τουρκία έχει πεισθεί ότι θα πρέπει να συζητήσει έστω και άτυπα -αφού επιμένει να μην αναγνωρίζει την Κυπριακή Δημοκρατία. Έγινε μια αρχή, θα δούμε την εξέλιξη.

—Κανονικά δεν θα έπρεπε να υπάρχει επικοινωνία με τον Ακιντζι επί όλων αυτών;

—Είναι γνωστό ότι ο Πρόεδρος

μας επεδίωξε αμέσως μετά την επανεκλογή του τον Μάρτιο να αποκατασταθεί η επικοινωνία και ο διάλογος με τον Τουρκοκύπριο ηγέτη. Μετά από πολλές προσπάθειες έγινε η γνωστή συνάντηση του περασμένου Απριλίου. Αλλά ο κ. Ακιντζι για δικούς του λόγους ήταν εξαιρετικά διστακτικός -θυμάστε τα περιστατικά και την επιμονή του να μη θεωρηθεί επί ουδενί ότι επρόκειτο για συνάντηση ανταλλαγής απόψεων για το Κυπριακό. Αρνήθηκε στη συνέχεια κάθε άλλη συνάντηση. Ακόμα και τώρα όμως ο Πρόεδρος Αναστασιάδης είναι ανοικτός σε διάλογο με τον κ. Ακιντζι. Ακόμα και άτυπος διάλογος θα βοηθούσε να ανταλλάξουν κάποιες απόψεις για τη συνέχεια της διαπραγματεύσεως, αλλά και για κάποιες ιδέες όπως αυτή της αποκέντρωσης για την οποία συζητάμε τώρα.

—Πιστεύετε ότι θα δώσει ανταλλάγματα η Τουρκία στην κίνηση αυτή εκ μέρους της Λευκωσίας και δη στο ζήτημα ασφάλειας και εγγυήσεων;

—Δεν νομίζω ότι είναι θέμα ανταλλαγμάτων. Αλλά να καταστήσουμε σαφές ότι το ζήτημα της ασφάλειας και των εγγυήσεων συμπεριλαμβάνεται ήδη στο πλαίσιο Γκουτιέρες. Δεν νοείται να υπάρξουν «ανταλλάγματα» για την πρόταση του ίδιου του γ.γ. ότι το ζήτημα της ασφάλειας είναι πρωταρχικής σημασίας για μια σφαιρική συμφωνία και ότι με τη συμφωνία για λύση η Κύπρος πρέπει να είναι ένα «κανονικό κράτος», δηλαδή απαλλαγμένο από εγγυήσεις, εξωτερικό έλεγχο, κηδεμονία κ.ο.κ. Έπειτα, όσο και αν προφανώς ενδιαφέρει ιδιαίτερα την τουρκοκυπριακή πλευρά η κατεύθυνση της αποκέντρωσης που προτείνει ο Πρόεδρος Αναστασιάδης, ταυτόχρονα είναι και μια πρόταση

για να βελτιωθεί η λειτουργικότητα και άρα η βιωσιμότητα του πολιτεύματος. Θα πρέπει να συζητηθεί σε συνάρτηση με την άκαμπτη αξίωση για «θετική ψήφο», δηλαδή κάτι σαν βέτο, σε κάθε επίπεδο των μηχανισμών λήψεως αποφάσεων. Διότι μόνη της αυτή η αξίωση δημιουργούσε μεγάλες σκιές και βάσιμες αμφιβολίες για τη λειτουργικότητα του συστήματος. Πιστεύω, πάντως, ότι η πρόταση του Προέδρου Αναστασιάδη, εφ' όσον διαμορφωθεί καταλλήλως, μπορεί να δώσει μια κάποια δυναμική στη διαπραγμάτευση.

—Γιατί δεν έπεσε πιο πριν στο τραπέζι, στη Γενεύη ή αλλού, η ιδέα περί αποκέντρωσης των Ομοσπονδίας; Υπήρχαν παραπάνω από ένα απτά αποτελέσματα που έδειχναν αδιέξοδο.

—Μπορεί πράγματι να γίνει αυτή η συζήτηση... Όπως και γιατί δεν είχε τεθεί και τα προηγούμενα χρόνια, σε πρωτότερο στάδιο της διαπραγματεύσεως, αφού ως γνωστόν η ιδέα χρονολογείται περίπου εδώ και μια δεκαετία. Σημασία έχει ότι μπορεί να έρθει τώρα και να δώσει δυναμική, εμπλουτίζοντας και τις δυνατότητες υπέρβασης των αδιεξόδων που είχαν διαφανεί. Όσον αφορά τη διαδικασία σε Γενεύη, Μον Πελεράν, Κραν Μοντάνα κ.λπ., υπήρξαν δυστυχώς και από το εσωτερικό της ίδιας της διαδικασίας κάποιες παραπλανητικές εκτιμήσεις και διαβεβαιώσεις που έδιναν άλλες εικόνες και δημιουργούσαν εντυπώσεις. Εκεί χρειάστηκε περισσότερο η δική μας πλευρά να αξιοποιήσει την για πρώτη φορά παρουσία της Ε.Ε., την προσοπική παρουσία του γ.γ. και τη φροντίδα του για το ζήτημα της ασφάλειας. Δεν είναι όμως της παρουσίας να γίνουν όλες οι σχετικές εκτιμήσεις και παρατηρήσεις.

Εχουν εντελώς διαφορετικό ρόλο Αναστασιάδης και Αβέρωφ

—Αντιδρά και η αντιπολίτευση και κυρίως το ΑΚΕΛ για τις νέες εξελίξεις. Δεν θα ήταν πολιτικά ορθό να υπάρξει προηγούμενη ενημέρωση;

—Μα, η ενημέρωση έγινε στο Εθνικό Συμβούλιο. Δεν προηγήθηκε κάτι άλλο για να διαμαρτυρηθούν. Δεν είναι πρόταση που κατέθεσε ήδη ο Πρόεδρος στη διαπραγμάτευση για να γειρυνθεί θέμα. Ο Πρόεδρος κατέθεσε μια βάση προβληματισμού, ενημερώνοντας ότι προτίθεται να προχωρήσει σε αυτή την κατεύθυνση για συγκεκριμένους λόγους και ζήτησε απόψεις και εισηγήσεις από τις πολιτικές δυνάμεις. Εξάλλου, πρέπει να σας πω ότι ταυτόχρονα η Δη-

μοκρατία θα έχει και επιστημονική και τεχνοκρατική τεκμηρίωση, αλλά και συνδρομή εμπειρογνομοσύνης σε επίπεδο που απαιτείται για ένα τόσο σημαντικό θέμα. Όλα αυτά συντρέχουν και βέβαια δεν αλλάζουν το γεγονός ότι χρειάζεται και επιδιώκουμε επανένταξη της διαπραγματεύσεως το συντομότερο δυνατό. Γενικά όμως θα έλεγα ότι οι συνεχείς αντιδράσεις δεν βοηθούν, όπως και ο ίδιος ο Πρόεδρος έκανε, θα απύθυνα έκκληση για να υποβληθούν εισηγήσεις. Ο Πρόεδρος είναι ανοικτός να ακούσει και από τις άλλες πολιτικές δυνάμεις, ακόμα και διαφορετικές απόψεις. Σκοπός του είναι να διαμορφώσουμε από κοινού τις πιο στερεές

και τις πιο ωφέλιμες θέσεις για τα συμφέροντα του κυπριακού ελληνοτισμού και της Κύπρου.

—Υπάρχει στο παρασκήνιο η αισθησιση πως προτάσσεται ο Αβέρωφ στα δύσκολα, κάτι που φάνηκε και με τη συνέντευξη που έδωσε στην «Κ» για την ΔΔΟ. Πόσο ισχύει αυτό;

—Μα από ποιον να προταχθεί; Ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή. Είναι καλά γνωστό ότι υπάρχει στενή συνεργασία του Προέδρου της Δημοκρατίας με τον πρόεδρο του ΔΗΣΥ. Εξάλλου τους ενώνουν κοινές πολιτικές αρχές, κοινές καταβολές και πολύχρονη συνεργασία. Ωστόσο, ως ηγέτης του κόμματος ο Αβέρωφ Νεοφύτου παίρνει,

μαζί με τους συνεργάτες του, τις δικές του αποφάσεις. Όπως βέβαια και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ως εκ της θέσεώς του και ως πρόεδρος όλων των Κυπρίων, με δεδομένη αυτή τη στενή συνεργασία, παίρνει τις δικές του αποφάσεις, με τα δικά του κριτήρια και την ευθύνη για τη χώρα. Είναι καθαρό ότι έχουν εντελώς διαφορετικό ρόλο. Δεν χρειάζεται επομένως κάποια «αισθησιση παρασκήνιου». Το πρόγραμμα διακυβέρνησης και οι πολιτικές αρχές στη βάση των οποίων κινείται ο Πρόεδρος Αναστασιάδης είναι καλά γνωστές και εν πολλοίς δεδομένες. Σε ζητήματα εσωτερικής διακυβέρνησης, εν όψει του εκσυγχρονισμού και των μεταρρυθ-

μίσων που χρειάζεται η χώρα μας, πρέπει να κινηθούμε πράγματι και με τόλμη για τις αλλαγές που δεν είναι πάντα εύκολες. Κι αυτό τον δρόμο ακολουθούμε όλοι μας, ο καθένας από τη θέση του. Στο εθνικό ζήτημα χρειάζεται υπευθυνότητα και αποφασιστικότητα, αλλά και μεθοδικότητα και συλλογικότητα, ενώ είναι προφανές ότι ειδικά ο Πρόεδρος Αναστασιάδης δεν δίστασε σε στιγμές που χρειάστηκε να πάρει και πρωτοβουλίες που θεωρήθηκαν τολμηρές. Δεν ήταν τυχαία που φτάσαμε να βρεθεί η Τουρκία σε τραπέζι διαπραγματεύσεως μαζί με τον Πρόεδρο της Κύπρου ή ακόμα η Ε.Ε. να συμμετέχει σε διάσκεψη των Η.Ε. για λύση του

Κυπριακού. Εξάλλου, είναι νομίζω σαφές ότι ο Πρόεδρος μας δεν είναι διατεθειμένος ούτε στην εσωτερική διακυβέρνηση ούτε και στο εθνικό ζήτημα να αρκείται απλώς να ασκήσει διαχείριση της διακυβέρνησης, αλλά επιθυμεί να φέρει αποτελέσματα για τους πολίτες που τον εμπιστεύτηκαν, αλλά και για τη χώρα, για το μέλλον. Από την πλευρά του, ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ - για τον οποίο επίσης γνωρίζουμε ότι δεν τίθεται να τολμά και να δείχνει κουράγιο ή να αναλαμβάνει και κόστος για σωστές θέσεις ή πρωτοποριακές ιδέες - επιλέγει τις δικές του κινήσεις. Όλο όμως πρέπει να είμαστε έτοιμοι και για τα δύσκολα.

ΑΡΘΡΟ / Της ΣΤΑΥΡΗΣ ΚΑΛΟΨΙΔΙΩΤΟΥ

Πίσω από τις επικεφαλίδες της «αποκεντρωμένης»

«Κόκκινη κλωστή δεμένη στην ανέμη τυλιγμένη... παράνομη εισβολή, κατοχή, αγώνες και διεκδικήσεις, σχέδια λύσης, κυπριακής ιδιοκτησίας διαπραγματεύσεις και σημαντικές συγκλίσεις, διασκέψεις στην Ελβετία με υιοθέτηση για πρώτη φορά από τη διεθνή κοινότητα της ε/κ απαιτήσης για τερματισμό της Συνθήκης Εγγυήσεων και των όποιων επεμβατικών δικαιωμάτων, μα προτού δοκιμάσουμε καταληκτικά τις προθέσεις της Τουρκίας θυμηθήκαμε τον Καβάφη: και τώρα τι θα γίνουμε χωρίς βαρβάρους; Κάπως έτσι, το τελευταίο μίλι για να δοκιμαστεί καταληκτικά η προοπτική της επανένωσης της πατρίδας και του λαού μας ξανάγινε απόσταση μιλίων, και δυστυχώς ούτε αυτοί έζησαν καλά ούτε εμείς καλύτερα». Μια πικρή ιστορία, ένα κατηγορό, ένα κακό παραμύθι που θα περιγράψει

την πορεία προς τη διχοτόμηση για να τη μαθαίνουν και να αντλούν διδάγματα οι επόμενες γενιές θα γίνει το παρόν. Ή καλύτερα, κινδυνεύει να γίνει το παρόν. Αν λοιπόν μετρηθούμε ειλικρινά με την πραγματικότητα, αν αναλογιστούμε σε ποια φάση βρίσκεται σήμερα το Κυπριακό, ίσως ακόμη να μπορούμε να γράψουμε μια καλή ιστορία, χωρίς κατοχικά στρατεύματα, χωρίς «μπότερες πατρίδες», χωρίς επεμβατικά δικαιώματα τρίτων και χωρίς σύνορα 180 χλμ. με την Τουρκία εντός της Κύπρου. Ο γ.γ. του ΟΗΕ μας ζητάει να διαπραγματευτούμε από εκεί που μείνουμε με τις συγκλίσεις, στη βάση των έξι σημείων του Πλαισίου Γκουτιέρες με πακετωπιμένη διαπραγμάτευση όπως και στο Κραν Μοντάνα. Ο κ. Αναστασιάδης - όψιμα - ζητάει να ανοίξουμε και πάλι συμφωνημένες συγκλίσεις (αποκέντρωση αρμο-

διοτήτων της κεντρικής κυβέρνησης), που ως τέτοιες ο γ.γ. του ΟΗΕ σωστά δεν τις ενέταξε στο Πλαίσιο για να γίνει το παρόν. Ή καλύτερα, κινδυνεύει να γίνει το παρόν. Μήπως ο Πρόεδρος δεν καταλαβαίνει ότι στο σημείο που βρίσκεται το Κυπριακό ποιος είναι αυτός, αρνηθήκατε να απαντήσετε, όπως ούτε σήμερα απαντάτε; Για να μπορούμε να κρίνουμε αν με όσα σκέφτεστε θα συνεχίσει να διασφαλίζεται ή όχι το ένα κράτος, με μία και μόνη κυριαρχία, με μία και μόνη διεθνή προσωπικότητα και ιθαγένεια, αλλά και για να κριθεί η πολιτική σας; Συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τη θέση ότι η δικαιοσύνη, διζωνική ομοσπονδία με πολιτική ισότητα και το κατάλοιπο εξουσίας να πηγαίνει στις συνιστώσες πολιτείες είναι ένα μοντέλο ομοσπονδίας εξ ορισμού αποκεντρωμένο; Εμείς λέμε πως είναι, αλλά θα θέλαμε να γνωρίζουμε με-

χρη που φτάνει και η δική σας άποψη περί αποκέντρωσης για να κρίνουμε αν αυτή συμβαδίζει ή όχι με την ιδέα της ομοσπονδίας. Πώς εξηγείτε το γεγονός ότι και σε αυτή την ίδια την Ε.Ε. η αρχή της επικουρικότητας που κατά καιρούς επικαλείστε για να τεκμηριώσετε τη θέση σας υποχωρεί μπροστά στη σύγχρονη τάση της συγκεντροποίησης των αρμοδιοτήτων της Ένωσης; Πού εδραιώνεται για να εξυπηρετηθούν καλύτερα οι στόχοι της Ε.Ε. που εσείς υπηρετείτε; Υποπτη η σιωπή σας κ. Πρόεδρε... υποπτη η σιωπή πίσω από τις επικεφαλίδες της «αποκεντρωμένης». Και μια τελευταία υπογράμμιση για τη σκόπιμη σύγκυση που δημιουργεί η διασύνδεση, όπως αυτή γίνεται, των συμφωνημένων αρμοδιοτήτων της κεντρικής κυβέρνησης με την εκκρεμότητα που υπάρχει σε σχέση με την αποτε-

λεσματική συμμετοχή σε δευτερεύοντα όργανα: Ο γ.γ. του ΟΗΕ υποθετεί στο Πλαίσιο τη δική μας θέση για τη θετική ψήφο των Τουρκοκυπρίων, δηλαδή όχι θετική ψήφο σε όλα τα δευτερεύοντα όργανα. Ο γ.γ. του ΟΗΕ, λοιπόν, μας δίνει τη σκυτάλη. Αν δεν θέλουμε να την πάρουμε, προφανώς θα συνεχίσουμε να ανοίγουμε ζητήματα μέχρι πρότινος κλειστά... ταυτόχρονα όμως κ. Πρόεδρε θα συνεχίσει να ανοίγει και η κερκόπορτα στη διχοτόμηση, να γράφεται για τον τόπο μας η οδυνηρή ιστορία όπου «ούτε αυτοί έζησαν καλά ούτε εμείς καλύτερα». Χρεωμένοι σε όλους όσοι απέτυχαν να περιφρουρήσουν τα πραγματικά δικαιώματα του λαού και της πατρίδας μας. Του ενός λαού και της μιας πατρίδας...

Η κ. Σταύρη Καλοψιδιώτου είναι νομικός-διεθνολόγος, μέλος Κ.Ε. ΑΚΕΛ.

Η παραχώρηση έπρεπε να γίνει στο πλαίσιο διαπραγμάτευσης

Κι αφού εξασφαλίζαμε ανταλλάγματα σε ασφάλεια-εγγυήσεις και εδαφικό, λέει η Ερατώ Μαρκουλλή

Συνέντευξη στον ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ

Σειρά ερωτημάτων θέτει η κ. Ερατώ Μαρκουλλή μέσα από συνέντευξή της στην «Κ» αναφορικά με την κίνηση περίξ της αποκέντρωσης εξουσιών της ομοσπονδιακής κυβέρνησης σε περίπτωση λύσης. Τονίζει ότι τα περιθώρια είναι στενά, πως θα έπρεπε η παραχώρηση να δοθεί στο πλαίσιο διαπραγμάτευσης και αφού είχαμε πάρει ανταλλάγματα και πως είναι λάθος να μη συνομιλεί η πλευρά μας με τον Μουσταφά Ακιντζί.

—Τι προκάλεσε την αλλαγή κατά την άποψή σας στη βάση της συζήτησης; Αδιέξοδο στις ΗΠΑ που επέδειξε ο γ.γ. των Η.Ε., μηνύματα που είχε λάβει και από πιο πριν ο Πρόεδρος Αναστασιάδης ή κάτι άλλο;

—Το ερώτημα θα πρέπει να απαντηθεί από τον ίδιο τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Θα πρέπει, επίσης, να απαντηθούν σειρά ερωτημάτων που αναφέρονται, όπως ποιες συγκεκριμένες αρμοδιότητες έχει υπόψη του για μεταφορά τους από το ομοσπονδιακό επίπεδο σε αυτό των ομόσπονδων πολιτειών. Είναι γεγονός ότι λόγω της 15μηνς πλήρους απραξίας όσο αφορά επαφές μεταξύ των ηγετών και των διαπραγματευτών τους, διατρέχουμε τον κίνδυνο ο γ.γ. στην επικείμενη έκθεση του προς το Συμβούλιο Ασφαλείας να καταλήξει ότι βρισκόμαστε ενόψει ενός μόνιμου πλέον αδιεξόδου και ότι δεν διακρίνει την απαραίτητη πολιτική βούληση εκ μέρους των εμπλεκόμενων για άρση του, ούτως ώστε να προχωρήσουμε σε διαπραγματεύσεις και λύση σε σύντομο χρονικό διάστημα. Έχω την πεποίθηση ότι μηνύματα αυτού του περιεχομένου θα πρέπει να λάμβανε ο Πρόεδρος και οι συνεργάτες του το τελευταίο διάστημα, γι' αυτό και είχαμε επανειλημμένες προειδοποιήσεις τόσο από τον διαπραγματευτή όσο και από τον υπουργό Εξωτερικών ότι βρισκόμαστε στην κρισιμότερη από ποτέ άλλοτε φάση του Κυπριακού, με απρόβλεπτες συνέπειες, αν κληθεί μόνιμο αδιέξοδο. Το βασανιστικό ερώτημα, όμως, που τίθεται είναι γιατί μέχρι σήμερα δεν είχε αναληφθεί οποιαδήποτε πρωτοβουλία προς την κατεύθυνση της επανέναρξης των διαπραγματεύσεων, παρά μόνο τώρα, την υστέρη, προβαίνουμε σε κινήσεις που πολύ πιθανόν να περιπλέξουν ακόμα περισσότερο τα πράγματα;

—Τι μέλλει γενέσθαι με όλη τη δουλειά που έχει γίνει έως τώρα;
—Μετά το ναυάγιο του Κραν Μοντάνα, τόσο ο γ.γ. όσο και το Συμβούλιο Ασφαλείας έχουν τοποθετηθεί ξεκάθαρα για το τι πρέπει να γίνει για να επαναρχίσουν οι διαπραγματεύσεις. Τονίστηκε, συγκεκριμένα, ότι θα πρέπει να μπει, αφού διαβιβαστούν στον γ.γ. τη συναπόφασή τους ότι είναι έτοιμοι να προχωρήσουν με τις διαπραγματεύσεις, να επιδείξουν την απαραίτητη πολιτική βούληση για ολοκλήρωση της Στρατηγικής Συμφωνίας στη βάση του Πλαισίου έξι σημείων που παρουσίασε ο γ.γ. στο Κραν Μοντάνα, κάτι που θα διασφαλίσει ότι μια συνολική συμφωνία θα περιλαμβάνει και συμφωνία επί αυτών των στρατηγικών σημείων. Για να επιτευχθεί αυτό, σύμφωνα με τον γ.γ., τα μέρη θα πρέπει να κινηθούν εντός των παραμέτρων των Η.Ε. και να οικοδομήσουν πάνω στον όγκο εργασίας που έχει παραχθεί, δηλαδή τις σημαντικές συγκλίσεις που έχουν επιτευχθεί σε όλα τα κεφάλαια (περιλαμβανομέ-

νων και αυτών που αφορούν τις ομοσπονδιακές αρμοδιότητες).
—Είναι ορθή αυτή η αλλαγή εκ μέρους της ε/κ πλευράς μετά από τόσα χρόνια διαπραγματεύσεων ή δεν υπάρχει καν αλλαγή;
—Θέλω να πιστεύω ότι αυτή η εισήγηση έγινε στο πλαίσιο της συμφωνημένης βάσης λύσης του Κυπριακού, που δεν είναι άλλη από τη Διζωνική, Δικονομική Ομοσπονδία, που επαναλαμβάνεται σε κάθε ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας. Αν αυτή η εισήγηση απευθυνόταν προς τον Τ/κ ηγέτη και είχε επιχειρηθεί συζήτησή της στη συνάντηση του περασμένου Απριλίου ή αν είχε τεθεί ως τροφή για σκέψη στην ειδική απεσταλμένη του γ.γ. κα Λουτ ή στον γενικό γραμματέα κατά την πρόσφατη συνάντηση στη Νέα Υόρκη, θα έλεγα ότι θα ήταν κάποια κίνηση προς την κατεύθυνση άρσης του αδιεξόδου. Ο τρόπος όμως που φαίνεται να έγινε, τουλάχιστον όπως δημοσιολογικά παρουσιάστηκε, δηλαδή συζήτησή της στη διάρκεια συνάντησης με τον Τούρκο υπουργό Εξωτερικών, εγείρει αριθμό σο-

Από τότε συζητούμε θέματα εσωτερικής διακυβέρνησης με την Τουρκία και όχι με τον Τουρκοκύπριο ηγέτη;

βαρών ερωτημάτων. Από τότε συζητάμε θέματα εσωτερικής διακυβέρνησης με την Τουρκία και όχι με τον Τ/κ ηγέτη; Ο γ.γ. και η κα Λουτ είναι ενήμεροι απέναντι στις ιδέες και συζητήθηκε μαζί τους; Αν όχι, δημιουργείται σοβαρότατο πρόβλημα τάξης και αξιοπιστίας.
—Ως βασικό θέμα τίθεται η θετική ψήφος, που ξεπερνιέται όπως λέγεται με τη χαλαρή Ομοσπονδία, αν και δεν υφίσταται σαν όρος. Οστόσο, παραμένει το ζήτημα της ασφάλειας και των εγγυήσεων. Ποια είναι τα ανταλλάγματα που περιμένουμε;
—Πολύ σωστά αναφέρετε ότι «χαλαρή ομοσπονδία» ως όρος δεν υπάρχει στη διεθνή βιβλιογραφία. Στα ομοσπονδιακά συστήματα υπάρχει το θέμα κατανομής εξουσιών ή αρμοδιοτήτων μεταξύ των δύο επιπέδων διακυβέρνησης, δηλαδή του ομοσπονδιακού επιπέδου και του επιπέδου των ομόσπονδων πολιτειών. Το πρόβλημα που εγείρθηκε στις διαπραγματεύσεις και περιλαμβάνεται στο πλαίσιο Γκουτιέρρες, είναι αυτό της πολιτικής ισότητας και κυρίως της σύνθεσης

Αν εμείς δεν συνομιλούμε με τον Τ/κ ηγέτη και αντ' αυτού μιλούμε απ' ευθείας με την Τουρκία για θέματα εσωτερικής διακυβέρνησης ή με τον κ. Όζερσαϊ, τότε παίζουμε το παιχνίδι της Τουρκίας τονίζει η κ. Μαρκουλλή

και της διαδικασίας λήψης αποφάσεων σε αριθμό ομοσπονδιακών οργάνων και θεσμών. Το ερώτημα που τίθεται, επομένως, είναι αν με την αφαίρεση εξουσιών από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση λύνεται το πρόβλημα και η Τ/κ πλευρά θα άρει την επιμονή της για τη θετική ψήφο στα υπόλοιπα ομοσπονδιακά όργανα, που θα συνεχίσουν να υπάρχουν, έστω και αν κάποια μεταφερθούν στο επίπεδο των ομόσπονδων πολιτειών. Πρόκειται για μια σοβαρή παραχώρηση της δικής μας πλευράς, που ασφαλώς θα έπρεπε να γίνει στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων και αφού εξασφαλίζαμε σοβαρά ανταλλάγματα, τόσο όσο αφορά τον τρόπο λήψης των αποφάσεων σε ομοσπονδιακό επίπεδο (για να έχουμε ένα πιο λειτουργικό κράτος), αλλά και σε άλλα θέματα ιδιαίτερα σημαντικά για μας, όπως αυτό της ασφάλειας και των εγγυήσεων και το εδαφικό. Διαφορετικά, πολύ φοβάμαι ότι ανοίγουμε επικίνδυνα τα χαρτιά μας και στο τέλος της ημέρας δεν θα έχουμε κανένα αποτέλεσμα.

—Στο πλαίσιο Γκουτιέρρες δεν υπάρχει οτιδήποτε για αρμοδιότητες, εφόσον είναι συμφωνημένες εν πολλοίς. Υπάρχει κοινό έδαφος για να κλείσει η ψαλίδα σε εκείνες που διαφωνούμε;
—Πράγματι, στο πλαίσιο Γκουτιέρρες δεν υπάρχει οτιδήποτε για αρμοδιότητες, γιατί όπως αναφέρει στην έκθεσή του ο γ.γ., τα θέματα των ομοσπονδιακών αρμοδιοτήτων έχουν εν πολλοίς συμφωνηθεί. Από ό,τι γνωρίζω, παραμένουν ακόμα αποκλίσεις σε πτυχές των αρμοδιοτήτων που αφορούν την άμυνα, τη σύνθεση του Συμβουλίου της Κεντρικής Τράπεζας και ρυθμιστικών οργάνων για τη ρύθμιση και εποπτεία του χρηματοπιστωτικού τομέα και του ανταγωνισμού, καθώς και σε θέματα που αφορούν την Περιφερειακή Πληροφορική Πιπύσεων, το Κέντρο Ελέγχου Πιπύσεων και την κατανομή ευρωπαϊκών κονδυλίων. Πιστεύω ότι μέσα από τη διαπραγμάτευση και ιδιαίτερα αν υπάρξει στρατηγική συμφωνία επί των έξι θεμάτων-κλειδιά του Πλαισίου Γκουτιέρρες, θα μπορούσαν να επιτευχθούν συγκλίσεις και σε αυτές τις εκκρεμότητες.

Στο τέλος του στάτους κβο στοχεύει η τουρκική πλευρά

Η Τουρκία θέτει τους δικούς της όρους για τη διαπραγμάτευση, ενώ η νέα πρόταση της ε/κ πλευράς δικάζει τα τ/κ κόμματα

Τον ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

«Με τον ένα ή τον άλλο τρόπο σύντομα θα λάβει τέλος το status quo που υφίσταται στην Κύπρο από το 1974 μέχρι σήμερα. Η θέση της τουρκικής πλευράς είναι ξεκάθαρη: Γρήγορη λύση με βάση τις υφιστάμενες πραγματικότητες ή διαζύγιο για ειρηνική συνύπαρξη». Αυτά επισήμαναν στην «Κ» πηγές που παρακολουθούν από κοντά τόσο τις κινήσεις της Άγκυρας στο Κυπριακό. Υπογραμμίζουν δε τη σημασία της ΑΟΖ ως ζήτημα, το οποίο σε αντίθεση με την ε/κ πλευρά, η τουρκική πλευρά σχετίζει επισήμως με την τροπή των εξελίξεων στο Κυπριακό. Γενικά η τουρκική πλευρά διατηρεί τις γνωστές θέσεις της. Στο κεφάλαιο των εγγυήσεων, στο ζήτημα της πολιτικής ισότητας, στο εδαφικό και στο περιουσιακό, βρίσκεται στο σημείο που διακόπηκαν οι συνομιλίες στη Διάσκεψη του Κραν Μοντάνα. Το νέο στοίχαιο είναι η διάθεση για διάλογο με τη Λευκωσία. Τόσο οι επαφές του υπουργού Εξωτερικών της Τουρκίας όσο και οι διάλογοι επικοινωνίας

του «προεδρικού» και του «υπουργού Εξωτερικών» εντάσσονται σε αυτό το πλαίσιο.

Δύο φαίνεται να είναι τα κίνητρα της τουρκικής πλευράς αυτή την ώρα. Πρώτον προσεγγίζει με ενδιαφέρον την ιδέα περί χαλαρής ομοσπονδίας αλλά θεωρεί αξιοσημείωτη και την ιδέα σταδιακής (partial) λύσης που επίσης έχει ακουστεί. Προκρίνοντας απόψεις από τη δική της σκοπιά, Άγκυρα και τ/κ πλευρά επιθυμούν να εξακριβώσουν τις πραγματικές προθέσεις της ε/κ πλευράς για το μέλλον του Κυπριακού. Δεύτερον, η τουρκική πλευρά δεν αποκλείει το ενδεχόμενο ενός «συμφωνημένου διαζυγίου» με την ε/κ πλευρά. Στο πλαίσιο αυτό, οι πηγές της «Κ» προχωρούν και αναφέρονται σε σειρά «ανταλλάγματα» που θα μπορούσαν να φέρουν οι δύο πλευρές στο προσκήνιο για να διευκολυνθεί ο διάλογος. Σε περίπτωση που δρομολογηθεί το δεύτερο σενάριο, η τουρκική πλευρά γνωρίζει πολύ καλά ότι η τελική διευθέτηση του Κυπριακού θα εξαρτηθεί τόσο από τη στάση που θα τηρήσει η διε-

Οι δύο πλευρές καλούνται να συμφωνήσουν μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα, για τις εξουσίες που θα αφαιρεθούν από την κεντρική διοίκηση, λέει ο Τουφάν Ερχιουρμάν.

θνής κοινότητα όσο και από την τελική συγκατάθεση της ε/κ πλευράς. Εστιάζοντας στην ιδέα της χαλαρής ομοσπονδίας η τουρκική πλευρά φέρνει στο προσκήνιο σειρά όρων για τη διεξαγωγή της νέας συ-

ζήτησης. Σε αυτούς αναφέρθηκε και ο «πρωθυπουργός» Τουφάν Ερχιουρμάν. Σύμφωνα, λοιπόν, με την τουρκική πλευρά, η συζήτηση για την χαλαρή ομοσπονδία θα πρέπει να έχει συνοπτικό χαρακτήρα. Οι δύο πλευρές, με βάση τις υφιστάμενες συγκλίσεις και συμφωνίες για την κεντρική ομοσπονδιακή διοίκηση, οι οποίες εξασφαλίστηκαν το προηγούμενο διάστημα, καλούνται να συμφωνήσουν μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα, για τις εξουσίες που θα αφαιρεθούν από την κεντρική διοίκηση και θα μεταβιβαστούν στις συστατικές μονάδες της νέας ομοσπονδίας. Η τουρκική πλευρά αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στον παράγοντα του χρόνου και την απάντηση έδωσε ο ίδιος κ. Ερχιουρμάν εφόσον σε περίπτωση που ξεκινήσει νέα, μακρόχρονη διαδικασία διαπραγμάτευσης με βάση την ιδέα της χαλαρής ομοσπονδίας, η ηγεσία του Νίκου Αναστασιάδη θα μπορούσε να εξασφαλίσει την «χρυσή ευκαιρία» για να διαωνίσει τις συνομιλίες και συνεπώς το στάτους κβο στο Κυπριακό. «Η διαίωσιση του στάτους

κβο δεν εξυπηρετεί τα συμφέροντά μας. Οι εξελίξεις τρέχουν στο ζήτημα του φυσικού αερίου. Χρειαζόμαστε διευθέτηση με ή δίχως τη λύση. Διαφορετικά οδηγούμαστε σε επικίνδυνα και αχαρτογράφητα νερά», προσθέτουν τουρκικές πηγές. Αξίζει να σημειωθεί ότι η τουρκική πλευρά συνδυάζει τον παράγοντα του χρόνου, των στενών χρονικών περιθωρίων και με σειρά άλλων όρων και προϋποθέσεων εφόσον ζητά πιο ενεργή εμπλοκή του ΟΗΕ και του διεθνούς παράγοντα στις διαπραγματεύσεις. Όπως ζητάει και το τελικό ξεκαθάρισμα του καθεστώτος των Τ/κ, ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα των πιθανών δημοψηφισμάτων.

«Βγήκαν μαχαίρια»
«Προεδρικό», τ/κ Αριστερά και τ/κ Δεξιά εκφράζουν τις δικές τους απόψεις για τη χαλαρή ομοσπονδία. Εν πρώτοις ο ίδιος ο κ. Ακιντζί δεν αποκλείει τη διαπραγμάτευση με τον Αναστασιάδη με βάση τη νέα ιδέα της ε/κ πλευράς και ετοιμάζεται να ζητήσει εξηγήσεις στην πρώτη συνάντησή του με τον τελευταίο.

Κακό να μη μιλάμε με Ακιντζί

—Η αποκέντρωση εξουσιών αποδυναμώνει την κεντρική κυβέρνηση; Και είναι αυτό επικίνδυνο;

—Πιστεύω ότι οι 22 ομοσπονδιακές αρμοδιότητες που έχουν ήδη συμφωνηθεί (ίσως με 1-2 εξαιρέσεις) αποτελούν τον ελάχιστο αριθμό για τη διασφάλιση της ενότητας, της κυριαρχίας, της διεθνούς προσωπικότητας και της υπηκοότητας του ομοσπονδιακού κράτους. Να αναφέρω ορισμένα παραδείγματα: «Εξωτερικές, διεθνείς και σχέσεις με την Ε.Ε.», «Άμυνα και αμυντική πολιτική», «Έλεγχος και ασφάλεια των συνόρων από ξηρά, θάλασσα και αέρα», «Κυπριακή υπηκοότητα», «Λειτουργία της Κεντρικής Τράπεζας», «Διεθνής ναυσιπλοΐα, χωρικά ύδατα, υφαλοκρηπίδα, συννορεύουσα ζώνη, ΑΟΖ, οριοθέτηση και επίλυση διαφορών σχετικά με θαλάσσιες περιοχές», «Έλεγχος και ρύθμιση της αεροπλοΐας», «Διαχείριση φυσικών πόρων», «Ναυτιλία, υποκρωσείς κράτους Σπμαΐας και ναυτιλιακή πολιτική», «Επικοινωνίες», «Ρύθμιση και εποπτεία χρηματοπιστωτικού τομέα», κ.ά. Αντιλαμβάνεστε ότι τα περιθώρια για αφαίρεση οποιασδήποτε των πιο πάνω αρμοδιοτήτων είναι ανύπαρκτα, διαφορετικά θα έχουμε σοβαρά προβλήματα με την Ε.Ε. και θα οδηγηθούμε σ' ένα κράτος το οποίο μάλλον θα προσμοιάζει με συνομοσπονδία δύο ανεξαρτητών κρατών, παρά με πραγματική ομοσπονδία.

—Τα θέματα που έχουν ανακύψει τώρα δεν έχουν τύχει συζήτησης με τον κ. Ακιντζί, και η Τουρκία διαφαίνεται πως δεν συνομιλεί πλέον μαζί του. Τι σημαίνει αυτό;

—Αυτό είναι πάρα πολύ κακό. Συνομιλητής μας, κυρίως για θέματα εσωτερικής διακυβέρνησης, είναι ο Τ/κ ηγέτης και όχι η Τουρκία, με την οποία ασφαλώς θα πρέπει να επιδιώκουμε να συνομιλούμε για θέματα που αφορούν την Ασφάλεια και τις Εγγυήσεις. Ο Τ/κ ηγέτης βρίσκεται εδώ και καιρό στο στόχαστρο της τουρκικής κυβέρνησης, γιατί τόλμισε να εναντιωθεί στην πρόταση του Τούρκου ΥΠΕΞ τον περασμένο Απρίλιο για συνομοσπονδία ή λύση δύο κρατών. Έκτοτε συντελείται ένας εμφανής παραγκωνισμός του από την Τουρκία, ενώ το πρώτο βιοί ανέλαβαν να παίξουν άλλοι Τ/κ πολιτικοί, κυρίως ο Τ/κ λεγόμενος «ΥΠΕΞ». Αν εμείς δεν συνομιλούμε με τον Τ/κ ηγέτη αλλά απ' ευθείας με την Τουρκία για θέματα εσωτερικής διακυβέρνησης ή με τον κ. Όζερσαϊ, παίζουμε το παιχνίδι της Τουρκίας με απόβλητες συνέπειες για την όποια πρόοδο για λύση του Κυπριακού, δεδομένης της θέσης της Τουρκίας για λύση εκτός παραμέτρων Η.Ε. και αλλαγής της βάσης λύσης. Πρόκειται για πολύ επικίνδυνα παιχνίδια που μόνο ζημιά μπορούν να προκαλέσουν, αφού έχουμε ήδη δημοσιοποιήσει πρόθεση σοβαρής παραχώρησής μας, χωρίς να έχουμε πάρει οποιαδήποτε ανταλλάγματα.

Στοχεύει στο νέο Κέντρο ο Καρογιάν

Βλέπει κυρίως βουλευτικές, ενώ το πρώτο τρίμηνο του 2019 θα πραγματοποιηθεί το ιδρυτικό συνέδριο

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Με στόχο κυρίως τις βουλευτικές εκλογές και όχι τόσο τις ευρωεκλογές που πλησιάζουν, μπαίνει επίσημα στην πολιτική κόνιστρα η Δημοκρατική Παράταξη στις 21 Οκτωβρίου. Ο Μάριος Καρογιάν ηγείται της όλης διαδικασίας, όπως άλλωστε έχει αναφέρει και στο παρελθόν η «Κ», ωστόσο, θα είναι επί του παρόντος το μόνο πρόσωπο από την παλαιά φρουρά των πολιτικών που θα βγει μπροστά. Αν και στο παρασκήνιο εργάζονται αρκετά από τα διαγραφέντα στελέχη του ΔΗΚΟ, ακόμη και αποστασιοποιημένα άτομα που βρίσκονται μεταξύ αγνανάπαυσης και Προεδρικού Λόφου, στόχος και επιδίωξη είναι να αναλάβουν νέα πρόσωπα που δεν έχουν εκτεθεί ή φθαρεί πολιτικά. Το στοιχείο για το νέο κομματικό σχήμα είναι να αποσείσει από πάνω του τον χαρακτηρισμό του αντιΔΗΚΟ και να αποτελέσει τη νέα φωνή του Κέντρου. Σε αυτό το πλαίσιο προσδοκά να αφομοιώσει τις διαρροές ψηφοφόρων από τα κόμματα του ενδιάμεσου χώρου αλλά και να φέρει κοντά τους απογοητευμένους ψηφοφόρους των δύο μεγάλων κομμάτων ΑΚΕΛ και ΔΗΣΥ.

Η παλιά φρουρά

Στις 21 Οκτωβρίου θα πραγματοποιηθεί στην κρατική έκθεση το ιδρυτικό συνέδριο της Δημοκρατικής Παράταξης κατά το οποίο θα κάνει την ομιλία ο Μάριος Καρογιάν, που θα ηγηθεί άλλωστε του σχηματισμού. Εκεί θα θέσει του στόχους τις αρχές και στόχους του νέου κόμματος. Στη συνέχεια αναμένεται να οριστεί προεδρείο

με στόχο την δημιουργία του εκλογικού συνεδρίου το πρώτο τρίμηνο του 2019. Πηγές αναφέρουν στην «Κ» πως στόχος είναι να μαζευτούν πέραν των χιλίων ατόμων κατά το ιδρυτικό συνέδριο και ήδη γίνεται σχετική προετοιμασία. Στο συνέδριο δεν αναμένονται εκπλήξεις και παρουσία κληρών ονομάτων, καθώς στόχος, βάσει των συμβουλών και προτροπών του Ελλαδίτη επικοινωνιολόγου Γιώργου Σεφερτζή, είναι να μη συνδεθεί το νέο κόμμα με παλιά στελέχη του ΔΗΚΟ,

Στο παρασκήνιο εργάζονται για το στήσιμο πρώην στελέχη του ΔΗΚΟ, ωστόσο, δεν θα έχουν ενεργό ρόλο σε μία προσπάθεια να αποφευχθεί η οποία διασύνδεση με το αντιΔΗΚΟ.

όσο κι αν αυτά το στήνουν στην ουσία στο παρασκήνιο. Πρώτη μάχη, όπως λένε πηγές που πρόσκεινται στο όλο εγχείρημα, δεν θα είναι οι ευρωεκλογές, αλλά οι βουλευτικές εκλογές. Με δεδομένο ότι το εκλογικό συνέδριο θα πραγματοποιηθεί το πρώτο τρίμηνο του 2019, θεωρείται για κάποιους δύσκολο εγχείρημα η προετοιμασία για τις ευρωεκλογές.

Υπάρχουν βεβαίως και κύκλοι που διαφωνούν, εκτιμώντας πως το κόμμα θα πρέπει να δώσει τη μάχη του στις ευρωεκλογές, καθώς η διεκδίκηση της έκτης έδρας, δεδομένης και της κατάστασης που

Δίπλα στον Πρόεδρο;

Το μεγάλο ερώτημα είναι κατά πόσο η Δημοκρατική Παράταξη θα «συγκυβερνήσει» ή αν θα βρισκείται απέναντι από τον Νίκο Αναστασιάδη. Όπως είναι γνωστό αρκετά πρώην στελέχη του ΔΗΚΟ που βρίσκονται κοντά στον Μάριο Καρογιάν και απέναντι από την πολιτική του Νικόλα Παπαδόπουλου, όπως οι Πάλλας, Κενεβέζος, Φωτίου βρίσκονται αυτή τη στιγμή στο κυβερνητικό σχήμα. Και δεν είναι οι μόνοι, καθώς αρκετά πρόσωπα που πρόσκεινται στον πρώην πρόεδρο της Βουλής βρίσκονται σε θέσεις κλειδιά, τόσο σε ημικρατικούς οργανισμούς όσο και σε ψηλές κυβερνητικές θέσεις. Κάτι το οποίο προκαλεί, όπως λένε συναγερμικές πηγές, τη δυσφορία της Πινδάρου. Πέραν όμως των στενών σχέσεων που υπάρχουν με τον Λόφου και την παρασκηνιακή στήριξη του Προέδρου στο νέο εγχείρημα, η Δημοκρατική Παράταξη δεν προτίθεται, όπως αναφέρουν πηγές, να συμπορευθεί πλήρως με την κυβέρνηση Αναστασιάδη, έχοντας αρκετές διαφωνίες στα της οικονομίας και σε ζητήματα εσωτερικής διακυβέρνησης.

Στόχος του νέου σχήματος είναι να βρισκείται κοντά και στον Δημοκρατικό Συναγερμό όσο και στο ΑΚΕΛ. Άλλωστε, ο Μάριος Καρογιάν εξακολουθεί να διατηρεί άριστες σχέσεις με τον Άντρο Κυπριανού, θέλοντας να κρατήσει όλες τις πόρτες συνεργασίας ανοικτές.

Ο Μάριος Καρογιάν θέλει να κρατήσει ανοικτές πόρτες και με το Προεδρικό και με το ΑΚΕΛ, επιδιώκοντας να αναβιώσει ο ρόλος του Κέντρου.

επικρατεί στον ενδιάμεσο χώρο, δεν είναι ένα ακατόρθωτο εγχείρημα. Το τι θα γίνει τελικώς είναι ένα ζήτημα ανοικτό και θα διαφανεί από τη δυναμική που θα αποκτήσει το κόμμα. Ήδη φημολογείται πως με την ίδρυσή του, αλλά και με τη σχετική σταθεροποίησή του, θα υπάρξουν βουλευτές που θα προσχωρήσουν στον νέο κομματικό σχηματισμό. Βουλευτές οι οποίοι έχουν διαφωνήσει με τον Νικόλα Παπαδόπουλο και βρίσκονται σε συνεχή επικοινωνία με τον Μάριο Καρογιάν.

Στο Κέντρο

Το κόμμα θα είναι όμως η Δημοκρατική Παράταξη και η επιδίωξη με την παρουσία της σε μία περίοδο που ο Ενδιάμεσος φυλλορροεί; Ένα κόμμα του Κέντρου με προσβάσεις τόσο στο κόμμα της Αριστεράς όσο και στην κυβέρνηση. Ένα περίπου όπως ήταν το Δημοκρατικό Κόμμα πριν από την ηγεσία του Νικόλα Παπαδόπουλου και επιδιώκοντας να έχει ρόλο και λόγο στην εξουσία. Κάπως έτσι επιδιώκεται πως θα έρ-

θει κοντά το μετριοπαθές ακροατήριο, το οποίο την τελευταία πενταετία έχει γυρίσει το βλέμμα είτε στον ΔΗΣΥ είτε στο ΑΚΕΛ. Φιλοδοξία είναι να έλθουν κοντά ψηφοφόροι των υπολοίπων κομμάτων του ενδιάμεσου χώρου, τα οποία πλέον έχουν ένα ζήτημα επιβίωσης, όπως η Αλληλεγγύη, η Συμμαχία Πολιτών ακόμα και από την ΕΔΕΚ.

Τα πρόσωπα

Όπως αναφέρουν πολιτικές πηγές στην «Κ» μπορεί δυσχερως να αποτελέσει το κόμμα που θα αντιπαρατίθεται στον Νικόλα Παπαδόπουλο. Αυτός είναι και ο λόγος που θα αποφευχθεί η ποιοαδότη παρουσία στελεχών που έχουν έλθει σε ευθεία ρήξη στο παρελθόν μαζί του. Στοιχεία είναι να βγουν μπροστά νέα πρόσωπα που δεν είχαν μέχρι σήμερα ιδιαί-

τερη εμπλοκή με τα πολιτικά δρώμενα. Υπάρχουν, ωστόσο, και πρόσωπα που βρίσκονταν στο ΔΗΚΟ, όπως ο Μαρίνος Κλεάνθους, ο οποίος θα είναι μπροστά και αναλαμβάνει κρέπε εκπροσώπου Τύπου, αλλά και άλλοι όπως ο πρώην πρόεδρος της ΝΕΔΗΚ Μιχάλης Γιακουμάς. Υπενθυμίζεται ότι ο κ. Γιακουμάς βρίσκεται πολύ κοντά στον βουλευτή Λάρνακας Γιώργο Προκοπίου και έχει προσληφθεί προσφάτως ως επιστημονικός συνεργάτης της υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων Βασιλικής Αναστασιάδου. Ενεργό ρόλο θα έχει ο Γιάννος Λακκοτρύπης, ενώ κρούσεις για ενεργό εμπλοκή στο νέο σχήμα δέχτηκε και ο πρώην πρόεδρος της ΝΕΔΗΚ Γιάννης Παναγιώτου. Στο παρασκήνιο, ωστόσο, κινούνται πολλά πρόσωπα και πρώην στελέχη του ΔΗΚΟ. Ενδεικτικές και οι αναρτήσεις του πρώην μέλους της Κεντρικής Επιτροπής του ΔΗΚΟ Τάκη Γαβριλίδου στο facebook, από συνάξεις, με παρόντες τους Μάριο Καρογιάν Σώτο Σιάλαρο και άλλα πρόσωπα του ΔΗΚΟ.

Πίσω από την εξαφάνιση ενός δημοσιογράφου

Ξεπερνούν τα όρια ενός σύγχρονου κατασκοπευτικού και διπλωματικού θρίλερ όσα γίνονται με τον Τζαμάλ Κασικτσί

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Η εξαφάνιση του αντιπολιτευμένου Σαουδάραβα δημοσιογράφου Τζαμάλ Κασικτσί στο προξενείο της Σαουδικής Αραβίας έφερε αντιμέτωπη την Τουρκία με το αραβικό βασίλειο. Η Άγκυρα ασκεί κριτική στο Ριάντ, με το σκεπτικό ότι εμπλέκεται στην εξαφάνιση, ενώ κατηγορεί και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, με το σκεπτικό ότι παρείχαν «διευκολύνσεις» στους δολοφόνους που στάλθηκαν από τη Σαουδική Αραβία στην Κωνσταντινούπολη. Τις προηγούμενες ημέρες, οι τουρκικές αρχές εντατικοποιούσαν τις προσπάθειές τους για τον εντοπισμό του Σαουδάραβα δημοσιογράφου. Στην όλη υπόθεση πλέον εμπλέκονται διεθνείς παράγοντες, με τον Πρόεδρο των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ να ζητάει εξηγήσεις από το Ριάντ για την όλη υπόθεση. Ανεξάρτητα από την τροπή των εξελίξεων, το σίγουρο είναι ότι το βιογραφικό σημείωμα του δημοσιογράφου και η ένταξη στον άξονα Τουρκίας-Σαουδικής Αραβίας, ρίχνουν φως στην αναμέτρηση που απασχολεί τον μουσουλμανικό κόσμο.

Μέλος του κατεστημένου

Το βιογραφικό του δημοσιογράφου περιλαμβάνει εντυπωσιακά σημεία. Από το 1980 μέχρι και την προηγούμενη δεκαετία, βρέθηκε στο τιμόνι ΜΜΕ που ελέγχονταν από τη βασιλική οικογένεια της Σαουδικής Αραβίας, ανέπτυξε στενές σχέσεις με τα ανάκτορα και σύμφωνα με σειρά δημοσιευμάτων, συνεργάστηκε με τις μυστικές υπηρεσίες. Τη δεκαετία του 1990, επισκέφθηκε περιοχές όπως το Αφγανιστάν, την Αλγερία και το Σουδάν, με την υποστήριξη της κυ-

Βρέθηκε στο τιμόνι ΜΜΕ που ελέγχονταν από τη βασιλική οικογένεια της Σαουδικής Αραβίας και σύμφωνα με δημοσιεύματα, συνεργάστηκε με τις μυστικές υπηρεσίες.

βέρνησης της Σαουδικής Αραβίας. Εκείνη την περίοδο συναντήθηκε και είχε «φιλικές συνομιλίες» με τον αρχηγό της Αλ Κάιντα, Οζάμα Μπιν Λάντεν. Τότε το συντηρητικό κίνημα της Τουρκίας διατηρούσε στενούς δεσμούς με τη Σαουδική Αραβία εφόσον στελέχη του κυβερνώντος κόμματος έζησαν και σπούδασαν εκεί. Τη δεκαετία του 1990, γνωστός κεμαλιστής δημοσιογράφος, ο Ουγούρ Μουμτζού, έφερε στο προσκήνιο τους δεσμούς του τουρκικού συντηρητικού κινήματος με τη Σαουδική Αραβία, και την εμπλοκή στα εσωτερικά πολιτικά δρώμενα της Τουρκίας. Στον απόηχο αυτών των αποκαλύψεων, ο Μουμτζού έχασε τη ζωή του σε βομβιστική επίθεση.

Η 11η Σεπτεμβρίου

Η 11η Σεπτεμβρίου 2001 είχε ως αποτέλεσμα σειρά σαρωτικών εξελίξεων στον μουσουλμανικό κόσμο, στη Σαουδική Αραβία, στη ζωή του Κασικτσί και στην Τουρκία. Ο Κασικτσί πέραν στις τάξεις του στρατοπέδου των μεταρρυθμίσεων και εξαπολύει επιθέσεις κατά του θρησκευτικού και πολιτικού κατεστημένου της χώρας του, που δεν διαχωρίζει τις θέσεις του από τους εξτρεμιστές της Αλ Κάιντα. Την ίδια περίοδο, τα σκαλιά της εξουσίας στην Τουρκία ανεβαίνει το Κόμμα

Ο Κασικτσί, οι ομοϊδέατες του σε ολόκληρο τον αραβικό κόσμο και η Τουρκία μετατρέπονται σε ένθερμους υποστηρικτές του Κινήματος των Αδελφών Μουσουλμάνων. Το Ριάντ και οι σύμμαχοί του, έχουν διαφορετική άποψη.

Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ), το οποίο φιλοδοξεί να προβάλει τη δική του «μουσουλμανοδημοκρατική» εκδοχή του Ισλάμ. Ο Κασικτσί τάσσεται υπέρ κοινωνικών και πολιτικών μεταρρυθμίσεων, τις οποίες στην Τουρκία δρομολογεί με ζήλο κατά την περίοδο 2003-2010, με την υποστήριξη ξένων και ντόπιων συμμάχων, η κυβέρνηση του ΑΚΡ. Στη Σαουδική Αραβία, εκφράζοντας προβληματισμό για το μέλλον της οικονομίας της χώρας του, ο Κασικτσί φτάνει στο σημείο να προτείνει ριζοσπαστικές μεταρρυθμίσεις που συμπεριλαμβάνουν και την πρόταση της απομάκρυνσης όλων των ξένων εργατών από τη χώρα.

Η Αραβική Άνοιξη

Οι δρόμοι της σύγχρονης Τουρκίας και του Κασικτσί χωρίζουν με

των μεταρρυθμιστών να τρέχει να προλάβει τις εξελίξεις, προβάλλοντας το «Σχέδιο 2030», το οποίο βασίζεται στο όραμα μιας Σαουδικής Αραβίας, με σταδιακή απεξάρτηση από το πετρέλαιο και μετεξέλιξη σε μια πολυδιάστατη οικονομία και πυρηνική δύναμη.

Το σχέδιο παισιώνεται με κύματα διώξεων κατά της αντιπολίτευσης, και η κυβέρνηση της Σαουδικής Αραβίας στέλνει το 2017-2018, χιλιάδες ακτιβιστές και εκπροσώπους της αντιπολίτευσης είτε στις φυλακές είτε στην εξορία. Τότε, τον δρόμο της εξορίας τραβιά και ο Κασικτσί. Η δε Τουρκία προσεγγίζει με οργή τα σχέδια της Σαουδικής Αραβίας για ολόκληρη την περιοχή και δεν βλέπει με καλό μάτι το φλερτ της νέας κυβέρνησης του βασιλείου με την ηγεσία του Ντόναλντ Τραμπ.

Πολυδιάστατη αναμέτρηση

Τουρκία - Κατάρ - Αδελφοί Μουσουλμάνοι και αραβικές μοναρχίες αναμετρώνται σήμερα σε διάφορα πεδία της Μέσης Ανατολής και της Αφρικής. Σε σειρά ζητημάτων, τα δύο στρατόπεδα προβάλλουν συγκρουόμενες απόψεις. Οι αραβικές επαρχίες στον 21ο αιώνα προσεγγίζουν ως ύψιστη απειλή για τη σταθερότητα της περιοχής τις φιλοδοξίες του σιιτικού Ιράν. Στο πλαίσιο αυτού του προβληματισμού, οι μοναρχίες «τιμωρούν» το Κατάρ, το οποίο δεν διακόπτει τις σχέσεις του με το Ιράν και επιβάλλουν κυρώσεις.

Η Σαουδική Αραβία αυτό το διάστημα μελετά σχέδιο για τη φυσική αποκοπή του Κατάρ από την Αραβική Χερσόνησο και τη μετατροπή του σε νησί με μια νέα διώρυγα. Η Τουρκία αντιστέκεται σε τέτοιου είδους σχέδια, παρέχοντας πολύ-

τιμη υποστήριξη και αμυντική κάλυψη στο Κατάρ. Πρόσφατα η Άγκυρα δημοσίωσε μια στρατιωτική βάση που βρίσκεται στα περίχωρα της Ντόχα.

Τα δύο στρατόπεδα συγκρούονται και στη Συρία. Η ηγεσία Τραμπ ζητάει από τη Σαουδική Αραβία να χρηματοδοτήσει δικές της πρωτοβουλίες, οι οποίες δεν βρίσκουν σύμφωνη την Άγκυρα. Σύγκρουση συμπερόντων παρατηρείται και στο «μέτωπο» της Λιβύης, όπου Τουρκία και Κατάρ υποστηρίζουν μη αναγνωρισμένη κυβέρνηση της χώρας, την οποία καταπολεμούν δυνάμεις που υποστηρίζονται από την Αίγυπτο, τα Εμιράτα και τους συμμάχους τους.

Η αναμέτρηση λαμβάνει διαστάσεις και στην Παλαιστίνη, με τον άξονα Εμιράτων-Αιγύπτου να επικρατούν να φέρουν κοντά τη Χαμάς με την Παλαιστινιακή Διοίκηση και την Τουρκία να προσεγγίζει την Χαμάς με βάση τα δικά της συμφέροντα. Παρόμοια είναι και η εικόνα που επικρατεί στο Σουδάν και στη Σομαλία. Σε αυτές τις χώρες, η Τουρκία προχωράει σε επενδύσεις, εντυπωσιακά έργα και ανάπτυξη στρατιωτικών βάσεων, γεγονός που προβληματίζει τις αραβικές μοναρχίες, κυρίως για την παρασκηνιακή παροχή υποστήριξης στο Κίνημα των Αδελφών Μουσουλμάνων.

Τέλος, θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η Τουρκία εξακολουθεί να θεωρεί ότι οι αραβικές μοναρχίες υποστηρίζουν το πρόσφατο αποτυχημένο πραξικόπημα. Στην περίπτωση του πραξικοπήματος της Αιγύπτου, η τουρκική πλευρά ασκεί κριτική στις αραβικές μοναρχίες με το σκεπτικό ότι ανέτρεψαν την πρώτη, δημοκρατικά εκλεγμένη κυβέρνηση της χώρας.

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ Β΄ ΣΤΗΝ «Κ»

Μου προκαλούν θλίψη τα σενάρια διαδοχής

Ο Μακαριότατος μιλάει για τη δοκιμασία με την υγεία του, τη μετάβασή του στο Λονδίνο για θεραπεία και τη χαλαρή ομοσπονδία

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΤΟΜΑΡΑ

Έντονα πικραμένος από τα σενάρια διαδοχής του, το τελευταίο διάστημα, εμφανίζεται ο Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος Β΄. Σε συνέντευξή του στην «Κ» ο Μακαριότατος κατηγορηματικά δηλώνει πως όσο του το επιτρέπει η υγεία του, θα υπηρετεί την Εκκλησία. Τοποθετείται χωρίς υπεκφυγές για τα προβλήματα υγείας του, ενώ αποκαλύπτει τον πολιτικό, που κατά τον ίδιο μπορεί να λύσει το Κυπριακό. —Σε 23 μέρες συμπληρώνετε δώδεκα χρόνια στον πηδάλιο της Εκκλησίας του Αποστόλου Βαρνάβα. Αυτά που είχατε κατά νου έχουν πραγματοποιηθεί;

—Όσα είχα κατά νου να κάνω τα έχω κάνει. Εκείνο που δεν κατάφερα να ολοκληρώσω είναι το Κεντρικό Ταμείο Μισθοδοσίας Κλήρου, το οποίο το προκοδόησα, αλλά δεν είχα υπολογίσει την οικονομική κρίση του 2013, την κατάρρευση της Τράπεζας Κύπρου και άλλων τραπεζών, τον μπενισμό του κεφαλαίου και εισοδήματος που προοριζόταν για το Ταμείο. Έτσι η Αρχιεπισκοπή προσφέρει με πολύ αγάπη το ποσό που απαιτείται. Θα κάνω όμως επένδυση και θα πάρω ομόφωνη απόφαση από την Ιερά Σύνοδο, ούτως ώστε ο εκάστοτε Αρχιεπίσκοπος να είναι υποχρεωμένος να καταβάλει αυτό το εισόδημα και μόνο διά ομοφώνου αποφάσεως της Συνόδου να μπορεί να το καταργήσει, που δεν θα είναι εύκολο. Το ίδιο έχω κάνει και με τη Θεολογική Σχολή.

—Ο καθεδρικός ναός είναι έργο ζωής για εσάς;

—Βέβαια, γιατί και ο αειμνηστος ο Μακάριος ήθελε να ανεγείρει καθεδρικό και ο Χρυσόστομος Α΄. Ο μөн Μακάριος έφυγε πρόωρα, τον δε Χρυσόστομο Α΄ δεν τον βοηθούσε η μνήμη του, τα τελευταία δέκα χρόνια.

—Τα έργα που έχουν ξεκινήσει πότε θα ολοκληρωθούν;

—Πιστεύω ότι το 2020 ο ναός θα είναι έτοιμος.

—Η εκλογή σας το 2006 έφερε την ηρεμία στους κόλπους της ιεραρχίας;

—Ασφαλώς, γιατί εργάσθηκα προς αυτή την κατεύθυνση. Η ηρεμία δεν ήλθε μόνη της. Πρώτος εγώ επεδίωξα το ήρεμο κλίμα εντός της Εκκλησίας. Για να πετύχει κάτι η Εκκλησία πρέπει να υπάρχει αλληλοκατανόηση, αγάπη, ομόνοια και άπαντες να εργάζονται προς μια κατεύθυνση. Αν ο ένας κτίζει και ο άλλος καλά δεν έχουμε προοπτική και πρόοδο. Μπορώ να πω ότι έχουν εργασθεί, και οι υπόλοιποι αδελφοί και πετύχαμε αρκετά.

—Είναι κάτι που σας φοβίζει για

Ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου σε μια εξομολόγηση καρδιάς στην «Κ» μιλάει για όλους και για όλα. Στα του εθνικού ζητήματος ο Μακαριότατος θεωρεί πως η χαλαρή Ομοσπονδία δεν θα δώσει λύση, υποστηρίζοντας πως ο μόνος που μπορεί να επιλύσει το Κυπριακό είναι ο Αμερικανός Πρόεδρος.

το μέλλον της Εκκλησίας; Ανσυχείτε για την αυτονομία της ή την ταυτότητα της από επηροές εκτός Κύπρου;

—Δεν ανσυχώ γιατί η Εκκλησία είναι θείο καθίδρυμα, δεν είναι ανθρώπινο κατασκεύασμα. Τη σκέπει ο Θεός, αυτός κατευθύνει την Εκκλησία του. Πολλές φορές νομίζουμε ότι εμείς οι άνθρωποι την παγιδεύουμε αλλά αυτό τις περισσότερες φορές είναι και το λάθος μας. Νομίζουμε, όμως ο Θεός τα κανονίζει. —Ισχύει ότι το ρωσικό στοιχείο προσπαθεί να θέσει υπό την επιρροή της την Εκκλησία της Κύπρου;

—Όχι. Αυτό δεν ανταποκρίνεται στην αλήθεια. Δεν υπάρχει κάτι τέτοιο. Όλοι μας, την Εκκλησία μας την αγαπούμε και θέλουμε την ανεξαρτησία της, την αυτονομία της, την ουδετερότητα της. Είμαστε μια Εκκλησία καλά οργανωμένη, μέσα στην ορθόδοξη οικογένεια έχουμε περιόπτη θέση. Μπορεί να είμαστε

μικρή, αλλά είμαστε νοικοκυρεμένη Εκκλησία. Ο λαός μας είναι υπέροχος λαός, θρησκευόμενος και παρά τα μειονεκτήματά μας, έναντι των άλλων μπορώ να πω ότι είμαστε επίγειοι άγγελοι. Μου δόθηκε η ευκαιρία στις πανορθόδοξους διασκέψεις να το διαπιστώσω, έβλεπα και τα μειονεκτήματα των άλλων. Έχουμε μια τεράστια παράδοση στην Κύπρο και έχουμε στην καμπούρα μας, 20 αιώνες χριστιανισμού. Είμαστε Εκκλησία αρχαιότατη, έχουμε αποστολικότητα, έχουμε αγιότητα βίου. Μετείχαμε όλων των Οικουμενικών Συνόδων, είμαστε η μοναδική Εκκλησία που το αυτοκέφαλό της προέρχεται από Οικουμενικό Πατριαρχείο. —Πώς αντιμετωπίζει η Εκκλησία της Κύπρου τη διαμάχη Οικουμενική με Πατριαρχείο Μόσχας;

—Νομίζω πρέπει να επέμβουμε όλοι και εγώ θα ήθελα, αν ήταν δυ-

νατόν, να επενέβαινε σύσσωμη η Ορθοδοξία για να δώσουν μια λύση, διότι μόνοι τους, ο Κωνσταντινούπολεως με τη Μόσχα δεν πρόκειται να τα βρουν. Και αυτοί που θα την πληρώσουν είναι οι πιστοί, Ορθόδοξοι Χριστιανοί της Ουκρανίας. —Μεσούσης της δοκιμασίας, σας πέρασε από το μυαλό να αποσυρθείτε από τον αρχιεπισκοπικό θώκο;

—Να σας πω, δεν εξαρτάται από μένα. Πρώτα-πρώτα έχουμε ένα καταστατικό και εξαρτάται από τον λαό για να αναδείξει το τριπρόσωπο και εξαρτάται από τη Σύνοδο ποιον θα εκλέξει από τους τρεις. Και αυτό γίνεται όταν δεν υπάρχει ο Αρχιεπίσκοπος. Μπορεί ο Αρχιεπίσκοπος να παραιτηθεί και πάει στη γωνιά, όμως δεν θα έχει πλέον λόγο. Λόγω έχει ο τοπική τριπρόσωπη. Όσο μπορώ να υπηρετώ την Εκκλησία θα την υπηρετώ, και στην παρούσα κατάσταση, μιας και χτίζουμε τον νέο καθεδρικό

ναό, δεν επρόκειτο να υποβάλω παραίτηση, γιατί θέλω να τον δω τελειωμένο. Και επειδή, να μην χτίσαμε τη Θεολογική Σχολή και λειτουργεί για τέταρτο χρόνο, δεν έχω κάνει τη μεγάλη βιβλιοθήκη και την αίθουσα τελετών, θα ήθελα, αν μου το επιτρέπει η υγεία μου, να μην αφήσω εκκρεμότητες. Ευελπιστώ σε δύο χρόνια όλα να είναι έτοιμα. Επιπλέον θέλω να ανοίξω και τη Θεολογική Σχολή και σε άλλες ορθόδοξες Εκκλησίες και ειδικότερα στις σλαβικές.

—Σας ενοχλεί ότι σε κάποιους κύκλους η κατάσταση της υγείας προκαλέσει σενάρια διαδοχής σας;

—Τα έχω ακούσει. Μου προκαλούν θλίψη, διότι κάποιοι έμειναν μικροί. Αυτές είναι μικρότητες, δεν αξίζει τον κόπο να ασχολείται κανείς. Την Εκκλησία δεν πρέπει να την κατεβάζουμε χαμηλά, πρέπει να την κρατούμε ψηλά. Αυτά δεν τα κανονίζουν οι άνθρωποι.

“

Όσο μπορώ να υπηρετώ την Εκκλησία θα την υπηρετώ, και στην παρούσα κατάσταση, μας και χτίζουμε τον νέο καθεδρικό ναό, δεν επρόκειτο να υποβάλω παραίτηση, γιατί θέλω να τον δω τελειωμένο.

“

Μου προκαλέσαν θλίψη (τα σενάρια διαδοχής) διότι κάποιοι έμειναν μικροί. Αυτές είναι μικρότητες, δεν αξίζει τον κόπο να ασχολείται κανείς. Την Εκκλησία δεν πρέπει να την κατεβάζουμε χαμηλά, πρέπει να την κρατάμε ψηλά.

«Θα επιστρέψω γερός και δυνατός από το Λονδίνο»

—Τελευταία είχατε μια προσωπική δοκιμασία με την υγεία σας. Έχετε να πείτε κάτι στους πιστούς; —Δόξα τω Θεώ είμαι καλά. Πήγα για μια εξέταση ρουτίνας και εκεί οι γιατροί μου είπαν ότι χρειάζεται να υποβληθώ σε χειρουργική επέμβαση. Τους απάντησα πως δεν θα φύγω από την κλινική και επιθυμώ να γίνει άμεσα η επέμβαση. Οι γιατροί εξεπλάγησαν. Τους απάντησα πως εγώ είμαι άλλης σχολής, το γοργόν και χάρη έχει. Δεν θέλεις να μιλήσεις στους δικούς σου, με ρώτησαν; Όχι, τους απάντησα. Εκείνο που θέλω, συμπλήρωσα, είναι να γίνει η επέμβαση σήμερα και οι γιατροί που θα με χειρουργήσουν μόλις ολοκληρωθεί η επέμβαση, τους εξουσιοδοτώ να ανακοινωνούν επ' ακριβώς στον λαό τι έχω, γιατί πιστεύω ότι δεν ανήκω μόνο στον εαυτό μου αλλά στον λαό. Μου είπαν πως αυτό που εντοπίστηκε είναι διακερίσιμο. Όταν έγινε η επέμβαση εντόπισαν στο σκώτη δύο μικρά καρκινώματα ογκίδια, τα οποία με τις χημειοθεραπείες σφίχθηκαν. Τα υπολείμματα πρέπει να αφαιρεθούν. Γι' αυτό από αύριο θα είμαι στο Λονδίνο για αφαίρεση των υπολειμμάτων, χειρουργικά με λαπαροσκοπική μέθοδο. Είναι εξειδικευμένο κέντρο και θέλω να πιστεύω πως όλα θα εξελιχθούν ομαλά. Τις ελπίδες μας τις εναποθέτουμε πάντα στον Θεό, εγώ αισθάνομαι καλά και όταν έκανα τις χημειοθεραπείες μπορού να πω πως ελαχίστες παρενέργειες ένιωσα. Συνέχισα και συνεχίζω κανονικά το καθημερινό πρόγραμμά μου. —Μακαριότατος σε ευχαριστώ πολύ, και σας εύχομαι να επιστρέψετε δυνατότερος. —Πιστεύω ότι ο Θεός μας αγαπά παραπάνω του κανονικού και θα πάω καλά και θα έλθω καλύτερα.

Μόνο ο Πρόεδρος Τραμπ μπορεί να επιβάλει λύση

—Πώς βλέπετε αυτή τη φιλολογία που υπάρχει με τη χαλαρή Ομοσπονδία;

—Νομίζω πως είναι μερικές προοπτικές του Προέδρου και άλλων που ήθελαν να δώσουν μια λύση στο κυπριακό πρόβλημα. Όλοι οι διπλωμάτες και κυρίως ευρωπαίοι, που πέρασαν από το γραφείο μου άκουσαν από το στόμα μου πως το Κυπριακό ξεκίνησε από την αρρωστημένη φιλοσοφία του Ντενκτάς να κάνει τουρκικό κράτος στην Κύπρο. Ήταν μια αρρωστημένη φιλοσοφία. Έκανε τουρκικό κράτος στην Κύπρο αλλά είναι ψευδοκράτος, δεν εξασφάλισε αναγνώριση. Αυτό και οι Τ/κ και η Τουρκία το κρατούν ως σημαία, η Τουρκία θέλει όλη την Κύπρο. Η Ευρώπη δεν το θέλει γιατί δεν μπορεί να γίνει τουρκικό κράτος και δεν πιστεύω ότι μπορεί να γίνει ομοσπονδία χαλαρή. Μέχρι τώρα δεν πίστευα ότι μπορεί να υπάρξει λύση, με αυτή τη νοοτροπία της Τουρκίας και των πλειοψηφών Τ/κ, κυρίως νεαρών. Τώρα που θα βγει αυτό δεν μπορώ να ξέρω.

—Μπορεί να δώσει λύση η χαλαρή ομοσπονδία;

—Πιστεύω ότι για πρώτη φορά η Τουρκία πάει λάθος. Ήταν πολύ προσεκτική στην εξωτερική της πολιτική. Αυτή τη στιγμή η Αμερική έχει έναν Πρόεδρο που δεν είναι πολιτικός, είναι τεχνοκράτης και εάν κρίνω από το πώς έλυσε το πρόβλημα με τον Κιμ (Βόρεια Κορέα) με τους πυραύλους και τα πυρηνικά του, που κόμπιαζε ότι θα βάλει σε τάξη την υπερδύναμη που λέγεται Αμερική, μέσα σε λίγο χρονικό διάστημα το τακτοποιήσει. —Με τον ίδιο τρόπο μπορεί να τακτοποιηθεί και η Τουρκία;

—Για πρώτη φορά πίστεψα πως μπορεί να λυθεί το Κυπριακό. Μόνο με αυτό τον τρόπο μπορεί κατά τη γνώμη μου, να λυθεί το Κυπριακό. Εάν ο Τραμπ ενημερωθεί σωστά και αποφασίσει να δώσει λύση, πιστεύω πως είναι ο μοναδικός ανά τον κόσμο που μπορεί να επιβάλει λύση του Κυπριακού. Και να μη ρωτήσει κανένα. Διαφορετικά δεν πρόκειται να τα βρούμε τόσο εύκολα με τους Τούρκους. Είναι θέση δική μας και της Ελλάδας ότι οι εγγυήσεις θα καταργηθούν. Πιστεύετε πως η Τουρκία με τον Ερντογάν μπορεί

“

Δεν ήθελα να κλείσω το κανάλι για να μην έχαναν οι εργαζόμενοι τη δουλειά τους. Δίνοντας το κανάλι στον Σωκράτη Χάσκο του είπα πως εκείνο που ήθελα ήταν να μην απολυθούν οι εργαζόμενοι.

να δεχθεί αποχώρηση τουρκικών στρατευμάτων και να μην έχει εγγυήσεις; Εγώ δεν το πιστεύω. Μόνο με μια δυναμική επέμβαση της Αμερικής να λυθεί. —Επέμβαση διπλωματική; —Διπλωματική και ακόμα με απειλή, στρατιωτική. —Εάν δεν συμβεί αυτό που λέτε και με τα σημερινά δεδομένα πού πάει το Κυπριακό;

—Όπως πήγαινε εδώ και μισό αιώνα, διότι ο Τούρκος θέλει την Κύπρο και αυτό πρέπει να το καταλάβουμε. Ε, δεν θα του τη δώσουμε γιατί έτσι θέλει. Γι' αυτό λέω ότι η αρρωστημένη φιλοσοφία του Ντενκτάς, ταλαιπωρεί εμάς αλλά και τους Τ/κ. Οι μισοί έφυγαν από την Κύπρο. Και από εμάς έφυγαν πρόσφυγες. —Με τα οικονομικά η Εκκλησία πώς είναι;

—Δόξα τω Θεώ πάμε πολύ καλά. Εκεί που χάσαμε τη μισή επένδυσή μας, με τις τράπεζες, ευτυχώς είχαμε τα ξενοδοχεία και σιγά-σιγά βρήκαμε τον δρόμο μας. Πέρασαμε εφιαλτικές μέρες αλλά τώρα είμαστε σε θέση να κάνουμε επενδύσεις και πιστεύω πως σε τρία χρόνια θα φθάσουμε στο σημείο που ήμασταν πριν από την κρίση. —Επιστροφή επενδυτικά στις τράπεζες;

—Όχι. Τουλάχιστον όσο είμαι εγώ Αρχιεπίσκοπος δεν πρόκειται να υπάρξει ένα τέτοιο ενδεχόμενο. —Με την παραχώρηση του TV ONE η Εκκλησία τερματίζει τις προσπάθειες, δραστηριότητας

στον χώρο της τηλεόρασης;

—Εγώ ήμουν πάντοτε αντίθετος και θερμοπαρεκαλούσα τον αειμνηστο τον Χρυσόστομο Α΄, αντί να καναλιού να κάνουμε Θεολογική Σχολή. Δυστυχώς δεν με άκουσε, είχε διαφωνήσει τότε με τον μακαρίτη τον Σπύρο Κυπριανού και ήθελε να κάνει τηλεόραση. Τώρα, πόσα έξοδα κάναμε ένας Θεός το ξέρει. Πληρώναμε και θα συνεχίσουμε να πληρώνουμε για αρκετό καιρό, γιατί υπάρχουν χρέη. Δεν ήθελα να κλείσω το κανάλι για να μην έχαναν οι εργαζόμενοι τη δουλειά τους.

—Η εργασία τους είναι διασφαλισμένη;

—Ναι. Δίνοντας το κανάλι στον Σωκράτη Χάσκο του είπα πως εκείνο που ήθελα ήταν να μην απολυθούν οι εργαζόμενοι. Συμφώνησε μαζί μου, αλλά μου είπε πως εκείνοι που δεν κάνουν τη δουλειά τους θα φύγουν.

—Το κανάλι το είχε ζητήσει και ο Ιβάν Σαββίδης. Γιατί τον απορρίψατε;

—Μου το είχαν ζητήσει τρεις. Η καλύτερη ήταν του κ. Χάσκου.

Από το τσουνάμι στη χαλαρότητα του Olivewood

Η δύναμη των βασιλείων

Την ευχή όπως γίνεται κατορθωτό να ψηφιστούν από τη Βουλή τα νομοσχέδια για εκσυγχρονισμό της δημόσιας υπηρεσίας, ώστε να αλλάξει «η τυραννία που τα βασίλεια της δημόσιας υπηρεσίας ασκούν επί των πολιτών», εξέφρασε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, Νίκος Αναστασιάδης προ ημερών σηκώνοντας και λίγο το φρύδι του. Χρειάστηκε να περάσουν λίγες μέρες για να μας αποδείξει την αποφασιστικότητά του να πατάξει την τυραννία, καλώντας το βασίλειο της δημόσιας υπηρεσίας που ονομάζεται Γλαύκος Χατζηπέτρου. Πρόεδρος σημειώσατε μηδέν, Γλαύκος σημειώσατε δέκα. Και αυτό γιατί όχι μόνο δεν ίδρωσε το αφτί του δεύτερου για τις μεταρρυθμίσεις, αλλά κατάφερε να συζητήσει και μονιμοποιήσεις 4.500 δημοσίων υπαλλήλων. Απόρρητα βασίλεια.

Μετά τη χαλαρή χαλάρωση

Την περασμένη εβδομάδα ο Αβέρωφ Νεοφύτου προειδοποιούσε για εθνικό τσουνάμι, για παράθυρο που κλείνει στο Κυπριακό και έψεγε το ότι ρίξαμε τη δίωτική, δικονομική ομοσπονδία στον κάλαθο των αχρήστων. Χρειάστηκε να ανοίξει λίγες μέρες μετά ο Πρόεδρος το ενδεχόμενο χαλαρής ομοσπονδίας στο Εθνικό Συμβούλιο της Δευτέρας για να χαλαρώσει λίγο ο συναγεμικός πρόεδρος. Και χαλαρός φαίνεται πως πήγε στις Βρυξέλλες. Τόσο ευδιάθετος ήταν που οι καθημερινές προειδοποιήσεις μετατράπηκαν σε διαδικτυακό αυτοσαρκασμό για το ύψος του σε σχέση με τους ξένους και διμετρους αξιωματούχους και παράγοντες. Πολλοί παρατήρησαν πως το χιούμορ ήταν ίδιον του ιδρυτικού γένη της παράταξης Γλαύκου Κληρίδη. Παρατήρηση που, όπως μαθαίνει η στήλη, έκανε τον συναγεμικό πρόεδρο να αναρρηρήσει ακόμη παραπάνω για το 2023, καθώς χιούμορ και προεδρία πάνε μαζί.

Το νέο δίδυμο

Πάντως, όσο ο Αβέρωφ έκανε επαφές στις Βρυξέλλες, στο Προεδρικό συζητείται εντόνως η σχέση που απέκτησε με τον Κουντρέτ Όζερασί. Οι δύο άνδρες τα είπαν στη Νέα Υόρκη με καφέ «αμερικάνο» και λίγες μέρες αργότερα μετά δειπνούν στον Κορμακίτη. Ήδη πηγές θεωρούν πως οι επαφές του με τον Όζερασί δεν θα του βγουν σε καλό, δεδομένου ότι ο τελευταίος μιλάει εδώ και καιρό για βελούδινο διαζύγιο. Πάντως, ο Ιανός μαθαί-

Εκτός από χαλαροί θα γίνουμε και Olivewood, όπως ενημερωθήκαμε από τον Χάρη. Υπουργέ μου, πάντα έτοιμοι νιώθαμε για υπερπαραγωγές. Έστω και κομπάρσοι σε φαρσοκωμωδίες.

νει πως ο κ. Νεοφύτου προτιμάει να μιλάει με τον επόμενο γένη των Τ/κ, καθώς, όπως ο ίδιος εκτιμά, ο Ακιντζί αποτελεί πλέον παρελθόν.

Στον Εζεκία ο Νικόλας

110 χρόνια μετά την γέννηση του Εζεκία Παπαϊωάννου το ΑΚΕΛ τιμσμε τη μνήμη του. Ο μόνος πολιτικός αρχηγός που βρέθηκε στην εκδήλωση για να τιμήσει τον γένη της Αριστεράς ήταν ο πρόεδρος του ΔΗΚΟ Νικόλας Παπαδόπουλος. Δεδομένου ότι ο Εζεκίας ήταν υπέρ των συνεργασιών με το Κέντρο, να θεωρήσουμε την παρουσία σημειολογική και πως στην ουσία κάτι ψήνεται μεταξύ ΑΚΕΛ-ΔΗΚΟ;

Ο Πλουτής;

Με αφορμή την τιμση του Εζεκία Παπαϊωάννου, ο Ιανός διερωτάται. Ο Πλουτής Σέρβας παίζει να αναγνωριστεί ποτέ ως γένης του κόμματος ή θα συνεχίσει να αποτελεί το πρόσωπο για το οποίο όλοι ανεξαιρέτως θα σφυρίζουν αμήχανα στο κόμμα;

Τέλος η σύμπλευση

Το σίγουρο είναι πως μετά και τη φημολογία περί χαλαρής ομοσπονδίας, το αφήγημα του ΔΗΣΑΚΕΛ θα μπει στον πάγο για πολύ καιρό. Καθόλου τυχαίο ότι ο Άντρος Κυπριανού χαρακτήρισε καταστροφική τη λύση χαλαρής ομοσπονδίας. Μπροστά βγήκαν και οι πιο «σκληροί» του ΑΚΕΛ, Άριστος Δαμιανού και Χρίστος

Χριστοφίδης, οι οποίοι προειδοποίησαν για τους διχοτομικούς κινδύνους της χαλαρής ομοσπονδίας. Ο κ. Χριστοφίδης φρόντισε να επαναφέρει και τις δηλώσεις του Άντρος Κυπριανού το 2012, ο οποίος προειδοποιούσε πως η χαλαρή ομοσπονδία που θα προσπαθήσει «να σερβίρει ο Νίκος Αναστασιάδης» θα οδηγήσουν στην διχοτόμηση.

Στο κάδρο ο Κεττής

Το ψηφοδέλτιο των ευρωεκλογών βλέπει το κόμμα της Αριστεράς. Ήδη εδώ και καιρό φημολογείται πως το κόμμα ψάχνει πρόσωπο από τον χώρο της Κεντροαριστεράς για να ενισχύσει το ψηφοδέλτιο. Ο Ιανός μαθαίνει πως ένα από τα πρόσωπα που ακούγονται είναι αυτό του επικεφα-

Ο ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Γλαύκος Χατζηπέτρου

Ο γενικός γραμματέας της ΠΑΣΥΔΥ Γλαύκος Χατζηπέτρου, ο οποίος απέδειξε για άλλη μία φορά με τη συζήτηση για μονιμοποίηση 4.500 χιλιάδων δημοσίων υπαλλήλων ποιος κάνει κουμάντο στην Κύπρο των μεταρρυθμίσεων.

λής του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου στην Κύπρο Αντρέα Κεττή. Το αν θα ισχύσει τελικώς είναι ένα ζήτημα ανοικτό.

Άρχισε ο Καρογιάν

Ο Καρογιάν προχωράει δυναμικά στην οργάνωση της Δημοκρατικής Παράταξης. Και μπορεί στέλεχά του ΔΗΚΟ να υποτιμούν τη δύναμή του, ικανοποιώντας τους πάντες. Ηδη, θα κοπεί ο βήχας πολλών. Όχι για μόνο λόγω των προσώπων που βρίσκονται πίσω και δουλεύουν παρασκηνιακά, αλλά και λόγω των ατόμων που θα φέρουν στο ιδρυτικό συνέδριο.

Κεραυνός στο παιχνίδι

Το ερώτημα βέβαια είναι κατά πόσο ο Καρογιάν θα βρισκεται δίπλα στον Αναστασιάδη. Ο Ιανός μαθαίνει πως ο Μάριος Καρογιάν θα κρατήσει την παλιά διπλωματική του στάση, ικανοποιώντας τους πάντες. Μάλιστα, ήδη κινεί τα νήματα και εξυπηρετεί πρόσωπά του, καθώς ο Μάκης Κεραυνός που ακούγεται στο Διοικητικό Συμβούλιο της Κεντρικής Τράπεζας, λέγεται πως είναι δική του επιλογή.

Γράφει Ο ΙΑΝΟΣ

ΓΝΩΜΗ / Του ΠΕΤΡΟΥ ΖΑΡΟΥΝΑ

Νέα διαδικασία διαπραγματεύσεων και νέα μορφή λύσης

Η πρωτοβουλία του Προέδρου Αναστασιάδη να συνδιαμορφώσει μαζί με τις εγγυήτριες δυνάμεις μία νέα διαδικασία διαπραγματεύσεων στο Κυπριακό μάς έχει οδηγήσει σε αχαρτογράφητα νερά. Η διαδικασία αυτή συνίσταται σε τρία τραπέζια διαπραγματεύσεων χωρίς κατ' ανάγκη να κινούνται παράλληλα. Το πρώτο είναι στο επίπεδο των τριών εγγυητριών δυνάμεων, όπου, όπως είδαμε και στη Νέα Υόρκη, εμφανώς συζητούνται τα θέματα ασφάλειας με την απουσία όμως των δύο πλευρών, όπως ήταν η φόρμουλα του Κραν Μοντανά. Στο δεύτερο συζητάνε η Ε/κ πλευρά/Κ.Δ. και η Τουρκία. Αυτό ξεκίνησε από το Κραν Μοντανά και συνεχίστηκε στη Ν. Υόρκη. Το μοναδικό που γνυριζόμαστε είναι ότι σε αυτό έχει επί του παρόντος συζητηθεί η γενική μορφή της λύσης. Σύμφωνα με διαρροές στο Κραν Μοντανά ο Πρόεδρος Αναστασιάδης είχε βολιδοσκοπήσει τον Τούρκο ΥΠΕΞ Μ. Τσαβούσογλου για λύση δύο κρατών.

Φαίνεται, όμως, πως οι αρνητικές αντιδράσεις των Ε/κ οδήγησαν τον Πρόεδρο σε δεύτερες σκέψεις. Όταν, σύμφωνα με τουρκικές πηγές, ο Τσαβούσογλου στη Ν. Υόρκη πρότεινε συνομοσπονδία ο Πρόεδρος αντιπρότεινε χαλαρή ομοσπονδία. Τελικά, οι δύο άντρες κατέληξαν σε αποκεντρωμένη ομοσπονδία με αδύναμη κεντρική κυβέρνηση και δύο ισχυρά κράτη. Στο τρίτο τραπέζι έχουμε τις δύο κοινότητες να συζητούν το αποκεντρωμένο κράτος μ' ένα όμως ιδιόμορφο τρόπο, αφού συνομιλητές είναι ο αρχηγός του κυβερνώντος κόμματος Αβέρωφ Νεοφύτου και ο αρχηγός του Τ/κ κόμμα-

τος του Λαού και έμπιστος της Άγκυρας Κουτρέντ Όζερασί. Αυτό ουσιαστικά βγήκε από τη διαδικασία του Μουσταφά Ακιντζί που, ως γνωστό, ήταν ο μοναδικός που διαφώνησε με την πρόταση για συνομοσπονδία που παρουσίασε ο κ. Τσαβούσογλου ενώπιον των Τ/κ πολιτικών ηγετών. **Όλα αυτά** επί του παρόντος λαμβάνουν χώρα έξω από το πλαίσιο του ΟΗΕ και με απουσία της Ε.Ε. κάτι που τα καθιστά εν δυνάμει επικίνδυνα για την Ε/κ πλευρά. Δεν είναι τυχαίο που πολιτικές δυνάμεις περιγράφουν την κίνηση Αναστασιάδη ως προσπάθειά του για αποδυνάμωση του πλαισίου Γκουτιέρρες. Στη συνέχεια των πιο πάνω ο Πρόεδρος στο Εθνικό Συμβούλιο και ο Αβέρωφ Νεοφύτου από την «Καθημερινή» παρουσίασαν την ιδέα της χαλαρής / αποκεντρωμένης ομοσπονδίας. Να σημειωθεί ότι η ιδέα αυτή είχε και παλαιότερα υποστηριχθεί από τον πρώην Πρόεδρο Γλαύκο Κληρίδη, αλλά και από τον ίδιο τον κ. Αναστασιάδη. Αντί όμως της αποκέντρωσης τα τελευταία οκτώ χρόνια οι κ.κ. Χριστόφιας και

Όλα αυτά επί του παρόντος λαμβάνουν χώρα έξω από το πλαίσιο του ΟΗΕ και με απουσία της Ε.Ε. κάτι που τα καθιστά εν δυνάμει επικίνδυνα για την Ε/κ πλευρά.

Αναστασιάδης πίεσαν την Τ/κ πλευρά και με τις επιτευχθείσες συγκλίσεις αύξησαν τις εξουσίες και τις αρμοδιότητες της ομοσπονδιακής κυβέρνησης. Μπορεί η αποκέντρωση να μειώνει κάπως το πρόβλημα στο ζήτημα της αποτελεσματικής συμμετοχής των Τ/κ. Όμως δεν το λύνει σε ό,τι αφορά τα βέτο του Τ/κ αντιπρόεδρου. Εκτός και αν κάποιες από αυτές τις αρμοδιότητες όπως π.χ. τα θέματα ασφάλειας και άμυνας πάνε στα συνιστώμενα κρατίδια. **Την ίδια στιγμή** έχουμε όλοι την απουσία πώς θα ξεπεραστούν οι διαφωνίες της Τουρκίας στα θέματα της πλήρους απόσυρσης των στρατευμάτων και των εγγυήσεων, αλλά και σε εκείνα που αφορούν τα δικαιώματα των Τούρκων πολιτών. Η πρόταση Αναστασιάδη για αποκεντρωμένη ομοσπονδία και η αποδοχή της από την Τουρκία δεν φαίνεται να συνοδεύεται από τα όποια ανταλλάγματα προς την πλευρά μας. Επιπρόσθετα η πρόταση αυτή επιβαρύνει την εικόνα της Ε/κ πλευράς και την κάνει να φαίνεται αντιφατική, αφού τη μία ζητάει περισσότερες εξουσίες και την άλλη λιγότερες. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι παρά τον απευθείας διάλογο η Τουρκία δηλώνει αποφασισμένη και έτοιμη να προχωρήσει σε γεωτρήσεις στην ανατολική Μεσόγειο και να αντιδράσει δυναμικά στην υλοποίηση του δικού μας ενεργειακού προγράμματος. Οι εξελίξεις που έρχονται αναμένεται να είναι ραγδαίες και απρόβλεπτες για την Κ.Δ. και η αίσθηση που υπάρχει είναι ότι δυστυχώς απουσιάζει ένας σοβαρός στρατηγικός σχεδιασμός.

Ο κ. Πέτρος Ζαρούνας είναι διεθνολόγος.

ΒΟΛΕΣ / Γράφει ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΠΑΡΗΣ

Η βουλή στη μάχη των επενδύσεων

«Κυβερνώσα Βουλή» με την καλή έννοια του όρου, θέλει να καταστήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων ο Δημήτρης Συλλούρης. Ακολουθώντας τα βήματα και άλλων χωρών, εντάσσει στις δραστηριότητες του σώματος την οικονομική διπλωματία, παράλληλα με την κοινοβουλευτική διπλωματία. Πιο απλά, στα ταξίδια, τα οποία πραγματοποιεί, θα προωθήσει και τον στόχο της προσέλκυσης ξένων επενδύσεων στο νησί, τις οποίες εσπεύει να λύσει η Κύπρος.

Ο πρόεδρος της Βουλής γνωρίζει πολύ καλά και εκ πείρας, όπως βεβαίως και όλοι οι προκάτοχοί του, ότι οι ξένοι αξιωματούχοι με τους οποίους συνομιλεί, είτε στην Κύπρο είτε στις δικές τους χώρες, ενδιαφέρονται πρώτα και κύρια, για την προώθηση των εθνικών τους συμφερόντων, τα οποία κατά κανόνα μεταφράζονται σε οικονομικά συμφέροντα.

Για όσους γνωρίζουν λίγο πώς λειτουργεί το παγκόσμιο σύστημα, το οποίο ορίστηκε πρώτα και κύρια από τον Θουκυδίδη, οι πρέσβεις όλων των προηγμένων χωρών έχουν πρώτο και κύριο καθήκον να προωθούν τα οικονομικά συμφέροντα της χώρας τους και ακολουθώντας όλα τα άλλα, λεγόμενα πολιτικά ζητήματα.

Με απλά λόγια, προκρίσσεται ένας διεθνής διαγωνισμός στην Κύπρο, για ένα μεγάλο έργο, πολλών εκατομμυρίων ευρώ. Οι πρώτοι οι οποίοι πολεμούν για να εξασφαλίσουν το έργο εταιρίες της

χώρας τους, είναι οι πρέσβεις οι οποίοι είναι διαπιστευμένοι στο νησί.

Αυτό μπορεί να γίνει απλώς με υποδείξεις για τήρηση των προσηφών, τις οποίες συντάσσουν οι Κύπριοι τεχνοκράτες, είτε με προσφορές σε πολιτικό επίπεδο, δηλαδή με ανταλλάγματα στα εθνικά θέματα, τα οποία και οι κυριολεκτικά τον κυπριακό λαό, είτε καμία φορά και με απειλές για λήψη νομικών μέτρων ή άλλων μέτρων, αν οι επιλογές ξεφεύγουν από τους κανόνες.

Η πρωτοβουλία του προέδρου της Βουλής για ετοιμασία ενός εγχειριδίου, στο οποίο καταγράφονται οι νομοθεσίες, οι διαδικασίες, αλλά και οι ευκαιρίες τις οποίες προσφέρει η Κύπρος, σε διάφορες γλώσσες, μπορεί να φαίνεται πολύ απλή, στην εποχή του διαδικτύου. Ωστόσο, πάντα είναι χρήσιμα τα έντυπα, κατά τη διάρκεια επίσημων επισκέψεων και πάντα πείθουν πιο εύκολα, τους ανθρώπους, οι οποίοι λαμβάνουν αποφάσεις. Πολύ καλά είναι και η ιδέα του Δημήτρη Συλ-

λούρη να προσκαλεί επιχειρηματίες, να τον συνοδεύουν κατά τη διάρκεια επίσημων ταξιδιών του, σε επιλεγμένες χώρες.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο πρώτος ο οποίος υιοθέτησε αυτή την πρακτική ήταν ο πρώην Πρόεδρος Γιώργος Βασιλείου, πρακτική, η οποία ακολουθείται μέχρι σήμερα, από τους διαδόχους του. Πρακτικά η δυνατότητα ενός επιχειρηματία, να συνοδεύει είτε τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας είτε τον πρόεδρο της Βουλής αποτελεί το καλύτερο διαβτήριο αξιοπιστίας. Πιο απλά ανοίγονται πόρτες για σοβαρές συναλλαγές και διαπραγματεύσεις, με αξιόπιστους συνομιλητές.

Σε ένα παράλληλο επίπεδο, δίδεται η δυνατότητα, στους επιχειρηματίες, να δουν και να αποκτήσουν γνώσεις και εμπειρίες, από πρακτικές εργασίες και σύγχρονα εξελιγμένα μηχανήματα, τα οποία λειτουργούν σε προηγμένες τεχνολογικά χώρες. Και το κυριότερο, δίδεται η δυνατότητα σύναψης προσωπικών σχέσεων, οι οποίες πολλές φορές αποδεικνύονται πολύ πιο πολύτιμες, από τα εξελιγμένα μηχανήματα.

Το διαδικτυο μπορεί να λέει τα πάντα και να δείχνει τα πάντα σε φωτογραφίες και βίντεο, αλλά ευτυχώς ακόμη οι άνθρωποι δεν κατάντησαν εξαρτήματα ενός εργασιακού ή ενός «έξυπνου» μηχανήματος. Η τεχνική νομοσύνη και η ρομποτική μπορεί να αποτελούν τις επιστήμες του μέλλοντος, αλλά ποτέ δεν θα μπορέσουν να αντικαταστήσουν τους ανθρώπινους εγκεφάλους και το σημαντικότερο, την ανθρώπινη ψυχή.

Πάντα είναι χρήσιμα τα έντυπα, κατά τη διάρκεια επίσημων επισκέψεων και πάντα πείθουν πιο εύκολα, τους ανθρώπους, οι οποίοι λαμβάνουν αποφάσεις.

Το δικό μου χέρι θα χαράξει την πορεία μου.

Επωφελήσου
από το ειδικό πακέτο
προσφοράς*.

Το πακέτο περιλαμβάνει:

- 3% Επιτόκιο** (ενδεικτικό ΣΕΠΕ** 3,17%)
- 15% έκπτωση στην ασφάλεια αυτοκινήτου,
από την Παγκυπριακή Ασφαλιστική
- Ελάχιστη προκαταβολή 25%
- Διάρκεια αποπληρωμής μέχρι 7 έτη

* Η προσφορά ισχύει για αιτήσεις που θα εγκριθούν μεταξύ 03/09/2018 και 31/12/2018 για καινούρια αυτοκίνητα. Μεταχειρισμένα αυτοκίνητα τυγχάνουν άλλης τιμολόγησης.

**ΕΝΟΙΚΙΑΓΟΡΑ
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ**

Ενοικιαγορά νέου αυτοκινήτου
με το χαμηλότερο επιτόκιο

3%

(ενδεικτικό ΣΕΠΕ** 3,17%)

** Το ενδεικτικό ΣΕΠΕ 3,17% έχει υπολογιστεί στις 03/09/2018 για καινούρια αυτοκίνητα αξίας €16.000 με προκαταβολή €4.000, συνολικό ποσό πίστωσης €12.000, σταθερό επιτόκιο 3%, διάρκεια αποπληρωμής 84 μήνες, σε ίσες μηνιαίες δόσεις των €158,85 και συνολικό πληρωτέο ποσό €13,373,90. Το ΣΕΠΕ δύναται να μεταβληθεί ανάλογα με το ύψος της προκαταβολής. Δεν χρεώνονται οποιαδήποτε τραπεζικά έξοδα αναφορικά με τη χρηματοδότηση. Στο πιο πάνω ΣΕΠΕ και ποσό δόσης δεν περιλαμβάνονται τα κόστη των ασφαλιστρών, τα οποία ενδέχεται να προστεθούν στην κάθε μηνιαία δόση.

Σημείωση: Το ΣΕΠΕ είναι το ποσοστό που σας επιτρέπει να υπολογίσετε το συνολικό κόστος της κάθε μορφής δανειοδότησης.

Απαραίτητες εξασφαλίσεις: Η παραχώρηση της χρηματοδότησης υπόκειται στη λήψη ικανοποιητικών προς την Ελληνική Τράπεζα Δημόσια Εταιρεία Λτδ εξασφαλίσεων (προσωπικών εγγυήσεων ή άλλων) και την εκχώρηση από τον αιτητή απλής ασφάλειας ζωής, καθώς και ασφάλειας μηχανοκινήτου. Η Ελληνική Τράπεζα Δημόσια Εταιρεία Λτδ, η Παγκυπριακή Ασφαλιστική Λτδ και η Hellenic Alico Life Insurance Company Ltd δύναται κατά την απόλυτη κρίση τους να απορρίψουν οποιαδήποτε αίτηση σύμφωνα με την εκάστοτε πολιτική τους.

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις.

www.hellenicbank.com

8000 9999

Hellenic Bank Official

@HellenicBank

HellenicBank

 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
Έχεις τη δύναμη.

ΔΙΕΛΚΥΣΤΙΝΑΔΑ / Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Είναι πλέον θέμα αξιοπιστίας

Όταν η φημολογία περί συζήτησης δύο κρατών εντείνεται, όταν το Κυπριακό φαίνεται να αφήνει αδιάφορη ολόκληρη τη διεθνή κοινότητα, οι εξελίξεις στο ενεργειακό ζυγώνουν και ανησυχούν πολλούς, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας μεταβαίνει στη Νέα Υόρκη και κάνει μία αδιάφορη σχεδόν αμήχανη ομιλία στη γενική συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, εντείνοντας τις ανησυχίες πως το Κυπριακό δεν τον πολυαφορά πλέον. Σε αυτό το πλαίσιο ο Αβέρωφ Νεοφύτου επιστρέφει από το ταξίδι του στις ΗΠΑ και αρχίζει προειδοποιήσεις. Προειδοποιήσεις για το παράθυρο που κλείνει στο Κυπριακό, για το εθνικό τσουνάμι που επικείμενο και για το οποίο ο ίδιος δεν είναι διατεθειμένος να παρακολουθεί με σταυρωμένα τα χέρια. Σε ποιον αναφέρεται άραγε και σε ποιον καταλογίζει ευθύνη; Προφανώς και στον Πρόεδρό του που χειρίζεται εδώ και έξι χρόνια το κυπριακό. Γιατί αν το παράθυρο κλείνει και το τσουνάμι βρίσκεται προ των πυλών φέρει και ο Νίκος Αναστασιάδης αναπόφευκτα ευθύνες. Ευθύνες που αναγκάζουν ακόμα και τον πρόεδρο του κυβερνώντος κόμματος να προχωρήσει σε τέτοιες προειδοποιήσεις. Όλες αυτές οι προειδοποιήσεις, λοιπόν, δεν γίνονται σε έναν τόπο και χρόνο άσχετο. Γίνονται μετά από το ταξίδι και των δύο ανδρών στις ΗΠΑ. Ένα ταξίδι κατά το οποίο ο Πρόεδρος Αναστασιάδης συναντιέται στα κρυφά με τον Τούρκο υπουργό Εξωτερικών Μεβλούτ Τσαβούσογλου, με τον τελευταίο να του μιλάει για λύση εκτός των παραμέτρων των Ηνωμένων Εθνών. Την ίδια στιγμή συναντιέται και ο Αβέρωφ Νεοφύτου με τον Κουντρέτ Οζερσάι για πολλούς ο άνθρωπος της Άγκυρας. Ένα πρόσωπο που μιλά για βελούδινο διάζυγιο. Σε αυτή ακριβώς τη συγκυρία, της φημολογίας για λύση δύο κρατών, των μυστικών συναντήσεων και των προειδοποιήσεων, σφηνώθηκε όπως τυχαίως και η ιδέα της χαλαρής ομοσπονδίας. Που τόσο χαλαρά έπεσε στο τραπέζι, πρώτα από τον Αβέρωφ Νεοφύτου κατά τη συνέντευξη του στην «Κ» και στη συνέχεια από τον Πρόεδρο στο Εθνικό Συμβούλιο ως τροφή για σκέψη.

Σε αυτή ακριβώς τη συγκυρία θυμήθηκε και η κυβέρνηση πως βάσει ερευνών μία από τις μεγαλύτερες ανησυχίες είναι η λειτουργικότητα του κράτους και γι' αυτό θα πρέπει να επανεξεταστούν οι εξουσίες και το ενδεχόμενο αποκεντρώσεως τους. Καλά όλο αυτό το διάστημα είχαμε την εντύπωση πως πρακτικά καταλήξαμε σε πλήρη συμφωνία για την ομοσπονδιακή εκτελεστική εξουσία και την αποτελεσματική συμμετοχή. Αυτό δεν έλεγε ο Αντόνιο Γκουτιέρρες; Όλο αυτό το διάστημα πιστεύαμε πως το ναυάγιο στο Κραν Μοντάνα προέκυψε λόγω της «εμμονής της Άγκυρας στην παραμονή των εγγυήσεων». Ούτε αυτό ισχύει;

Με το αφήγημα των τελευταίων ημερών η αποκεντρωμένη ομοσπονδία θα παρουσιαστεί στο τέλος και ως διαχρονική αρχή της δεξιάς παράταξης. Που για να είμαστε δίκαιοι για τον Γλαύκο Κληρίδη κρινόταν ως ασφαλέστερη μια ομοσπονδιακή κυβέρνηση με λιγότερες εξουσίες. Και για τον Νίκο Αναστασιάδη μέχρι να την απαρνηθεί το 2012 για να κερδίσει τη στήριξη του ΔΗΚΟ στις προεδρικές εκλογές. Και όχι μόνο την απαρνήθηκε αλλά αύξησε τις αρμοδιότητες της Κεντρικής Εξουσίας από 21 σε 28 κατά τη θητεία του.

Αν λοιπόν πίστευε στην αποκεντρωμένη τη έκανε όλο αυτό το διάστημα προς αυτή την κατεύθυνση; Αν το ζήτημα μέσα από αυτή τη συζήτηση είναι ένα πο λειτουργικό κράτος, η επανένταξη των συνομιλιών και η αναθεώρηση του Κυπριακού, τότε είμαστε πρόθυμοι να ακούσουμε τι προτείνεται και πως βοηθά η αποκεντρωμένη εξουσία.

Είναι όμως πλέον το θέμα αξιοπιστίας που τίθεται. Δυστυχώς, με τα όσα έχουν διαμετρηθεί το τελευταίο διάστημα ενισχύεται η εντύπωση πως τα περι χαλαρής ομοσπονδίας αποτελούν στην ουσία μία ακόμη υπαναχώρηση της κυβέρνησης μπροστά στις κρίσιμες εξελίξεις που επικείμενες στο ενεργειακό.

Αντί να καμαρώνουν, λοιπόν, στο Προεδρικό για το ότι η «Τουρκία πλέον μιλά μαζί μας» as μας εξηγήσουν και τι διαμετρήθηκε στην περιβόητη συνάντηση με τον Μεβλούτ Τσαβούσογλου, που είχε ως αποτέλεσμα να αποκεντρώσουμε εξουσίες. Τέθηκε το θέμα ασφάλειας που κατά τα άλλα ήταν η προτεραιότητά μας; Γιατί δεν θέλουμε με τίποτα να πιστέψουμε τη θεωρία που θέλει την κυβέρνηση να ροκανίζει χρόνο. Πόσο μάλλον ότι οδηγείται σε άτακτη υποχώρηση που θα οδηγήσει σιγά σιγά στον κύριο στόχο της Τουρκίας, τη συνομοσπονδία.

economidoum@kathimerini.com.cy

Από την εκτόξευση του Σογιούζ. Οι δύο αστροναύτες Νικ Χέικ και Αλεξέι Οβτσίνιν υπέστησαν μεγάλες βαρυντικές δυνάμεις, καθώς ο θαλαμίσκος στον οποίο επέβαιναν εκτοξεύθηκε από τον προωθητικό πυραύλο του Σογιούζ και έπεσε πίσω στη Γη. Προσγειώθηκαν με ασφάλεια.

ΕΝ ΚΑΜΙΝΩ / Του ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ

Ας ξεχάσουμε την παρθενογένεση στο Κυπριακό

Ορισμένα είναι τα πράγματα που δεν υπάρχουν στον κόσμο, παρά τις προσπάθειές μας, και ένα εξ αυτών είναι οι μαγικές λύσεις. Ούτε ραβδί ούτε καπέλα μπορούν να φανερώσουν μια λύση για το Κυπριακό από το πουθενά, με την οποία θα είμαστε σύμφωνοι 100%, θα μας αρέσει, θα είναι στα μέτρα μας. Δεν υπάρχει επίσης παρθενογένεση, ειδικά όταν μιλάμε για κράτη. Ειδικά όταν σε αυτά δεσπόζουν βίαιες διαίρεσεις, οπότε και τα δεδομένα όχι απλώς περιπλέκονται αλλά κυριαρχούν.

Για πολλούς είναι δεδομένο πως δεν μπορούν να υπάρχουν δύο κράτη στην Κύπρο, πως δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό. Με ποια λογική; Ένα de jure και ένα de facto κράτος, με αυτή τη λογική. Που δεν θα έχουν καμία επαφή μεταξύ τους. Οπότε το επιχείρημα είναι να πάμε σε παρθενογένεση. Η απορία που δημιουργεί το να μιλάμε ακόμη και σήμερα γι' αυτό, και αφήνω εκτός της Τουρκίας για την ώρα, είναι το αν είμαστε στο 2002, πριν από την πλήρη ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε. και άρα η συζήτηση είναι ανοικτή. Δεν είμαστε όμως στο μακρινό για σήμερα 2002 και πρέπει να δούμε πώς θα πάμε παρακάτω, χωρίς να κρύβουμε θέματα και ερωτήματα κάτω από το χαλί. Μεταξύ μας καταρχήν να το δούμε αυτό. Για να υπάρξει λύση στο Κυπριακό πρέπει να κάνουμε βήματα πίσω, πρέπει δηλαδή να καταθέσουμε δικαιώματα, άρα να κάνουμε υποχωρήσεις.

Ένα εξ αυτών, χωρίς να τα βάζω στη ζυγαριά, είναι της αποκλειστικής εκπροσώπησης, όπως την ξέρουμε ως τώρα, εκτός χώρας. Συνθετική υπόθεση το τι σημαίνει αυτό αλλά ένα παράδειγμα φέρνω, υπάρχουν πολλά και αφορούν και τις δύο κοινότητες. Νομίζω ότι αυτό που λείπει είναι η κατανόηση της Κύπρου ως κοινό σπιτι, κοινή πατρίδα και άρα κοινή συμπίεση και άρα, αφήνω δικαιώματα πίσω και το θέλω

κιόλας να συμβεί. Έστω όμως κι αν πει κάποιος ότι είναι ρομαντικό αυτό, για εμένα έχει ουσία. Έχω να ρωτήσω έτσι, η μετεξέλιξη δεν θα είναι κοινό απόκτημα; Αν δεν το βιώσουμε ως τέτοιο πώς θα το προστατεύσουμε, πώς θα το διαφυλάξουμε, καταρχάς από τους ίδιους μας τους εαυτούς; Πάμε και στην Τουρκία. Τα δεδομένα περιπλέκονται ακόμη περισσότερο εδώ. Η απευθείας συνεννόηση είναι ο καλύτερος δρόμος, αν θέλουμε να είμαστε ειλικρινείς, και αυτό είναι διπλωματικό θεμιτό. Δεν είναι αυτό το έγκλημα, αλλά ότι στο πέρασμα του χρόνου και μάλλον αναμένοντας μαγικές λύσεις, χάσαμε και εμείς τον προσανατολισμό μας. Καταδικάζαμε, όταν η μισή Κύπρος αποικίζεται. Καταδικάζαμε όταν η κατεχόμενη

Κύπρος αλλάζει χαρακτήρα. Καταδικάζαμε, όταν αφομοιώνονται οι Τ/κ. Τώρα να μπορούμε στα πόδια των Τ/κ; Δεν είναι σκοπός, αντιλαμβάνομαι, η μετάλλαξη τους αλλά η ενοποίηση της χώρας. Δεν είναι σκοπός η μετάλλαξη των ανθρώπων, δεν γυρίζουμε ταινία, αλλά η ειρηνική συμβίωση και κατά πόσο μπορεί να σταθεροποιηθεί. Οπότε το να μιλάμε με την Τουρκία, δεν είναι έγκλημα για εμένα. Να περνάει ο Ερντογάν και να στέκει μπροστά στην κυπριακή αντιπροσωπεία στα Η.Ε. και να κάνει χειραψία με τον Πρόεδρο δεν προκαλεί έμφραγμα. Όλα αυτά καταλήγουν στο τι θέλουμε να κάνουμε πραγματικά εμείς οι ίδιοι. Να δούμε πώς μπορούμε να πάμε παρακάτω και όχι σεληνιασμένα. Να το δούμε προσγειωμένα και όχι σεληνιασμένα, από τη γη και όχι από το φεγγάρι. Έχω την αίσθηση ότι μετά από τόσα χρόνια διαλόγου με την άλλη πλευρά, στην ουσία δεν μίλησα με τον εαυτό μας και από εκεί προέρχεται σωρεία ερωτημάτων καταρχάς από εμάς για εμάς και κατόπιν για τους άλλους. Πότε θα τα απαντήσουμε δεν ξέρω.

Νομίζω ότι αυτό που λείπει είναι η κατανόηση της Κύπρου ως κοινό σπιτι, κοινή πατρίδα και άρα κοινή συμπίεση και άρα, αφήνω δικαιώματα πίσω και το θέλω κιόλας να συμβεί.

tsikalasm@kathimerini.com.cy

ΣΥΝΙΣΤΩΣΕΣ / Του ΤΑΣΟΥ ΤΡΥΦΩΝΟΣ

Το θέατρο του παραλόγου για τις Βάσεις

Μερικές φορές είναι να απορείς για την κρίση και την αντίληψη μερικών που αναδεικνύουν σε μείζονα θέματα πράγματα που ξέραμε ή υποψιαζόμασταν εδώ και καιρό και επιμένουν να τα έχουν ψηλά στην ατζέντα της επικαιρότητας. Μιλάω για την τεράστια «έκπληξη» που προκάλεσε σε κάποιους η πρόσφατη αποκάλυψη του ABC για «μυστική» βάση των Αμερικανών στην Κύπρο όπου στάθμευαν ελικόπτερα. Οποία έκπληξη! Μα είμαστε σοβάροι; Δεν έχουμε επίγνωση ότι οι αγγλικές βάσεις στην Κύπρο είναι κυρίαρχες και κάνουν ό,τι θέλουν χωρίς να μας ρωτήσουν ή να μας δώσουν λογαριασμό; Δεν ξέρουμε ότι οι Άγγλοι ιστορικά είναι οι πιο στενοί σύμμαχοι των ΗΠΑ; Πού ακριβώς είναι η έκπληξη για το γεγονός ότι για κάποια χρόνια στάθμευε και χρησιμοποιούσαν ως βάση οι Αμερικανοί για τα ελικόπτερα τους κάποια από τις αγγλικές βάσεις στην Κύπρο; Το πιο πιθανόν είναι ότι τα αμερικανικά ελικόπτερα στάθμευαν στο αεροδρόμιο του ακρωτηρίου. Θέλει πολύ μυαλό για να το αντιληφθεί κάποιος; Από τη στιγμή επίσης που ούτε το αμερικανικό Υπουργείο Εξωτερικών το ήξερε, ποιος σόφρων νους θα περίμενε να το γνωρίζει η κυπριακή κυβέρνηση; Εύλογα λοιπόν αναρωτήθηκε και ο Πρόεδρος στις δηλώσεις του «γιατί είμαι υπόλογος εγώ;». Το θέμα των αμερικανικών βάσεων ήταν ανέκαθεν ένα θέατρο του παραλόγου σε Κύπρο και Ελλάδα. «Έξω οι βάσεις του θανάτου» έλεγε ο Αμερικανοτραφής Ανδρέας Παπανδρέου προεκλογικά πριν από την «αλλαγή» του 1981 και φυσικά όταν ανέβηκε στην εξουσία καμιά ουσιαστική αλλαγή επί του θέματος έγινε. Ο Αλέξης Τσίπρας που πριν από είκοσι χρόνια περίπου διαμαρτυρόταν ως ανήσυχος νένος εναντίον της αμερικανικής ιμπεριαλιστικής πολιτικής και των βάσεων του θανάτου σε διάφορες πορείες και συλλαλητήρια, σήμερα ηγείται της ελληνικής κυβέρνησης που μόλις προχθές μέσω του υπουργού Εθνικής Άμυνας Πάνου Καμένου ζήτησε ή πρότεινε στους Αμερικανούς να εγκαταστήσουν ακόμη τρεις νέες βάσεις στην Ελλάδα εκτός από τη μεγάλη βάση της Σούδας στην Κρήτη. Κάποιος που βλέπει τη μεγάλη εικόνα και την επερχόμενη ένταση για την ΑΟΖ και την ενέργεια στην ανατολική Μεσόγειο δεν μπορεί παρά να μη θεωρήσει ως στρατηγική την κίνηση του Καμένου. Με τρεις νέες βάσεις των Αμερικανών κυρίως στη βόρεια Ελλάδα, οποιαδήποτε επιθετική ενέργεια της Τουρκίας εναντίον της ελληνικής επικράτειας γίνεται ακόμη πιο δύσκολη. Κάτι που πιστεύω ότι έπρεπε να είχε γίνει και στην Κύπρο από τη γένεση της ανεξαρτησίας μας. Δυστυχώς, όμως, η διορατικότητα δεν υπήρξε σχεδόν ποτέ χαρακτηριστικό των ηγετών ή το πολιτικών κομμάτων μας. Όταν ένα κράτος όπως η Κύπρος γίνεται ανεξάρτητο μέσα στην καρδιά του «ψυχρού» πολέμου με τρεις εγγυητριες δυνάμεις μέλη του ΝΑΤΟ, δεν θα ήταν το πιο λογικό και φυσικό να γινόταν ταυτόχρονα με την ανεξαρτησία της και η ίδια μέλος του ΝΑΤΟ; Ποιος μπορεί να αμφισβητήσει σήμερα ότι εάν ήμασταν μέλος του ΝΑΤΟ από το 1960 θα είχαμε γλυτώσει όλη την τραγωδία του 1974 και τόσο πόνο. Αλλά έτσι είμαστε πάντα. Άδεια συνθήματα για το κίνημα των αδéseυτων που η ιστορία έδειξε ότι ήταν άνευ αντικρίσματος και μια ρομαντική έως αφελή ιδέα ότι εμείς ως νησί που βρίσκεται σε μια τόσο κρίσιμη γεωγραφική θέση για τον γεωστρατηγικό ανταγωνισμό και τότε στο ψυχρό πόλεμο και σήμερα, θα μπορούσε να αντέξει μόνο του χωρίς καμία συμμαχία. Ας αφήσουμε λοιπόν τις αφελείς και χωρίς ουσία εντάσεις και τη δημιουργία εντυπώσεων και ας δούμε χωρίς κοιμητικές και ιδεολογικές παρωπίδες που βρίσκεται το δικό μας εθνικό συμφέρον. Αυτό θα έπρεπε να είναι η πραγματική βάση πάνω στην οποία θα πρέπει να βασίζουμε την πολιτική μας. Ας σοβαρευτούμε επιτέλους.

Ας αφήσουμε τις αφελείς και χωρίς ουσία εντάσεις και τη δημιουργία εντυπώσεων και ας δούμε χωρίς κοιμητικές και ιδεολογικές παρωπίδες που βρίσκεται το δικό μας εθνικό συμφέρον.

trifonost@sppmedia.com

ΑΚΑΡΙΑΙΑ / Της ΕΛΕΝΗΣ ΞΕΝΟΥ

«Χαλαρές» συνειδητοποιήσεις

Και ξαφνικά καθόλου χαλαρά μπήκε στη ζωή μας μια καινούργια «ορολογία». Αυτή της «χαλαρής» ομοσπονδίας ή αλλιώς αποκεντρωμένης, της οποίας ο ορισμός είναι ακόμα αδιευκρίνιστος. Με κάποιους να τον ερμηνεύουν σαν ένα άλλο περιτύλιγμα της διχοτόμησης και με άλλους να ισχυρίζονται πως μπροστά στην αδιαλλαξία της Τουρκίας είναι ένας τρόπος για να ξεκλειδωθεί η συνέχιση των συνομιλιών. Το τι μέλλει γενέσθαι θα το δείξουν οι επόμενες μέρες και το ποιος είναι οι προθέσεις της κυβέρνησης σχετικά με το θέμα θα κριθεί εάν και εφόσον όντως επαναρχίσουν οι διαπραγματεύσεις. Το μόνο βέβαιο στο παρόν στάδιο είναι ότι βρισκόμαστε σε ένα πολύ σοβαρό αδιέξοδο και είτε αυτό το αποκαλούμε τσουνάμι είτε όχι, η πραγματικότητα έρχεται και μας επιβεβαιώνει εκείνο το

οποίο χρόνια τώρα αρνούμασταν να εμπειδώσουμε. Πως ο χρόνος δεν λειτουργήσει ποτέ υπέρ μας και πως αν δεν αφήναμε τους εαυτούς μας επιρρεπείς στους πατριωτισμούς και στα συνθήματα όσων επί της ουσίας δαιμονοποίησαν το ενδεχόμενο της λύσης και συντηρούσαν επί τούτου τους φόβους και τα φαντάσματα μας, τότε το πιο πιθανόν είναι πως σήμερα δεν θα ερχόμαστε ενώπιον αυτών των... «χαλαρών» επαναπροσδιορισμών.

Και είναι σημαντική αυτή η συνειδητοποίηση έστω και την υστάτη, διότι κάποια στιγμή οφείλουμε να ωριμάσουμε πολιτικά ώστε να αποφασίσουμε κατά πόσο αυτό το «εμείς ποδά τζαι τσίνιο ποτζεί» το οποίο καλλιιεργήθηκε πολύ σκόπιμα και συστηματικά από τους πολέμιους της όποιως λύσης – οι οποίοι έβρισκαν κάθε φορά και διαφορετικό πατριωτικό σύνθημα για να καμουφλάρουν την εν λόγω πεποίθησή τους –

είναι εν τέλει αυτό το οποίο μας έχει οδηγήσει στο διά ταύτα και όχι μόνο η αδιαλλαξία της Τουρκίας. Και γιατί είναι σημαντικό να το συνειδητοποιήσουμε και να το παραδεχτούμε; Διότι σ' αυτό το σημείο που βρισκόμαστε τώρα δεν συγχωρούνται πλέον ούτε οι πολιτικές αντιπαράθεσεις, οι οποίες αποσκοπούν στη «δικαίωση» όλων των ανεδαφικών συνθημάτων που πιπιλούσαν χρόνια τώρα οι πολέμιοι της διζωνικής, δικοινοτικής ομοσπονδίας, ούτε και οι πατριωτικές κορώνες που εξαπολύονται για να μας κρατήσουν αποκοιμισμένους και εγκλωβισμένους στην εσφαλμένη ελπίδα πως υπάρχει κάποια άλλη «στρατηγική» ή κάποια άλλη «δυναμική» που θα μας καταστήσει ξαφνικά σε θέση ισχύος.

Άρα είναι η στιγμή που πρέπει να πούμε τα πράγματα με το όνομά τους και να αρνηθούμε να μπορούμε σ' αυτό τον κευκώνα των ανεδαφικών συνθημάτων και θέσεων

που ακόμα και τώρα εξαπολύουν «χαλαρά» και «ανώδυνα» οι πολιτικοί αρχηγοί μας, οι ίδιοι πολιτικοί αρχηγοί που τόσα χρόνια δεν έκαναν απολύτως τίποτα για να καλλιεργηθεί μια κουλτούρα λύσης και να δημιουργηθεί ένα ουσιαστικό υπόβαθρο προς αυτή την κατεύθυνση. Και είναι τραγικό σ' αυτό εδώ το σημείο που είμαστε να βγαίνουν μετά από τη συνεδρίαση του Εθνικού Συμβουλίου και μέσα από τις δηλώσεις τους να διαγράφεται ξανά και πάλι η ίδια κοντόφθαλμη λογική τους.

Η ίδια εκείνη λογική που αποσιώπησε πολύ συνειδητά ιστορικές αλήθειες και που συντήρησε τους μύθους προκειμένου να μετατρέψει τον πατριωτισμό σε καριέρα. Γι' αυτό ακριβώς τον λόγο έχουμε ευθύνη και χρέος να αντιληφθούμε ποια είναι η πραγματική μας πραγματικότητα και πως σ' αυτήν δεν χωρούν πλέον ψευδαισθήσεις αλλά ούτε και καμουφλαρισμένες τοποθε-

τησεις. Η ΔΔΟ ήταν ανέκαθεν το μοναδικό πλαίσιο λύσης και όλες οι συζητήσεις περί «σωστού περιεχομένου» δεν ήταν τελικά τίποτα άλλο παρά μια προσπάθεια να δυναμιτιστεί, προκειμένου να παραμείνουμε στο βόλεμα και στην «ασφάλεια» της παρούσας κατάστασης les και αυτή θα παρέμενε αμετάβλητη. Ποιος άλλος δρόμος πραγματικά υπάρχει πέραν από τη διαπραγμάτευση; Αυτό είναι μια απάντηση που τώρα οφείλουμε να δώσουμε όλοι όσοι δεν κούνησαν το μικρό τους δαχτυλάκι για να δημιουργήσουν το υπόβαθρο λύσης αλλά αντ' αυτού διαχώριζαν «χαλαρά» τον κόσμο σε πατριώτες και μη. Και να που τώρα το ενδεχόμενο της διχοτόμησης, το οποίο προσπαθούσαμε δήθεν να αποφυγούμε, άρχισε να μας χτυπά απειλητικά την πόρτα. Θα του ανοίξουμε άραγε... «χαλαρά» να περάσει;

elenixenou11@gmail.com

Κληριδική προσέγγιση

Της ΣΑΒΙΑΣ ΟΡΦΑΝΙΔΟΥ

Ανήκω στη γενιά των Κυπρίων που δεν έχουν χαρεί μια ελεύθερη πατρίδα. Στον πολιτικό χώρο του Δημοκρατικού Συναγερμού έχουμε μεγαλώσει με πρώτη και ασυμβίβαστη αρχή μας τον τερματισμό της τουρκικής κατοχής και διαιρέσης της πατρίδας μας, στο πλαίσιο μιας λογικής και βιώσιμης λύσης.

Όλα αυτά τα χρόνια έκανα συνειδητή μου επιλογή να στηρίζω με όλες μου τις δυνάμεις τη γραμμική πλεύση που χάραξε ο Γλαύκος Κληρίδης, απέναντι στον λαϊκισμό και την πατριδοκαμπλία, με κάθε κόστος και τίμημα. Το έκανα γιατί αισθάνομαι ότι όσο περνούν τα χρόνια ο γνήσιος πατριωτισμός είναι η ρεαλιστική προσέγγιση, αυτή είναι η αυθεντική «κληριδική» κληρονομιά.

Ο χρόνος λειτουργεί εναντίον της Κύπρου και του λαού της, παγώνει τα τετελεσμένα της τουρκικής κατοχής και συρρικνώνει τον Ελληνισμό και την ιστορία του στα όρια της σημερινής γραμμής κατοχής. Μέσα από την πολιτική ωρίμανση στα χρόνια που μεσολάβησαν, αντιλήφθηκα ότι η Διζωνική, Δικαιονομική Ομοσπονδία είναι η μόνη αποδεκτή βάση για επίλυση του Κυπριακού, αν θέλουμε να αποφύγουμε την οριστική διχοτόμηση.

Μάλιστα, θεωρώ ότι δεν οδηγεί κατ' ανάγκη σε ένα «οδυνηρό συμβιβασμό» για τους Ελληνοκυπρίους, αλλά μπορεί, στο πλαίσιο της συμμετοχής της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, να κερδίσει τις ασφαλιστικές δικλίδες του σύγχρονου φυσιολογικού κράτους και να οδηγήσει σε ένα λειτουργικό συμβιβασμό, μέσα από τον οποίο οι δύο κοινότητες στο νησί και οι θρησκευτικές ομάδες να μπορούσαν να συμβιώσουν ειρηνικά. Αυτά δηλαδή που κέρδισε ο Νίκος Αναστασιάδης μέχρι το Κραν Μοντάνα: μια «αποκεντρωμένη» ομοσπονδία με κεντρική κυβέρνηση και αρμοδιότητες που έχουν να κάνουν με την έννοια της ύπαρξης ενός κράτους (εξωτερική πολιτική, θέματα άμυνας, ασφάλειας, φυσικών πόρων και οικονομίας), ενώ όλες οι αρμοδιότητες που έχουν να κάνουν με την καθημερινή λειτουργία ενός κράτους, μπορούν να μεταφερθούν στις συνιστώσες πολιτείες.

Παράλληλα, μέσα από συζητήσεις αλλά και μελέτες που μεσολάβησαν, η πολιτική ηγεσία έχει πλήρη επίγνωση του γεγονότος ότι η μεγαλύτερη έγνοια και ανησυχία των Ελληνοκυπρίων πηγάζει από τα αισθήματα ανασφάλειας που προκαλεί η Τουρκία με την κατοχή. Χρειάστηκε να περάσουν 13 ολόκληρα χρόνια από το 2004 για να κάνει επιτέλους η Τουρκία, η οποία είναι κοινώς αποδεκτό ότι κρατά το πιο σημαντικό κλειδί της λύσης, το μεγάλο βήμα για να δαθεί η συζητήσιμη την ασφάλεια.

Το κεκτημένο του Πλαισίου Γκουτιέρες δεν πρέπει να αφηθεί να φθαρεί, γιατί όλοι αναγνωρίζουν τώρα ότι το σύστημα εγγυήσεων του 1960 είναι αναχρονιστικό και πρέπει να καταργηθεί. Στο Κραν Μοντάνα, όλα τα εμι-

πλεκόμενα μέρη συζήτησαν πάνω σε αυτή τη βάση την ασφάλεια, και αυτό αδιαμφισβήτητα ήταν απόρροια των σωστών κινήσεων της κυβέρνησης Αναστασιάδη. Δυστυχώς, δεν υπήρξε επιτυχής έκβαση στις συνομιλίες στο Κραν Μοντάνα.

Διαφάνηκε ξεκάθαρα ότι η Τουρκία καθορίζει η ίδια το «τέμπο» με το οποίο επιθυμεί να κάνει βήματα προς την κατεύθυνση της λύσης. Και το «τέμπο» αυτό δεν συνάδει με τη δική μας επιτακτική ανάγκη για άμεση λύση του Κυπριακού.

Παρά το ισχυρό κεκτημένο του Κραν Μοντάνα, ο ΟΗΕ και η Ε.Ε. δεν έχουν πειστεί ότι υπάρχει πραγματική βούληση για επανέναρξη των συνομιλιών. Και ένα πράγμα δυστυχώς θεωρείται δεδομένο: χωρίς την επανεκκίνηση του διαλόγου φθείρεται η προσπάθεια Αναστασιάδη που έφθασε στο πιο θετικό σημείο και οι εξελίξεις προμηνύονται δυσόψωνες. Ο διαπραγματευτής Α. Μαυρογιάννης μίλησε για το τέλος μιας εποχής στο Κυπριακό. Με την ίδια αγωνία εκφράστηκε πρόσφατα και ο πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού. Ο Αβέρωφ Νεοφύτου εκτιμά ότι το παράθυρο της λύσης κλείνει και τονίζει την ανάγκη για εντατικοποίηση των προσπαθειών, σε όλα τα επίπεδα, για να πείσουμε τον διεθνή παράγοντα για τη βούλησή μας για λύση.

Το ότι η Τουρκία συνεχίζει την αδιάλλακτη της στάση, δεν μας απαλλάσσει από τη δική μας ευθύνη να ενισχύσουμε την πολιτική μας με στόχο τη διαμόρφωση των κατάλληλων συνθηκών για επανέναρξη του διαλόγου. Αυτή η προσέγγιση επανέφερε στη μνήμη μου τη φιλοσοφία του πατριωτικού ρεαλισμού του Γλαύκου Κληρίδη: η επίτευξη του εθνικού στόχου άρα γίνε πραγματικότητα μόνο όταν προβάλλουμε με στρατηγική τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της Κύπρου και καταφέρουμε να ταυτίσουμε τα εθνικά μας συμφέροντα με αυτά του διεθνούς και ευρωπαϊκού παράγοντα.

Αυτά τα λόγια σήμερα είναι όσο ποτέ επίκαιρα. Αφορούν τόσο τους ενεργειακούς σχεδιασμούς στην ευρύτερη περιοχή της ανατολικής Μεσογείου και τα μεγάλα συμφέροντα πίσω από τις διεθνείς εταιρείες εκμετάλλευσης φυσικού αερίου, όσο και την αναθέρμανση του ενδιαφέροντος της Τουρκίας για την ενταξιακή της πορεία στην Ε.Ε. Ο εφπουσιασμός που δημιουργεί η επίπλαστη ηρεμία του σημερινού στάτους κβο, αλλά και η αφελέστατη αντίληψη ότι με τη διχοτόμηση θα «ησυχάσουμε» από την Τουρκία, αποτελούν τη χειρότερη συνταγή για το Κυπριακό.

Η πολιτική του εφικτού και του πραγματισμού, σε συνδυασμό με στρατηγική και διορατικότητα, είναι ο μόνος δρόμος για να κρατήσουμε ζωντανό το όραμα μας για μια ελεύθερη και επανενωμένη Κύπρο.

Η κ. Σάβια Ορφανίδου είναι οικονομολόγος.

Ολυμπιακοί αγώνες Νέων στο Μπουένος Άιρες.

«Αποκεντρωμένη» εν μέσω θυέλλης

Του ΛΑΡΚΟΥ ΛΑΡΚΟΥ

Στη μακρά διαδρομή του Κυπριακού, όταν περίσσευαν οι λέξεις, λιγότευε η σοβαρότητα. Αίφνης στις 8 Οκτωβρίου προέκυψε η ορολογία «αποκεντρωμένη ομοσπονδία!» Σύμφωνα με όλα τα σχετικά δημοσιεύματα ο Πρόεδρος Αναστασιάδης έκανε νέα ανάγνωση του Κυπριακού στο Εθνικό Συμβούλιο, θεωρώντας ότι μια «αποκεντρωμένη ομοσπονδία» είναι η καλύτερη δυνατή λύση υπό τις σημερινές περιστάσεις. Είναι αυτό το ζήτημα; Έτσι έχουν τα πράγματα; Εκτιμώ τις εξελίξεις ως εξής:

1. Όλα τα σχέδια λύσης που διαμόρφωσε και υπέβαλε ο ΟΗΕ μέσω των γ.γ. του – μετά την εισβολή – περιελάμβαναν εκτεταμένες εξουσίες στις δύο πολιτείες – πλαίσιο Γκουτιέρες, σχέδια Ανάν, Ιδέες Γκάι, Δείκτες Κουεγιάρ, Προτάσεις Βάλτχαιμι. Οι πάντες γνώριζαν ότι αυτή η ρύθμιση ήταν και είναι η μόνη λειτουργική εξέλιξη των πραγμάτων, καθώς λαμβανόταν σοβαρά υπόψη η διαδρομή των σχέσεων ανάμεσα στις δύο κοινότητες – για τους Τ/κ οι δικαιονομικές συγκρούσεις το 1964, για τους Ε/κ η τουρκική εισβολή το 1974.

2. Το ίδιο συμβαίνει τώρα με το πλαίσιο Γκουτιέρες. Έχουν καταγραφεί οι έντονες συμφωνηθεί οι αρμοδιότητες της κεντρικής κυβέρνησης και όλες οι άλλες θα ασκούνται από τις κυβερνήσεις που θα έχουν οι δύο ομόσπονδες πολιτείες. Το σχήμα είναι ρεαλιστικό και ανταποκρίνεται στις ανάγκες της σημερινής Κύπρου: η κεντρική κυβέρνηση να έχει τόσες εξουσίες για να έχουμε ένα κράτος και οι δύο πολιτείες να είναι αποκεντρωμένες, όλες οι

υπόλοιπες σε αυτές. Αυτό οδηγεί σε μια ανθεκτική, βιώσιμη λύση, η οποία θα έχει τη δυνατότητα να βελτιώνει πράγματα και ρυθμίσεις υπό το φως της εμπειρίας και της ωριμότητας των πολιτών της.

3. Η τ/κ πλευρά ζήτησε σε μια σειρά από θεσμούς του ομόσποντου κράτους να υπάρχει μία τ/κ ψήφος για να τίθεται σε εφαρμογή μια απόφαση. Ο γ.γ. του ΟΗΕ έλυσε τον γόρδιο δεσμό στο Κραν Μοντάνα: καθόρισε μικρό αριθμό σωμάτων σε ομοσπονδιακό επίπεδο τα οποία έχουν σημαντικό ενδιαφέρον για την τ/κ κοινότητα, στα οποία θα απαιτείται η μία τ/κ ψήφος και όλα τα άλλα θα λειτουργούν με απλή πλειοψηφία. Μια πολύ καλή ρύθμιση από την πλευρά του γ.γ., η οποία έγινε δεκτή από τους δύο ηγέτες. Προσθέτω ότι η ε/κ πλευρά, αν ήθελε να αξιοποιήσει την ευρωπαϊκή εμπειρία, θα μπορούσε να προτείνει καθορισμένο χρονικό πλαίσιο για την εφαρμογή της πρακτικής της μιας τ/κ ψήφου (λ.χ. 10 χρόνια) και στη συνέχεια την κατάργησή της.

4. Θεωρώ ότι αν πράγματι αυτό είχαμε κατά νου (κάτι περισσότερο αποκεντρωμένο) πολύ εύκολα θα γίνονταν ρυθμίσεις για να φτάσουμε στο «επιδιωκόμενο», στο ζήτημα δηλαδή της κατανομής της εξουσίας μεταξύ κέντρου και περιφέρειας. Αλλά δεν πρόκειται περί αυτού. Δεν είναι ζήτημα μιας έκλαμψης που έτυχε να έρθει τώρα. Είναι ζήτημα οργανωμένων επιδιώξεων ενός φαύλου τρόπου σκέψης που υπερτερεί τον στόχο του εκτροχιασμού των συνομιλιών και έτσι τη συνέχισαν ενός διεφθαρμένου συστήματος εξουσίας που,

κάτω από το κέλυφος της Κυπριακής Δημοκρατίας, εξυπηρετεί το ε/κ βαθύ κράτος: τη διαπλοκή πολιτικού και τραπεζικού συστήματος, το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος, τη διαφθορά, την πώληση διαβατηρίων, τη ρωσική επιρροή στο νησί, τη λεηλασία των τ/κ περιουσιών, την υπερανάπτυξη της γης με τις τιμές στα ύψη. Κατά κανόνα κάθε διεθνής μαφιόζικη πρακτική έχει πλοκάμιμα σε κάποια κυπριακή τράπεζα ή κάποια υπεράκτια εταιρεία εγγεγραμμένη στο νησί. Ακόμα και ο πολύς Μάναφορτ «πέρασε» από την Κύπρο. Ο πρώην πρόεδρος του Eurogroup Γερούν Ντάισελμπλουμ μάς είδε αλλιώς: «κανείς δεν ήθελε να χαλάσει το πάρτι». Ή μήπως και τώρα δεν θέλει;

5. Η αλλαγή της ατζέντας, όπως την προωθεί ο Πρόεδρος Αναστασιάδης, θα οδηγήσει σε νέα οπισθοδρόμηση της διαδικασίας. Πρώτο, θα επιτρέψει στην Τουρκία να αποδεσμευτεί από όσα συμφωνήσε με τον γ.γ. του ΟΗΕ στο Κραν Μοντάνα – αποχώρηση του τουρκικού στρατού σε δύο χρόνια, άμεση κατάργηση των επεμβατικών δικαιωμάτων, παραμονή ΕΛΔΥΚ και ΤΟΥΡΔΥΚ σε συζητήσιμο χρονοδιάγραμμα. Δεύτερο, ο Πρόεδρος Αναστασιάδης μίλησε υπέρ του «πλαισίου Γκουτιέρες» στη Γ.Σ. του ΟΗΕ και την ίδια νύχτα στη συνάντηση με τον Μ. Τσαβούσογλου είπε τα αντίθετα! Τρίτο, οι χειρισμοί αυτοί καθιστούν το ενδεχόμενο ενός θερμού επεισοδίου στις κυπριακές θάλασσες ολοένα και πιο πιθανό. Τέταρτο, στο διεθνές πεδίο δεν θα ασχοληθεί κανείς ξανά με το Κυπριακό, κανένας δεν

θέλει να κάνει τον χρόνο του σε ακατανόητες περιστροφές πέριξ της σκιάς μας. Πέμπτο, η αναξιοπιστία της ε/κ πλευράς πλησιάζει το ρεκόρ Γκίνες, αν μαζί με τους χειρισμούς Αναστασιάδη προσθέσουμε και τους χειρισμούς Τ. Παπαδόπουλου το 2004.

6. Κρίνω ότι δεν υπάρχει κάτι επεξεργασμένο, κάτι ως εναλλακτικό σχέδιο υπέρ της «αποκεντρωμένης ομοσπονδίας». Η ανάδειξη του ζητήματος τώρα έχει ορισμένους στόχους: Πρώτο, μια ύστατη προσπάθεια για να μη φύγει η «κάτι» κινείται στο Κυπριακό. Δεύτερο, με το ροκάρισμα του χρόνου να αποδυναμωθεί ο Μ. Ακιντζί στη δική του κοινή γνώμη. Τρίτο, στην ώθηση της ε/κ κοινής γνώμης στην ένταση εν μέσω «θυέλλης».

Τέταρτο, στον παραμερισμό του «Πλαισίου Γκουτιέρες» με διολίσθηση στα «δύο κράτη» υπό το κάλυμμα μιας δήθεν «αποκεντρωμένης ομοσπονδίας».

7. Η συζήτηση περί της «αποκεντρωμένης ομοσπονδίας» συσπά την πλήρη σύγκρουση με τη στρατηγική που βασίζονταν στη φράση «η Ε.Ε. να γίνει ο καταλύτης της λύσης». Ο Γιάννος Κρανιδιώτης ως ο αρχιτέκτονας της την εκφράζει: «Η ευρωπαϊκή επιλογή στοχεύει κυρίως για να διευκολύνει την πολιτική λύση του Κυπριακού. Η Ε.Ε. θα λειτουργήσει υπέρ των δύο κοινοτήτων – και της τ/κ και της ε/κ – και θα αποτελέσει εγγύηση και ασφάλεια για τη συμβίωση μεταξύ τους». Ο Χ. Μίσσιος τη σχολίασε: «καλά, εσύ, (Γιάννο), σκοτώθηκες χωρίς».

www.larkoslarkou.org.cy

Ανακουφιστική Φροντίδα: Ένα Ανθρώπινο Δικαίωμα

Της δρος ΣΟΦΙΑΣ ΝΕΣΤΟΡΟΣ

«Επειδή έχω σημασία»: Το κεντρικό θέμα της Παγκόσμιας Ημέρας Ξενώνων και Ανακουφιστικής Φροντίδας στέλνει το μήνυμά ότι η ζωή των ασθενών που καλούνται να αντιμετωπίσουν σοβαρές και χρόνιες ασθένειες, όπως ο καρκίνος, έχει αξία και επομένως η ελεύθερη πρόσβαση στις υπηρεσίες ανακουφιστικής φροντίδας, θα πρέπει να αποτελεί για αυτούς δικαίωμα επιλογής. Η διάγνωση του καρκίνου δεν είναι εύκολη υπόθεση. Άμεσα, τόσο ο ασθενής, όσο και η οικογένειά του, έρχονται αντιμέτωποι με πρωτόγνωρες καταστάσεις, σκέψεις και συναισθήματα. Η ανακουφιστική φροντίδα μπορεί να προσφέρεται στους

ασθενείς, αλλά και στα μέλη των οικογενειών τους, από την αρχή της διάγνωσης αναγνωρίζοντας και αξιολογώντας τις ανάγκες του κάθε ασθενή εξατομικευμένα.

Μέσω της ανακουφιστικής φροντίδας αντιμετωπίζονται έγκαιρα και σφαιρικά ο πόνος, τα συμπτώματα και οι λοιπές επιπτώσεις που έχει η ασθένεια στη ζωή του ασθενή, με υπηρεσίες που προσφέρουν ιατρική και νοσηλευτική φροντίδα, ψυχοκοινωνική στήριξη, φυσικοθεραπεία, πνευματική στήριξη και άλλες συμπληρωματικές θεραπείες. Η ανακουφιστική φροντίδα εξασφαλίζει την καλύτερη δυνατή άνεση, ανεξαρτησία και παραγωγικότητα του ασθενή και ταυτόχρονα

υποστηρίζει, βελτιώνει και ενισχύει τις σχέσεις που είναι σημαντικές για αυτόν. «Επειδή έχω σημασία», επειδή χρειάζεται ο ένας τον άλλον και επειδή αγαπάμε και συμπαραστεκόμαστε ο ένας στον άλλο.

Για 47 χρόνια, ο Αντικαρκινικός Σύνδεσμος Κύπρου βρίσκει διπλά σε όλους αυτούς τους συνανθρώπους μας με εμπειρία καρκίνου. Από την πρώτη μέρα της διάγνωσης του καρκίνου, μέλημά μας είναι να είμαστε «σύμμαχοι» με τον ασθενή και «συμπαραστάτες» στη δύσκολη του «περιπέτειά». Η ομάδα του Αντικαρκινικού Συνδέσμου Κύπρου στελεκώνεται από έμπειρα και εκπαιδευμένα άτομα, σωστούς και ευαίσθητοποιημένους επαγγελμα-

τίες υγείας σε διάφορους τομείς ώστε να παρέχεται στον ασθενή ολιστική φροντίδα που θα διασφαλίσει τη βελτίωση της ποιότητας ζωής του σε μια δύσκολη περίοδο.

Οι υπηρεσίες του Αντικαρκινικού Συνδέσμου Κύπρου περιλαμβάνουν ενδονοσοκομειακή περιθαλψία ασθενών στο Κέντρο Ανακουφιστικής Φροντίδας «Αροδαφνούσα» στη Λευκωσία, υπηρεσίες ημερήσιων νοσηλείας στο «Ευαγόρειο» Κέντρο Ανακουφιστικής Φροντίδας στη Λεμεσό, κατ' οίκον φροντίδα ασθενών παγκύπρια (και σε 24ωρη βάση στις επαρχίες Λευκωσίας και Λεμεσού), ψυχολογική και κοινωνική στήριξη ασθενών και μελών των οικογενειών τους, προγράμματα

κοινωνικής συμμετοχής ασθενών, υπηρεσίες φυσικοθεραπείας και αρωματοθεραπείας, όπως επίσης και καθημερινή μεταφορά ασθενών από τις πόλεις τους στα ογκολογικά κέντρα στη Λευκωσία. Όλες αυτές οι υπηρεσίες προσφέρονται δωρεάν σε όλους τους καρκινοπαθείς των χώρων μας ανεξάρτητα από την κοινωνικο-οικονομική κατάσταση του ασθενή, την καταγωγή ή το θρησκευμά του. Στόχος μας στον Αντικαρκινικό Σύνδεσμο Κύπρου, μέσω της προσφοράς υπηρεσιών Ανακουφιστικής Φροντίδας, είναι η διασφάλιση της ποιότητας ζωής του ασθενή και της οικογένειάς του, είναι η δημιουργία και ανάπτυξη σχέσεων μεταξύ του ασθενή,

των οικειών του και των επαγγελματιών υγείας, η διεπιστημονική προσέγγιση από την αρχή της συνεργασίας μας και η αντιμετώπιση των δυσκολιών που μπορεί να προκύψουν σ' αυτό το ταξίδι.

Παράλληλα, μέρος της αποστολής μας, αλλά εξίσου σημαντικό, είναι η ευαισθητοποίηση και η ενημέρωση της κοινωνίας η οποία αποτελεί τον πιο μεγάλο μας «σύμμαχο» και μας δείχνει έμπρακτα καθημερινά την αγάπη της γι' αυτό μπορούμε να την διοχετεύουμε διαχρονικά και σταθερά σε όλους εκείνους που το έχουν ανάγκη.

Η δρ Σοφία Νέστορος είναι ιατρική διευθύντρια του Αντικαρκινικού Συνδέσμου.

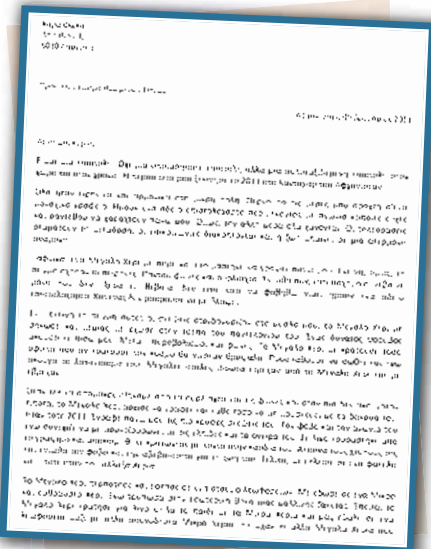
Αριστη μαθήτρια σε ένα σχολείο παραγκωνισμένο

Η Χαρά Φωκά κατέλαβε την πρώτη θέση στον Παγκόσμιο Διαγωνισμό συγγραφής επιστολών και μιλάει για τη διάκριση και το Γυμνάσιο Δροσιάς

Του ΝΙΚΟΛΑ ΠΕΤΡΟΥ

Παγκόσμια περφόμανς έκανε όλους τους Κυπρίους η 14χρονη Χαρά Φωκά από το Γυμνάσιο Δροσιάς. Η Χαρά κατέλαβε την πρώτη θέση στον 47ο Παγκόσμιο Διαγωνισμό Συγγραφής Επιστολών για νεαρά άτομα, με θέμα «Φαντάσου τον εαυτό σου ως μια επιστολή να ταξιδεύει στον χρόνο...». Η μαθήτρια του Γυμνασίου Δροσιάς της Λάρνακας παρέλαβε το βραβείο της την περασμένη Τρίτη 9 Οκτωβρίου, που είναι άλλωστε και η Παγκόσμια Ημέρα Ταχυδρομείων, στα κεντρικά γραφεία της Παγκόσμιας Ταχυδρομικής Ένωσης στη Βέρνη. Το βραβείο στη 14χρονη απένειμε ο αναπληρωτής γενικός γραμματέας της Ένωσης κ. Pascal Cizav, στην παρουσία του διευθυντή των Κυπριακών Ταχυδρομείων κ. Ανδρέα Γρηγορίου και αξιωματούχων της Ένωσης και άλλων Ταχυδρομικών Οργανισμών. Στον φετινό διαγωνισμό συμμετείχαν πάνω από ένα εκατομμύριο παιδιά από σχεδόν όλες τις χώρες του κόσμου και όπως διαφάνηκε η επιστολή της Χαράς Φωκά ήταν η καλύτερη, με αποτέλεσμα να κερδίσει το χρυσό βραβείο. Ο εν λόγω διαγωνισμός διοργανώνεται κάθε χρόνο από τα Κυπριακά Ταχυδρομεία σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και δικαίωμα συμμετοχής έχουν μαθητές μέχρι 15 ετών. Όσοι λαμβάνουν μέρος στον διαγωνισμό καλούνται να γράψουν μια επιστολή με το θέμα που δίνεται και οι δέκα καλύτερες ανά το Παγκύπριο βραβεύονται. Η καλύτερη επιστολή από τις δέκα μεταφράζεται και αποστέλλεται στη Βέρνη της Ελβετίας. Σημειώνεται πως είναι η πρώτη φορά στα χρονικά που κυπριακή συμμετοχή παίρνει το πρώτο βραβείο στον εν λόγω διαγωνισμό.

Το σκεπτικό του θέματος
Μιλώντας στην «Κ» η Χαρά Φωκά, αναφέρει πως επέλεξε να καταπι-

Ο τρίτος και κυριότερος λόγος για τον οποίο αποφάσισα να διαλέξω αυτό το θέμα ήταν, διότι είχα λυπηθεί με εκείνη την τραγική ιστορία του 2015 με το τρίχρονο το αγόρι του οποίου το σώμα ξεβράσθηκε στις ακτές της Τουρκίας. Επίσης, βλέποντας φωτογραφίες και άλλων προσφύγων ήθελα να αναδείξω την τραγική πραγματικότητα, τόνισε και πρόσθεσε ότι όλα αυτά δεν είναι μόνο φωτογραφίες και αριθμοί, αλλά «έχουν κι εκείνα τη δική τους ζωή και τη δική τους φωνή».

Η συμμετοχή

Όσο αφορά τη συμμετοχή της στον διαγωνισμό εξήγησε πως ήταν η πρώτη φορά που έλαβε μέρος, ενώ σημείωσε, πως είναι χάρη στους καθηγητές, στον διευθυντή της, αλλά και στο σχολείο της που μπήκε στη διαδικασία να γράψει αυτή την επιστολή, έγιναν όλα πραγματικότητα, εφόσον είναι αυτοί που παροτρύνουν τους μαθητές να λαμβάνουν μέρος σε διάφορους διαγωνισμούς. «Στο πλαίσιο του μαθήματος των Νέων Ελληνικών η καθηγήτρια μάς έδωσε το θέμα και είχε πει ότι είναι ελεύθερο να γράψω μια επιστολή όποιος θέλει, και όντως όλη η τάξη έγραψε ένα γράμμα», σημείωσε.

Η Χαρά ανέφερε επίσης στην «Κ», πως στον διαγωνισμό έλαβε μέρος όχι γιατί ήθελε να νικήσει, όσο επειδή της άρεσε το θέμα και το είδε σαν ευκαιρία να εκφράσει τις απόψεις της. «Αυτή η εμπειρία θα μου μείνει αξέχαστη και ένα μάθημα που πήρα είναι ότι οι λέξεις έχουν μεγάλη δύναμη. Με το γράμμα που έγραψα σχετικά με τους πρόσφυγες, φαίνεται πως πέρασε όντως το μήνυμά μου να περάσω. Ότι όλοι παρόλο που βιώνουν πόνο, έχουν μεγάλη δύναμη μέσα τους και πρέπει εμείς να εκτιμήσουμε το μεγαλείο της ανθρωπίνης ζωής», τόνισε.

«Το μήνυμά μου που θέλησα να περάσω ακριβώς με το γράμμα ήταν ότι όλοι αυτοί οι πρόσφυγες παρόλο που βιώνουν τον πόνο έχουν μια μεγάλη δύναμη μέσα τους και πρέπει εμείς να εκτιμήσουμε το μεγαλείο της ανθρωπίνης ζωής», αναφέρει η βραβευμένη Χαρά.

στέι με το προσφυγικό θέμα για τρεις λόγους. Ο πρώτος αφορά το ότι είναι ένα επίκαιρο θέμα το οποίο εκτυλίσσεται στην καθημερινότητά μας και πολλές χώρες ανά το παγκόσμιο καλούνται να το επιλύσουν. Δεύτερον, όπως η ίδια είπε στην «Κ», «παρόλο που εγώ δεν είμαι πρόσφυγας μεγάλωσα ακούγοντας ιστορίες από διάφορους πρόσφυγες, αφού και στο σχολείο που φοιτώ έχω συμμαθητές, οι οποίοι είναι πρόσφυγες.

Η 14χρονη πήρε το «χρυσό» βραβείο στον διαγωνισμό που έλαβαν μέρος πάνω από ένα εκατομμύριο παιδιά.

Κτηριακά προβλήματα στο Γυμνάσιο Δροσιάς

Το Γυμνάσιο της Δροσιάς, το οποίο είναι κτισμένο σε τ/κ γη, αντιμετωπίζει μεγάλα κτηριακά και πληθυσμιακά προβλήματα. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», τα προβλήματα μόνωσης είναι τα κυριότερα με αποτέλεσμα το ταβάνι να στάζει και να δημιουργούνται ανθυγιεινές συνθήκες για τα παιδιά του σχολείου. Επιπρόσθετα στο εν λόγω σχολείο φοιτούν συνολικά 426 μαθητές, ενώ οι εγκαταστάσεις του σχολείου μπορούν να ανταποκριθούν μόνο για 330, με αποτέλεσμα ο υπερπληθυσμός να είχε ως αποτέλεσμα οι καθηγητές να βγάζουν για μάθημα τα παιδιά έξω στην αυλή. Το όλο θέμα αναδείχθηκε στη συνεδρία της Επιτροπής Παιδείας στις 26 Σεπτεμβρίου, ωστόσο, τα προβλήματα που αντιμετωπίζει αυτό το σχολείο δεν έχουν ακόμη επιλυθεί. Κληθείσα να σχολιάσει κατά πόσο υπάρχουν τα προαναφερόμενα για το σχολείο της Χαρά Φωκά αναφέρει πως υπάρχουν αρκετά προβλήματα, και πως «στάζουν οι στέγες των κτηρίων ή και σε κάποιες αίθουσες λείπουν ολόκληρα κομμάτια από τα ταβάνια. Δεν έχουμε τα κιόσκια που χρειάζονται ούτως ώστε να προστατευθούν οι μαθητές από τη βροχή.

Το πιο σημαντικό πρόβλημα

Μεγάλα κτηριακά και πληθυσμιακά προβλήματα αντιμετωπίζει το Γυμνάσιο.

«Στάζουν οι στέγες και σε κάποιες αίθουσες λείπουν ολόκληρα κομμάτια από τα ταβάνια», αποκαλύπτει η 14χρονη.

όμως που θεωρώ ότι αντιμετωπίζει το σχολείο είναι ότι έχουμε πολλά μετακινούμενα τμήματα. Για παράδειγμα στην Α' τάξη επειδή έχουμε οκτώ τμήματα δεν υπάρχει αί-

θουσα για όλους, γι' αυτό τον λόγο κάποια τμήματα μένουν μετακινούμενα και εξαιτίας του βάρους από την τσάντα δυσκολεύεται η μετακίνησή μας».

Καταγράφεται έτσι τουλάχιστον ως αξιοσημείωτο το γεγονός ότι ένα σχολείο με τόσα προβλήματα βγάζει άριστους μαθητές, όπως στην περίπτωση της Χαράς, αφού όπως πληροφορείται η «Κ», υπάρχουν πολλές διακρίσεις σε διάφορους διαγωνισμούς από τους μαθητές του Γυμνασίου Δροσιάς.

Από τις πυρκαγιές στις τροπικές καταιγίδες περνάει η Κύπρος

Απομακρύνεται η σταδιακή διαφοροποίηση του καιρού

ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑΣ ΧΑΤΖΗΧΑΝΔΡΕΑ

Η κλιματική αλλαγή δείχνει το «σκληρό» πρόσωπό της στην Κύπρο, καθώς η χώρα πλήττεται από ξηρασία. Γι' αυτό τον λόγο οι βροχές χαρακτηρίζονται ως ευεργετικές παρόλο που σε κάποιες περιπτώσεις προκαλούν προβλήματα, ειδικά εάν συνοδεύονται από θεαληδείς ανέμους και χαλάζι. Τις τελευταίες ημέρες τα έντονα καιρικά φαινόμενα που παρατηρούνται στο νησί είχαν ως αποτέλεσμα σε αρκετές περιοχές να σημειωθούν ολοκληρωτικές καταστροφές. Περίπου 40 λεπτά έντονης καλαζόπτωσης ήταν αρκετά ώστε να καταστραφούν οι κόπυ των παραγωγών φρούτων και λαχανικών στην Κυπερούντα.

Το χαλάζι έπεφτε σε μέγεθος κερασιού και αυτό είχε ως αποτέλεσμα το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής την οποία δεν πρόλαβαν να μαζέψουν τις προηγούμενες ημέρες οι παραγωγοί να καταστραφεί. Κληθείς να σχολιάσει στην «Κ» τα ακραία καιρικά φαινόμενα που σημειώθηκαν ο ανώτερος μετεωρολογικός λειτουργός, Φίλιππος Τύμβιος, δήλωσε πως το κλίμα της Κύπρου σταδιακά μεταφέρεται από τις καλοκαιρινές συνθήκες μέσα στο φθινόπωρο. «Έχουμε μια σταδιακή μείωση

Λόγω της έντασης της καταιγίδας, ανοδικά ρεύματα το ανεβάζουν το χαλάζι ξανά πάνω, πριν φτάσει στο έδαφος και γι' αυτό μεγαλώνει το μέγεθός του.

της θερμοκρασίας και γίνεται μια μετάβαση προς τα καιρικά συστήματα του χειμώνα. Φέτος δεν υπήρξε αυτή η σταδιακή διαφοροποίηση, αφού μέχρι πριν από λίγες ημέρες είχαμε αρκετά υψηλές θερμοκρασίες.

Γι' αυτό τον λόγο τα καιρικά συστήματα, βρίσκουν ένα θερμό έδαφος και αυτό τους δίνει την ενέργεια να γίνουν πιο έντονα τα φαινόμενα», ανέφερε μεταξύ άλλων ο κ. Τύμβιος, ενώ πρόσθεσε πως όσο πιο υψηλή είναι η θερμοκρασία που έχει το έδαφος, τόσο πιο έντονη είναι η καταιγίδα. Για το εάν θεωρείται φυσιολογική για την εποχή η καλαζόπτωση, ο κ. Τύμβιος δήλωσε πως οι τροπικές

καταιγίδες εκδηλώνονται τις μεσημεριανές ώρες οπότε και υπάρχει περισσότερη ενέργεια. «Το χαλάζι είναι μια ένδειξη πως είχαμε αρκετή ενέργεια στις καταιγίδες. Είναι μια αίσθηση της έντασης της καταιγίδας». Αναφερόμενος στο μέγεθος του χαλαζιού που έπληξε αρκετές περιοχές, ο κ. Τύμβιος σημείωσε πως υπό κανονικές συνθήκες, το χαλάζι λιώνει πριν φτάσει στο έδαφος. Ωστόσο, επειδή η ένταση μιας καταιγίδας πιθανόν να είναι μεγάλη, το χαλάζι το οποίο κατεβαίνει προς τα κάτω, λόγω των ανοδικών ρευμάτων ανεβαίνει ξανά προς τα πάνω, ξαναπαγώνει και μεγαλώνει το μέγεθός του.

Στην πράξη το έργο της επιτροπής ονομαστικών αιτημάτων

Θα εξετάζει άμεσα αιτήματα για χορήγηση καινοτόμων φαρμάκων

Του ΝΙΚΟΛΑ ΠΕΤΡΟΥ

Ενέργειες για τη μείωση του κόστους στα καινοτόμα φάρμακα, αλλά και για ευκολότερη πρόσβαση σε αυτά φέρεται να κάνει το Υπουργείο Υγείας. Όπως πληροφορείται η «Κ», τους τελευταίους μήνες έχει συσταθεί επιτροπή ονομαστικών αιτημάτων με σκοπό να μπορεί κάποιος ασθενής ο οποίος έχει άμεση ανάγκη καινοτόμου φαρμάκου να αποτινέται εκεί και μετά από αξιολόγηση να λαμβάνει απάντηση κατά πόσο μπορεί να προμηθευτεί σε συντομότερο χρονικό διάστημα το φάρμακο. Για να καταστεί ασθενής ως δικαιούχος, πρέπει να ενταχθεί το φάρμακο στο κρατικό συνταγολόγιο, ωστόσο, για να έλθει ένα φάρμακο στην Κύπρο μπορεί να χρειαστεί να περάσουν δύο με τρία χρόνια και όπως εξυπακούεται υπάρχουν ασθενείς που δεν μπορούν περιμένουν τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα. Εδώ αναλαμβάνει ο ρόλο η επιτροπή ονομαστικών αιτημάτων, στην οποία, μετά τη σχετική αίτηση και την αξιολόγηση, υπάρχει η δυνατότητα έγκρισης ούτως ώστε ο ασθενής να μπορεί να προμηθευτεί κατ' εξαίρεση αυτό το φάρμακο πριν αυτό ενταχθεί στο κρατικό συνταγολόγιο. Σημειώνεται πως η διαδικασία για έγκριση από ασθενή από την επιτροπή ονομαστικών αιτημάτων δεν ξεπερνά τον ένα μήνα, ενώ μέχρι στιγμής και για

Για να έλθει ένα φάρμακο στην Κύπρο μπορεί να χρειαστεί να περάσουν δύο με τρία χρόνια.

εγκρίσεις καινοτόμων φαρμάκων, το κράτος έχει πληρώσει 11,5 εκατ. ευρώ επιπρόσθετα (συμπληρωματικός προϋπολογισμός) του αρχικού ποσού προϋπολογισμού για τα φάρμακα που ανέρχεται στα 95 εκατ. ευρώ.

Με Ελλάδα

Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» γίνονται προσπάθειες ούτως ώστε να γίνουν πιο γρήγορες οι διαδικασίες ένταξης φαρμάκων και η κυβέρνηση να παίρνει σε καλύτερες προσφορές τα φάρμακα. Όπως ανακοίνωσε τον Σεπτέμβριο το Υπουργείο Υγείας, έχει γίνει μια προφορική συμφωνία με την Ελλάδα για τα καινοτόμα (ακριβά) φάρμακα ούτως ώστε να γίνεται κοινή διαπραγμάτευση προς τις φαρμακευτικές εταιρείες. Υπολογίζεται πως αυτή η ενέργεια θα εξοικονομεί στο κράτος 30-40 εκατ. ευρώ, εφόσον οι διαπραγματεύσεις με τις φαρμακευτικές εταιρείες για τα καινοτόμα φάρμακα θα γίνονται για πληθυσμό περίπου 11 εκατομμυρίων αντί για 800.000. Λόγω του μικρού πληθυσμού και των ανάλγων αναγκών της Κύπρου

σε σχέση με άλλες χώρες, για να προμηθευτεί το κράτος ένα καινοτόμο φάρμακο πρέπει να πληρώσει γύρω στις 70.000 ευρώ, ενώ η Ελλάδα γύρω στις 15.000 ευρώ. Με αυτή τη συμφωνία το κόστος θα πέσει κατακόρυφα και αναμένεται πως το κράτος θα προμηθευτεί το κάθε φάρμακο γύρω στις 10.000 ευρώ. Η Ελλάδα ως μεγαλύτερη χώρα θα αναλάβει τον «ρόλο» του διαπραγματευτή με τις φαρμακευτικές βιομηχανίες. Σύμφωνα με τις πληροφορίες υπάρχουν 120 επιβεβαιωμένοι πολίτες οι οποίοι πάσχουν από Ηπατίτιδα C και πρώτιστος στόχος του Υπουργείου Υγείας είναι να την εξαλείψει, νοουμένου ότι πλέον τα φάρμακα θα τα προμηθευόμαστε με πολύ λιγότερα χρήματα.

Το ΓεΣΥ

Σε συνέντευξη που παραχώρησε στην «Κ» προ ημερών ο υπ. Υγείας, Κωνσταντίνος Ιωάννου, αναφέρθηκε, μεταξύ άλλων, στο τι θα επικρατεί σχετικά με τα φάρμακα, όταν μπει σε εφαρμογή το Γενικό Σχέδιο Υγείας και όπως είπε «τα φάρμακα αποζημιώνονται εκεί όπου υπάρχει γενετική αντικατάσταση κάποιου φαρμάκου, το οποίο είναι συνήθως και πιο χαμηλού κόστους. Δηλαδή αν υπάρχει ένα φάρμακο το οποίο είναι πιο φθινό σε σχέση με ένα άλλο, και έχουν την ίδια αποτελεσματικότητα τότε θα προτιμηθεί αυτό».

Στη δίνη πιέσεων και φημών τα Σκόπια

Το γεωπολιτικό πόκερ Δύσης-Μόσχας και η ψηφοφορία για τις «Πρέσπες»

Του ΣΤΑΥΡΟΥ ΤΖΙΜΑ

«Εντάξει, ας λένε ότι η συμφωνία των Πρεσπών είναι νεκρή, ποιος είναι όμως ο δρόμος ώστε η χώρα να πάει μπροστά; Αυτό είναι το ερώτημα που θα τους θέσουμε τις επόμενες εβδομάδες». Ο υψηλόβαθμος αξιωματούχος του ΝΑΤΟ στις Βρυξέλλες που μίλησε στην εφημερίδα «Nezavisen Vesnik» έθεσε ωμά το δίλημμα ενώπιον του οποίου θα βρεθεί στα Σκόπια το «αντι-Πρέσπα» μπλοκ δυνάμεων, όταν τις επόμενες μέρες θα φτάσει στη Βουλή η ώρα της κρίσιμης ψηφοφορίας για τις συνταγματικές τροποποιήσεις.

Το μήνυμα ουσιαστικά απευθύνεται στο VMRO DPMNE, το οποίο ο ίδιος αξιωματούχος συνιστά να ερωτηθεί «εάν συνεχίζει να είναι υπέρ της ένταξης στην Ε.Ε. και το ΝΑΤΟ», ενώ δίνοντας το στίγμα της στάσης που θα ακολουθήσει ο δυτικός παράγοντας, λέει: «Δεν είναι δική μας δουλειά να συμμετάσχουμε στις εσωτερικές συζητήσεις. Εάν οι άνθρωποι πουν ότι δεν θέλουν τη συμφωνία των Πρεσπών, τότε εμείς θα αποδεχτούμε αυτή την απόφαση. Οι μέρες κυλούν και εμείς δεν έχουμε όλον τον χρόνο του κόσμου. Βλέπουμε τι είναι καλύτερο για το μέλλον της χώρας. Δεν βλέπουμε άλλον δρόμο. Δεν ξέρουμε και δεν μπορούμε να εικάσουμε τι θα κάνει η επόμενη ελληνική κυβέρνηση. Ξέρουμε όμως ότι αυτή είναι μια συμφωνία που την περιμέναμε εδώ και 25 χρόνια και οι μεγάλες αλλαγές στα Βαλκάνια δεν γίνονται εύκολα».

Σε σταυροδρόμι

Αν, πάντως, ο Ζάεφ παίζει με αυτή τη συμφωνία το πολιτικό του μέλλον, η θέση του VMRO δεν είναι καλύτερη. Μπορεί να έσπυσε να καρπωθεί πολιτικά την αποχή, παρότι η ηγεσία του είχε καλέσει τους πολίτες να πράξουν κατά συνείδηση, τώρα όμως πρέπει να αποφασίσει με ποιους θα πάει και ποιους θ' αφήσει. Αν, δηλαδή, θα συνταχθεί με τις φιλοευρωπαϊκές δυνάμεις ή

θα γείρει «αποκαωμένο» οριστικά στην αγκαλιά της Μόσχας. Ο κίνδυνος να κρεωθεί η μετάθεση, ίσως και στο διηνεκές όπως έχουν προειδοποιήσει οι Βρυξέλλες, της ένταξης της χώρας στο ΝΑΤΟ αλλά και την Ε.Ε., διαγράφεται ορατός και δεν θα του είναι καθόλου εύκολο να επωμισθεί από την επόμενη μέρα ένα τέτοιο φορτίο, όταν το όραμα των ανθρώπων σε αυτή τη χώρα είναι να δουν μια μέρα αυτούς Ευρωπαίους πολίτες.

Οι απειλές για διαγραφές και κοινωνικό στιγματισμό όσον εκ των βουλευτών του τολμήσουν να ψηφίσουν τις συνταγματικές τροποποιήσεις επ' ουδενί δεν διασφαλίζουν την αμφίβολη εσωτερική του ηρεμία και συνοχή και πολύ περισσότερο το μέλλον του στο ευρω-

«Πληροφορίες» ότι έχουν βρεθεί οι οκτώ βουλευτές του VMRO που θα υπερψηφίσουν τη συμφωνία διαψεύδονται από κυβέρνηση και αντιπολίτευση.

παϊκό περιβάλλον. Το VMRO DPMNE κινδυνεύει, εάν «σκοτώσει» τη συμφωνία, να γίνει το «μαύρο πρόβατο» όχι μόνο των ευρωπαϊκών λαϊκών συντηρητικών κομμάτων, στην οικογένεια των οποίων ανήκει, αλλά και της Δύσης γενικότερα, στους θεσμούς της οποίας (ΝΑΤΟ, Ε.Ε.) θεωρητικά διακρύβεται ότι επιδιώκει να ενταχθεί. Και το γνωρίζει αυτό η ηγεσία του, που όμως δεν μπορεί, όπως δίλωσε πρόσφατα ο μάλλον πελαγωμένος γραμματέας του κόμματος Χρίστιαν Μίτσκοσκι, να πάει κόντρα στην εκπεφρασμένη θέση του δημοψηφίσματος «βούληση του λαού».

Τούτες τις ώρες η πολιτική τάξη στη FYROM εμφανίζεται βαθιά διαχασμένη –σε φιλοδυτική από τη

ριση των πολιτιστικών μνημείων, εκ μέρους των σύγχρονων κρατών, είναι άλλη υπόθεση.) Η αξίωση της εκπροσώπησης ενός αρχαίου πολιτισμού από ένα σύγχρονο κράτος είναι πράξη ανάλογου κύρους και κακομοιριάς με τους απογόνους των «μακεδονομάχων», χωρίς τους οποίους δεν γίνεται παρέλαση στη Θεσσαλονίκη.

Αφεθήκα σε αυτές τις σκέψεις, επειδή μόλις τελευταία πληροφορήθηκα, με αφορμή τις διπλωματικές επαφές που γίνονται πάντα στο πλαίσιο της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ, ότι από τον Απρίλιο του 2017 υφίσταται και μάλιστα με ελληνική πρωτοβουλία ένα «Φόρουμ των Αρχαίων Πολιτισμών». Να εξηγήσω, κατ' αρχάς, ότι όπου βλέπουμε σε διεθνείς οργανισμούς την έννοια «φόρουμ» σημαίνει «της πλάκας»: βρισκόμαστε και τα λέμε, χωρίς να είναι ανάγκη να καταλήξουμε πουθενά. Το συγκεκριμένο φόρουμ ξεκίνησε με Βολιβία, Κίνα, Αίγυπτο, Ελλάδα, Ιράν, Ιράκ, Ιταλία και Περού, για να προστεθούν αργότερα η Ινδία και το Μεξικό. Τους κολακεύει να αναφέρεται το φόρουμ από τους τρίτους απλά ως «GC10» – προφανώς από τα αρχικά των λέ-

Μπορεί ο Ζόραν Ζάεφ (φωτ.) να παίζει με τη συμφωνία των Πρεσπών το πολιτικό μέλλον του, όμως και η θέση του VMRO δεν είναι καλύτερη. Ο κίνδυνος να κρεωθεί η μετάθεση, ίσως και στο διηνεκές, της ένταξης της FYROM σε ΝΑΤΟ και Ε.Ε. διαγράφεται ορατός και δεν θα είναι εύκολο να επωμισθεί ένα τέτοιο φορτίο.

Αγωνία και ερωτήματα για την επόμενη μέρα

Στην περίπτωση που ούτε μετά τις κάλπες δεν θα προκύψει η απαραίτητη πλειοψηφία των «80», η συμφωνία των Πρεσπών θα θεωρηθεί «νεκρή» και τότε οι εμπλεκόμενοι σ' αυτό το πολύπλοκο παιχνίδι γύρω από τη μικροσκοπική, πλην όμως υψίστης γεωστρατηγικής σημασίας, χώρα της Βαλκανικής, θα κληθούν να αναπροσαρμόσουν τη στρατηγική τους. Θα αφήσουν οι Δυτικοί, όπως διαμνύουν τώρα, τη FYROM απροστάτευτη με κίνδυνο να ολισθήσει παντελώς στην επιρροή της Ρωσίας ή θα επιχειρήσουν μέσω παρακαμπτηρίων να κρατήσουν ζωντανό το όραμα για ένα ταξί της στις ευρωατλαντικές δομές μέχρις ότου σε βάθος χρόνου – ο Μάθιου Νίμιτς υπολόγισε ότι μπορεί να χρειαστούν άλλα 25 χρόνια – υπάρξει μια «δεύτερη ευκαιρία»; Και ποιος εγγυάται ότι δεν θα ενεργοποιηθεί κατόπιν της διάμευσης των προσδοκιών το εν υπνώσει επί του παρόντος εθνικό ρήγμα, Αλβανών και Σλαβομακεδόνων, όταν οι μεγάλοι στόχοι της χώρας, γύρω από τους οποίους συσπειρώνεται η αρμονική, για την ώρα, συμβίωση των δύο εθνοτήτων, θα έχουν εκτροχιαστεί; Όλα αυτά, βέβαια, ίσως χρήζουν απάντησης σε δεύτερο χρόνο. Γιατί το ερώτημα που κυριαρχεί τώρα είναι αν ο Ζάεφ θα έχει την Τρίτη τους οκτώ παράτολμους από το VMRO DPMNE για να προχωρήσει.

μα «όκνη» του Βαρδάρη και «πατριωτική» υποστηριζόμενη από τη Ρωσία από την άλλη – και ανεξαρτήτως της έκβασης των εξελίξεων γύρω από τη συμφωνία η χώρα βρίσκεται στη δίνη πολιτικής κρίσης. Το παιχνίδι ξεπερνάει κατά πολύ την Αθήνα και τα Σκόπια, εμπίπτει στις σφαίρες επιρροής και τους σχεδιασμούς των ισχυρών στη Βαλκανική και οι εξώθεν πιέσεις προς τους πρωταγωνιστές είναι πρωτοφανείς. Ο Ζάεφ και οι Αλβανοί του Αλί Αχμέτι παίζουν το χαρτί της Δύσης, που πιέζει ανοιχτά – με δλώσεις στο υψηλότερο επίπεδο αλλά και αποκεφάλισης ηγετών – για την υιοθέτηση της συμφωνίας.

Από την άλλη, το καϊδεμένο παιδί των Ρώσων, το εθνικιστικό VMRO

DPMNE, στο όνομα του πατριωτισμού και των «ιερών και οσίων» του μακεδονισμού, επιλέγει να καθλώσει, διά της κατάρρευσης της συμφωνίας, εκτός του ΝΑΤΟ και της Ε.Ε. τη χώρα, προοπτική που εξυπηρετεί απόλυτα τη στρατηγική της Μόσχας.

Παλιός παίκτης στην περιοχή η Ρωσία στήριζε, μαζί με τους Σέρβους, παραδοσιακά και ποικιλοτρόπως το VMRO και μεταξύ άλλων δεν δισταζε να χαρακτηρίζει με δλώσεις του εκπροσώπου του Κρεμλίνου «φασίστες» τους οπαδούς του φιλοδυτικού Ζάεφ, όταν κατά χιλιάδες έβγαιναν στους δρόμους και τις πλατείες για να διαδηλώσουν εναντίον της αυταρχικής πολιτικής του πρωθυπουργού Γκρούεφσκι.

Μολονότι δεν το παραδέχεται, η εμπλοκή της Μόσχας στο δημοψήφισμα και στην καλλιέργεια κλίματος εναντίον της συμφωνίας των Πρεσπών υπήρξε καθοριστική.

Δυτικά μέσα ενημέρωσης αλλά και ΜΜΕ στα Σκόπια αποκάλυψαν οργανωμένη υπόγεια ρωσική δράση με παραπληροφόρηση μέσω των social media και στόχο τη συνείδηση των ψηφοφόρων, ενώ και μετά το δημοψήφισμα η Μόσχα διεμήνυσε επισήμως την ικανοποίησή της για τη μεγάλη αποχή, αφήνοντας να εννοηθεί πως ακόμα και αν η συμφωνία περάσει θα την μπλοκάρει στο Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ.

Εξάλλου στα μέσα της εβδομάδας η εφημερίδα ΝΥΤ επανέλαθε με στοιχεία γύρω από την εμπλοκή, για λογαριασμό της Ρωσίας όπως υποστήριξε το ρεπορτάζ, και του ομογενούς επιχειρηματία Ιβάν Σαββίδη, που φέρεται να χρηματοδότησε τόσο στην Ελλάδα όσο και στα Σκόπια συλλαλητήρια και προπαγανδιστικές κινήσεις εναντίον της συμφωνίας, καταγγελία που πάντως ο ίδιος διέψευσε.

Καυτό παρασκήνιο

Σε αυτή την ατμόσφαιρα στα Σκόπια, στην Αθήνα, στο ΝΑΤΟ και στην Ε.Ε. μόνο στοιχήματα δεν παίζονται γύρω από το εάν ο Ζάεφ μπορεί να εξασφαλίσει πλειοψηφία δύο τρίτων στη συνεδρίαση του Κοινοβουλίου που ξεκινάει αύριο με θέμα τις συνταγματικές τροποποιήσεις. Κυκλοφορούν «πληροφορίες» και διαρροές ότι έχουν βρεθεί ήδη οι οκτώ βουλευτές του VMRO DPMNE που θα αφηφίσουν

την απειλή διαγραφής από το κόμμα και τον κοινωνικό στιγματισμό περί «προδοσίας», οι οποίες πάντως διαψεύδονται τόσο από την κυβέρνηση όσο και από το VMRO.

Το βέβαιο είναι ότι το παρασκήνιο έχει πυρακτώσει – ακούγονται απίθανα πράγματα για χρηματισμούς, εκβιασμούς, εκφοβισμούς, κ.λπ. – δεδομένου ότι στην πρώτη και πιο σημαντική ψηφοφορία που πιθανότατα θα γίνει μεθαύριο Τρίτη και αφορά την πρόταση της κυβέρνησης να προχωρήσει το Κοινοβούλιο ή όχι στις τροποποιήσεις, θα κριθούν ίσως όλα.

Εάν η πρόταση υπερψηφιστεί, τότε η κυβέρνηση θα προχωρήσει στην κατάρτιση σχεδίων για την κατ' άρθρο ψήφιση των τροποποιήσεων και ο «μουντζούρης» θα περάσει την Ειδομένη για να εγκατασταθεί στην ελληνική Βουλή. Αν όμως δεν συγκεντρωθεί η απαραίτητη πλειοψηφία, τότε κοινοβουλευτικά στα Σκόπια σταματούν τα πάντα και όπως έχει δηλώσει ο Ζάεφ η χώρα θα οδηγηθεί σε πρόωρες κάλπες.

Καθώς μια τέτοια εξέλιξη θεωρείται ως η έχουσα τις περισσότερες πιθανότητες, στα Σκόπια αιωρείται το ερώτημα γύρω από το εάν και κατά πόσο και στις πρόωρες εκλογές ο Ζάεφ και οι σύμμαχοί του θα μπορέσουν να συγκεντρώσουν τον μαγικό αριθμό «80» βουλευτών έτσι ώστε να αναστήσουν τη διαδικασία. Αν το πετύχει η συμφωνία θα περάσει, έστω και εάν μετατεθεί χρονικά ο οδικός χάρτης, οπότε ο δρόμος προς το ΝΑΤΟ και την Ε.Ε. θα παραμείνει ανοιχτός.

Ένα όραμα για τον Ελληνισμό

Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΣΙΜΑΤΗ

ΣΚΙΤΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΧΑΝΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

ξεν «great civilizations», αν και δεν εξηγείται ρητώς, ίσως από σεμνότητα.

Σύμφωνα με τον ορισμό του υπουργού Εξωτερικών Ν. Κοτζιά, το φόρουμ είναι «μια μόνιμη πλατφόρμα διαλόγου, η λειτουργία της οποίας

διευκολύνεται από τον σεβασμό που απολαμβάνουν οι πολιτισμοί με αδιάκοπη παρουσία χιλιάδων χρόνων και συνεχή προσφορά στον παγκόσμιο πολιτισμό». Αλίμονο, ωστόσο, δεν μπορούν να ξεφύγουν από την εφρωνία ότι οι εργασίες του φόρουμ θα διεξάγονται στα αγ-

γλικά, αφού είμαι βέβαιος ότι θα στάθηκε αδύνατο να συμφωνήσουν μεταξύ ελληνικών, λατινικών, κινεζικών και τόνων άλλων εξαιρετικών επιλογών που θα είχαν...

Υπάρχει πάντα το ενδεχόμενο να παρασύρομαι από τη χαροπή αφέ-

λεια της ιδέας των αρχαίων πολιτισμών που συνομιλούν θεσμικά, επειδή μάλλον αγνόω τη μεγάλη εικόνα. Μπορεί εκεί στο παρελθόν, σε κάτι λογαριασμούς που δεν έκλεισαν ποτέ, να βρισκεται μακροπρόθεσμα το μέλλον του Υπαρκτού Ελληνισμού. Δείτε, λ.χ., πως εξελίσσεται η εμμονή του αριστοκρατικού λαϊκισμού με τις γερμανικές αποζημιώσεις και το κατοχικό δάνειο. Εδώ έφεραν επισήμως στην Ελλάδα κοτζάμ πρόεδρο της Γερμανίας, για να προκύψει τι από την επίσκεψη; Η διαφωνία στο θέμα των αποζημιώσεων – διότι αυτό κυριάρχησε ειδοσεογραφικά σε Γερμανία και Ελλάδα. Αυτή η ιστορία δεν βγαίνει. Όμως ο Ελληνισμός, για να παραμείνει υπαρκτός, θα έχει πάντα ανάγκη από την ύπαρξη κάποιου ξένου στο παρελθόν, για να του φορτώνει την υπαιτιότητα της κατάντιας του. Ιδού, λοιπόν, το φόρουμ των αρχαίων πολιτισμών ως το ιδεώδες πεδίο πάνω στο οποίο θα χτίσουμε τις αξιώσεις μας για αποζημιώσεις από τα Μηδικά και, βεβαίως, την κατάκτηση της Ελλάδας από τους Ρωμαίους...

Δούναι και λαβείν

Του ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ

Περίεργο πράγμα. Στη διεθνή πολιτική οι μεγάλοι ξαφνικοί έρωτες αφορούν πρώην αντιπάλους. Τίποτα δεν γοντεύει περισσότερο μία μεγάλη Δύναμη από το να φέρνει κοντά της ένα πάλαι ποτέ «άτακτο παιδί» ή πολύ ζωηρό εκθρό. Όταν είσαι «δικός της» εξ ορισμού, η σχέση είναι προβλέψιμη, βαρετή και έχει και τα όριά της. Αυτό ίσως είναι ένα μάθημα που έμαθε ο Κυριάκος Μητσοτάκης.

Ο Αλέξης Τσίπρας ξεκίνησε την πολιτική του καριέρα απέναντι σε όλους και όλα στη Δύση. Όταν εξελήγη, επικρατούσε ανα-

Το πιο σημαντικό, είναι τι κερδίζει η χώρα. Οι δηλώσεις αξίζουν ελάχιστα. Οι πράξεις μετρούν.

σφάλεια και αβεβαιότητα για το πού θα το πάει. Τόσο ο ίδιος όσο και κομματικά του στελέχη φλέρταραν πολύ με την ιδέα μιας σύμπλευσης με τη Ρωσία, το Ιράν, ενδεχομένως και τη Βενεζουέλα. Είτε γιατί φοβήθηκαν είτε γιατί δεν υπήρξε απτή ανταπόκριση, τα φλερτ αυτά δεν κράτησαν πολύ.

Σήμερα η χώρα βαδίζει πάνω στις ράγες που έχουν χαραχθεί από καιρό. Σε ό,τι αφορά τα οικονομικά της, συνεχίζει να εξαρτάται από την Ε.Ε. και να είναι ένα σημαντικό μέλος της ευρωπαϊκής οικογένειας. Σε ό,τι αφορά την ασφάλειά της, έχει έλθει πιο κοντά από ποτέ στις ΗΠΑ και παραμένει στη δυτική σφαίρα επιρροής.

Ούτε το ένα ούτε το άλλο ήταν αυτονόητα ή αναμενόμενα.

Το πρώτο ερώτημα είναι αν ο κ. Τσίπρας θα κερδίσει πολιτικά από αυτή την εξέλιξη. Επειδή εδώ είναι Βαλκάνια, δύσκολο να το προβλέψει κανείς. Οι Έλληνες θέλουμε τη σιγουριά της Δύσης, αλλά μας πάνει και μια αντισυστηματική τρέλα άμα κάποιος το... παρακάνει. Σίγουρα δεν βοηθούν οι υπερβολές και η υπερδιαφήμιση, ειδικά σε μια πολύ τοξική πολιτική περίοδο με εκλογές μπροστά μας.

Αστεία είναι και η αντιπολιτευτική κριτική ορισμένων που θυμίζει απατημένη σύζυγο να φωνάζει «μα εγώ ήμουν πάντοτε πιστή». As μην ξεκνάνε όμως ένα πράγμα: πως κανέναν πολιτικό από το 1974 και μετά δεν κέρδισε εκλογές επειδή το ήθελαν οι «ξένοι». Κανείς, παρά τις προσφυλίες μυθοπλασίας για τον ρόλο των Νεφελίμ στα πολιτικά μας πράγματα.

Το δεύτερο ερώτημα, και πιο σημαντικό, είναι τι κερδίζει η χώρα. Αυτό είναι δύσκολο να το εκτιμήσει κανείς, γιατί τώρα έχει σπακωθεί πολλή βαβούρα και σκόνη. Οι δηλώσεις αξίζουν ελάχιστα. Οι πράξεις μετρούν. Θα υπάρξουν δωρεάν παροχές σε «είδος» από πλευράς εξοπλισμών; Θα δοθούν κάποιες εγγυήσεις ασφαλείας στην Ελλάδα; Θα είναι αποφασιστική η στάση των ΗΠΑ σε μία ένταση στο Αιγαίο ή στην Ανατολική Μεσόγειο, ακόμη και μετά την απελευθέρωση του Αμερικανού πάστορα και το τέλος της έντασης μεταξύ Τραμπ και Ερντογάν; Μόλις έχουμε αυτές τις απαντήσεις θα μπορούμε να μετρήσουμε τι δίνουμε και τι παίρνουμε.

Οι ευρωεκλογές

Του ΚΩΣΤΑ ΙΩΡΑΝΙΔΗ

Πρώτη φορά στην ιστορία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου οι εκλογές του προσεχούς Μαΐου, για την ανάδειξη των νέων μελών του, αποκτούν νέα πολιτική διάσταση. Αυτό το εξόχως δαπανηρό «πολυεθνές συζήτητηριο» είχε ως στόχο να προσδώσει δημοκρατική «νομιμοποίηση» στο ευρωπαϊκό εγχείρημα. Το αντίθετο ακριβώς συμβαίνει, καθώς το «δημοκρατικό έλλειμμα» στην Ένωση βαθαίνει και αναμένεται πως θα καταγραφεί στις εκλογές.

Από την Ευρώπη της επιμόνου και σταδιακής ενσωματώσεως των εθνικών κρατών, έχουμε εισέλθει πλέον σε μία περίοδο «ανατροπών», όπου κυριαρχούν το μεταναστευτικό – επί της ου-

Εκλεγμένοι πρωθυπουργοί και υπουργοί μιας χώρας ελέγχονται από «τεχνοκράτες», βάσει απείρων κανονιστικών διατάξεων.

σίας, η δημιουργία μιας νέας «πολυπολιτισμικής» ευρωπαϊκής φυσιογνωμίας – και η δυσανάλογη ισχύς μιας μη λογοδοτούσης γραφειοκρατίας – της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Ιστορικός πολιτισμική πολυμορφία υπήρξε μόνον στο πλαίσιο συστήματος αυτοκρατορικού. Η πλέον εξέχουσα περίπτωση ήταν η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία της Ανατολής, όπου με όχημα την ελληνική γλώσσα και πολιτισμό συνετέλεσθη μοναδική ώσμωση ιδεών. Αυτό επέτρεψε στον Απόστολο Παύλο να προσδώσει στο κήρυγμα του Ιησού διάσταση οικουμενική, ενσωματώνοντας στην Εκκλησία τους εθνικούς ελληνοίτες.

Αντίθετα η σημερινή Ευρώπη είναι συνασπισμός ανεξαρτήτων κρατών, που κάποια εξ αυτών μόλις προσφάτως εξασφάλισαν την εθνική τους κυριαρχία, μετά την κατάρρευση της ΕΣΣΔ. Δεν είναι όλοι οι Ευρωπαίοι διατεθειμένοι

να θυσιάσουν το επίτευγμα αυτό αμασπί εν ονόματι μιας «αυτοκρατορίας» υπό πολιτική διαμόρφωση εδώ και δεκαετίες. Αυτό και τα παρόμοια αποτελούν διανοητικές ασκήσεις που συζητούνται σε αμφιθέατρα και πλήρως αναντιστοιχούν προς κάθε έννοια ή ορισμό της πολιτικής.

Το αμερικανικό «μοντέλο», το οποίο αβασάνισα προβάλλεται, δεν είναι πρόσφορο για αντιγραφή. Ο ιδεολογικός πυρήνας του είναι βιβλικός, διότι στις Ηνωμένες Πολιτείες το άτομο ανεξαρτήτως φυλής ή πολιτιστικών καταβολών είναι εξ ορισμού ελεύθερο και έχει μάλιστα δικαίωμα υλικής ευημερίας – συνταγματικώς κατοχυρωμένο. Εάν αποτύχει, η ευθύνη ανήκει αποκλειστικά σε αυτό. Εξ ου και η αποστροφή προς την ιδέα της κρατικής κοινωνικής προνοίας.

Καθ' όσον αφορά στο θέμα της ελίτ των Βρυξελλών, δηλαδή του ρόλου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αναντιρρήτως σε όλες τις φάσεις της εξελίξεως της κοινωνίας του ανθρώπου υπήρχαν «τεχνοκράτες» – ελίτ, με άλλα λόγια – ως εργαλεία ασκήσεως μιας προσωποποιημένης πολιτικής εξουσίας.

Στην περίπτωση της Ε.Ε. η πολυπρόσωπη πολιτική της ηγεσία «κρυβεται» πίσω από τη γραφειοκρατία, χειραγωγούμενη από την ισχυρότερη χώρα της Ένωσης, ώστε να αποφεύγονται οι αντιπαραθέσεις στο ανώτατο πολιτικό επίπεδο. Ετσι λοιπόν εκλεγμένοι πρωθυπουργοί και υπουργοί μιας χώρας ελέγχονται από «τεχνοκράτες», βάσει απείρων κανονιστικών διατάξεων. Αυτό συμβαίνει στην Ελλάδα την τελευταία οκταετία. Αυτό συμβαίνει σήμερα στη Βρετανία και στην Ιταλία.

Η μάχη ωστόσο δεν πρόκειται να κριθεί στην Ευρώπη, διότι η μεγάλη σύγκρουση βρίσκεται εν εξελίξει στις Ηνωμένες Πολιτείες μεταξύ του προέδρου Ντόναλντ Τραμπ και της διαμορφωθείσας καθεστειακής τάξεως πραγμάτων. Το ευρωπαϊκό σύστημα αμύνεται και ομφαλοσκοπεί.

Τζογαδόρος ο ίδιος, ο Ερντογάν κατάλαβε ότι όσο ισχυρό και αν ήταν το καρτί που κρατούσε, είχε βρει τον μάστορά του – ήταν προφανές ότι ο Τραμπ θα ανέβαζε συνεχώς το τίμημα για την Τουρκία εάν δεν ελευθερωνόταν ο Αμερικανός Αντρίου Μπράνσον, ο οποίος κρατείτο από τον Οκτώβριο του 2016, κατηγορούμενος, μεταξύ άλλων, για «τρομοκρατία». Την Παρασκευή, τουρκικό δικαστήριο καταδίκασε τον πάστορα της Ευαγγελικής Προσβυτεριανής Εκκλησίας σε τρία χρόνια φυλάκισης αλλά τον άφησε ελεύθερο λόγω του χρόνου που είχε ήδη παραμείνει στη φυλακή. Ο Μπράνσον αναμενόταν να φύγει την ίδια ημέρα από τη χώρα στην οποία ζει εδώ και 23 χρόνια. Το ερώτημα τώρα είναι εάν, μετά την κρίση αυτή, θα εξομαλυνθούν οι σχέσεις ΗΠΑ - Τουρκίας; Αναμένουμε, επίσης, να δούμε εάν ο Ερντογάν εξασφάλισε ανταλλάγματα ή εάν απλώς ήθελε να αποφύγει περαιτέρω προβλήματα με τους Αμερικανούς.

Ο Τραμπ, ο αντιπρόεδρος Μάικ Πενς και πολλά μέλη του Κογκρέσου που αντλούν πολιτική στήριξη

από τη μεγάλη δεξαμενή των ευαγγελικών εκκλησιών των ΗΠΑ, είχαν εξοργιστεί με τη σύλληψη του πάστορα. Βάσει μυστικής κατάθεσης άγνωστου μάρτυρα, ο Μπράνσον κατηγορήθηκε για «στήριξη τρομοκρατικής οργάνωσης» και για «πολιτική ή στρατιωτική κατασκοπεία». Ο ίδιος αρνιόταν τις κατηγορίες έως και την ώρα της καταδικής του. «Είμαι αθώος. Αγαπώ τον Χριστό, αγαπώ την Τουρκία», δήλωσε στο δικαστήριο. Η τουρκική κυβέρνηση, όμως, δεν ενέδιδε. Επέμενε ότι ήταν ένοχος: την Παρασκευή ισχυρίστηκε ότι η απελευθέρωση του Μπράνσον αποδεδεικνύει την ανεξαρτησία της τουρκικής δικαιοσύνης. Όταν, όμως, ο πρόεδρος της χώρας διορίζει 12 από τα 15 μέλη του Συνταγματικού Δικαστηρίου και όλα τα μέλη του Ανώτατου Δικαστηρίου, όταν πολλοί δικαστές και δικηγόροι βρίσκονται στη φυλακή, η ανεξαρτησία της Δικαιοσύνης είναι έννοια σχετική. Ο Ερντογάν, πάντως, έχει βασίσει μεγάλο μέρος της πολιτικής του τα τελευταία χρόνια στην καλλιέργεια του αντιαμερικανισμού. Οι κυρώσεις που ο Τραμπ επέβαλε στον τουρκικό χάλυβα συνέβαλαν

στη ραγδαία υποτίμηση της τουρκικής λίρας και σε άλλα θετικά της οικονομίας, ενισχύοντας, με τη σειρά τους, τους ισχυρισμούς του Ερντογάν ότι πίσω απ' όλα τα προβλήματα της Τουρκίας βρίσκονται οι ΗΠΑ. Τον Αύγουστο, ο σύμβουλος Εθνικής Ασφαλείας του Τραμπ, Τζον Μπόλτον, δήλωσε: «Η τουρκική κυβέρνηση διέπραξε μεγάλο σφάλμα όταν δεν ελευθέρωσε τον πάστορα Μπράνσον. Η κρίση θα έληγε αμέσως εάν έπρατταν το σωστό ως σύμμαχοι στο ΝΑΤΟ, ως μέλος της Δύσης, και ελευθέρωναν τον πάστορα Μπράνσον άνευ όρων».

Μένει να δούμε πόσο «άνευ όρων» έληξε η κράτηση του πάστορα. Τούρκος αναλυτής σχολιάζει ότι ίσως θα εφαρμοστεί το «γερμανικό μοντέλο». Εννοούσε την απελευθέρωση του δημοσιογράφου Ντενίζ Γιοιτζέλ (με υπηκοότητα γερμανική και τουρκική) τον Φεβρουάριο, η οποία συνοδεύτηκε με το ξεπάγωμα των σχέσεων με τη Γερμανία και τη συνέχιση προγραμμάτων προμήθειας πολεμικού υλικού. Στην περίπτωση των ΗΠΑ, προηγούμενες συζητήσεις για το ζήτημα Μπράνσον συμπεριελάμ-

βαναν την τουρκική απαίτηση να μειωθεί στο ελάχιστο το πρόστιμο που επιβλήθηκε σε τουρκική τράπεζα από αμερικανικό δικαστήριο για την παραβίαση του διεθνούς εμπάργκο εναντίον του Ιράν και να επιστραφεί στην Τουρκία ο φυλακισμένος υποδιοικητής της τράπεζας. Θα φαιεί εάν υπήρξε τέτοια συναλλαγή. Σε λίγες ημέρες, όμως, η ένταση μεταξύ Αγκυρας και Ουάσιγκτον αναμένεται να αυξηθεί πάλι, όταν στις 5 Νοεμβρίου θα μπουν σε ισχύ κυρώσεις εναντίον του Ιράν, μετά την αθέτηση από τις ΗΠΑ της διεθνούς συμφωνίας για το πυρηνικό του πρόγραμμα. Η Τουρκία προμηθεύεται πετρέλαιο και φυσικό αέριο από τη γειτονική χώρα και θέλει να αποφύγει τις κυρώσεις.

Είναι ωραίο να δούμε εάν η πολιτική της ομπρίας ξένων πολιτών ωφέλησε για άλλη μία φορά την Τουρκία ή εάν αυτήν τη φορά θα πληρώσει το τίμημα. Φαίνεται, όμως, ότι όταν ο Ερντογάν βρει τοίκο μπροστά του, έχει το αίσθημα αυτοσυντήρησης να μην επιμένει στο λάθος. Καθώς κυβερνά μόνος του πλέον, χρήσιμο είναι και για εμάς να γνωρίζουμε τα όριά του.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ / Του ΚΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ

Ανωνυμίας επιπτώσεις

Ηλεκτρονική (στο «διαδίκτυο») έκδοση των εφημερίδων, παράλληλη με την έντυπη, έδωσε τη δυνατότητα να εκφράζουν κάποιοι αναγνώστες γνώμη ή άποψη, διαμαρτυρία, αντίρρηση ή συναίνεση, στα όσα οι δημοσιογράφοι, αρθρογράφοι, επιφυλλιστογράφοι καταθέτουν.

Αυτή η δυνατότητα είναι σίγουρα θετική και την προσφέρει η πρόοδος της τεχνολογίας. Αναποφεικτα έχει και αρνητικές επιπτώσεις, που μάλλον τις αποσιωπούμε, πιθανότατα για να μη θεωρηθούμε οπισθοδρομικοί (αυτή είναι η μόνη φοβία του επαρκιότη). Αλλά δίχως κριτική εγρήγορση, η θετική δυνατότητα εύκολα τοξινόνηται, οδηγεί σε καταστάσεις νοσηρές.

Υπήρχε πάντοτε η δυνατότητα ο αναγνώστης της εφημερίδας να εκφραστεί δημόσια από τις στήλες της, με επιστολή. Όμως, για να δημοσιευτεί μια επιστολή, ήταν αυτονόητο ότι ο αποστολέας θα έπαιρνε επωνύμως την ευθύνη των γραφομένων του: θα υπέγραφε με το όνομά του, το επώνυμο, το επάγγελμα, την ταχυδρομική του διεύθυνση. Η ηλεκτρονική παρέμβαση στη διαδικτυακή έκδοση της εφημερίδας είναι κάτι διαφορετικό:

Επιτρέπονται, αυτονοήτως, παιγνιώδη ψευδώνυμα, δηλαδή ανωνυμία και, επομένως, κατάφορη αδικία: Διότι ο σχολιαστής ξέρει σε ποιον απευθύνεται (την ηλικία του αρθρογράφου, τη δουλειά του, το βιογραφικό του, την κοινωνική του διαδρομή), ο σχολιαζόμενος δεν ξέρει τίποτα για τον σχολιαστή του. Απευθύνεται ο σχολιαστής στον

σχολιαζόμενο, αδιστάκτα, σε δεύτερο ενικό πρόσωπο, μπορεί να τον λοιδορήσει σκαιότατα, εξευτελιστικά, να του αποδώσει εκφράσεις και απόψεις δόθεν πρόσφατες ή που δόθεν πριν από χρόνια διατύπωσε – ο σχολιαζόμενος πρέπει να εγκαταλείψει κάθε άλλη απασχόληση, αν θέλει να απαντήσει διδιδικτυακά στον κάθε έναν που εκφράζει «ελεύθερα» τη «γνώμη» του, το σκόλο, τη μονομανία του.

Υπάρχει, επιπλέον, σημαντικός αριθμός ανθρώπων που δεν τους ενδιαφέρει ένα δημόσιο βήμα για να πουν τη γνώμη τους, χρειάζονται όμως οπωσδήποτε έναν τηλεβόρα που θα καταστήσει ηχηρή την επιθετική οργή τους ή την ιδεολογική τους αγκυλώση. Το ζητούμενο, ολόφανερα, δεν είναι να κοινωνηθεί ο προβληματισμός ή μια πρόταση λύσης, προβλημάτων. Η ηλεκτρονική δημοσιότητα χρησιμοποιείται για να εκτονωθεί η ψυχολογική φόρτιση, συχνά και η αντιπάθεια ή το μένος για τον φορέα αντίθετης γνώμης ή διαφορετικής οπτικής.

Ετσι πέρασε και στο πεδίο της δημοσιογραφίας το εκτρωματικό υπάλλημα της «ελευθερίας», αυτό που γεννήθηκε μέσα στο κλίμα της «μεταπολιτευσης»: η αυθαιρεσία ως «κατάκτηση» ατομικού δικαιώματος! Μπαίνουμε με ψευδώνυμα στην ηλεκτρονική έκδοση της εφημερίδας και μπορούμε να κατασκευάσουμε χυδαία τον αρθρογράφο ή τον απόψεις του μας ενόχληση, να του απευθυνόμαστε στον «ενικό» ισοπεδώνοντας κάθε διαφορά μας, να τον κλευδάουμε, να γελοιοποιούμε διαστρεβλώνοντας

τα λεγόμενά του, θωρακισμένοι θρασύδειλα με την ψευδωνυμία μας.

Ετσι, επειδή η ανάγκη του πολίτη για ψυχολογική εκτόνωση περιορίζει ή καταργεί, κατά κανόνα, τον έλεγχο της λογικής, ο ηλεκτρονικός «διάλογος» των αναγνώστων με τους αρθρογράφους καταλήγει σε μονότονη, ανιαρή επανάληψη του ίδιου αιτήματος: Η αρθρογραφία να περιορίζεται αποκλειστικά σε ύβρεις και προπηλακισμούς για τον κομματάρχη που αντιπαθεί ο δικτυακός σχολιαστής, και σε επαίνους, εξύμνηση, εγκώμια για όποιον ο ίδιος πρόκειται να ψηφίσει. Προβάλλεται μάλιστα η απαίτηση, αυτός ο μικρονοϊκός μανικαϊσμός να λειτουργεί αναδρομικά ως αυτονόητος: Να μη δικαιολογείται όποιος επένδυσε κάποτε αναμονή σε αδοκίμαστον ηγέτη.

Επιλέγοντας (ή ανεχόμενοι) οι σημερινοί ελληνοίτες την «ποδοσφαιροποίηση» της πολιτικής, τον τυφλό εξηλιθωτικό κομματισμό, επιλέξαμε την πιο βασανιστική και πιο ταπεινωτική αυτοχειρία. Λέμε τη λέξη «ποδοσφαιροποίηση», αλλά μάλλον αρνούμαστε να δούμε την πραγματικότητα στην οποία παραβριβί. Ολοι εξομολογώμαστε ραγδαία, περισσότερο ή λιγότερο, με την εικόνα των θλιβερών πλασμάτων (συνήθως οδηγών ταξί) που μέρα - νύχτα, ακατάσχετα, ακούει μόνο τη θανατερά μονότονη, μονομανιακή ραδιοφωνική κενολογία για ποδοσφαιρικές ομάδες, παίκτες, αγοραπωλησίες παικτών, διατηπές, υπόκοσμο παραγόντων – ένα άλλο, απόκοσμο σύμπαν, σωστή κόλαση

και ασφυξία μονοδιάστατης στενωψυκίας, χωρίς ορίζοντα άλλον από την παραισθήση.

Η ποδοσφαιροποίηση της πολιτικής μεθοδεύεται έντεχνα από ραδιόφωνα, κανάλια, εκπομπή Τύπο. Ευνοικίζει τη ζωή, εκμηδενίζει την αξιοπρέπεια. Οι συντελεστές του εφιάλτη, κάποιες χιλιάδες, όσοι υφίστανται τον εφιάλτη, εκατομμύρια. Όσοι «μεταγραφές» δημοσιογράφων (από κόμμα σε κόμμα) περνούν στη μικρή οθόνη, συνθέτουν κράμα ναυτίας και ντροπής. Οι καινούργιοι εγκάθετοι, προφανώς χρυσαμβίβιοι για τον αυτεξευτελισμό τους, αποβάλλουν αυτονόητα τις αναστολές, τολμούν λ.χ. να παίρνουν συνεντεύξεις από μανδρινούς των Βρυξελλών με αγγλικά που μετά βίας προκύπτουν από τρίμηνη (το πολύ) φοίτηση σε συνοικιακό «ινστιτούτο». Το επίπεδο καλλιέργειας όλων των αποκάλυπτα κομματικών δημοσιογράφων «νομιμοποιείται» από τη γενικευμένη ανοχή οσλοικισμών και βαρβαρισμών της παιδείας της πρωθυπουργών και υπουργών της τελευταίας εικοσαετίας.

Αν οι Σκοπιανοί πραγματοποιήσουν, εδώ και τώρα, τις αποτυπώμενες σε γεωγραφικό χάρτη «αλυτρωτικές» τους φιλοδοξίες, οι ιστορικές συνέπειες για τον Ελληνισμό δεν θα είναι τόσο απελπιστικές όσο η γλωσσική (και μόνο) καταστροφή που έχουν επιφέρει όσα εκτρωματικά «πολιτικά» κόμματα κατ' εξακολούθησαν να ατιμάζουν. Τη διαπίστωση αυτή αναπαράγουν και τα «σχόλια» αναγνώστων στην ηλεκτρονική («διαδικτυακή») έκδοση των εφημερίδων μας.

Κυβερνητικοί παράγοντες αναφέρουν ότι μέχρι το τέλος του χρόνου ο κ. Καμμένος θα παραμείνει στο άρμα της συγκυβέρνησης προκειμένου να εκμεταλλευθεί πολιτικά την καταβολή των αναδρομικών στους ενστόλους, τη διαφαινόμενη μη περικοπή των συντάξεων και τη διανομή του υπερπλεονάσματος.

Δύσκολος Νοέμβριος στη σκιά του Καμμένου

Τα κρίσιμα «ραντεβού» και ο γόρδιος δεσμός Τσίπρα με τον κυβερνητικό εταίρο

Τον **Κ. Π. ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ**

Καθοριστικός για τον πρωθυπουργό Αλέξη Τσίπρα, αλλά και για το πολιτικό κλίμα εντός του οποίου η χώρα θα εισέλθει στο προεκλογικό 2019, θα είναι ο Νοέμβριος. Τότε θα αποσαφηνιστούν οριστικά: Πρώτον, η τύχη της συμφωνίας των Πρεσπών, που θα κρίνει την πορεία της συγκυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ - ANEL, η οποία πλέον κινείται σε τεταμένο σχοινί. Δεύτερον, η αντιμετώπιση του ελληνικού αιτήματος για μη περικοπή των συντάξεων. Και, τέλος, η έκβαση του λεγόμενου ιταλικού «ζητήματος», το οποίο έχει άμεση διασύνδεση με την προσπάθεια επιστροφής της Αθήνας στις αγορές.

Η συμφωνία των Πρεσπών θα φανεί εάν θα εγκριθεί από την ΠΓΔΜ -όποτε η διαδικασία κύρωσης θα περάσει στο ελληνικό «γήπεδο»- μέσω Βουλής την Τρίτη ή μέσω εκλογών στη γειτονική χώρα, που θα πραγματοποιηθούν πιθανότατα στις 25 Νοεμβρίου. Στην περίπτωση που η συμφωνία παραμείνει ζωντανή και πάρει τον δρόμο προς την ελληνική Βουλή, από τη διαρκή ένταση των τελευταίων εβδομάδων μεταξύ ΣΥΡΙΖΑ και ANEL οι κ. Τσίπρας και Καμμένος πρέπει να περάσουν στην ώρα των αποφάσεων.

Είναι σαφές ότι ο πρωθυπουργός επιθυμεί το διαζύγιο με τους ANEL να επισυμβεί λίγο πριν από την κατάθεση της συμφωνίας των Πρεσπών στη Βουλή. Εξάλλου, γνωρίζει πως διαθέτει την απαιτούμενη πλειοψηφία όχι μόνο για να την κυρώ-

σει, αλλά και για να «ρυμουλκήσει» στον ΣΥΡΙΖΑ μέχρι και τρεις βουλευτές του κυβερνητικού του εταίρου, διαμορφώνοντας με άλλες «μεταγραφές» μια νέα δεδηλωμένη που θεωρητικά μπορεί να τον οδηγήσει μέχρι την εξάντληση της τετραετίας. Γι' αυτόν τον λόγο, εξάλλου, ζητεί επιμόνως από τους υπουργούς και τα στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ να αποφεύγουν στην παρούσα φάση κάθε σύγκρουση με τους ANEL. Το ερώτημα, υπό τα παραπάνω δεδομένα, είναι γιατί ο κ. Καμμένος να «περιμένει» τον κ.

Η τύχη της συμφωνίας των Πρεσπών, η περικοπή ή μη των συντάξεων και η έκβαση του μπραντε φερ Ε.Ε. - Ιταλίας θα καθορίσουν το πολιτικό κλίμα.

Τσίπρα και τη διαφαινόμενη διάσπαση του κόμματός του, τον προσεχή Μάρτιο, οπότε και βάσει της συμφωνίας του με τον πρωθυπουργό οι «Πρέσπες» θα έλθουν στη Βουλή (ή τον Ιανουάριο, καθώς σύμφωνα με πληροφορίες το Μέγαρο Μαξίμου εξετάζει πλέον το ενδεχόμενο να επισπεύσει τις κινησεις του). Επ' αυτού, σε κατ' ιδίαν συζητήσεις τους κυβερνητικοί παράγοντες αναφέρουν ότι μέχρι το τέλος του χρόνου, παρά τις όποιες «παραφωνίες», ο κ. Καμμένος θα παραμείνει στο άρμα της

συγκυβέρνησης προκειμένου να εκμεταλλευθεί πολιτικά την καταβολή των αναδρομικών στους ενστόλους, τη διαφαινόμενη μη περικοπή των συντάξεων και τη διανομή του υπερπλεονάσματος. Σπεύδουν να προσθέσουν, όμως, ότι από τον Ιανουάριο και μετά, με δεδομένο και τον απρόβλεπτο χαρακτήρα του κ. Καμμένου, όλα τα ενδεχόμενα είναι ανοικτά.

Μάλιστα, από πολλούς ερμηνεύθηκε ως κίνηση πλήρους αυτονομίας του υπουργού Άμυνας ότι ο κ. Καμμένος επέλεξε να παίξει το «αμερικανικό χαρτί» σε μια περίοδο κατά την οποία ο κ. Τσίπρας εκκρίνει την εξομάλυνση των σχέσεων της Αθήνας με τη Μόσχα. Σύμφωνα με πληροφορίες, ο πρωθυπουργός επιθυμεί την αποκατάσταση λειτουργικής συνεργασίας με τη Ρωσία -που επισφραγίζεται με την επίσκεψη στη Μόσχα στις 7 Δεκεμβρίου- για γεωστρατηγικούς, αλλά και πολιτικούς λόγους: Ο κ. Τσίπρας εκτιμά πως σταδιακά θα υπάρξει εξομάλυνση στις σχέσεις μεταξύ των Τραμπ και Ερντογάν, οπότε το ενδιαφέρον της Ουάσινγκτον για την Αθήνα είναι εστιασμένο σε υποχώρηση.

Υπ' αυτή την έννοια, θεωρεί ότι η επιστροφή της ομαλότητας στις σχέσεις με τη Μόσχα είναι κρίσιμη για τη χώρα. Παράλληλα, για πολιτικούς λόγους, ενόψει των επερχόμενων εκλογικών αναμετρήσεων, επιθυμεί να παρουσιάσει εικόνα ισόρροπης εξωτερικής πολιτικής. Στη συγκεκριμένη συζήτηση, όμως, ο κ. Καμμένος με τις αναφορές του σε αμερικανικές βή-

σεις στην Αλεξανδρούπολη, στη Λάρισα και στον Βόλο μετέδωσε κλίμα πλήρους ταύτισης με τις στρατηγικές επιδιώξεις της Ουάσινγκτον στην περιοχή.

Το δεύτερο κρίσιμο για τον κ. Τσίπρα μέτωπο, τον Νοέμβριο, είναι οι συντάξεις, καθώς ο προϋπολογισμός πρέπει να εγκριθεί από την Κομισιόν. Το Μέγαρο Μαξίμου μεταδίδει ότι η μη περικοπή των συντάξεων έχει «κλειδώσει». Θα προτιμούσε, όμως, η έγκριση να ολοκληρωθεί χωρίς να υπάρξουν ενστάσεις από κράτη-μέλη στο Eurogroup. Υπ' αυτή την έννοια, η κυβέρνηση επιδιώκει η συζήτηση για το «ελληνικό ζήτημα» να πραγματοποιηθεί στο Eurogroup του Δεκεμβρίου, ώστε να έχει προηγηθεί το πράσινο φως της Κομισιόν και όχι σ' αυτό του Νοεμβρίου.

Τα ελληνικά spreads

Ο τρίτος, τέλος, σκόπελος του επόμενου μήνα είναι η τελική έκβαση του εν εξελίξει μπραντε φερ, μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Ιταλίας. Εάν υπάρξει εξομάλυνση, η Αθήνα εκφορμάει τη βεβαιότητα ότι θα αρχίσουν να υποχωρούν και τα ελληνικά spreads, καθιστώντας ορατή την επιστροφή της χώρας στις αγορές. Κυβερνητικές πηγές αναφέρουν μάλιστα πως οι εξελίξεις θα κινηθούν προς τη συγκεκριμένη κατεύθυνση, καθώς οι ιακροί «παίκτες» της Ε.Ε. δεν επιθυμούν μια μείζονα αναταραχή στην πορεία προς τις ευρωεκλογές, ενώ, παράλληλα, έχουν ως κύριο μέλημα την ανάσχεση του ακροδεξιού τόξου στην Ευρώπη.

Ντιμπέιτ στον ΣΥΡΙΖΑ για τις σχέσεις Κράτους - Εκκλησίας

Στα νέα κοιμματικά όργανα

Του **ΣΤΑΥΡΟΥ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ**

«Οι εκλογές κερδίζονται από την οικονομία» είναι μια φράση που ακούγεται συχνά στις κυβερνητικές συσκέψεις. Στο πλαίσιο αυτό, ο Αλέξης Τσίπρας σχεδιάζει τα επόμενα κυβερνητικά βήματα, με βάση το πώς θα μπορέσει να διαχειριστεί στον μέγιστο βαθμό τον «δημοσιονομικό χώρο» που προέκυψε τόσο από την υπερφορολόγηση των προηγούμενων ετών όσο και από το τέλος του προγράμματος. Ανεξάρτητα, άλλωστε, από το πώς θα εξελιχθεί το μείζον θέμα της περιόδου, η συμφωνία των Πρεσπών, στο Μαξίμου θεωρούν πως, αν δεν αντιληφθούν στην καθημερινότητα τους τα χαμηλότερα κοινωνικά στρώματα την «έξοδο από το μνημόνιο» και την «αλλαγή σελίδας», τότε οι πιθανότητες ανάκαμψης είναι περιορισμένες.

Ως εκ τούτου, στο Μαξίμου επικεντρώνονται σε τρεις βασικούς άξονες, πάνω στους οποίους θα ξεδιπλωθεί το κυβερνητικό σχέδιο. Ετσι, σε πρώτο πλάνο βρίσκεται η υλοποίηση των δεσμεύσεων που είχε εξαγγείλει ο πρωθυπουργός στη ΔΕΘ. Στο Μαξίμου θεωρούν πως οι στοχευμένες κοινωνικές ελαφρύνσεις, που αφορούν κρίσιμες κοινωνικές ομάδες, όπως οι εκπαιδευτικοί, οι γιατροί, οι δικαστικοί, αλλά και η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών για τους ελεύθερους επαγγελματίες είναι αυτές που θα δώσουν το δικαίωμα στον πρωθυπουργό Αλέξη Τσίπρα να πάει σε εκλογές με όσο το δυνατόν πιο ευνοϊκούς όρους.

Δεύτερος άξονας που συνδέεται άμεσα με τον πρώτο είναι η μη περικοπή των συντάξεων. Για την κυβέρνηση είναι μονόδρομος η επίτευξη του στόχου, καθώς διαφορετικά δεν θα υπάρχει κόστος μόνο επί της ουσίας, αλλά κυρίως σε επίπεδο επικοινωνίας, καθώς η κυβέρνηση έχει επενδύσει πολλά στη θετική εξέλιξη του εν λόγω ζητήματος, ώστε να πείσει το ευρύ κοινό πως έχει ανακτήσει μέρος της πρωτοβουλίας των κινήσεων έναντι των εταίρων.

«Διακριτοί ρόλοι»

Στους δύο αυτούς άξονες και στο γενικότερο στίγμα που δίνουν αναφέρθηκε ο κ. Τσίπρας κατά την πρόσφατη συνεδρίαση της Πολιτικής Γραμματείας, θέλοντας προφανώς να κάνει κοινωνούς σε αυτήν τη στρατηγική και τα κοιμματικά στελέχη, τα οποία έτσι και αλλιώς το αμέσως επόμενο διάστημα θα κληθούν να σπρώξουν το βάρος των περιφερειών ανά την Ελλάδα και της μεταφοράς του κυβερνη-

τικού μηνύματος ανά περιοχή. Κομβικό, ωστόσο, σημείο θεωρείται κάτι ακόμα.

Στις αρχές Νοεμβρίου σχεδιάζεται να έρθει στην εθνική αντιπροσωπεία και η συνταγματική αναθεώρηση, η οποία εικάζεται πως θα ανακατέψει την πολιτική τράπουλα και θα ασκήσει πιέσεις τόσο στη Ν.Δ. όσο και στο ΚΙΝΑΛ.

Ανάμεσα σε αυτά που θα περιέχει και πιθανόν να δημιουργήσουν εσωτερικές τριβές είναι και το ζήτημα των σχέσεων Κράτους - Εκκλησίας. Με δεδομένο πως το αμέσως επόμενο διάστημα το θέμα της αναθεώρησης θα συζητηθεί στα νέα κοιμματικά όργανα του ΣΥΡΙΖΑ αποκτά επιπλέον ενδιαφέρον. Και τούτο καθώς εντός του ΣΥΡΙΖΑ υπάρχουν ριζοσπαστικές απόψεις στελεχών που είναι βέβαιο πως θα επιμεινούν για πλήρη διαχωρισμό των δύο θεσμών. Αντιθέτως, ο Αλέξης Τσίπρας, που ήδη έχει μιλήσει για «διακριτούς ρόλους», σύμφωνα

Στο Μαξίμου θεωρούν πως οι στοχευμένες κοινωνικές ελαφρύνσεις θα δώσουν το δικαίωμα στον πρωθυπουργό να πάει σε εκλογές με όσο το δυνατόν πιο ευνοϊκούς όρους.

με καλά πληροφορημένες πηγές, δεν επιθυμεί να διαταράξει τις καλές σχέσεις του με την Εκκλησία, ειδικά σε προεκλογική περίοδο. Επιπλέον υπάρχει μία ακόμα ανάγνωση από τους «μετριοπαθείς» του κόμματος, όπως ο Γιάννης Μπαλάφρας. Σύμφωνα με αυτή την ανάγνωση, ο ΣΥΡΙΖΑ, αν επιδιώξει τον διαχωρισμό, δεν θα προσφέρει καλές υπηρεσίες ούτε στη χώρα ούτε στην Εκκλησία. Και τούτο, καθώς κοιμματικοί παράγοντες, μιλώντας για τον Αρχιεπίσκοπο, έκαναν λόγο για «ήπια και συνετή φωνή» που σε κρίσιμα ζητήματα, όπως η συμφωνία των Πρεσπών, τήρησε «υπεύθυνη στάση», η οποία τελικά «είναι και πατριωτική».

Την ίδια ώρα, η συνεδρίαση της Κ.Ε., που ολοκληρώθηκε τις εργασίες της σήμερα, αναμένεται να δώσει το νέο κοιμματικό οργανόγραμμα. Μέχρι την ώρα που γράφονταν αυτές οι γραμμές, το πιο πιθανό θεωρείτο να προχωρήσει τελικά το σενάριο ενοποίησης του Πολιτικού και του Εκτελεστικού Συμβουλίου, υπό τη σκέπη της Εκτελεστικής Γραμματείας, με ταυτόχρονη μείωση του συνολικού αριθμού των μελών της.

Τουρκική «γέφυρα» προς τις ΗΠΑ μέσω του πάστορα

Τουρκικό δικαστήριο διέταξε προχθές την απελευθέρωση του Αμερικανού πάστορα Αντριου Μπράνσον από τον κατ' οίκον περιορισμό, μία ενέργεια που βάζει τέλος στην 24μηνη φυλακιστή του, του επιτρέπει να γυρίσει στην πατρίδα του και συνιστά μήνυμα ανακωχής στη διένεξη μεταξύ Τουρκίας και ΗΠΑ. Ο Μπράνσον καταδικάστηκε σε τρία χρόνια, ένα μήνα και 15 μέρες, αλλά ο δικαστής ήρε όλους τους περιορισμούς, συμπεριλαμβανομένης της απαγόρευσης εξόδου από τη χώρα, εξαιτίας της καλής συμπεριφοράς του και με δεδομένο ότι εξέτισε ήδη μεγάλο μέρος της ποινής. Η αμερικανική κυβέρνηση ασκούσε επι μακρόν πιέσεις για την απελευθέρωση του Μπράνσον, του ευαγγελιστή πάστορα στη μικρή Εκκλησία της Ανάστασης στη Σμύρνη. Η παρατεταμένη κράτησή του είχε οξύνει τις σχέσεις Ουάσινγκτον - Αγκυρας, με τον πρόεδρο Ντόναλντ Τραμπ και τον αντιπρόεδρο Μάικ Πεν να παρεμβαίνουν προσωπικά στην υπόθεση.

Ο Αμερικανός πάστορας (με τη γυαλιά στο μέσον της φωτογραφίας) μετά την απόφαση του δικαστηρίου.

Αδιαφορώντας για τη δεινή οικονομική κατάσταση της Τουρκίας και τη διολίσθηση της λίρας έναντι του δολαρίου, σε τουίτ του τον περασμένο Αύγουστο ο Τραμπ αποκάλυψε τον Μπράνσον «σπου-

δαίο, πατριώτη όμνηρο». «Δεν θα πληρώσουμε τίποτα για την απελευθέρωση ενός αθώου ανθρώπου. Αντίθετα, θα περιορίσουμε τις σχέσεις μας με την Τουρκία!», διακήρυξε ο Τραμπ, αποκλείοντας αν-

Τα σημάδια ότι οι δύο πλευρές εργάζονται για να επιλύσουν τη διένεξη ήταν εμφανή τους τελευταίους μήνες.

ταλλαγή του με τον αυτοεξόριστο μίμν Φετουλάχ Γκιουλέν, τον οποίο η Τουρκία θεωρεί ενόχνηστρωτή του αποτυχημένου πραξικοπήματος του 2016. Επιπλέον ο υπουργός Οικονομικών των ΗΠΑ προειδοποίησε ότι η κυβερνήσή του θα μπορούσε να προχωρήσει σε περαιτέρω ενέργειες εναντίον της Αγκυρας (πέραν των δασμών στις εισαγωγές χάλυβα και αλουμινίου και των κυρώσεων εις βάρος δύο υπουργών), αν δεν απελευθρωθεί ταχύτατα ο Μπράνσον.

Στην ίδια Εκκλησία

Ο Μπράνσον έτυχε υψηλού επιπέδου υποστήριξης από την κυβέρνηση Τραμπ, επειδή ο ίδιος

και ο υπουργός Εξωτερικών, Μάικ Πομπέο, ανήκουν στην ίδια Ευαγγελική Εκκλησία των ΗΠΑ. Η τουρκική κυβέρνηση επέμενε ότι ο πρόεδρος Ταγίπ Ερντογάν δεν μπορούσε να αναμειχθεί στην διαδικασία, επικαλούμενη την ανεξαρτησία της Δικαιοσύνης. Παράλληλα αξιωματούχοι έδιναν έμφαση στη σοβαρότητα των κατηγοριών, συμπεριλαμβανομένης της κατασκοπείας και της παροχής βοήθειας στο ΡΚΚ, της αυτονομιστικής οργάνωσης, που θεωρείται τρομοκρατική από την Τουρκία, τις ΗΠΑ και την Ε.Ε.

Αμερικανοί αξιωματούχοι έλεγαν ότι οι Τούρκοι εισαγγελέεις δεν παρουσίασαν αξιόπιστα στοιχεία για να αποδείξουν την ενοχή του πάστορα και πως η δίκη δεν έχει παραγάγει αδιάσειστα στοιχεία. Τρεις από τους πέντε μάρτυρες που εμφανίστηκαν την Παρασκευή το πρωί στη δίκη έδωσαν αντιφατικές καταθέσεις, αποδυναμώνοντας περαιτέρω τον κατηγορητήριο εναντίον του πάστορα. Οι λίγοι μάρτυρες υπεράσπισης που κατάφεραν

να καταθέσουν περιγραφή τον Μπράνσον ως πρόσωπο απολίτικο, επικεντρωμένο στη θρησκεία και ανοικτό σε χριστιανούς οιασδήποτε καταγωγής, ακόμη και Σύρους πρόσφυγες.

Τα σημάδια ότι οι δύο πλευρές εργάζονται για να επιλύσουν τη διένεξη ήταν εμφανή τους τελευταίους μήνες. Η ρητορική αποκλιμακώθηκε και μετά τα ξεσπάσματα του Τραμπ κατά της Τουρκίας τον Αύγουστο, ο Αμερικανός πρόεδρος σταμάτησε τις επιθέσεις κατά της χώρας. Από την πλευρά του ο Ερντογάν επέμενε να εξηγήσει ότι δεν μπορεί να υπαγορεύσει τις πράξεις της ανεξάρτητης Δικαιοσύνης, μία δήλωση που ερμηνεύθηκε από αναλυτές ως προσπάθεια απελευθέρωσης του Μπράνσον μετά, όμως, από την έκδοση σχετικής απόφασης του δικαστηρίου. Αναλυτές αποδίδουν, τέλος, την οριστική αμερικανοτουρκική ανακωχή στην υπόθεση Κασόγκι, που έδωσε την ευκαιρία στις δύο χώρες να συνεργαστούν.

THE NEW YORK TIMES

Ο πιο κρίσιμος μήνας του Ντόναλντ Τραμπ

Μετά τη νίκη του στον διορισμό του δικαστή Κάβανο, έρχεται η καθοριστική μάχη των εκλογών για το Κογκρέσο

Του ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Υποψήφιος για το προεδρικό χρίσμα των Ρεπουμπλικανών του 2016 κόντρα στον Ντόναλντ Τραμπ, ο γεροισιαστής Νότιας Καρολίνας Λίντσεϊ Γκράχαμ είχε χαρακτηρίσει τον αντίπαλό του «τρελό» και πνευματικά «ακατάλληλο για πρόεδρο». Ακόμη κι όταν ο Τραμπ είχε κερδίσει πλέον το χρίσμα, ο Γκράχαμ αρνήθηκε να τον υποστηρίξει απέναντι στη Χίλαρι Κλίντον. Δύο χρόνια αργότερα, ο ίδιος άνθρωπος υποστήριξε ολόθερμα τον εκλεκτό του Τραμπ για το Ανώτατο Δικαστήριο, Μπρετ Κάβανο. Αλλοι δύο Ρεπουμπλικανοί γεροισιαστές που έχουν εξαπολύσει φαρμακερά βέλη εναντίον του Τραμπ, η Σούζαν Κόλινς και ο Τζεφ Φλέικ, ήταν εκείνοι που έγερναν την πλάστιγγα υπέρ του Κάβανο.

Η οριακή υπερψήφιση του δικαστή, παρά τις κατηγορίες που είχαν διατυπωθεί εναντίον του για ανάρμοστη σεξουαλική συμπεριφορά στα μαθητικά και φοιτητικά του χρόνια, ήρθε ύστερα από ένα παρατεταμένο ψυχόδραμα που καθήλωσε την Αμερική και μεταφράστηκε ως πολιτική νίκη για τον Τραμπ. Οχι μόνο γιατί κατάφερε να υπερισχύσει των Δημοκρατικών, που είχαν κηρύξει πανστρατιά για τη ματαιώση του διορισμού, αλλά και γιατί για πρώτη φορά κατάφερε να συσπειρώσει τους Ρεπουμπλικανούς, το κατεστημένο των οποίων τον αντιμετώπιζε ως ξένο σώμα.

Στην τελική ευθεία

Με ανασταλωμένη την αισιοδοξία τους ύστερα από την αίσια έκβαση της υπόθεσης Κάβανο, ο Τραμπ και οι Ρεπουμπλικανοί ριχτηκαν στην τελική ευθεία για τη μεγάλη μάχη των ενδιάμεσων εκλογών για το Κογκρέσο, στις 6 Νοεμβρίου. Αν τα καταφέρει, ο Ντόναλντ Τραμπ θα μπορεί να κυβερνά τους επόμενους 26 μήνες χωρίς αναχώματα από τη νομοθετική εξουσία. Παράλληλα, θα απαλλαγεί οριστικά από τον φόβο ενδεχόμενης παραπομπής του με το ερώτημα της καθάρσεως στην περίπτωση που προκύψουν ενοχλητικά ερωτήματα από την έρευνα του ειδικού ανακριτή Ρόμπερτ Μιούλερ για τη ρωσική υπόθεση. Κάτι περισσότερο: από εκεί που όλοι οι αντίπαλοί του αναρωτιόνταν εάν ο Τραμπ θα φέρει να ολοκληρωθεί μια προεδρική θητεία, από τις 7 Νοεμβρίου θα αρχίσουν να αγωνιούν μήπως τον φορτωθούν και για δεύτερη. Είναι

αλήθεια ότι οι Ρεπουμπλικανοί θα δίνουν έως τις 6 Νοεμβρίου μια μάχη σε ανηφορικό έδαφος. Η παράδοση θέλει τις πρώτες εκλογές μετά την ανάδειξη νέου προέδρου να κερδίζονται από την αντιπολίτευση. Το 1994, δύο χρόνια μετά την εκλογή του Μπιλ Κλίντον, η «συντηρητική επανάσταση» του Νιουτ Γκίνγκριτς έδωσε στους Ρεπουμπλικανούς και τα δύο σώματα του Κογκρέσου. Στη Βουλή, το καθαρό κέρδος τους ήταν 54 έδρες. Το 2006, στις δεύτερες ενδιάμεσες εκλογές επί προεδρίας Τζορτζ Μπους, σάρωσαν οι Δημοκρατικοί, με καθαρό κέρδος 31 εδρών στη Βουλή. Το 2010, δύο χρόνια μετά τον θρίαμβο του Μπαράκ Ομπάμα, οι Ρεπουμπλικανοί άλωσαν τη Βουλή με τη μεγαλύτερη ανατροπή από την εποχή της Μεγάλης Ύφεσης, τη δεκαετία του 1930: το καθαρό κέρδος τους ήταν 63 έδρες.

Αυτή τη χρονιά, αρκεί ένα καθαρό κέρδος 23 εδρών για να εξασφαλίσουν οι Δημοκρατικοί τον έλεγχο της Βουλής των Αντιπροσώπων (συνολικά, 435 έδρες). Οι δημοσκοπήσεις τους εννοούν, αφού φαίνεται να έχουν άνετο προβάδισμα σε 209 έδρες, ενώ από τις έδρες που «αιχμαλωτίζονται» οι 68 ανήκουν σε

Η οξύτατη πώλωση στην αναμέτρηση για το Ανώτατο Δικαστήριο βοήθησε τον Αμερικανό πρόεδρο να συσπειρώσει για πρώτη φορά το Ρεπουμπλικανικό Κόμμα.

Ρεπουμπλικανούς και μόνο 10 σε Δημοκρατικούς. Αντίθετα, στη Γερουσία, παρότι η πλειοψηφία των Ρεπουμπλικανών είναι οριακή (51-49), η εκλογική γεωγραφία τους ευνοεί. Σε αντίθεση με τη Βουλή, όπου σε όλες τις εκλογές ανανεώνονται όλες οι έδρες, στη Γερουσία ανανεώνεται κάθε φορά μόνο το ένα τρίτο του σώματος. Από τις 35 έδρες που θα κριθούν φέτος, οι 26 ανήκουν σε Δημοκρατικούς και μόνο εννέα σε Ρεπουμπλικανούς.

Σε πολλά διεθνή μίντια κυριαρχεί η εντύπωση πως ο Τραμπ είναι το μεγάλο βαριδί των Ρεπουμπλικανών σε αυτή την εκλογική ανηφόρα. Οι Αμερικανοί μάλλον δεν είναι τόσο σίγουροι. Ναι μεν η δημοτικότητα του Τραμπ ποτέ δεν χτύ-

Οι Αμερικανοί στις κάλπες την Τρίτη 6 Νοεμβρίου

Τρεις εβδομάδες πριν από τις ενδιάμεσες εκλογές για το Κογκρέσο, το ένα τρίτο των ψηφοφόρων δεν γνωρίζει τα ονόματα των υποψηφίων για Βουλή και Γερουσία.

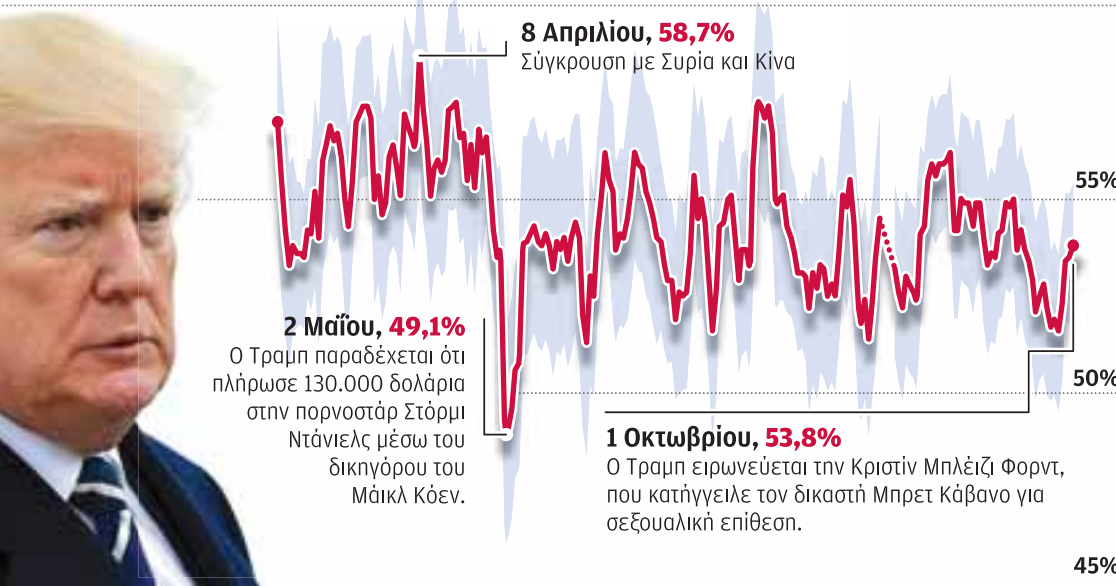
ΨΗΦΟΦΟΡΟΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ

Ρέπ.: 34,0%
Δημ.: 32,5%

Δημοσκοπήση επί 2.597 ψηφοφόρων, από 24 μέχρι 30 Σεπτεμβρίου. Περιθώριο σφάλματος 3 μονάδες.

Η αναγνώριση των υποψηφίων είναι κρίσιμη για να προσέλθουν οι πολίτες στις κάλπες, γι' αυτό και ξεδεύονται εκατομμύρια δολάρια για προεκλογική διαφήμιση. Ωστόσο, αυτή τη χρονιά πολλοί ψηφοφόροι βλέπουν τις εκλογές ως δημοψήφισμα για τον πρόεδρο Τραμπ.

ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟΔΟΚΙΜΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΤΡΑΜΠ (από τον Μάρτιο του 2018)

Τρίτη 6 Νοεμβρίου 2018: Οι ενδιάμεσες εκλογές διεξάγονται στα μέσα της πρώτης θητείας Τραμπ. Αναεώνονται και οι 435 έδρες της Βουλής των Αντιπροσώπων, όπως επίσης 35 από τις 100 έδρες της Γερουσίας.

ΠΗΓΗ: REUTERS/IPSOS, GRAPHIC NEWS

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Το αίνιγμα της αποχής

Την έκβαση της αναμέτρησης θα επηρεάσει σε καταλυτικό βαθμό η έκταση της αποχής από την εκλογική διαδικασία. Η πρώτη σύγκρουση Δημοκρατία εντυπωσιάζει με τα χαμηλά επίπεδα πολιτικού ενδιαφέροντος των πολιτών της, κάτι που ισχύει διαχρονικά με ελάχιστες εξαιρέσεις. Πρόσφατη έρευνα κατέταξε τις ΗΠΑ στην 26η θέση μεταξύ 32 δημοκρατικών, ανεπτυγμένων χωρών ως προς την προσέλευση στις κάλπες (πρώτη ήταν η Σουηδία, με ποσοστό περίπου 84%). Στις εκλογές του 2016, ο Ντόναλντ Τραμπ εξελέγη πρόεδρος με το 46% των ψήφων (τρία εκατομμύρια λιγότερες από την Κλίντον, λόγω εκλογικού συστήματος) και με την προσέλευση να ανέρχεται σε μόλις 55,7%. Τα πράγματα είναι ακόμη χειρότερα στις εκλογές για το Κογκρέσο, όπου η προσέλευση είναι κατά κανόνα κάτω από 40%. Στις τελευταίες ενδιάμεσες εκλογές του 2014, επί προεδρίας Ομπάμα, η συμμετοχή ήταν μόλις 36%, κατά τη μικρότερη από εκείνη του πρόσφατου δημοψηφίσματος στη FYROM. Η πολιτική ατμόσφαιρα και η κρισιμότητα της φετινής αναμέτρησης μπορεί να αλλάξουν τα πράγματα.

Ενα βήμα από την προεδρία της Βραζιλίας ο Ζαΐρ Μπολσονάρο

Αποσπώντας 46% στον πρώτο γύρο, έναντι 29% του αριστερού Φερνάντο Αντάντι, ο ακροδεξιός πρώην λοχαγός είναι φαβορί

Της ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ ΜΠΕΡΞΗ

Η σαρωτική νίκη του ακροδεξιού Ζαΐρ Μπολσονάρο στον πρώτο γύρο των εκλογών στη Βραζιλία αποτελεί πολιτικό γεγονός πρώτου μεγέθους, όχι μόνο λόγω του ειδικού βάρους της χώρας στην παγκόσμια σκηνή (πέμπτη πολυπληθέστερη χώρα του κόσμου, σημαντικότερη χώρα της Λατινικής Αμερικής, μέλος της ομάδας BRICS) αλλά και λόγω των απρόβλεπτων κινδύνων που ενέχει ο σφικτός εναγκαλισμός του με τη βία.

Ο Μπολσονάρο απέσπασε 46% των ψήφων, έναντι 29% του υποψηφίου του Κόμματος των Εργατών (PT) Φερνάντο Αντάντι, ενώ ο υποψήφιος του συντηρητικού PSDB Ζεράλντο Αλκμίν μετά βίας έφθασε το 5%. Οι υπόλοιπες ψήφοι πήγαν σε υποψηφίους αριστερών και οικονομικών κομμάτων, οι οποίοι έχουν ανακινώσει ότι σπνρίζουν τον Αντάντι στον δεύτερο γύρο της 28ης Οκτωβρίου. Ως εκ τούτου, το αποτέλεσμα του δεύτερου γύρου δεν είναι απολύτως προδιαγεγραμμένο, αλλά η δυναμική που έχει αναπτύξει λειτουργεί υπέρ του Μπολσονάρο.

Ο Μπολσονάρο τράφηκε από το πολιτικό κενό που δημιούργησε η κατάρρευση των παραδοσιακών

κομμάτων, η οποία στην περίπτωση της Βραζιλίας επιταχύνθηκε όταν η δικαστική καταδίκη του πρώην προέδρου Λούλα για διαφθορά στέρησε από το PT τον υποψήφιο που προπορευόταν σε όλες τις δημοσκοπήσεις. Στη Βουλή, το Σοσιαλφιλελεύθερο Κόμμα (PSL) στο οποίο ο Μπολσονάρο εγγράφηκε μόλις πέρυσι ώστε να το χρησιμοποιήσει ως όχημα κοινοβουλευτικής ισχύος, πέρασε από μονομελή κοινοβουλευτική εκπροσώπηση στους 52

Μία από τις υποσχέσεις που έχει δώσει είναι ότι θα βομβαρδίζει παραγκουπόλεις, αν οι παράνομοι δεν παραδίδονται.

βουλευτές, μόλις 4 λιγότερους από το προπορευόμενο PT, ενώ ο γιος του Μπολσονάρο εξελέγη στη Γερουσία με τις περισσότερες ψήφους που έχει πάρει ποτέ γεροισιαστής στη χώρα. Την ίδια στιγμή, η πρώην πρόεδρος του PT Ντίλμα Ρουσεφ έχασε την έδρα της, ενώ ο νυν πρόεδρος, ο συντηρητικός Μισέλ Τέμερ δεν μπήκε καν στον κόπο να θέσει

Οπαδοί του Μπολσονάρο πανηγυρίζουν για τα ποσοστά του ακροδεξιού υποψηφίου, σχηματίζοντας με τα δάχτυλά τους το σχήμα του πιστολιού.

υποψηφιότητα λόγω της γενικευμένης κατακραυγής εναντίον του.

Οι ψηφοφόροι του

Οι αναλύσεις του εκλογικού σώματος δείχνουν ότι οι ψηφοφόροι του Μπολσονάρο ήταν σε δυσανάλογα μεγάλα ποσοστά λευκοί, άνδρες, μέσου και ανώτερου κοινωνικοοικονομικού επιπέδου, κά-

πσε ταβάνι, αλλά παρέμεινε εντυπωσιακά σταθερή, γύρω στο 42% - μάλιστα, το τελευταίο δεκαήμερο εμφάνιζε μια κάποια ανοδο. Σημειωτέον ότι η δημοτικότητα του Μπαράκ Ομπάμα στις ενδιάμεσες εκλογές ήταν γύρω στο 43-44%. Στο μεταξύ, η κατάσταση της οικονομίας ευνοεί τους Ρεπουμπλικανούς. Ο επίσημος ρυθμός ανεργίας είναι 4,2% και η ανεργία έχει συρρικνωθεί στο 3,7%, επιδόσεις αξιοζήλευτες για τις περισσότερες ανεπτυγμένες χώρες.

Μπορεί κανείς να υποστηρίξει βάσιμα ότι η καυχσιολογία του Τραμπ για την πορεία της αμερικανικής οικονομίας παραπέμπει στον κόκορα που, επειδή λαλεί την αυγή, αισθάνεται ότι είναι εκείνος που

υψώνει τον ήλιο. Το πολιτικό αποτέλεσμα, όμως, δεν αλλάζει. Η μείωση των φορολογικών βαρών που πέρασαν οι Ρεπουμπλικανοί στο Κογκρέσο ικανοποιεί μεγάλο μέρος της άρχουσας και της μεσαίας τάξης, ενώ η κοινωνική δημαγωγία των μύθων του εναντίον της παγκοσμιοποίησης βρήκε απήχηση σε εργατικά στρώματα που πλήττονται από την αποβιομηχάνιση. Παράλληλα, η αμφισβήτηση διεθνών εμπορικών συνθηκών που είχαν υπογράψει οι προκάτοχοί του δεν κατέληξε στην καταστροφή που πολλοί προσεξοφλούσαν. Αντίθετα, το Μεξικό, ο Καναδάς και η Νότια Κορέα υπέγραψαν καινούργιες συμφωνίες, κάνοντας παραχωρήσεις (πολύ μικρότερες από εκείνες που διατυ-

πνάζει ο Τραμπ) στις ΗΠΑ.

Με αυτά τα δεδομένα, το πιθανότερο αποτέλεσμα των εκλογών θα είναι να κερδίσουν οι Δημοκρατικοί τη Βουλή, με μικρότερη ή μεγαλύτερη διαφορά και να διατηρηθούν, έστω και δύσκολα, οι Ρεπουμπλικανοί τη Γερουσία. Ενα αποτέλεσμα πολιτικά διαχειρίσιμο από τον Τραμπ, που θα αφήσει όλα τα ενδεχόμενα ανοικτά για την επόμενη διετία. Βεβαίως, στις τρεις εβδομάδες που μένουν μέχρι τις εκλογές πολλά μπορεί να συμβούν. Ηδη, η αναταραχή στη Γουόλ Στρίτ κλονίζει το αφήγημα Τραμπ για την ευρωστία της οικονομίας, ενώ η παραίτηση της πρέσβειρας στον ΟΗΕ Νίκι Χέλι επαναφέρει το φάντασμα της εκ των έδρων αμφισβήτησης.

Ενα από τα ανοικτά ερωτήματα είναι υπέρ ποίου θα λειτουργήσει η υπόθεση Κάβανο. Οι πρώτες ενδείξεις είναι ότι η πώλωση συσπειρώνει και κινητοποιεί και τα δύο στρατόπεδα, αν και με διαφορετικό τρόπο - πολλές γυναίκες και προοδευτικοί ακτιβιστές θα πάρουν τη ρεβάνς ψηφίζοντας Δημοκρατικούς, ενώ η χριστιανική Δεξιά που ερεθίστηκε από τον κατά Τραμπ «οργισμένο όλο» των διαδελωτών θα συσπειρωθεί γύρω από τους Ρεπουμπλικανούς. Το μόνο βέβαιο είναι ότι η πρωτοφανής πώλωση που διατρέχει όλη την αμερικανική κοινωνία, και της οποίας ο Τραμπ είναι μόνο το σύμπτωμα, θα κερδίσει άλλη μία μάχη.

φτώχειας. Μια κρίσιμη παράμετρος, που συχνά υποτιμάται, είναι ότι την τελευταία τετραετία η Βραζιλία ζει τις συνέπειες μιας βαθύτατης οικονομικής κρίσης.

Τα κλειστά καταστήματα, η εκτίναξη της ανεργίας, η αύξηση της φτώχειας και η έλλειψη προοπτικής έδωσαν τα τελευταία χρόνια στη δυναμική Βραζιλία μια αίσθηση που θυμίζει... Ελλάδα.

Ηταν μια μεγάλη επιτυχία του Μπολσονάρο να φορτώσει τα προβλήματα αυτά εξ ολοκλήρου στις πλάτες του PT αλλά και μια μεγάλη αποτυχία του PT το γεγονός ότι στήριξε ολόκληρη την εκστρατεία του στην απελευθέρωση του Λούλα, αντί να καταθέσει εποικοδομητικές προτάσεις και να προσπαθήσει να κοπιάσει κατάματα τα ζητήματα της διαφθοράς στους κόλπους του.

Η ίδια η επιλογή του Αντάντι, ενός ήπου υποψηφίου που φοράει μπλούζες «Λούλα» και κάθε Δευτέρα πηγαίνει στις φυλακές της Κοιρτσιμπα για να λάβει οδονγίες, δεν αποδείχθηκε και τόσο σοφή.

Ο ακαδημαϊκός και πρώην δήμαρχος του Σάο Πάολο έχει μόλις δύο εβδομάδες στη διάθεσή του για να εξηγήσει στους ψηφοφόρους ότι μια ψήφος προς έναν άνθρωπο που υποστηρίζει την κατάλυση

της δημοκρατίας, μπορεί να πάει τη χώρα πολλές δεκαετίες πίσω. Η Βραζιλία δεν έχει βαθιά δημοκρατική παράδοση και τα ζητήματα δικαιωμάτων φαίνονται αυτή τη στιγμή δευτερεύοντα για δεκάδες εκατομμύρια ψηφοφόρους του Μπολσονάρο, που πιστεύουν ότι ο πρώην λοχαγός που συνθηάζει να σχηματίσει με τα δάχτυλά του το σχήμα του πιστολιού μπορεί να τους απαλλάξει από τη διαφθορά στην πολιτική και την τρομακτική εγκληματικότητα στους δρόμους.

Σε άλλες χώρες, υποσχέσεις όπως αυτή του Μπολσονάρο ότι θα βομβαρδίζει παραγκουπόλεις αν οι παράνομοι δεν παραδίδονται, θα προξενούσαν φρίκη, αλλά η Βραζιλία έχει τόσο αδύναμο κοινωνικό ιστό, ώστε η βία να είναι αποδεκτή, αν αφορά «άλλους».

Και ενώ οι ψηφοφόροι του Μπολσονάρο νομίζουν ότι βρήκαν τον σωτήρα τους, αυτοί που πραγματικά πανηγυρίζουν είναι οι εκπρόσωποι μεγάλων αγροτικών και οικονομικών συμφερόντων μέσα και έξω από τη Βραζιλία, που βλέπουν μια χρυσή ευκαιρία να επβάλουν σκληρή νεοφιλελεύθερη ατζέντα εκτεταμένων ιδιωτικοποιήσεων, περικοπών συντάξεων και απορρυθμίσεων.

Ο... άξονας του Σαλβίνι και της Λεπέν

Φιλοδοξεί να επιβάλει την ατζέντα του κερδίζοντας δυνάμεις στις ευρωεκλογές

Της **ΞΕΝΙΑΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗ**

Μια «Μαύρη Διεθνή» που φιλοδοξεί να εξασφαλίσει σημαντικά εκλογικά κέρδη στις επικείμενες ευρωεκλογές του Μαΐου 2019 και να αμφισβητήσει εκ των έσω βασικές αρχές της Ε.Ε. εγκαινίασαν την εβδομάδα που πέρασε η Γαλλίδα επικεφαλής του ακροδεξιού Εθνικού Συναγερμού Μαρίν Λεπέν και ο επικεφαλής της ιταλικής Λέγκας του Βορρά και υπουργός Εσωτερικών της χώρας Ματέο Σαλβίνι. Σε κοινή συνέντευξη Τύπου στη Ρώμη επιτέθηκαν με σφοδρότητα εναντίον του προέδρου της Κομισιόν Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ και του επιτρόπου Οικονομικών Υποθέσεων Πιερ Μοσκοβισί, αποκλώντας τους «εχθρούς της Ευρώπης», των οποίων οι πολιτικές αποδυναμώναν την Ε.Ε. «Είναι εχθροί της ευτυχίας των Ευρωπαίων», είπε ο Σαλβίνι και κατήγγειλε τις προηγουμένως κυβερνήσεις της Ιταλίας ότι λήστεψαν τη χώρα του και εκτόξευσαν το χρέος σε 130% του ΑΕΠ. Υπερασπιζόμενοι της εθνική κυριαρχία των χωρών τους και χρησιμοποιώντας τη ρητορική των απανταχού λαϊκιστών, Λεπέν και Σαλβίνι προανήγγελλαν «μια επανάσταση της κοινής λογικής για να διώξουν εκείνους που είναι απομονωμένοι στο μπούνκερ των Βρυξελλών». «Η Ε.Ε. οικοδομήθηκε πάνω σε πολλές υποσχέσεις, αλλά πολύ λίγες υλοποιήθηκαν ή παρήγαγαν αποτελέσματα», είπε η κόρη του ιδρυτή της γαλλικής Ακροδεξιάς. «Δεν αγωνιζόμαστε κατά της Ευρώπης, αλλά εναντίον της Ε.Ε. που έχει γίνει απολυταρχικό σύστημα», εξήγησε. Ενδιαφέρουσα ήταν η τήρηση αποστάσεων από το αυτοαποκαλούμενο «Κίνημα» του πρώην συμβούλου του Ντόναλντ Τραμπ, Στιβ Μπράντον. Κατά τη Λεπέν, ο Μπράντον δεν θα μπορούσε να παίξει ρόλο σε μια εθνικιστική αναδιπλωση

«για τη διάσωση της αληθινής Ευρώπης, επειδή είναι Αμερικανός και όχι Ευρωπαίος». «Το κίνημά του μπορεί να παράσχει έρευνες, μελέτες και ανάλυση αλλά η πολιτική δύναμη πίσω από τις ευρωεκλογές είμαστε εμείς και μόνο εμείς», διακήρυξε η Λεπέν. «Επειδή είμαστε προσεδεμένοι στην ελευθερία μας, την εθνική μας κυριαρχία, εμείς, οι εκπρόσωποι των διαφόρων λαών της Ευρώπης, είμαστε εκείνοι που θα διαμορφώσουμε

Επιτέθηκαν με σφοδρότητα εναντίον του Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ και του Πιερ Μοσκοβισί, αποκλώντας τους «εχθρούς της Ευρώπης».

τις πολιτικές δυνάμεις που έχουν στόχο να σώσουν την Ευρώπη», συμπλήρωσε.

Η στάση της έρχεται σε αντίφαση με εκείνη του Σαλβίνι, ο οποίος είχε επαφές με τον Μπράντον στην ιταλική πρωτεύουσα, στις αρχές Σεπτεμβρίου. Λίγες εβδομάδες αργότερα επανέκαμψε στη Ρώμη για να μιλήσει σε μια εκδήλωση που διοργάνωσε ένα μικρό ακροδεξιό κόμμα, τα Αδέλφια της Ιταλίας. Όπως είπε ο Αμερικανός πρώην τραπεζίτης στο κοινό, γεγονόςτα όπως η νίκη του Τραμπ στις προεδρικές εκλογές, το Brexit και η ανάδειξη της λαϊκιστικής κυβέρνησης στην Ιταλία δίνουν φωνή στον απλό άνθρωπο. Υποσχέθηκε δε, ότι τους επόμενες μέρες θα βρισκείται στην Ευρώπη κατά το 80% του χρόνου του. Η ίδια η Λεπέν, άλλωστε, είχε καλέσει τον Μπράντον Μάρτιο να μιλήσει στο συνέδριο

Η **Μαρίν Λεπέν** και ο Ματέο Σαλβίνι έδωσαν κοινή συνέντευξη Τύπου στη Ρώμη, όπου παρουσίασαν την ακροδεξιά ατζέντα τους.

του Εθνικού Μετώπου που μετονομάστηκε σε Εθνικό Συναγερμό. Ο αντιπρόεδρος του και σύντροφος της Λεπέν, Λουί Αλιό, είχε προαναγγείλει ότι το κόμμα θα συμμετάσχει στο Κίνημα του Μπράντον. Τέλος, η ανιψιά της Μαρίν Μαρσάλ είχε πει σε ανύποπτο χρόνο πως είναι δύσκολο να διακρίνει κανείς την ακριβή μορφή που θα λάβει το Κίνημα του Μπράντον.

Τα λαϊκιστικά κόμματα στην Ευρώπη έχουν σημειώσει αρκετές επιτυχίες τα τελευταία χρόνια. Η ιταλική κυβέρνηση της Λέγκας και του Κινήματος των 5 Αστέρων ήρθε στην εξουσία τον Ιούνιο. Ο Ούγγρος πρωθυπουργός Βικτωρ Ορμπαν επανεξελέγη για τρίτη φορά. Στη Γερμανία η ξενοφοβική Εναλλακτική για τη Γερμανία (AfD) έγινε το μεγαλύτερο κόμμα της αντιπλίτευσης μετά τις περυσινές εκλογές και τη συγκρότηση του μεγάλου συνασπισμού, ενώ στην Αυστρία το ακροδεξιό Κόμμα της Ελευθερίας συμμετέχει στην κυβέρνηση.

Ομοιότητες και διαφορές

Όλα αυτά τα κόμματα έχουν ως κοινό στοιχείο την ξενοφοβία, τον λαϊκισμό και τον υποτιθέμενο αντισημιτισμό, συχνά όμως παρουσιάζουν σοβαρές διαφορές μεταξύ τους, αλλά και εσωτερικές αντιφάσεις. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η συγκρότηση ομά-

δας με τίτλο «Εβραίοι της AfD», ενός κόμματος που διατηρεί υπογεγυγες με νεοναζιστικά στοιχεία. Η ίδια η Λεπέν έχει, άλλωστε, απομακρυνθεί από το αντισημιτικό παρελθόν του πατέρα της, προτάσσοντας την ισλαμοφοβία ως ιδεολογικό πυλώνα του κόμματός της. Την ίδια στιγμή, ο Ορμπαν, που ανήκει στο Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα με την ανοχή των κεντροδεξιών κομμάτων της Ευρώπης, έστειλε ευχαριστήρια επιστολή στη Χρυσή Αυγή για την «υποστήριξη κατά την ψηφοφορία επί της έκθεσης σχετικά με την κατάσταση στην Ουγγαρία». «Εκτιμώ τη στήριξη που έχετε δείξει στην εθνική κυριαρχία και στην αλληλεγγύη κατά τη διάρκεια της ψηφοφορίας. Μπορώ να σας διαβεβαιώσω ότι, ανεξάρτητα από τις επαισυχנות επιθέσεις των δυνάμεων που τάσσονται υπέρ της μετανάστευσης, δεν θα ενδώσουμε σε εκβιασμούς», διεμήνυσε ο Ούγγρος πρωθυπουργός στο ελληνικό φιλοναζιστικό κόμμα, μια εξέλιξη που αναμενόταν να προκαλέσει σφοδρές αντιδράσεις στους κόλπους του ΕΛΚ. Αν η πραγματικότητα επαληθεύεται στα συντηρητικά κόμματα της Ε.Ε. να κάνουν τα στραβά μάτια στις παρεκκλίσεις του Ορμπαν, τέτοιου είδους αποκάλυπτο χάρδερ φιλοναζιστικών στοιχείων δύσκολα μπορεί να γίνει πλέον αποδεκτό.

Βουλγαρία, μια πολύ «βολική» δολοφονία δημοσιογράφου

Επειτα από ρεπορτάζ για σκάνδαλα

Η **πόλη** Ρούσε της Βουλγαρίας απέχει από τη Ρουμανία όσο το μήκος μιας γέφυρας του Δούναβη. Εύλογα, το τοπικό τηλεοπτικό κανάλι TVN επέλεξε να ξεκινήσει τη σεζόν προσκαλώντας στο στούντιο μέλη της διασποράς ομάδας Βουλγάρων και Ρουμάνων δημοσιογράφων Rise και Bivol, που ερευνούν τη διασπάθιση ευρωπαϊκών κονδυλίων στις δύο χώρες. Παρά τον εκρηκτικό χαρακτήρα των αποκαλύψεων, το κανάλι ήταν το μοναδικό σε ολόκληρη τη Βουλγαρία που έπαιξε το θέμα. Λίγες ημέρες αργότερα, η 30χρονη Βικτόρια Μαρίνοβα, η δημοσιογράφος που διπύθησε και παρουσίασε την εκπομπή, βρέθηκε νεκρή.

«Η αντίφαση είναι η εξής: Από τη μία πλευρά, κυβέρνηση και επιχειρήσεις ασκούν πιέσεις στα μέσα ενημέρωσης και τους ιδιοκτήτες τους. Ο αριθμός των απαγορευμένων θεμάτων διαρκώς αυξάνεται. Ερευντές δημοσιογράφοι βγαίνουν συστηματικά από τη μέση. Από την άλλη, τα τελευταία χρόνια έχουμε δει πολλές επιτυχημένες έρευνες. Οι περισσότερες δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα bivol.bg. Η ομάδα μας είναι αποφασισμένη να δίνει βήμα στα δημοσιογραφικά έρευνα και θα συνεχίσει να το κάνει», είπε η Μαρίνοβα στο κλείσιμο της εκπομπής της 30ης Σεπτεμβρίου.

Ο θάνατος της δημοσιογράφου και μέλους της διεθυντικής ομάδας του σταθμού, ενώ έκανε τζόγκινγκ πλάι στο ποτάμι στις 6 Οκτωβρίου, χαρακτηρίστηκε αμέσως από τις Αρχές της χώρας ως άσχετος με το περιεχόμενο της δουλειάς της.

Ο κατηγορούμενος

Ο 20χρονος στον οποίο απαγγέλλθηκαν κατηγορίες για τον βιασμό και την άγρια δολοφονία δεν έχει αναφέρει αν υλοποίησε κάποιο συμβόλαιο θανάτου, ενώ ο πρωθυπουργός Μπόικο Μπορισόφ υποστηρίζει ότι οι σχετικές συζητήσεις προσβάλλουν τη φήμη της Βουλγαρίας ως «παραδείσου» για την ελευθερία του Τύπου (σ.σ. στη σχετική κατάταξη της διεθνούς ομοσπονδίας, η Βουλγαρία βρίσκεται στην όξι και τόσο κολακευτική 111η θέση). Αυτό που ανακάλυψαν,

όμως, οι δημοσιογράφοι του Bivol και το οποίο η Μαρίνοβα είχε το θάρρος να προβάλλει αξίζει να αναφερθεί ανεξαρτήτως των συνθηκών του θανάτου της. Εδώ και χρόνια θρυλείται στη Βουλγαρία ότι ευρωπαϊκά κονδύλια που προορίζονται για τη χώρα καταλήγουν στις τσέπες μεσαζόντων, οι οποίοι προσφέρουν υποτυπώδεις υπηρεσίες συμβούλων ή κατασκευάζουν έργα χαμηλής ποιότητας και καρπώνονται τη διαφορά. Πριν από λίγους μήνες, άγνωστη πηγή παρέδωσε στην ομάδα του Bivol αρχείο που φέρει να περιέχει τα δεύτερα, μυστικά βιβλία του GPgroup, εταιρείας συμβούλων που συνδέεται με μεγάλες κατασκευαστικές εταιρείες. Οι δημοσιογράφοι υποστη-

Η **30χρονη** Βικτόρια Μαρίνοβα δολοφονήθηκε ενώ έκανε τζόγκινγκ.

ρίζουν ότι τα αρχεία αποτυπώνουν την παράλληλη τιμολόγηση, ακόμη και το ύψος της εκάστοτε «μίζας» που χρειάστηκε για να μην αποκαλυφθούν οι κακοτεχνίες σε δεκάδες υλοποιημένα έργα, συνολικής αξίας εκατοντάδων εκατομμυρίων ευρώ. Όταν το Bivol δημοσίευσε τα στοιχεία αυτά, στα μέσα Σεπτεμβρίου, μεγάλοι σάκοι με έγγραφα βρέθηκαν να καίγονται σε ένα κωραφί δυτικά της Σόφιας, ενώ οι δημοσιογράφοι Ντίμιταρ Στογιάνοφ του Bivol και Ατίλα Μπίρο του Rise, που έστεισαν στην περιοχή προσηλαθώντα να διασώσουν κάποια από αυτά, συνελήφθησαν. Τη Δευτέρα 8 Οκτωβρίου, δύο ημέρες μετά την δολοφονία της Μαρίνοβα, με τα φώτα της δημοσιότητας στραμμένα στην υπόθεση, οι Αρχές ανέτρεσαν για πρώτη φορά στις αποκαλύψεις «παγώνοντας» τα περιουσιακά στοιχεία του GPgroup. ΕΥΡΥΔΙΚΗ ΜΠΕΡΞΗ

Σεισμό 6,8 Ρίχτερ προκάλεσε η μάχη Δύσης - Ρωσίας για τη Σερβία

Ουάσιγκτον και Μόσχα επιστρατεύουν ακόμη και τον ανθρωπισμό προκειμένου να κερδίσουν το Βελιγράδι

Του **ΣΤΑΥΡΟΥ ΤΖΙΜΑ**

Έχουν σχέση οι σεισμοί με τα παιχνίδια των ισχυρών στα Βαλκάνια; Η μεγάλη άσκηση του ΝΑΤΟ, που έγινε στις αρχές της περασμένης εβδομάδας στη Σερβία, έδειξε ότι στη διεκυστινίδα επιρροής μεταξύ Δύσης και Ρωσίας έχει επιστρατευθεί και ο Εγκέλαδος.

Η Σερβία, χώρα χαμηλής σεισμικότητας σύμφωνα με τους γεωφυσικούς, έχει να ταρακουνηθεί από ισχυρό σεισμό από τις 24 Μαρτίου του 1922, όταν στα περίχωρα του Βελιγραδίου σημειώθηκε δόνηση μεγέθους 6 βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ. Λόγω της υψηλής της γεωπολιτικής σημασίας, όμως, το ΝΑΤΟ προκάλεσε τη Δευτέρα «δόνηση» της τάξεως των 6,8 Ρίχτερ λίγα χιλιόμετρα έξω από το Βελιγράδι και ανέπτυξε δυνάμεις του για να βοηθήσουν τους Σέρβους στην αντιμετώπιση των συνεπειών του «καταστρεπτικού» σεισμού.

Όλα αυτά βέβαια δεν ήταν, ευτυχώς, παρά τα στοιχεία ενός σεναρίου σε συνεργασία με τη σερβική κυβέρνηση για μια άσκηση «φυσικών καταστροφών» που έφερε στο Βελιγράδι (και) τον γενικό γραμματέα του ΝΑΤΟ.

Ο Γιενς Στόλτενμπεργκ άδραξε την ευκαιρία να επιδοθεί σε επίθεση γοητείας στους Σέρβους και με συνεντεύξεις και δηλώσεις του να βελτιώσει την εικόνα της Συμμαχίας, καθώς είναι ακόμα νωπές οι μνήμες των βομβαρδισμών του

1999 που διέλυσαν τις υποδομές της χώρας και έφεραν την ήττα τους στο Κόσοβο. Οι σεισμοί και γενικότερα οι φυσικές καταστροφές είναι ένας καλός τρόπος για να θερμάνουν (και) μέσω του ΝΑΤΟ τις σχέσεις με το σερβικό στοιχείο Ευρωπαίοι και Αμερικανοί και να δημιουργήσουν στην κοινωνία της χώρας συνθήκες αναχαίσισης της ρωσικής επιρροής, που παραδοσιακά βρίσκει πρόσφορο έδαφος στη Σερβία.

Παρόμοια άσκηση του ΝΑΤΟ έλαβε χώρα πέρυσι και στο Μαυροβούνιο, το οποίο στη συνέχεια έγινε μέλος της Ατλαντικής Συμμαχίας.

Μια παρόμοια άσκηση του ΝΑΤΟ και πάλι με σενάριο σεισμού, έλαβε χώρα πέρυσι και στο Μαυροβούνιο, το οποίο στη συνέχεια έγινε μέλος της Ατλαντικής Συμμαχίας προκαλώντας την έντονη οργή της Ρωσίας.

Η Μόσχα, ωστόσο, αποδεικνύεται πιο προωθημένη στη διεκυστη μέσω... φυσικών καταστροφών σε αυτή την ευαίσθητη περιοχή της δυτικής Βαλκανικής. Έτσι, εδώ και χρόνια λειτουργεί σε συμφωνία με τη σερβική κυβέρνηση στην πόλη

Το σενάριο της άσκησης προέβλεπε την ανάπτυξη δυνάμεων του ΝΑΤΟ για να βοηθήσουν τη Σερβία στον «καταστροφικό» σεισμό.

Νις «ανθρωπιστικό κέντρο» για να μπορεί να επεμβαίνει, όπως τουλάχιστον το εμφανίζει, προς αντιμετώπιση των συνεπειών σε περίπτωση εκδήλωσης ακραίων φυσικών φαινομένων.

«Κέντρο κατασκοπείας»

Για τους Δυτικούς, όμως, το συγκεκριμένο «κέντρο» της Νις δεν είναι τίποτα άλλο παρά μια καμουφλαρισμένη «βάση κατασκοπείας» και είναι αυτός ο λόγος για τον οποίο όχι μόνο πιέζουν το Βελιγράδι

να μη χορηγήσει σε αυτό «διπλωματικό καθεστώς», όπως ζητάει η Μόσχα, αλλά να τους επιτραπεί η δημιουργία και δικού τους όμοιου «ανθρωπιστικού κέντρου» έξω από το Βελιγράδι. Οι σεισμοί και οι πλημμύρες δεν είναι βεβαίως οι μόνοι λόγοι για τους οποίους στη Σερβία όλο και πιο συχνά «ασκούνται» ξένοι φαντάροι.

Ρωσικές επιλεκτικές δυνάμεις, όπως και τμήματα του ΝΑΤΟ, πραγματοποιούν κατά καιρούς ασκήσεις από κοινού με τις μονάδες των

σερβικών ενόπλων δυνάμεων τις οποίες εξοπλίζουν και οι δύο, με το μεγαλύτερο κομμάτι της «πίτας» των οπλικών συστημάτων να το γεύονται φυσικά οι Ρώσοι.

Σε αυτή τη διεκυστινίδα επιρροής ο Σέρβος πρόεδρος Αλεξάντερ Βούτσιτς, μέχρι στιγμής, τηρεί με μαεστρία τις ισορροπίες, φροντίζοντας να μην ξεφύγει το παιχνίδι της σύγκρουσης επιρροής μεταξύ Δυτικών και Ρώσων και κυρίως να εκμεταλλευθεί το γεωπολιτικό ενδιαφέρον προς όφελος της χώρας του. Έτσι, ενώ οι Δυτικοί είναι αυτοί που ρίχνουν χρήμα στη Σερβία, με τη μορφή επενδύσεων αλλά και οικονομικής βοήθειας, οι Ρώσοι είναι εκείνοι οι οποίοι λανσάρονται οι μόνοι λόγοι για τους οποίους στη Σερβία όλο και πιο συχνά «ασκούνται» ξένοι φαντάροι.

Σύγκριση επενδύσεων

«Η Σερβία δεν μπορεί να κάθεται σε δύο καρέκλες», δήλωνε χαρακτηριστικά ο υφυπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ, Χιτ Γι, μιλώντας πέρυσι στο 17ο Οικονομικό Φόρουμ στο Βελιγράδι.

«Τι κάνει η Ρωσία για να βοηθήσει τη Σερβία;», διερωτήθηκε και ανέφερε ότι το 2016 οι ρωσικές επενδύσεις ανήλθαν σε 80 εκατ. δολ., ενώ την ίδια χρονιά από τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης επενδύθηκε στη Σερβία 1,5 δισ. δολ.

Αναφερόμενος, επίσης, στα αεροσκάφη MIG-29 που παρέλαβε η Σερβία από τη Ρωσία διατύπωσε την άποψη ότι «αφού η σερβική πολιτική ηγεσία επέλεξε να ακολουθήσει η χώρα ευρωπαϊκή πορεία θα πρέπει να επιλέγει ευρωπαϊκή λύση και στα θέματα της ασφάλειας».

Η Μόσχα εξέφρασε την οργή της για την αμερικανική «πρόκληση» και σε ανακοίνωση που εξέδωσε το ρωσικό υπουργείο Εξωτερικών, ζητήθηκε από τις Ηνωμένες Πολιτείες να σταματήσουν να παρεμβαίνουν στη συνεργασία μεταξύ της Ρωσίας και της Σερβίας.

«Καλούμε τους συναδέλφους των ΗΠΑ να μην επιβάλλουν εθνικά ιδεολογικά στερεότυπα που υπονομεύουν τα θεμέλια της διεθνούς σταθερότητας και συνεργασίας στα Βαλκάνια και συνολικά στην Ευρώπη», τονίζονταν χαρακτηριστικά.

Μετά την «απόλαση» του Μαυροβουνίου, το οποίο έγινε ήδη μέλος της Ατλαντικής Συμμαχίας, η Ρωσία προσπαθεί να αποτρέψει την πρόσδεση της Σερβίας στη Δύση, καθώς αποτελεί το προπύργιο μεγιστοποίησης της επιρροής της στη Βαλκανική. Το Βελιγράδι, πάντως, έχει ως επίσημη πολιτική του την ένταξη στην Ε.Ε., χωρίς όμως, όπως δηλώνουν οι ηγέτες του, να καταστρέψει τις παραδοσιακά φιλικές σχέσεις του με τη Μόσχα.

Το «Κορίτσι με το μπαλόνι» και οι υποψίες

Η αυτοκαταστροφή του πίνακα του Μπάνκσι και οι «συμπτώσεις»

Τον ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Λίγες ημέρες προτού τεθεί σε δημοπρασία στον οίκο Sotheby's το «Κορίτσι με το μπαλόνι», έργο του ανώνυμου καλλιτέχνη Μπάνκσι, ο διευθυντής πωλήσεων της λονδρέζικης γκαλερί Andipa είχε την ευκαιρία μιας ιδιωτικής περιήγησης στον χώρο. Μόλις επέστρεψε στην γκαλερί φαινόταν ότι κάτι τον προβλημάτιζε. Είχε παρατηρήσει ότι το πάχος της κορνίζας του συγκεκριμένου έργου ήταν ασυνήθιστο, δεν μπορούσε όμως να φανταστεί ότι εκεί κρυβόταν ένας μηχανισμός αυτοκαταστροφής.

Μοιράστηκε τις σκέψεις του με τον διευθυντή της γκαλερί, τον ελληνικής καταγωγής έμπορο έργων τέχνης Ακωρίς Αντίπα. Ούτε εκείνος υποψιάστηκε κάτι άμεσα. Ωσπου την περασμένη εβδομάδα, όταν την ημέρα της δημοπρασίας το έργο κατακυρώθηκε σε αγοραστή έναντι του ποσού του ενός εκατ. λιρών, τέθηκε σε εφαρμογή ο μηχανισμός κομματιάζοντας τον πίνακα σε λεπτές λωρίδες. «Ενίωσα χαρά. Σκέφθηκα ότι ήταν ένα πολύ έξυπνο εύρημα που εκτελέστηκε λαμπρά», λέει σε τηλεφωνική του συνομιλία με την «Κ» από το Λονδίνο ο κ. Αντίπα. Σε βίντεο που δόθηκε αργότερα στη δημοσιότητα ο Μπάνκσι –χωρίς να εμφανίζει το πρόσωπό του– φέρεται να δείχνει πώς είχε τοποθετήσει τον μηχανισμό

σμο και τις λεπίδες στην κορνίζα.

Σε συνέντευξή του στους New York Times, ο κ. Αντίπα είχε αφήσει ανοικτό το ενδεχόμενο της εμπλοκής του οίκου Sotheby's στο συμβάν, κρατώντας όμως τις επιφυλάξεις του. «Δεν είναι ξεκάθαρο αν και ο Sotheby's συμμετείχε σε αυτό», είχε δηλώσει στην αμερικανική εφημερίδα. Λίγες ημέρες αργότερα, μιλώντας στην «Κ» ακούγεται πιο βέβαιος. Λέει ότι οι εικόνες της αυτοκαταστροφής του έργου του Μπάνκσι απασχόλησαν όλον τον κόσμο και παραθέτει ορισμένα στοιχεία που του κίνησαν –μετά το συμβάν– υποψίες.

Τα σενάρια

Όπως εξηγεί, ένα έργο τέχνης μεγάλης αξίας, όταν παραδίδεται σε έναν οίκο δημοπρασιών, θα πρέπει να αφαιρείται από την κορνίζα του για να εξεταστεί από ειδικούς και να διαπιστωθεί η αυθεντικότητά του. Εφόσον συνέβαινε κάτι τέτοιο, παρατηρεί ο Ακωρίς Αντίπα, τότε μπορεί να είχε εντοπιστεί ή να είχε ακρωστειθεί ο μηχανισμός καταστροφής του έργου.

Ακόμη και η τοποθέτηση του «Κοριτσιού με το μπαλόνι» σε εκείνο το σημείο πλάι στους τηλεφωνητές, όπου ήταν στραμμένα όλα τα βλέμματα και οι κάμερες, δεν ήταν κατά τον έμπορο τέχνης τυχαίο γεγονός. Αλλά και κατά την ιδιωτική περιήγηση, λίγες ημέρες πριν από τη δη-

Η στιγμή στη δημοπρασία των Sotheby's που ενεργοποιείται ο μηχανισμός αυτοκαταστροφής και το έργο του Μπάνκσι «Το κορίτσι με το μπαλόνι» αρχίζει να τεμαχίζεται σε λωρίδες.

«Είναι πλέον διάσημο κομμάτι, θα ήταν κρίμα να αποκατασταθεί», λέει στην «Κ» ο ελληνικής καταγωγής διευθυντής της γκαλερί Andipa, Ακωρίς Αντίπα.

μοπρασία, το έργο φέρεται να είχε τοποθετηθεί πίσω από τραπέζι με εδέσματα, δυσκολεύοντας οποιονδήποτε να το παρατηρήσει από κοντά. Ακόμη και το γεγονός ότι τέθηκε σε δημοπρασία τελευταίο (67ο από όλα τα αντικείμενα) προβληματίζει τον κ. Αντίπα. Ο ίδιος δεν αποκλείει την πιθανότητα ο μηχανισμός αυτοκαταστροφής να τέθηκε σε λειτουργία χειροκίνητα από κάποιον που μπορεί να βρισκόταν εκείνη τη στιγμή μέσα στην αίθουσα, ακόμη

και από τον ίδιο τον καλλιτέχνη.

Από την πλευρά του, ο οίκος Sotheby's έχει διαψεύσει τους ισχυρισμούς ότι το συμβάν ήταν εις γνώσιν του, ή ότι πιθανός σκοπός ήταν η αύξηση της αξίας του έργου. Η γκαλερί Andipa είχε πελάτες της που εκείνη την ημέρα κατέθεσαν προσφορές. Οι υπεύθυνοι της γκαλερί επικοινωνήσαν σχεδόν με όλους –πλην ενός που διαμένει στη δυτική ακτή των ΗΠΑ– και κανείς εξ αυτών δεν είναι ο αγοραστής του «Κοριτσιού με το μπαλόνι».

Η γκαλερί του Ακωρίς Αντίπα ειδικεύεται, μεταξύ άλλων, στα έργα του Μπάνκσι. Έχει πωλήσει άλλες εκδοχές του «Κοριτσιού με το μπαλόνι» και στο παρελθόν είχε διοργανώσει μια μεγάλη έκθεση με έργα του ανώνυμου Αγγλου street artist, προσελκύοντας τουλάχιστον 25.000 επισκέπτες. Οι ρίζες της οικογένειας του έμπορου τέχνης οδηγούν στην Κεφαλονιά. Ορισμένοι είδαν στην

καταστροφή του έργου του Μπάνκσι μια επαναστατική κίνηση, μια πράξη χλευασμού, ακόμη και καταγγελίας της σπατάλης εκατομμυρίων στο διεθνές εμπόριο σύγχρονων τέχνης. Σύμφωνα με τους Sotheby's, πάντως, η συλλέκτρια που απέκτησε το έργο στη δημοπρασία θα προχωρήσει με την αγορά και θα πληρώσει το ποσό που προσέφερε. «Θα συμβούλευα να το αφήσει όπως είναι. Είναι πλέον ένα διάσημο κομμάτι και θα ήταν κρίμα να αποκατασταθεί. Είναι όντως μοναδικό», λέει ο κ. Αντίπα.

Αν και η ταυτότητά του ακόμη δεν έχει γίνει γνωστή, φημολογείται ότι ο Μπάνκσι γεννήθηκε στο Μπρίστολ της Αγγλίας το 1974. Ρωτά τον Ακωρίς Αντίπα εάν τον έχει ποτέ συναντήσει, εάν έχει τύχει να συνομιλήσουν κατά πρόσωπο. «Θα μπορούσε να ήσουν εσύ που μου μιλάς τώρα στο τηλέφωνο, δεν το ξέρω», λέει.

Το βίντεο και ο Πικάσο

Το «Κορίτσι με το μπαλόνι» είναι ένα από τα πιο εικονικά έργα του μυστηριώδους καλλιτέχνη Μπάνκσι. Μια εκδοχή αυτού του στένσιλ, που εικονίζει ένα μικρό κορίτσι καθώς απελευθερώνει στον ουρανό ένα κόκκινο μπαλόνι σε σχήμα καρδιάς, πωλήθηκε το 2007 σε δημοπρασία στην Αγγλία έναντι 37.200 λιρών. Το 2014, μια αντίστοιχη τοιχογραφία είχε αφαιρεθεί από κτίριο στο Τότεναμ και τεθεί προς πώληση για 500.000 λίρες. Το κορνιζαρισμένο έργο που δημοπρατήθηκε στις 5 Οκτωβρίου στους Sotheby's ήταν χρονολογίας του 2006. Σύμφωνα με τον διεθνή οίκο, ο αγοραστής είναι Ευρωπαϊά συλλέκτρια η οποία κατέθεσε την προσφορά της τηλεφωνικά. Η ταυτότητά της δεν έχει γίνει γνωστή, καθώς είναι πάγια τακτική των μεγάλων οίκων δημοπρασιών να μην αποκαλύπτουν τα στοιχεία των πελατών τους – εκτός και αν εκείνοι το επιθυμούν. Ούτε η ταυτότητα του προηγούμενου κατόχου δημοσιοποιήθηκε. Στο ιστορικό συλλογής αναφέρονταν μόνο ότι είχε αποκτηθεί το 2006 απευθείας από τον δημιουργό του. Το βίντεο που αναρτήθηκε στον λογαριασμό του καλλιτέχνη στο Instagram και έδειχνε πώς είχε τοποθετηθεί τον μηχανισμό αυτοκαταστροφής, μέσα σε λίγες ημέρες ξεπέρασε τα 11,5 εκατ. προβολές. Ο Μπάνκσι είχε γράψει στη λεζάντα της ανάρτησής του: «Η επιθυμία να καταστρέφεις είναι επίσης δημιουργική. Πικάσο».

ΠΡΩΤΗ ΠΙΑΣΑ

Η ΜΑΧΗ ΤΩΝ ΤΙΤΑΝΩΝ: ΠΟΛΙΤΙΚΗ Ή ΑΘΛΗΤΙΚΑ;
ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 7:00 - 10:00

ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΤΣΙΚΑΛΑΣ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΓΙΔΗΣ

LISTEN LIVE
24sports.com.cy

Γκρίνια σε Ρεάλ και Μπάγερν

Συνεχίζεται ο κατήφορος των δύο ομάδων και όλα δείχνουν αντικατάσταση των προπονητών

Νικό Κόβατς και Γιούλεν Λοπετέγκι τα ονόματα των προπονητών της Μπάγερν Μονάχου και της Ρεάλ Μαδρίτης είναι στο επίκεντρο της κριτικής μετά και τις νέες ήττες-χαστούκια για δύο από τις δημοφιλέστερες ομάδες στον κόσμο, και η φημολογία για ξαφνική αντικατάστασή τους στο διάλειμμα για τις εθνικές ομάδες είναι έντονη.

Η προσεχής αντίπαλος της ΑΕΚ στο Τσάμπιονς Λιγκ έμεινε πλέον τέσσερις βαθμούς πίσω από την πρωτοπόρο Μπορούσια Ντόρτμουντ μετά την εντός

Σε ρυθμούς Εμπαπέ
χορεύει τους αντιπάλους της η Παρί Σεν Ζερμέν.

εδρας συντριβή με 3-0 από την Γκλάντσαχ. Έτσι, η ετήσια επίσκεψη του προπονητή και των παικτών της Μπάγερν στο Οκτώμπερφρεστ, τη γιορτή μπίρας και μεζέδων του Μονάχου, μία ημέρα μετά τη νέα ήττα πολλαπλασίασε τις γκρίνιες. Υπενθυμίζεται ότι και πέρυσι ο Κάρλο Αντσελότι είχε πάει με τους παίκτες του στη γιορτή και λίγο μετά απολύθηκε.

Τον κίνδυνο της απόλυσης αντιμετωπίζει και ο Λοπετέγκι, αφού η Ρεάλ υπέστη ήττα-σοκ με 1-0 από την Αλαβές

Χάμες Ροντρίγκες και Λεβαντόφσκι (πάνω) δεν έχουν καταφέρει ακόμη να βάλουν στις ράγες την Μπάγερν, σε αντίθεση με τους Εμπαπέ και Νείμάρ (αριστερά), που οδηγούν την Παρί με... υπερηχητικές ταχύτητες στη γαλλική Λίγκα.

στη Βιτόρια αποτυγχάνοντας να βρει δικτύα για τέταρτο σερί ματς για πρώτη φορά από το 1985. Ωστόσο, καθώς η Μπαρτσελόνα έμεινε χωρίς νίκη για τέταρτο σερί αγώνα στο πρωτάθλημα, φέρνοντας 1-1 στη Βαλένθια, πρώτη πέρασε πλέον η Σεβίλλη με ένα βαθμό διαφορά.

Το μόνο... άχαστο φαβορί είναι η Παρί Σεν Ζερμέν. Οι Παριζιάνοι το περασμένο σαββατοκυριακό είχαν έναν εκτυφλωτικό Κιλιάν Εμπαπέ, ο οποίος επισκίασε ακόμη και τον Νείμάρ στο 5-0 επί της Λυών, σκοράροντας τέσσερα τέρματα εντός 13 λεπτών. Ο 19χρονος παγκόσμιος πρωταθλητής με τη Γαλλία έγινε ο νεότερος σκόρερ ενός «καρέ» στο γαλλικό πρωτάθλημα εδώ και 45 χρόνια. Είναι πλέον ένα από τα φαβορί για τη Χρυσή Μπάλα, που θα δοθεί στις 3 Δεκεμβρίου από το «Φρανς Φουτμπόλ», το περιοδικό που επίσης εφρεύει στο Παρίσι. «Για μένα αποτελεί φαινόμενο,» είπε για τον Εμπαπέ ο Νείμάρ, «ελπίζω να συνεχίσει έτσι για αρκετά χρόνια διότι το ποδόσφαιρο θα τον ευγνωμονούσε».

Έτσι η Παρί έχει κάνει το εννιά στα εννιά, έχει διαφορά οκτώ βαθμών από τη δεύτερη Λιλ, έχει σκοράρει 32 γκολ κι έχει δεχθεί έξι, με τους Νείμάρ και Εμπαπέ να έχουν ήδη από οκτώ γκολ ο καθένας, συν άλλα πέντε του Εντίνσον Καβάνι.

Μάικλ Τζόνσον: Εμαθα ξανά να περπατάω

Ο 51χρονος Αμερικανός πρώην παγκόσμιος ρέκορντμαν των 200 και 400 μέτρων Μάικλ Τζόνσον ομολογεί ότι, μετά το εγκεφαλικό που πέρασε πρόσφατως, έπρεπε να μάθει ξανά να περπατάει, αλλά τώρα είναι σε καλή κατάσταση και αθλείται και πάλι.

Τον περασμένο μήνα, ο τέσσερις φορές χρυσός ολυμπιονίκης υπέστη ελαφρό ισχαιμικό εγκεφαλικό επεισόδιο και ύστερα από σύντομη νοσηλεία επέστρεψε σπίτι του και άρχισε ξανά την προσπάθειά του για ανάρρωση. Ο αθλητής-πρότυπο για πολλούς δρομείς βρήκε δύσκολη τη διαδικασία επιστροφής στη ρουτίνα του, καθώς του ήταν αρχικά αδύνατον να περπατήσει.

Ο Τζόνσον, ο οποίος είχε αφήσει άναυδο τον κόσμο του κλασικού αθλη-

τισμού σημειώνοντας το τότε εξωπραγματικό ρεκόρ των 19,32 δευτερολέπτων στα 200 μέτρα στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Ατλάντα το 1996, ομολογεί σήμερα, ένα μήνα μετά τη δύσκολη εκείνη μέρα, ότι έπρεπε να μάθει ξανά πώς να βάζει το ένα πόδι μπροστά από το άλλο.

Σε ανάρτησή του στο Twitter ο επονομαζόμενος και «πάπας», από το στυλ του στο τρέξιμο, έγραψε: «Πριν από ένα μήνα υπέστην εγκεφαλικό. Δεν μπορούσα να περπατήσω. Οι γιατροί είπαν τότε ότι μόνο ο χρόνος θα δείξει εάν θα ανακάμψω, και σε ποιο βαθμό. Η δουλειά ήταν σκληρή από τότε, αλλά έχω πλέον ανακάμψει πλήρως, ξαναέμαθα πώς να περπατάω και σήμερα κάνω και ασκήσεις ετοιμότητας! Σας ευχαριστώ για τα μπ-

νύματα ενθάρρυνσης». Μεταξύ άλλων ο Τζόνσον είναι τα τελευταία χρόνια σημαίνων σχολιαστής αγωνισμάτων στίβου στο BBC, κάτι που τον φέρνει ακόμη σε όλα τα μήκη και πλάτη του κόσμου.

Ο αμερικανικός Τύπος σχολιάζει ότι η περίπτωση του Τζόνσον αναμένεται να αποτελέσει παράδειγμα για το πώς ένας σθεναρός οργανισμός με καλή ψυχολογία μπορεί να ξεπεράσει προβλήματα υγείας που αρχικά φαίνονταν ιδιαίτερα σοβαρά.

Ο Τζόνσον, που έχει και οκτώ χρυσά μετάλλια σε παγκόσμια πρωταθλήματα, είναι ο μόνος άνδρας που έχει υπερασπιστεί με επιτυχία τον ολυμπιακό του τίτλο στα 400 μέτρα, επικρατώντας τόσο το 1996 όσο και το 2000.

Ο Αμερικανός αθλητής υπέστη εγκεφαλικό επεισόδιο, το οποίο του δημιούργησε σοβαρά προβλήματα.

ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

Φιλίες και ΜΜΕ

Να μη μας ξεχνιζει ή να μας εκπλήσσει η πρόσφατη τοποθέτηση του Πρόδρομου Πετρίδη περί φίλων δημοσιογράφων. Δεν είναι κάτι ασυνήθιστο για το κυπριακό ποδόσφαιρο. Φιλίες προέδρων και γενικότερα παραγόντων με δημοσιογράφους ή ΜΜΕ ενημέρωσης υπήρχαν και θα υπάρχουν. Σε βαθμό που η υποτιθέμενη ίση μεταχείριση Μέσων Ενημέρωσης, από κάποιες διοικήσεις ή προέδρους, πάει περίπατο ή εφαρμόζεται σε κάποιες μόνο περιπτώσεις, κάτι σαν εξάρτηση του κανόνα. Σε βαθμό που πολλές φορές η φιλία αντιστρέφει τους όρους στη συνεργασία, όταν δηλαδή δημοσιογράφοι ή Μέσα Ενημέρωσης μετατρέπονται σε άτυπα γραφεία Τύπου...

* * * * *

Οι αλλαγές και ο Ολίβα

Μέχρι τώρα, στις διακοπές του πρωταθλήματος που προηγήθηκαν, ο προπονητής Χουάν Κάρλος Ολίβα δεν θέλησε η ομάδα του να δώσει φιλικά παιχνίδια. Περιριζοζώνταν σε οικογενειακό διπτερμα. Αυτή ήταν η τακτική του. Η τακτική άλλαξε και η Ομόνοια έδωσε φιλικό αγώνα με τον Ερμή, την Παρασκευή στο ΓΣΖ. Το γιατί άλλαξε τη τακτική ο Ισπανός δεν ξέρουμε. Όμως το ερώτημα είναι αν αυτή η αλλαγή θα γίνει και στο γήπεδο. Δηλαδή αλλαγή τακτική τρόπου λειτουργίας στο γήπεδο και αλλαγή προσωπίων. Γιατί η γενική αίσθηση που επικρατεί στον κόσμο της Ομόνοιας είναι ότι αυτά πρέπει να γίνουν για να βελτιωθεί η εικόνα της ομάδας.

* * * * *

Τραμεντόνι

Όσο και θετικά να το δεις, όσο αισιόδοξος και αν είσαι, βλέποντας τον Ιταλό να παρουσιάζεται ως ο νέος τεχνικός δεν μπορεί παρά να σκέφτεσαι το πότε θα

Οι φίλοι του Πρόδρομου

Διερωτήθηκε ο πρόεδρος του ΑΠΟΕΛ για τους φίλους του δημοσιογράφους και αν έτσι μπορεί ακόμη να τους αποκαλεί, λογικά μετά από την έντονη κριτική που δέχθηκε τις προηγούμενες ημέρες. Έχει πάντως τεράστιο ενδιαφέρον η συνέχεια του θέματος, γιατί δεσμεύθηκε ο πρόεδρος του ποδοσφαιρικού ΑΠΟΕΛ για άλλη και συνέντευξη Τύπου, αποκλειστικά... δική του αυτή τη φορά. Θα έχει ενδιαφέρον να μάθουμε ποιους δημοσιογράφους θεωρούσε φίλους του και γιατί, γιατί άλλο φίλος και άλλο συνεργάτης υπό την έννοια της συνπαρχής στον χώρο του ποδοσφαίρου. Ποιοι ήταν οι φίλοι, πόσοι απ' αυτούς απέμειναν και πώς την αντιλαμβάνεται τη φιλία με ένα αθλητικό συντάκτη ο διοικητικός ηγέτης του ποδοσφαιρικού ΑΠΟΕΛ.

φύγει. Είναι τα γεγονότα από μόνο τους που δεν σου δίνουν και άλλη επιλογή ως προς την κατάληξη του. Λες ο Ιταλός να αποτελέσει την εξάρτηση στον κανόνα ή την αρχή μιας νέας εποχής; Ή θα είναι ο 10ος κόουτς από τον Δεκέμβριο του 2013;

* * * * *

Η αλλαγή και η απορία

Το συζητά ο κόσμος του ΑΠΟΕΛ ίσως περισσότερο από κάθε άλλο κομμάτι το κεφάλαιο προγραμματισμού στην ομάδα τους και το ποιος κάνει τις επιλογές. Είναι φυσιολογικό όταν ένας παίκτης «βγαίνει» να μην ασχολείται και ιδιαίτερα ο κόσμος για το ποιος τον έφερε, ενώ όταν αποδεικνύεται αποτυχημένη η επιλογή να ψάχνονται γενικώς όλοι. Πλέον ο Πρόδρομος Πετρίδης το είπε δημόσια πως σε πρώτο πλάνο μπαίνουν ο Ντομένικο Τέτι και οι επιλογές που έκανε για τη στελέχωση του ποδοσφαιρικού τμήματος. Το γεγονός πως είναι όλοι Ιταλοί σε «ψήνει» πως όντως αυτός τους βρήκε και τους έφερε. Η δουλειά τους δεν μπορεί να κριθεί βέβαια

* * * * *

Το 4-3-3 και οι φορ

Ο κ. Στέπελ πολύ σωστά μας εξήγησε πως το 4-3-3 είναι το σύστημα που κυριώς επιλέγει στην Ανόρθωση και αυτό θα βλέπουμε. Το μεγάλο «ζήτημα» του φρενιτού ρόστερ βέβαια δεν το λύνει, αφού χώρος για Ντούρις και Καταράβα μαζί στην ενδεκάδα δεν υπάρχει σε αυτή τη διάταξη της επιθετικής γραμμής. Είναι η βασική συζήτηση της Ανόρθωσης από τότε που αποκτήθηκαν οι δυο τους και περιμένουμε να δούμε την επιλογή του νέου τεχνικού. Μέχρι τώρα σε

πέντε αγώνες πρωταθλήματος και δύο Ευρώπης ουδείς εκ των δυο είδε δίκτυα και οι επιδόσεις τους θυμίζουν το περυσινό δίδυμο του πρώτου μισού Καμαρά-Άλβες. Μιλώμε για παίκτες που ο ένας έβαλε 11 γκολ σε 14 ματς πέρυσι στο πρωτάθλημα και ο άλλος 16 σε 27 πρόπερι. Μοιάζει απίστευτο το τι μας παρουσιάζουν φέτος και ο νέος προπονητής καλείται να τους επαναφέρει. Έστω τον έναν!

* * * * *

Ξεκίνηση τα όργανα...

Σιγά που θα το απέφυγε. Δύο συνεχόμενες ήττες ήταν αρκετές να ξεκινήσουν τα όργανα. Εκεί που μας έλεγαν για την πολύ καλή προετοιμασία, για τις επιλογές στο ρόστερ, για την αλλαγή της νοοτροπίας και του κουλτούρας... τώρα ο Ισπανός δεν σπίνει καλά την ομάδα, δεν διαχειρίζεται σωστά το ρόστερ και πάει λέγοντας. Δεν ξέρω τι και πώς, αλλά του Ολίβα η καρέκλα μοιάζει για ετοιμόρροπη.

* * * * *

Αρχισε η Basket League

Άρχισε η ΟΠΑΠ Basket League (καιρός ήταν), με την 1η αγωνιστική να πραγματοποιείται το Σαββατοκύριακο 13 και 14 Οκτωβρίου. Οι φίλοι της καλαθοσφαίρας περιμένουν ένα πρωτάθλημα που να παρουσιάζει μεγαλύτερο συναγισμό από ό,τι τα προηγούμενα χρόνια, αν και κάτι τέτοιο με βάση το τι έχουμε στην προαγωνιστική σεζόν κρίνεται δύσκολο. Αλλά ες περιμένουμε την πράξη στο παρκέ. Να καλωσορίσουμε την ΑΕΛ και την Ομόνοια που... πληθαίνουν τις ομάδες (επί τέλους έγινε κάτι που έκανε τα πράγματα πιο υποφερτά γιατί η εξέδρα δεν ήταν ό,τι καλύτερο για το άθλημα) και δίνουν χρώμα. Υπενθυμίζεται πως οι φίλοι της καλαθοσφαίρας που επιθυμούν να παρακολουθούν τις αναμετρήσεις της ΟΠΑΠ Basket League, θα πρέπει να εκδώσουν κάρτα φιλάθλου.

ΑΠΟΨΕΙΣ

Ταξίδι στην Ευρώπη... γεγονότα

Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ**

Κάποιες φορές δεν χρειάζεται να να εκφέρεις άποψη ή να τοποθετηθείς για ένα οποιοδήποτε θέμα. Άλλωστε η αλήθεια είναι ότι η πραγματική δημοσιογραφία αυτή που μεσουράνησε κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '60 και του '70 σε Αμερική και Ευρώπη δεν περιλάμβανε την άποψη του κάθε επαγγελματία, αντιθέτως το λειτούργημα ήταν τόσο ισχυρό ανά-

μεσα στον κόσμο γιατί απλώς μετέφερε ή διείσδυσε στα γεγονότα παραθέτοντάς τα στην κοινή γνώμη.

Δεν έχει όμως και πολλή σημασία ως προς το θέμα του κειμένου. Αποφασίσαμε όμως που λες απλώς ν' αναφέρουμε κάποια γεγονότα που ισχύουν σε άλλες κοινωνίες, τουλάχιστον όσον αφορά το ποδόσφαιρο.

As ξεκινήσουμε από την Ελλάδα που δεν είναι μακριά μας ούτε σε απόσταση, ούτε και πολιτισμικά. Στο ίσως πιο διεφθαρμένο πρωτάθλημα της Ευρώπης, πλέον τα γήπεδα γεμίζουν, ενώ οι ομάδες μεγάλες και μικρές βασίζονται στο γηνές στοιχείο. Η οικονομική κρίση απλώς τους ώθησε να δώσουν βάση στην παραγωγή ταλέντων και απ' ό,τι φαίνεται τα κατάφεραν.

As πάμε λίγο πιο δυτικά στο Βέλγιο. Προκειμένου να ξηλώσουν ένα παράνομο δίκτυο στημένων αγώνων και φοροδιαφυγής μόνο τα μαχητικά αεροπλάνα της χώρας δεν απογειώθηκαν. Οι διοικητικές αρχές, με πλήρη επαγγελματισμό και νομιμότητα κατάφεραν να φτάσουν στην άκρη του νήματος συλλαμβάνοντας χηπρά ονόματα του χώρας. Όχι μόνο αυτό, η έρευνα απλώθηκε και σε άλλες χώρες της Ευρώπης.

Στη γειτονική τώρα, Ολλανδία οι τρεις μεγάλοι σύλλογοι πρότειναν όπως το 10% των εσόδων που αποκομίζουν από τη συμμετοχή τους στο Τσάμπιονς Λιγκ να διοχετευτεί στις μικρότερες ομάδες με αντάλλαγμα αυτές να τοποθετήσουν φυσικό κλοσάτπια στα γήπεδά τους αντικαθιστώντας τον πλαστικό.

Το ταξίδι θα μπορούσε να συνεχιστεί και σε άλλες χώρες της Ευρώπης, δεν έχουμε όμως τον χώρο να επεκταθούμε ακόμη περισσότερο. Θέλοντας και μη, επιστρέφουμε στο νησί μας, την Κύπρο. Τι να παραθέσει κανείς, ποια γεγονότα και ποιες αποφάσεις των αρμοδίων. Ο καθένας as βγάλει τα συμπεράσματά του...

Τραμετόνι και Στρέπελ, κόντρα στα προγνωστικά!

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΟΓΙΔΗ**

Δεν πρόλαβαν καν να βάλουν τη φόρμα της νέας τους ομάδας, να προπονήσουν για πρώτη φορά τους νέους τους παίκτες και πολύ περισσότερο να κάτσουν στον πάγκο και οι κύπριοι ξερόλες οπαδοί – προπονητές της κερκίδας στοιχηματίζουν για την παρέλαση της 28ης Οκτωβρίου, την επέτειο του πολυτεχνείου και πάει λέγοντας. Για τα Χριστούγεννα ούτε λό-

γος, μεσολαβεί μεγάλο χρονικό διάστημα...

Για αρκετούς, λοιπόν, φίλους του ΑΠΟΕΛ της Ανόρθωσης, ούτε ο Ιταλός Πάολο Τραμετόνι ούτε ο Ολλανδός Γιούργκεν Στρέπελ κάνουν. Δεν δούλεψαν σε μεγάλες ευρωπαϊκές ομάδες, δεν έχουν εμπειρία πρωταθλητισμού, ενώ σημεία αναφοράς και η ποδοσφαιρική τους καριέρα, σε σχέση με τη θέση στην οποία αγωνίστηκαν! Δεν υποστηρίζω πως είτε ο Ιταλός είτε ο Ολλανδός προπονητές θα αποδειχθούν επιτυχημένες επιλογές. Αυτό μόνο η πορεία του χρόνου θα δείξει και πολύ περισσότερο η εικόνα και τα αποτελέσματα των ομάδων τους. Διαφωνώ, ωστόσο, με την ταμπέλα των αποτυχημένων που ήδη κάποιος τους έχουν κρεμάσει, απλώς και μόνο γιατί το όνομά τους δεν λέει κάτι και το βιογραφικό τους δεν τους κατατάσσει στην κατηγορία «μεγάλων» προπονητών. Αν ήταν τέτοια, δύσκολα θα πήγαιναν τα αεροπλάνα για το νησί μας...

Όταν στην Κύπρο πρωτοήρθε ο Ιβάν Γιβάνοβιτς, ποιο βιογραφικό και ποια προώθηση σε προπονητική καριέρα παρέπεμπε σε όλα όσα πέτυχε στις δύο του θητείες στον ΑΠΟΕΛ; Ποιος πήξε τον Τόμας Κρίστιανσεν πριν τον φέρει η ΑΕΚ στη Λάρνακα; Πόσοι πίστευαν ότι σήμερα ο Σωφρόνης Αυγουστή θα ήταν ακόμη στον πάγκο του Απόλλωνα, χωρίς την παραμικρή αμφισβήτηση, όταν πριν από δύο χρόνια αναλάμβανε την ομάδα αρχικά ως υπηρεσιακός και εντελώς άπειρος στη θέση του πρώτου προπονητή;

Έγιναν και επιλογές σε νέους ή άπειρους προπονητές που δεν βγήκαν, ήρθαν κατά καιρούς προπονητές εγνωσμένους αξίας και με μεγάλη εμπειρία και δικαίωσαν αυτούς που τους έφεραν, εργοδοτήθηκαν και άλλοι με πολύ καλό βιογραφικό αλλά έφυγαν νωρίς. Η επιτυχία ενός προπονητή, δεν εξαρτάται μόνο από το όνομα, το βιογραφικό ή την καταγωγή του. Και η αξιολόγηση του έργου ενός προπονητή θα πρέπει να γίνεται λαμβάνοντας υπόψη την ομάδα στην οποία εργάζεται, τις συνθήκες που συναντά, τα δεδομένα που μπορεί από τη δική του πλευρά να αλλάξει προς το καλύτερο. Στοιχεία που πολλές φορές ο Κύπριος οπαδός αγνοεί ή δεν μπορεί να γνωρίζει, έστω και αν κρίνει και κυρίως κατακρίνει πριν ακόμη δώσει ευκαιρία...

Μεταβολές εβδομάδας

<p>Χ.Α.Κ. -4,10%</p>	<p>Χ.Α. -4,66%</p>	<p>Dow Jones -4,68%</p>	<p>Nasdaq -4,52%</p>	<p>Nikkei -5,94%</p>	<p>Dax -5,76%</p>	<p>FTSE 100 -5,55%</p>	<p>ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ Κρίσιμη η αυριανή μέρα για την Ιταλία και την Ε.Ε. Σελ. 9</p>	<p>Πετρέλαιο -3,40%</p>	<p>€/ \$ 0,71%</p>
--------------------------	------------------------	-----------------------------	--------------------------	--------------------------	-----------------------	----------------------------	---	-----------------------------	------------------------

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

ERNST & YOUNG

Η Follie Follie δεν δίνει στοιχεία στους ελεγκτές

Η διοίκηση της Follie Follie δεν δίνει στοιχεία στους ορκωτούς λογιστές της Ernst & Young για τα μεγέθη της εταιρείας. Η ΕΥ ανακοίνωσε πως από τις 19 Σεπτεμβρίου γνωστοποίησε στη Follie Follie τη διακοπή της σύμβασης διενέργειας προσυμφωνημένων διαδικασιών, «λόγω ελλειπούς συνδρομής». **Σελ. 7**

ΕΛΛΑΔΑ

Χρυσή βίζα με αγορές μετοχών και ομολόγων

Οι αγορές ελληνικών ομολόγων και μετοχών και το άνοιγμα προθεσμιακού καταθετικού λογαριασμού με ελάχιστο ποσό τις 400.000 ευρώ, εντάσσονται στην κατηγορία των επενδύσεων -μετά την αγορά ακινήτων- που εξασφαλίζουν χρυσή βίζα σε πολίτες τρίτων χωρών. **Σελ. 8**

ΔΙΕΘΝΗ

Μοντέλο Wall Street από κρατικά επενδυτικά ταμεία

Κρατικά επενδυτικά ταμεία αρκετών χωρών κλείνουν συμφωνίες πολλών μηδενικών σε κλάδους της παγκόσμιας οικονομίας. Προσλαμβάνουν έμπειρα στελέχη για να εντοπίσουν προσοδοφόρες επενδύσεις. Λειτουργούν σαν επενδυτές και συναγωνίζονται τους κολοσσούς της Wall Street. **Σελ. 11**

Real Estate

Διαμερίσματα πέντε αστέρων σε ξενοδοχεία

Πεντάρι σε... πεντάστερο ξενοδοχείο; Δεν είναι λογοπαίγνιο, αλλά πραγματικότητα. Μεγάλα ξενοδοχεία, σχεδιάζουν να δημιουργήσουν πτέρυγες με διαμερίσματα, τα οποία θα διαθέσουν προς πώληση σε ιδιώτες. Στόχος τους είναι να προσελκύσουν τη διεθνή οικονομική και επιχειρηματική ελίτ. **Σελ. 12**

Ξεφόρτωσε ΜΕΔ 400 εκατ. η Alpha Bank

Τα μετέφερε σε όχημα ειδικού σκοπού στη μητρική της τράπεζα στην Ελλάδα, που θα έχει τη διαχείριση

Σε κινήσεις για μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων της προχωρεί η Alpha Bank Κύπρου. Ασφαλείς πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν ότι η τράπεζα δημιούργησε ένα όχημα ειδικού σκοπού (SPV) και μετέφερε μέρος

των ΜΕΔ της σε αυτό. Στο όχημα ειδικού σκοπού το οποίο θα διαχειρίζεται η μητρική εταιρεία, δηλαδή η Alpha Bank Ελλάδος, η Alpha Bank Κύπρου φόρτωσε κόκκινα δάνεια 400 εκατομμυρίων ευρώ. Τα Μη Εξυπηρετού-

μενα της Alpha Bank Κύπρου στο τέλος του 2017 ανέρχονταν σε 1,72 δισ. ευρώ και αντιπροσώπευαν το 65,6% του συνόλου των δανείων σε σύγκριση με 64,3% το 2016. Επίσης, το 2017, ο δείκτης προβλέψεων προς τα

ΜΕΔ ανέρχονταν στο 51,8% σε σύγκριση με 47,5% το 2016. Υπολογισμοί της «Κ» μετά από αυτή την πράξη δείχνουν πως τα ΜΕΔ της κυπριακής θυγατρικής μειώθηκαν στα 1,32 δισ. ευρώ, που πλέον αντιστοιχούν στο 50,3%

του συνόλου των δανείων της. Σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών, κατά την περίοδο Μαρτίου 2018 - Ιουνίου 2018, τα τραπεζικά ιδρύματα μείωσαν κατά 3,1 δισ. ευρώ τα μη εξυπηρετούμενά τους. **Σελ. 4**

Προς πώληση επαύλεις με θέα τον Βόσπορο

Τα «γιαλί», οι πολυτελείς επαύλεις στις ακτές του Βοσπόρου, βρίσκονταν πάντα στο στόχαστρο των επενδυτών στην Τουρκία. Η υποτίμηση της λίρας τις έχει κάνει πλέον πραγματική ευκαιρία για τους ξένους. Μεσίτες από την Κωνσταντινούπολη ανέφεραν ότι από τις περίπου 600 πολυτελείς επαύλεις του Βοσπόρου οι 60 ζητούν αγοραστή. Οι επιδοχείοι αγοραστές πρέπει να πληρώσουν περίπου 87 εκατ. ευρώ για να αποκτήσουν μία από αυτές. Ως επιβράβευση θα λάβουν την τουρκική υπηκοότητα. **Σελ. 10**

Σε καθεστώς διαχείρισης μπαίνει η J&P Overseas

Το έντονο παρασκήνιο

Η J&P Overseas φαίνεται ότι οδηγείται οριστικά εκτός απροόπτου σε καθεστώς ειδικής διαχείρισης, την Τρίτη 16 Οκτωβρίου, μετά από αίτηση που κατέθεσε την Πέμπτη ο Χρίστος Ιωάννου. Κίνηση η οποία όπως υποστηρίζεται από την πλευρά Παρασκευαΐδη, δεν έγινε κατόπιν της σύμφωνου γνώμης και των υπόλοιπων μετόχων. Προηγήθηκε τηλεδιάσκεψη και έντονο παρασκήνιο χωρίς όμως θετικό αποτέλεσμα. **Σελ. 5**

Δεν ακυρώνουν τις ασφάλειες παρά το ΓεΣΥ

Πορίσματα έρευνας αγοράς

Υπέρ της εφαρμογής του ΓεΣΥ τάσσονται οι πολίτες, αλλά πολλοί εμμένουν στις ιδιωτικές ασφάλειες. Σύμφωνα με την έρευνα αγοράς ασφαλιστικών εταιρειών το 20% των ερωτηθέντων δηλώνει άγνοια για το ΓεΣΥ, ενώ η πλειοψηφία δεν προτίθεται να εγκαταλείψει την ιδιωτική ασφάλιση. **Σελ. 4**

Απόδοση δεκαετών ομολόγων

	Απόδοση	Εβδομαδιαία αλλαγή
Κύπρος	2,32%	0,07%
Γερμανία	0,52%	-0,01%
Γαλλία	0,88%	0,01%
Ιταλία	3,56%	0,24%
Ισπανία	1,64%	0,08%
Ιρλανδία	1,06%	0,02%
Ελλάδα	4,45%	0,01%
Ην. Βασιλείο	1,67%	0,00%

Βαθμολογία από οίκους αξιολόγησης

Οίκος Αξιολόγησης	Μακροπρόθεσμο Χρέος	Βραχυπρόθεσμο Χρέος
DBRS	BB	R-4
Fitch	BB+	B
Moody's	Ba2	NP
S&P	BBB-	A-3

ΑΠΟΨΗ / Του ΠΑΜΠΟΥ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Οι αδικημένοι της μεταρρύθμισης του κρατικού σχεδίου συντάξεων

Η είδηση ότι η κυβέρνηση έχει να καλύψει ελλείμματα μερικών εκατομμυρίων σε ταμεία σύνταξης ημικρατικών και κρατικών οργανισμών δεν πρέπει να ξενίζει. Το συνταξιοδοτικό στη μορφή που καθιερώθηκε στον ευρύτερο δημόσιο τομέα ήταν ακριβό και επικίνδυνο.

Συγκεκριμένα, τα συνταξιοδοτικά σχέδια στον δημόσιο τομέα για όσους προσλήφθηκαν πριν από το 2012 προέβλεπαν την καταβολή εφάπαξ φιλοδωρήματος και μηνιαίας σύνταξης με βάση τον τελευταίο μισθό. Πρόκειται για σχέδια καθορισμένων ωφελμάτων, όπως ονομάζονται στην ορολογία. Το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι σχέδιο με κα-

θορισμένες συνεισφορές, δίνει όμως και καθορισμένα ωφελήματα τα οποία εξασφαλίζονται, σε περίπτωση που δεν βγαίνουν οι αριθμοί με αύξηση των εισφορών ή παράταση του χρόνου που δικαιούται κάποιος να πάρει σύνταξη. Στον ιδιωτικό τομέα λειτουργούν, συμπληρωματικά ως προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων Ταμεία Προνοίας. Πρόκειται για σχέδια καθορισμένων εισφορών και το ποσό που λαμβάνει στο τέλος ο εργαζόμενος καθορίζεται από την απόδοση των χρημάτων που διαθέτει το ταμείο.

Το μεγάλο μειονέκτημα σχεδίων όπως αυτά που υιοθέτησε ο ευρύτερος δημόσιος τομέας είναι ότι μεταφέρουν τους μελλοντικούς

κινδύνους αποκλειστικά στην ευθύνη του εργοδότη. Παρόμοια σχέδια υπήρχαν στις τράπεζες αν και αυτά απέδιδαν μόνο προκαθορισμένο εφάπαξ και όχι μηνιαία σύνταξη. Τα σχέδια αυτά στον τραπεζικό τομέα μετατράπηκαν σε Ταμεία Προνοίας. Οι συντεχνίες συναίεσαν στη μετατροπή αυτή η οποία αφαιρέσε ένα μεγάλο κίνδυνο από τον μελλοντικό ορίζοντα των τραπεζών.

Η μετατροπή του συνταξιοδοτικού σχεδίου του δημοσίου σε ταμείο με Ταμείο Προνοίας ήταν μια από τις επιλογές, όταν έγινε η μεταρρύθμιση των δημοσίων συντάξεων. Αν επιλεγόταν αυτή η λύση, ο κάθε δημόσιος υπάλληλος θα κατοχύρωνε όσα ειδικαιούτο

με βάση το παλιό σύστημα ως εκείνη τη στιγμή και ακολούθως θα λάμβανε μέρος σε ένα Ταμείο Προνοίας, όπως έγινε δηλαδή με τους τραπεζικούς.

Τελικά επιλέχθηκε να διατηρηθεί το παλιό σύστημα με κάποιες αλλαγές οι οποίες περιορίζουν το ύψος του εφάπαξ και της σύνταξης, αφού αυτά υπολογίζονται, για τα χρόνια μετά τη μεταρρύθμιση, με βάση τον μέσο όρο των απολαβών του εργαζομένου και όχι με βάση τον τελευταίο του μισθό. Και ενώ οι παλιοί δημόσιοι υπάλληλοι διέσωσαν με αυτήν την παραχώρηση το σχέδιό τους, οι καινούριοι δημόσιοι υπάλληλοι ήταν οι χαμένοι αυτού του διακανονισμού καθότι βρέθηκαν χωρίς συνταξιοδοτική

κάλυψη πέρα από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Το αποτέλεσμα είναι ότι αυτήν τη στιγμή στον ευρύτερο δημόσιο τομέα εργάζονται διπλά διπλά άτομα με ένα γενναιόδωρο σχέδιο και άλλα χωρίς κανένα σχέδιο. Το γεγονός αυτό αποτελεί μια στρέβλωση. Το κόστος για το κράτος για την κάλυψη του παλιού σχεδίου είναι γύρω στο 25% του μισθού. Πέρα από αυτό το ποσό, οι καινούριοι υπάλληλοι υπέστησαν και επιπρόσθετη μείωση στην κλίμακα με την οποία εργοδοτήθηκαν.

Μια απαραίτητη και δίκαιη λύση είναι να δοθεί Ταμείο Προνοίας στους νέους υπάλληλους, κάτι που ετοιμάζεται τώρα αλλά έπρεπε να είχε γίνει προ πολλού.

ΑΠΟΨΗ Του KALLUM PICKERING*

Η άνοδος των αποδόσεων στα ομόλογα δεν συνιστά απειλή

Δεν χρειάζεται να πανικοβάλλεται κανείς. Οι αποδόσεις των κρατικών ομολόγων στον ανεπτυγμένο κόσμο έχουν αναρριχηθεί, κατά μέσον όρο, από 20 έως 40 μονάδες βάσης στο διάστημα του τελευταίου τριμήνου.

Η άνοδος αυτή κινδυνεύει να κλονίσει περαιτέρω την εμπιστοσύνη στην Ευρώπη παρά το γεγονός ότι οι τάσεις αυτές έχουν καλλιεργηθεί εδώ και μια δεκαετία. Οι αποδόσεις των τίτλων δημόσιου χρέους στον ανεπτυγμένο κόσμο είχαν υποχωρήσει στο ναδίρ το 2016. Ήταν συνέπεια της υποχώρησης της τιμής του πετρελαίου Μπρεντ στα 30 δολάρια το βαρέλι και της επιβρά-

των στήριξης που έλαβε η κυβέρνηση Τραμπ. Τα τελευταία δύο χρόνια, η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ (Fed) προηγείται μακράν της εξομάλυνσης της χαλαρής νομισματικής πολιτικής που εφαρμόζεται όλα τα προηγούμενα χρόνια.

Η Fed έχει αυξήσει οκτώ φορές το βασικό της επιτόκιο από το 2016. Η Τράπεζα της Αγγλίας το έχει κάνει μόνον δυο φορές καθώς καλείται να διατηρήσει λεπτές ισορροπίες εν όψει του Brexit. Δεδομένου ότι εξακολουθούν να είναι ήπιες οι πληθωριστικές πιέσεις στην Ευρωζώνη, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) θα τερατίσει το πρόγραμμα αγοράς ομολόγων τον Δεκέμβριο του 2018 και μάλλον δεν θα αυξήσει το βασικό επιτόκιο νωρίτερα από το φθινόπωρο του 2019. Παρά την άνοδο τους, οι αποδόσεις στα κρατικά ομόλογα των οικονομιών αυτών παραμένουν χαμηλά σε ιστορικούς όρους.

Συνήθως το μακροπρόθεσμο κόστος δανεισμού μιας οικονομίας συμπεριέχεται με τον προσδοκώμενο ρυθμό ανάπτυξης.

Ακόμη και στην περίπτωση των ΗΠΑ, αν και οι αποδόσεις των ομολόγων είναι υψηλότερες από τον υπόλοιπο ανεπτυγμένο κόσμο, απέχουν από τις προσδοκίες των αγορών για αύξηση του ονομαστικού ΑΕΠ κατά 4% με 5%, σε ετήσια βάση, μέχρι τα τέλη του 2020.

Η αύξηση του κόστους δανεισμού σε αυτές τις οικονομίες δεν αποτελεί απειλή. Μολονότι η Ευρωζώνη έχει δεχτεί πλήγμα από τους εμπορικούς πολέμους, την άνοδο των τιμών του πετρελαίου και τους λαϊκιστές στην Ιταλία, η προοπτική για ανάπτυξη παραμένει ισχυρή σε σχέση με λίγα χρόνια πριν.

Είναι εφικτό να παρουσιάσει η Ευρωζώνη ρυθμό ανάπτυξης της τάξεως του 1,7% τα επόμενα χρόνια. Η Βρετανία μπορεί να εξασφαλίσει ανάλογες επιδόσεις εάν αποφύγει ένα σκληρό Brexit. Οπότε η άνοδος των αποδόσεων δεν αντανάκλα κάποιο σοβαρό κίνδυνο. Ακόμη και εάν υπάρξει κίνδυνος, θα το αντιληφθούν οι κεντρικές τράπεζες και θα δράσουν ανάλογα.

* Ο κ. Kallum Pickering είναι οικονομολόγος της Berenberg Bank.

ΔΗΚΤΗΣ

diktis@kathimerini.com.cy

Την προηγούμενη εβδομάδα είχαμε αναφορές για F16, αυτή την εβδομάδα είχαμε για τα διαβατήρια. Την επόμενη τι;

Εκατομμύρια σε ολιγάρχες δίνει η κυβέρνηση

Η προτεινόμενη μείωση στον φόρο καταθέσεων από 30% σε 17% αναμένεται να δημιουργήσει 45 εκατομμύρια ευρώ μείωση στα κρατικά έσοδα, σύμφωνα με τον προϋπολογισμό του 2019, τη στιγμή που το δημόσιο χρέος έχει εκτιναχθεί κατά 15% σύμφωνα με το ΔΝΤ λόγω Συνεργασισμού. Από τη μείωση θα επωφεληθούν κυρίως οι μεγάλοι καταθέτες, ολιγάρχες ως επί το πλείστον, που προφανώς τα έχουν ανάγκη. Πόσα θα δώσει η κυβέρνηση για να αντιμετωπίσει τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης; Πόσα μέτρα ποδηλατοδρόμων έχει φτιάξει μέχρι τώρα;

Ρεκόρ μείωσης ανεργίας η Κύπρος

Τη μεγαλύτερη μείωση στην ανεργία κατέγραψε η Κύπρος φέτος από όλες τις χώρες της Ε.Ε. Η μείωση φτάνει το 3% και αποτελεί ένα τεράστιο κοινωνικό κέρδος, καθώς η απασχόληση είναι ένα δικαίωμα που ο κάθε πολίτης έχει για να έχει μια αξιοπρεπή διαβίωση. Αν και υπάρχουν κάποια ερωτηματικά για ορισμένες πολιτικές ανάπτυξης της κυβέρνησης οφείλουμε να αναγνωρίσουμε τις προσπάθειες του Υπουργείου Οικονομικών που καταβάλλει τα τελευταία χρόνια για βελτίωση της απασχόλησης.

Παλιές κακές πρακτικές στις τράπεζες επανέρχονται

Επαιρόνται ορισμένοι τραπεζίτες ότι τα πράγματα είναι πολύ καλύτερα στις τράπεζες. Η στήλη πιστεύει το αντίθετο. Ενώ η κυπριακή οικονομία αναβαθμίζεται από τους ξένους οίκους υπάρχουν συστηματικές τράπεζες που καταβάλ-

λουν υψηλότερο yield σε αξιόγραφο από πριν από δύο χρόνια ώστε να εξασφαλίσουν τα κεφάλαια που ζητούν. Και για να έχουμε καλό ρώτημα προς την Κεντρική Τράπεζα, σε ποια χώρα της Ευρωζώνης τράπεζα καταβάλλει 12,5% yield σε αξιόγραφο; Το χειρότερο όμως είναι πως κακές πρακτικές του παρελθόντος επανέρχονται. Σε μια προσπάθεια μείωσης των μη εξυπηρετούμενων δανείων κάποιες τράπεζες χορηγούν νέα δάνεια σε οντότητες συνδεδεμένες με άλλες που έχουν μη εξυπηρετούμενα. Έτσι δείχνουν από τη μια αύξηση στο υγιές τους χαρτοφυλάκιο και από την άλλη μείωση στα ΜΕΔ ως ποσοστό, δηλαδή εμφανίζουν διπλάσια θετική επίπτωση. Προκύπτουν πολλά ερωτήματα γι' αυτές τις πρακτικές και ένα από αυτά είναι κατά πόσο τα νέα αυτά δάνεια θα είναι βιώσιμα και δεν δημιουργούν πρόσθετους πιστωτικούς κινδύνους στις οντότητες που χορηγούνται. Τα στοιχεία που έχει η στήλη φοβίζονται.

Προς κυβέρνηση

Γνωστή εταιρεία ανάπτυξης γης χρησιμοποιεί κρατικό αγωγό για να μεταφέρει νερό από την ιδιωτική της αραλάτωση σε περιοχή όπου λειτουργεί γκολφ. Το ερώτημα που προκύπτει για την κυβέρνηση είναι κατά πόσο οι διαδικασίες για αυτή τη διευθέτηση έγιναν νομίμως και καταβάλλεται στη δημοκρατία κάποιο ενοίκιο για τη χρήση του αγωγού.

Η ΛΕΞΗ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Φοροαποφυγή

Φοροαποφυγή καλείται η νόμιμη μείωση της φορολογικής υποχρέωσης/επιβάρυνσης ή η νόμιμη εξαιρέση καταβολής φορολογίας, οι οποίες προκύπτουν μέσα από νόμιμες διαδικασίες και κατάλληλο φορολογικό σχεδιασμό που βασίζεται σε λογιστικές, φορολογικές και χρηματοοικονομικές πρακτικές και πρότυπα, σε συνάρτηση με την υφιστάμενη νομοθεσία.

Μάριος Χαραλαμπίδης
Καθηγητής Διοίκησης και Οικονομικών
Cyprus Institute of Marketing / The Cyprus Business School

ΑΠΟΨΗ Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Η μάστιγα κλοπών και διαρρήξεων

Οι διαρρήξεις καταστημάτων και κατοικιών αποτελούν μάστιγα μιας συνεχώς αναπτυσσόμενης σε μέγεθος και σε προκλήσεις κοινωνίας. Οι επιδοξοί διαρρήκτες συνήθως διαχωρίζονται σε δύο κατηγορίες: αυτούς που ψάχνουν για να κλέψουν τιμωρή με σκοπό τη μεταπώλησή τους για να εξασφαλίσουν χρήματα και αυτούς που ψάχνουν κάτι που θα τους εξασφαλίσει γρήγορα τη δόση τους σε ναρκωτικές ουσίες. Θα μπορούσε κάποιος να εντάξει τη δεύτερη κατηγορία και σαν υποκατηγορία της πρώτης κατηγορίας, αλλά η ουσιαστική διαφορά είναι πως οι πρώτοι το κάνουν ούτε λίγο ούτε πολύ σαν επάγγελμα, ενώ οι δεύτεροι το κάνουν λόγω εθισμού και δύσκολης πρόσβασης σε χρήματα για να συντηρούν τον εθισμό τους.

Υπάρχουν πλέον αρκετά αποτρεπτικά μέσα για αποθάρρυνση επιδοξών διαρρηκτών από το να προσπαθήσουν να διαρρήξουν την κατοικία και το κατάστημά σας. Φυσικά δεν είναι όλα τα είδη καταστημάτων που είναι επιρρεπή σε διαρρήξεις, αλλά κάποιοι συγκεκριμένοι τύποι που συνήθως «φωιάζουν» πως «εδώ θα κάνουμε την μπάζα μας», όπως τα χρυσοχορεία, τα περίπτερα και τα καταστήματα στοιχημάτων ή γενικά αυτά που έχουν σωρευμένο στοκ από τιμαφή και μετρητά.

Η περίπτωση των κατοικιών είναι πιο περίπλοκη. Στόχος συνήθως είναι πολυτελείς επαύλεις σε γειτονίες που παρέχουν εύκολη είσοδο και έξοδο σε κύριους δρόμους, όπου είτε όταν ολοκληρώσουν τη δουλειά

ή γίνουν αντληπτοί εύκολα χάνονται. Φυσικά πολλά έχουν ακούσει τα αφτιά μας περί κλοπών κατά τη διάρκεια της ημέρας, της νύχτας, των διακοπών, ενόσω οι ένοικοι κοιμούνται κ.λπ., γεγονός που σημαίνει πως όλοι είμαστε πιθανοί στόχοι και άρα θα πρέπει να προβαίνουμε στη λήψη απαραίτητων αποτρεπτικών μέσων.

Παραδείγματα είναι τα καλά συστήματα συναγερμού, οι κάμερες κλειστών κυκλωμάτων παρακολούθησης με δυνατότητα καθαράς λήψης και στο σκοτάδι, αλλά ενδεχομένως και δυνατότητας μεγέθυνσης του ειδώλου (zoom-in) ή ακόμα και φωνητικές παρεμβολές. Επιπλέον, απαραίτητο είναι να μην υπάρχουν τυφλά σημεία στην παρακολούθηση, ενώ οι ζωτικοί χώροι στην περιμετρο της κατοικίας θα πρέπει να είναι απόλυτα καλυμμένοι. Η περιφράξη θα πρέπει να είναι τέτοιων χαρακτηριστικών που να δυσχεραίνει την πρόσβαση ατόμων και άρα θα αποτελεί από μόνη της ένα δυνατό αποτρεπτικό μέσο. Δεν είναι απαραίτητο το κτίσιμο ενός ψηλού περιτοιχίσματος, αφού άλλωστε υπάρχουν και πολεοδομικοί περιορισμοί. Μπορεί να γίνει όμως ένας τέτοιος συνδυασμός ύψους φράχτη από φυτά που χαρακτηρίζονται «επιθετικά» στη φυσική επαφή τους με τον άνθρωπο, ενώ οπτικά είναι όμορφα φυτά, που δύσκολα αποφασίζει κάποιος να τα αφηφίσει και να πεταχτεί από τον φράχτη εντός ή εκτός της οικίας σας (αν πρόλαβε και μπήκε από αλλού).

Οι διαρρήκτες της πρώτης κα-

τηγορίας, οι οποίοι είναι επαγγελματίες, προσμετρούν τα πάντα πριν κάνουν την όποια κίνηση σε κάποια κατοικία. Μπορεί και να παρακολουθούν το σπίτι για μέρες για να δουν αν υπάρχει μια δομή στη συμπεριφορά των ενοίκων, των γειτόνων, να εντοπίσουν τα αδύναμα σημεία του κτηρίου, έτσι ώστε να μπουν και να βγουν όσο γίνεται πιο γρήγορα και πιο ανώδυνα με το μεγαλύτερο γι' αυτούς κέρδος. Συνεπώς όσα περισσότερα αποτρεπτικά στοιχεία εντοπίσουν στο σπίτι σας, τόσο πιο χαμηλά στη λίστα τους περι πιθανών στόχων πέφτετε.

Τα άτομα της δεύτερης κατηγορίας δεν είναι πολύ μελετημένοι. Μάλιστα, μπορεί να είναι και ψυχολογικά αλλού την ώρα που προσπαθούν να διαρρήξουν όντας υπό την επήρεια ουσιών. Αυτό φυσικά τους καθιστά ίσως και πιο επικίνδυνους σε περίπτωση που έρθετε αντιμέτωποι μαζί τους γι' αυτό χρειάζεται προσοχή για να μη θέσετε σε κίνδυνο τη σωματική σας ακεραιότητα. Αυτά τα άτομα μπορεί να σκουφί στο κεφάλι για να μη φαίνεται το πρόσωπό τους και να νομίζουν πως δεν εντοπίζονται. Γι' αυτό θα πρέπει πέραν από τις κάμερες που λαμβάνουν πανοραμικές λήψεις, να έχετε και σε απόκρυφα σημεία κάμερες που να λαμβάνουν χαμηλές λήψεις. Επιπλέον, η σειρά του συναγερμού θα πρέπει να είναι σε σημείο δύσκολα προσβάσιμο για να μην μπορεί εύκολα

να απενεργοποιηθεί μετά τη διάρρηξη.

Φυσικά, παρ' όλη την τεχνολογία, τα καλύτερα αποτρεπτικά μέσα είναι τα έμφυχα. Ένας σκύλος - φρουρός σας παρέχει 24ωρη κάλυψη και αποτελεί τον κύριο ανασταλτικό παράγοντα για έναν επίδοξο διαρρηκτή. Επίσης, στη σύγχρονη εποχή που ζούμε, είναι καλό μια γειτονιά ή μια περιοχή να οργανώνεται με σκοπό την άμεση ομαδική ενημέρωση. Και είναι κάποιες περιοχές που ήδη δημιούργησαν γκρουπ σε εφαρμογές τηλεφώνου και ενημερώνονται συνεχώς για απόπειρες διαρρήξεων, για ύποπτες κινήσεις ατόμων και αυτοκινήτων, για πιθανά μέτρα επιτήρησης κ.λπ.

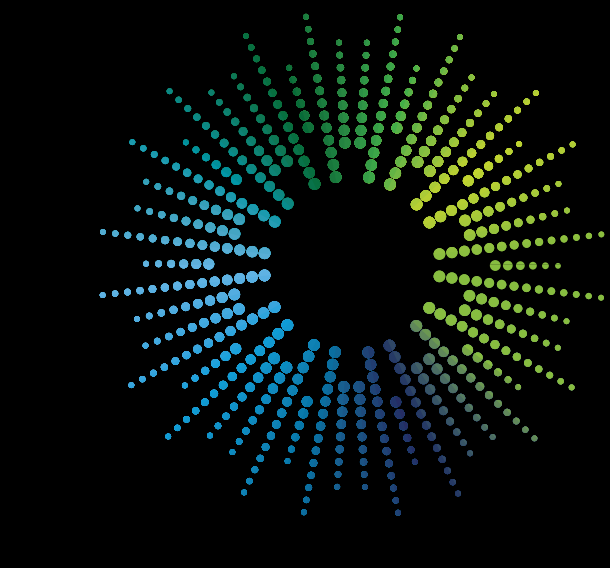
Υπάρχει φυσικά ο θεσμός του αστυνομικού της γειτονιάς ο οποίος κρίνεται ως επιτυχημένος θεσμός. Υπάρχουν οι περιπολίες που η ίδια η αστυνομία διενεργεί σε τυχαίες ώρες. Όμως υπάρχει έλλειψη πόρων, τόσο σε έμφυχο όσο και σε άψυχο υλικό. Γι' αυτό το κράτος θα πρέπει να μελετήσει τρόπους ενδυνάμωσης των μέτρων αστυνόμευσης. Οι τοπικές κοινωνίες μπορούν να βοηθήσουν και θέλουν να βοηθήσουν για να προστατεύσουν τις περιοχές τους, αλλά και τις ζωές τους. Γι' αυτό θα πρέπει να αρχίσει ένας διάλογος, τόσο σε τοπικό όσο και σε κεντρικό επίπεδο για να βρεθούν οι λύσεις. Όταν κάτι παταχθεί εν τη γενέσει του δεν θα φουντώσει.

Ο κ. Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS, είναι CEO, APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

Deloitte.

Φορολογικός Οδηγός 2018

Όλα όσα πρέπει να γνωρίζετε

- Όλες οι νέες φορολογικές αλλαγές και άλλες σχετικές αλλαγές
- Το φορολογικό ημερολόγιο 2018
- Όλο το φορολογικό πλαίσιο που ισχύει στην Κύπρο

Η έκδοση του Φορολογικού Οδηγού εντάσσεται στα πλαίσια της πάγιας πολιτικής της Deloitte για πλήρη, έγκυρη και λεπτομερή ενημέρωση των φορολογουμένων.

Την ηλεκτρονική έκδοση, στην Ελληνική και Αγγλική γλώσσα, του Φορολογικού Οδηγού 2018 της Deloitte μπορείτε να τη βρείτε στην ιστοσελίδα www.deloitte.com/cy

© 2018 Deloitte Limited

Tax

The Economist

EVENTS

14TH CYPRUS SUMMIT

Europe: Performing a balancing act Cyprus: Leaving no stone unturned

November 1st-2nd 2018 • Hilton Park Nicosia

More than
40 distinguished speakers
from the USA & Europe
have confirmed
for the
14th consecutive year

This year's topics include:

US foreign policy
for the eastern Mediterranean

British presence in the Middle East
and the Mediterranean:
How is it affected by Brexit?

Energy security and regional conflicts

NPLs and the Cypriot banking sector:
What is to be done?

Economy and finance
on an upward swing?

John Peet
Political and Brexit editor
The Economist

Nicos Anastasiades
President
Cyprus

Elizabeth Spehar
Special representative
of the secretary-general & head
United Nations Peacekeeping Force
in Cyprus (UNFICYP)

Gus Bilirakis
Member of the US House
of Representatives
(via Skype)

Nikos Christodoulides
Minister of foreign affairs
Cyprus

Harris Georgiades
Minister of finance
Cyprus

Constantinos Petrides
Minister of interior
Cyprus

Yiorgos Lakkotrypis
Minister of energy, commerce,
industry and tourism
Cyprus

Natasa Pilides
Shipping deputy minister
to the president
Cyprus

Michael Oren
Deputy minister
in the prime minister's office
Israel

Yannis Matsis
Chief executive officer
Hellenic Bank

Evgenios Evgeniou
Chief executive officer
PwC Cyprus

Dominique Bolli
Head of government
advisory practice
Henley & Partners

Tristan Aspray
Vice-president, Europe,
Russia, Caspian
ExxonMobil Exploration
Company

**Christoforos
Hadjikyprianou**
CEO & president of the council
European University Cyprus

Gene Kornegay
Cyprus country manager
Noble Energy

hazlis & rivas
The Economist Events for Greece,
Cyprus, Malta and southeast Europe

www.hazliseconomist.com
www.cyprus2018.economist.com

In cooperation with:

European Parliament
Office in Cyprus

www.thisimeinvoting.eu/el

The Economist Events for Greece, Cyprus, Malta and south-east Europe

@Economist_SEUR

#EconCyprusSummit

Platinum sponsor:

Premium gold sponsor:

Gold sponsors:

Silver sponsors:

Bronze sponsor:

Communication sponsor:

Contributors:

Airline carrier:

International broadcast partner:

Logistics supplier:

IT sponsor:

E-business provider:

Supported by:

«Πάρκαρε» τα ΜΕΔ της στην Ελλάδα η Alpha Bank

Τα μείωσε κατά 400 εκατ. ευρώ – Ευθύνη και διαχείριση έχει πλέον η μητρική

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Σε δραστικές κινήσεις μείωσης των Μν Εξυπηρετούμενων Δανείων τους έχουν μπει τα κυπριακά τραπεζικά ιδρύματα. Μετά τον διαχωρισμό της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας σε καλή και κακή, μετά την πώληση μέρους των ΜΕΔ της Τράπεζας Κύπρου στο αμερικανικό επενδυτικό ταμείο Apollo Global Management, πήρε σειρά η Alpha Bank Κύπρου. Ασφαλείς πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν ότι η τράπεζα δημιούργησε ένα όχημα ειδικού σκοπού (SPV) και μετέφερε μέρος των ΜΕΔ της σε αυτό. Στο όχημα ειδικού σκοπού το οποίο θα διαχειρίζεται η μητρική εταιρεία, δηλαδή η Alpha Bank Ελλάδος, η Alpha

Η Τράπεζα δημιούργησε ένα όχημα ειδικού σκοπού και μετέφερε μέρος των προβληματικών της δανείων σε αυτό. Το μοντέλο αυτό χρησιμοποιείται και από την Εθνική Τράπεζα της Κύπρου

Bank Κύπρου φόρτωσε κόκκινα δάνεια 400 εκατομμυρίων ευρώ. Το μοντέλο αυτό χρησιμοποιείται και από την Εθνική Τράπεζα της Κύπρου, με τις δύο διαδικασίες που «τρέχουν». Από τη μία ο διαχωρισμός των καλών και κακών στοιχείων της Εθνικής, αλλά και στη συνέχεια η πώληση του καλού χαρτοφυλακίου που θα απομεινεί.

Τα Μν Εξυπηρετούμενα της Alpha Bank Κύπρου στο τέλος του 2017 ανέρχονταν σε 1,72 δισ. ευρώ και αντιπροσώπευαν το 65,6% του συνόλου των δανείων σε σύγκριση με 64,3% το 2016.

Επίσης, το 2017, ο δείκτης προβλέψεων προς τα ΜΕΔ ανέρχονταν στο 51,8% σε σύγκριση με 47,5% το 2016. Υπολογισμοί της «Κ» μετά από αυτή την πράξη δείχνουν πως τα ΜΕΔ της κυπριακής θυγατρικής μειώθηκαν στα 1,32 δισ. ευρώ, που πλέον αντιστοιχούν στο 50,3% του συνόλου των δανείων της.

Την παραπάνω πράξη αποδεικνύει με τη σειρά της και η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία για τη μείωση των ΜΕΔ από κυπριακές τράπεζες κατά την περίοδο Μαρτίου 2018 – Ιουνίου 2018, δείχνουν ότι τα τραπεζικά ιδρύματα μείωσαν κατά 3,1 δισ. ευρώ τα μν εξυπηρετούμενά τους.

Συγκεκριμένα, από 16,3 δισ. ευρώ σε 13,2 δισ. ευρώ. Τα 2,7 δισ. ευρώ αφορούν την πράξη της Τράπεζας Κύπρου με την Αρσλο, ενώ τα υπόλοιπα 400 εκατ. αφορούν την πράξη της Alpha Bank. Πρόσθετα, η Ευρωπαϊκή Αρχή σημειώνει πως ο δείκτης μν εξυπηρετούμενων προς το συνολικό δανεισμό μειώθηκε στην Κύπρο από 38,9% το Μάρτιο του 2018, σε 34,1% τον Ιούνιο του 2018. Εντούτοις, οι προβλέψεις μειώθηκαν από 46,1% το Μάρτιο, σε 44,2% τον Ιούνιο.

Στον τραπεζικό τομέα –όπως σημειώνει η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου– τα ΜΕΔ παραμένουν η μεγαλύτερη πρόκληση, παρά την πρόοδο που έχει επιτευχθεί τα τελευταία χρόνια. Πέραν της μείωσης στην περίοδο Μαρτίου - Ιουνίου, από το πρώτο τρίμηνο

Τα ΜΕΔ της κυπριακής θυγατρικής μειώθηκαν στα 1.32 δισ. ευρώ, που πλέον αντιστοιχούν στο 50,3% του συνόλου των δανείων της.

Οι προκλήσεις που βλέπει

Τα μν εξυπηρετούμενα δάνεια και το ιδιωτικό χρέος αποτελούν τις μεγαλύτερες προκλήσεις για τον τραπεζικό τομέα και την οικονομία, σύμφωνα με την Αρ. Οι οικονομικές μεταρρυθμίσεις είναι αναγκαίο να συνεχίσουν, σύμφωνα με την ίδια, ανεξαρτητής της ολοκλήρωσης του μνημονίου το 2016. Ένας πιθανός εφρασησμός θα είχε αρνητικό αντίκτυπο στις αξιολογή-

σεις των διεθνών οίκων, ενώ η έξοδος του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση αναμένεται να επηρεάσει την κυπριακή οικονομία, καθώς αποτελεί τον μεγαλύτερο εμπορικό εταίρο της Κύπρου. Η τράπεζα τέλος σημειώνει πως τυχόν εξελίξεις σε πολιτικό επίπεδο είναι σαφές ότι θα επηρεάσουν αναλόγως και το κλίμα στην οικονομία.

του 2017 μέχρι και τον Μάρτιο του 2018 σημειώθηκε μείωση της τάξης των 3,5 δισ. ευρώ, με τα τραπεζικά ιδρύματα που εποπτεύονται απευθείας από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα να έχουν υποβάλει στην ΕΚΤ και την ΚΤΚ τους στρατηγικούς σχεδια-

σμούς τους σχετικά με τη μείωση των ΜΕΔ για τα επόμενα τρία χρόνια.

Ανοικτά μέτωπα

Παρά τη σωστή κατεύθυνση που κινείται η Alpha Bank Κύπρου έχει να αντιμετωπίσει αρκετά ζη-

τήματα τα οποία της κόστισαν και αρκετά χρήματα το 2017.

Οι καθαρές ζημιές της τράπεζας ανήλθαν σε 86,7 εκατ. ευρώ, έναντι ζημιών 30,8 εκατ. ευρώ το 2016. Τα καθαρά έσοδα από τόκους ανήλθαν για το 2017 στα 64 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας μείωση 27,7% σε σύγκριση με 88,5 εκατ. ευρώ το 2016.

Η τράπεζα το αποδίδει, σύμφωνα με τα αποτελέσματά της, στη μείωση του δανειακού χαρτοφυλακίου, στην αύξηση των καταθέσεων, καθώς και στη μείωση των επιτοκίων δανείων. Ακόμα, τα έξοδα της τράπεζας για το 2017 ανήλθαν στα 54,5 εκατ. σε σύγκριση με 82,2 εκατ. για το 2016.

Όπως και να έχει, ο δείκτης του κόστους προς τα έσοδα είχε διαμορφωθεί για το 2017 στο ιδιαίτερα υψηλό 70,7%, σε σύγκριση με 76,0% το 2016. Τα έξοδα του 2016 διευκρινίζεται πως συμπε-

Σύμφωνα με υπολογισμούς της «Κ» μετά από αυτή την πράξη τα ΜΕΔ της κυπριακής θυγατρικής μειώθηκαν στα 1,32 δισ. ευρώ, που πλέον αντιστοιχούν στο 50,3% του συνόλου των δανείων της.

ριλάμβαναν και τη δαπάνη του σχεδίου εθελούσιας εξόδου που είχε διενεργήσει η Alpha.

Το κόστος του είχε ανέλθει στα 31,6 εκατ. ευρώ, ενώ κατά το 2017 αναγνωρίστηκε πρόστιμο ύψους 1,5 εκατ. ευρώ από την Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού για χρεώσεις σε ενχώριες διαπραγματικές προμήθειες.

ΓεΣΥ αλλά και ιδιωτικές ασφάλειες υγείας θέλουν οι πολίτες

Οι οδοί ασφάλισης που επιλέγουν οι Κύπριοι, σύμφωνα με τα αποτελέσματα έρευνας ασφαλιστικών εταιρειών

Της ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Σε κομβικό σημείο βρίσκεται ο ασφαλιστικός κλάδος, όπως έχει τονιστεί από τους πρωταγωνιστές του, σε πρόσφατο συνέδριο, κάτι που αποδίδεται κυρίως σε τρεις λόγους. Το πλαίσιο διανομής ασφαλιστικών προϊόντων που προωθείται από την Ε.Ε., την εφαρμογή του κανονισμού GDPR αλλά και τη νέα σελίδα που αναπόφευκτα θα φέρει η έναρξη της εφαρμογής του ΓεΣΥ. Από έρευνα αγοράς ασφαλιστικών εταιρειών, η οποία παρουσιάστηκε στο πλαίσιο του συνεδρίου του Παγκύπριου Συνδέσμου Επαγγελματιών Ασφαλιστικών Διαμεσολαβητών Π.Σ.Ε.Α.Δ («Ο επαγγελματίας, τα άλλα δίκτυα διανομής και τα κριτήρια επιλογής του πελάτη, την οποία διεξήγαγε ο Π.Σ.Ε.Α.Δ σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου») εξάγονται ωστόσο δύο συμπεράσματα. Κατ' αρχάς ότι μεγάλο ποσοστό των ερωτηθέντων, απ' όλο το φάσμα των ηλικιακών ομάδων, που ανέρχεται στο 20% απάντησε ότι δεν γνωρίζει για το Γενικό Σχέδιο Υγείας, και τις υπηρεσίες και τα πλεονεκτήματα τα οποία θα απολαμβάνει με την εφαρμογή του. Το δεύτερο συμπέρασμα συνδέεται άμεσα με το πρώτο. Δηλαδή ότι από τη στιγμή που δεν γνωρίζουν το νέο προϊόν ή υπηρεσία, οι καταναλωτές είναι επιφυλακτικοί απέναντί του. Ως εκ

Η άγνοια που φαίνεται να υπάρχει γύρω από το Γενικό Σύστημα Υγείας έχει αποτυπωθεί και στην εν λόγω έρευνα, καθώς σημαντικό ποσοστό που ανέρχεται στο 20%, δήλωσε ότι δεν γνωρίζει τι εστί ΓεΣΥ.

τούτου προκύπτει ότι με την υλοποίηση του ΓεΣΥ, η πλειοψηφία των ερωτηθέντων δεν θα εγκαταλείψει τις ιδιωτικές ασφάλειες υγείας, και άρα ο αριθμός των πακέτων δεν αναμένεται να μειωθεί δραματικά, ενώ το ποσοστό που θα προχωρήσει σε ακύρωσή τους, είναι ελάχιστο (11 απαντήσεις από το σύνολο του δείγματος της έρευνας).

Ως μη ικανοποιητικά θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν και τα επίπεδα ενημέρωσης των καταναλωτών σε σχέση με τον κανονισμό για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, καθώς από το σύνολο των 191 προσώπων που έχουν απαντήσει στην συγκεκριμένη ερώτηση, οι 60 δήλωσαν ότι δεν γνωρίζουν, είτε διότι δεν έχει ληξει το συμβολαίο τους ώστε να τύχουν της ενημέρωσης πριν

Το 50% των ερωτηθέντων δήλωσε ότι οι υπηρεσίες, η ενημέρωση και η ανάλυση αναγκών ήταν απόλυτα ικανοποιητικές.

από την ανανέωσή του, είτε ήταν άτομα μεγαλύτερης ηλικίας, οι οποίοι δήλωσαν ότι δεν ασχολούνται οι ίδιοι με το θέμα και το αφήνουν στα παιδιά τους.

Ικανοποιημένοι το 85%

Βάσει του ερωτηματολογίου, οι πελάτες των ασφαλιστικών πακέτων είναι ικανοποιημένοι από τις υπηρεσίες των ασφαλιστικών δια-

μεσολαβητών τους. Το 50% των ερωτηθέντων δήλωσε, μάλιστα, ότι οι υπηρεσίες, η ενημέρωση και η ανάλυση αναγκών ήταν απόλυτα ικανοποιητικές, ενώ το 35% τις χαρακτήρισε ως πολύ καλές. Η έρευνα είχε δείγμα 500 ατόμων και διεξήχθη σε παγκύπρια κλίμακα, με τους συμμετέχοντες να κατανέμονται σε όλες τις ηλικιακές ομάδες (20-29, 30-45, 46-59, 60-),

από άνδρες και γυναίκες με αναλογία περίπου 50%. Από το σύνολο του δείγματος, το 86% είχαν δηλώσει ότι είχαν ασφάλεια πέραν της ασφάλειας αυτοκινήτου, η οποία είναι υποχρεωτική βάσει της νομοθεσίας. Από εκεί και πέρα, οι περισσότεροι φαίνεται να προτιμούν να έρχονται σε επικοινωνία με τον ασφαλιστή διαμεσολαβητή για να κάνουν το πακέτο ασφαλείας

Το 86% του δείγματος είναι με κάποιο τρόπο ασφαλισμένοι, ενώ αν θα προχωρούσαν τώρα με νέα ασφάλεια, η πλειοψηφία των ερωτηθέντων επιλέγει να ασφαλιστεί μέσω συμβούλου.

τους, παρά οποιοδήποτε άλλο τρόπο. Κατά σειρά προτίμησης, μετά τον επαγγελματία διαμεσολαβητή, δεύτερη μέθοδος είναι ασφάλειες μέσω διαδικτύου, 3η κατά σειρά μέσω πακέτων των τραπεζών, και 4η η απευθείας επικοινωνία του πελάτη με κάποια εταιρεία. Εξάλλου από τις απαντήσεις των ερωτηθέντων προκύπτει ότι σε περίπτωση που προχωρούσαν αυτή τη στιγμή σε νέα ασφάλεια, οι 198 θα απευθύνονταν σε επαγγελματία σύμβουλο, οι 77 θα προχωρούσαν σε ασφάλεια μέσω διαδικτύου, ενώ οι 40 θα επισκέπτονταν κάποιο τραπεζικό ίδρυμα. Δεν φαίνεται να προκύπτει, πάντως, ότι η επιλογή του τρόπου ασφάλισης σχετίζεται με την ηλικία, την εκπαίδευση ή το οικονομικό στάτους του πελάτη.

Νέους δρόμους για επιχειρήσεις ανοίγει η Cyta

Ο Γιάννης Κουλιός, Ανώτερος Διευθυντής Εμπορικών Υπηρεσιών, μιλάει τη διεύρυνση του νέου δικτύου οπτικών ινών

Συνέντευξη στη ΜΑΡΙΑ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Από τον Μάιο είχε ανακοινωθεί η επένδυση της Cyta για το νέο εθνικό δίκτυο πρόσβασης σταθερής επικοινωνίας, που βασίζεται στην αρχιτεκτονική οπτικής ίνας μέχρι τα υποστατικά του πελάτη, γνωστό διεθνώς ως FTTH, και ανέρχεται σε περίπου 120 εκατ. ευρώ. Ήδη τέσσερις μήνες μετά, υλοποιήθηκαν με επιτυχία από τη Cyta οι πρώτες συνδέσεις καταναλωτών και επιχειρήσεων στο νέο δίκτυο, που περιλαμβάνουν και λιανικούς πελάτες άλλων αδειοδοτημένων παροχών, οι οποίοι αγοράζουν υπηρεσίες από τη Cyta, σε χονδρική βάση. Σε συνέντευξη του στην «Κ» ο Γιάννης Κουλιός, Ανώτερος Διευθυντής Εμπορικών Υπηρεσιών της Cyta, μιλάει για τα πλάνα του Οργανισμού όσον αφορά στη διεύρυνση του νέου δικτύου οπτικών ινών σε βάθος δεκαετίας, επεξηγώντας τη μεγάλη σημασία του για τη μετάβαση της χώρας στην εποχή της νέας ψηφιακής επικοινωνίας. Επισημαίνει παράλληλα ότι «στόχος της Cyta είναι να διαμορφωθεί μια προσιτή τιμολογιακή πολιτική με κίνητρα προς τους πελάτες για να μεταβούν στο νέο δίκτυο, διατηρώντας τη στρατηγική του Οργανισμού να παρέχει ευρυζωνικές υπηρεσίες σε ανταγωνιστικές τιμές, οι οποίες είναι ανεξάρτητες από το μέσο μετάδοσης και το δίκτυο πρόσβασης που θα χρησιμοποιείται».

—Πώς είναι η διαδικασία ώστε το νέο δίκτυο Fiber να μπει στον τελικό καταναλωτή, οπότε η επιχείρηση; Υπάρχει συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα;

—Ήδη οι πρώτοι καταναλωτικοί και επιχειρηματικοί πελάτες έχουν συνδεθεί σε πιλοτική βάση με το νέο εθνικό δίκτυο πρόσβασης σταθερής επικοινωνίας, που βασίζεται στην αρχιτεκτονική οπτικής ίνας μέχρι τα υποστατικά του πελάτη, γνωστό διεθνώς ως Fiber-To-The-Home (FTTH), απολαμβάνοντας αναβαθμισμένες ευρυζωνικές υπηρεσίες, σε πραγματικές συνθήκες. Η μαζική διείσδυση οπτικών ινών στο τοπικό συνδρομητικό δίκτυο, άρχισε πριν από μερικές εβδομάδες από επιλεγμένες αστικές περιοχές σε όλες τις επαρχίες, όπου υπάρχει μεγάλη συγκέντρωση πελατών και σταδιακά θα επεκτείνεται να καλύψει περισσότερες περιοχές, σε πανεθνικό κλίμακα με ορίζοντα δεκαετίας. Σε κάθε περιοχή που ενεργοποιείται, το Κέντρο Τηλε-επιχειρήσεων καλεί όλους τους πελάτες της Cyta, προτείνοντας τους μετάβαση στο νέο δίκτυο FTTH. Εντός της πρώτης τετραετίας, αναμένεται να διασυνδεθούν περίπου 200 χιλιάδες υποστατικά, καλύπτοντας στις αστικές περιοχές, εκτός από τους καταναλωτικούς πελάτες, εγκαταστάσεις μεγάλων κοινωνικών και οικονομικών σημασίας, όπως μικρές και μεγάλες επιχειρήσεις, πανεπιστημιακά ιδρύματα, δημόσια κτίρια και κοινωφελή

Σύμφωνα με τον προγραμματισμό της Cyta, 200 χιλιάδες υποστατικά αναμένεται να συνδεθούν στα επόμενα τέσσερα χρόνια στο νέο δίκτυο πρόσβασης οπτικών ινών Fiber-To-The-Home (FTTH), που θα επεκταθεί παγκύπρια, σε ορίζοντα δεκαετίας.

ιδρύματα. Οι υπερυψηλές ταχύτητες που θα προσφέρονται από τα οπτικά δίκτυα πρόσβασης στις κύριες αστικές περιοχές, θα ανέρχονται μέχρι 1 Giga-bit ανά δευτερόλεπτο (Gbps) για τους καταναλωτικούς πελάτες και μέχρι 10 Gbps για τους επιχειρηματικούς πελάτες. Παράλληλα όμως, θα αναβαθμίζεται και το υφιστάμενο εκτεταμένο χάλκινο ευρυζωνικό δίκτυο με τεχνολογίες αιχμής «vectoring» και «bonding», έτσι ώστε να προσφέρει αμέσως ικανοποιητική κάλυψη και στις υπόλοιπες περιοχές, συμπεριλαμβανομένων και των αγροτικών περιοχών, με υψηλές ταχύτητες σύνδεσης που φτάνουν μέχρι και τα 100 Megabit ανά δευτερόλεπτο (Mbps).

—Πώς θα αλλάξει η λειτουργία των επιχειρήσεων η χρήση του δικτύου Fiber;

—Πρώτα από όλα, πρόκειται για μια αξιόπιστη μέθοδο μετάδοσης μέσω οπτικής ίνας μέχρι τον τελικό χρήστη, που μπορεί να προσφέρει πολλαπλές ευρυζωνικές υπηρεσίες φωνής, δεδομένων και εικόνας, μέσω προτυποποιημένων διεπαφών. Τα πανεθνικά δίκτυα FTTH θα είναι αξιόπιστα, ασφαλή και ανθεκτικά στο χρόνο και στις αντίξοες περιβαλλοντικές συνθήκες ενώ, θα μπορεί να αναβαθμιστεί εύκολα για τις νέες εφαρμογές που θα απαιτούν μεγάλο εύρος ζώνης, επιτρέποντας υπερυψηλές ταχύτητες και χαμηλή καθυστέρηση μεταφοράς δεδομένων (low latency), με προφανή πλεονεκτήματα στην αποστολή και λήψη μεγάλων αρχείων, μεταφοράς φωνής και εικόνας, καθώς και στην αξιοποίηση σύγχρονων επιχειρηματικών εφαρμογών δικτύωσης και πληροφορικής. Επαναπροσδιορίζοντας τα όρια του χώρου και του χρόνου στην επικοινωνία, θα βελτιωθεί σημαντικά η εμπειρία πελάτη και θα αυξηθεί κατακόρυφα η παραγωγικότητα και αποδοτικότητα των επιχειρήσεων ενώ, θα επιτευχθεί σταδιακά η διασύνδεση όλων των προσωπικών εξυπνων συσκευών και συστημάτων, σε ένα ενιαίο ψηφιακό οικοσύστημα. Με ταχύτητες σε προηγμένες υπηρεσίες πληροφοριών και επικοινωνίας, που για πρώτη φορά θα προσφέρονται στην Κύπρο, και με δυνατότητες πρωτόγνωρες για τους τε-

Σε πρώτη φάση, το Κέντρο Τηλεεπιχειρήσεων καλεί τους πελάτες της Cyta σε κάθε περιοχή που ενεργοποιείται το δίκτυο FTTH, προτείνοντάς τους μετάβαση στο νέο δίκτυο, σύμφωνα με το Γιάννη Κουλιό, ανώτερο διευθυντή Εμπορικών Υπηρεσιών της Cyta.

λικούς χρήστες. Προσφέροντας συνεχώς νέες ενοποιημένες υπηρεσίες και εξειδικευμένα προϊόντα για την επιχείρηση, με τη δύναμη ασφάλειας, αξιοπιστίας και πρωτοπορίας της Cyta. Το σημαντικό αυτό έργο, που επενδύσεις της τάξης 120 εκατομμυρίων ευρώ, που καλύπτονται εξ ολοκλήρου από τη Cyta, θα καταστήσει εφικτή την εμπορική διάθεση πρωτοποριακών προϊόντων νέας γενιάς, όπως των υπηρεσιών νέφους (cloud) και Internet of Things (IoT), δηλαδή του «διαδικτύου των πραγμάτων», σε ένα ευρύ φάσμα δικτυωμένων συσκευών, συστημάτων και αισθητήρων, δημιουργώντας σημαντικές προοπτικές ανάπτυξης στην προσωπική, κοι-

Το δίκτυο οπτικών ινών FTTH στοχεύει να προσφέρει υπερυψηλές ταχύτητες και νέες καινοτόμες υπηρεσίες, που αυξάνουν την παραγωγικότητα και δίνουν τη δυνατότητα πρόσβασης σε πρωτοποριακές εφαρμογές.

νωνική και οικονομική ζωή, και νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες.

—Έχει εκδηλωθεί ενδιαφέρον για αγορά χονδρικών υπηρεσιών από άλλους παρόχους;

—Η ανάπτυξη και υλοποίηση των έργων εθνικών και διεθνών υποδομών μέσω της ορθής στρατηγικής μπορεί, συνδυαζόμενη με τις κατάλληλες ενέργειες για ενθάρρυνση της χρήσης καινοτόμων υπηρεσιών, να επιφέρει σημαντική ώθηση σε όλους τους τομείς της οικονομίας, στους οποίους η χώρα μας έχει συγκριτικό πλεονέκτημα. Η Cyta πρωτοστατεί σε αυτή την προσπάθεια ενώ, παράλληλα παρουσιάζει έντονη δραστηριότητα στη διαχείριση, αξιοποίηση και εμ-

πορία των τηλεπικοινωνιακών υποδομών. Σε αυτό το πλαίσιο, προσφέρει υψηλές ποιότητες χονδρικών προϊόντων και υπηρεσιών στους αδειοδοτημένους παρόχους τηλεπικοινωνιών στην Κύπρο, που περιλαμβάνουν την πρόσβαση, διασύνδεση και εκμίσθωση των εθνικών υποδομών, σύμφωνα με το ρυθμιστικό πλαίσιο και τις αρχές της διαφάνειας, της μη-διάκρισης και της κοστοσύνης, επιτρέποντας την ανάπτυξη αξιόπιστων δικτύων για εξυπηρέτηση των δικών τους λιανικών πελατών. Ως αναμενόμενο, όλοι οι πάροχοι επέδειξαν έντονο ενδιαφέρον για το νέο πανεθνικό δίκτυο FTTH και ήδη έχουν υλοποιηθεί οι πρώτες συνδέσεις λιανικών πελατών τους.

—Αποτελεί το δίκτυο Fiber ένα βήμα για τη μετάβαση στην ψηφιακή εποχή;

—Είναι αναμφισβήτητο ότι τα εθνικά δίκτυα οπτικών ινών, αλλά και της κινητής επικοινωνίας 4ης και 5ης γενιάς, με πρόσβαση προς τους τελικούς χρήστες, θα αποτελέσουν καθοριστικό παράγοντα επιτυχίας για τη μετάβαση μας στη νέα ψηφιακή επικοινωνία. Ειδικότερα όμως, καθώς απαιτούνται μεταδόσεις μέσω του διαδικτύου, η ταχύτητα της διατετακτικής σύνδεσης επηρεάζει άμεσα την εμπειρία πελάτη και συνεπώς τα εθνικά δίκτυα υψηλής ταχύτητας, αλλά και οι αντίστοιχες προεκτάσεις τους με τα διεθνή δίκτυα μετάδοσης διεθνών θυρών διαδικτύου, θα απο-

Σωστή τιμολογιακή πολιτική με κίνητρα για τους πελάτες

—Ποιο αναμένεται να είναι το κόστος χρήσης για τους καταναλωτές δεδομένου ότι πρόκειται για προηγμένο δίκτυο με αναμενόμενο αυξημένο κόστος ανάπτυξης και λειτουργίας του; Μπορείτε να δώσετε συγκεκριμένες τιμές;

—Το Υπόδειγμα Παροχής Υπηρεσίας έχει ήδη δημοσιευθεί από το Γραφείο Επιτρόπου Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΓΕΡΗΕΤ), καθορίζοντας τα χονδρικά τέλη για τους εναλλακτικούς αδειοδοτημένους παρόχους ενώ έχουν δημοσιευτεί και τα λιανικά τέλη της Cyta. Σε κάθε περίπτωση, όμως, ο στόχος της Cyta είναι να διαμορφωθεί μια προσιτή τιμολογιακή πολιτική με κίνητρα που να προσελκύουν τους πελάτες να μεταβούν στο νέο δίκτυο οπτικών ινών FTTH, ενώ παράλληλα να διατηρηθεί η στρατηγική του Οργανισμού να παρέχει τις ευρυζωνικές υπηρεσίες σε ανταγωνιστικές τιμές, οι οποίες είναι ανεξάρτητες από το μέσο μετάδοσης και το δίκτυο πρόσβασης που θα χρησιμοποιείται. Η επιτυχής ψηφιακή αναβάθμιση της χώρας απαιτεί, βιώσιμη εθνική οικονομία, ορθή ρύθμιση της αγοράς, υγιή συνεργατικό ανταγωνισμό και ώθηση της ζήτησης από τους καταναλωτικούς και επιχειρηματικούς πελάτες που θα διαμορφώσουν τελικά την ανταγωνιστική τιμολόγηση. Σε αυτό το πλαίσιο, η Cyta είναι έτοιμη να διεκδικήσει σημαντικό ρόλο στο νέο ψηφιακό οικοσύστημα που δημιουργείται. Πιστή στην πολιτική συμμόρφωσης με τις αναπτυξιακές πρωτοβουλίες στον τομέα των τηλεπικοινωνιών, θα συνδράμει με όλες τις δυνάμεις της για μια ακμάζουσα ψηφιακή οικονομία και κοινωνία.

τελέσουν το σημαντικότερο ίσως, ανταγωνιστικό πλεονέκτημα των τηλεπικοινωνιακών οργανισμών.

Η δυναμική πορεία της Cyta είναι αποτέλεσμα μακράς εμπειρίας και καλά μελετημένων επιχειρηματικών κινήσεων. Η Cyta θα συνεχίσει να επενδύει στην εξέλιξη και ανάπτυξη του γενεραλικού τομέα των εθνικών δικτύων πρόσβασης νέας γενιάς ενώ, παράλληλα θα επενδύει σε έργα καινοτομίας, τα οποία θα έχουν ως στόχο τη βελτίωση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων αλλά, και της καθημερινής ζωής των λιανικών και χονδρικών πελατών της. Βασικό συστατικό της αναπτυξιακής κατεύθυνσης της Cyta, αποτελεί και η στρατηγική ενίσχυση του ρόλου της, ως διεθνούς τηλεπικοινωνιακού κόμβου στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου. Επιδιώκοντας, την ολική τεχνολογική εξέλιξη των τηλεπικοινωνιακών υποδομών της χώρας, θα αναβαθμίζονται σε αντιστοιχία και οι απαιτούμενες διεθνείς προεκτάσεις των εθνικών δικτύων, με υποθαλάσσιες οπτικές ζεύξεις μεγάλων χωρητικότητας προς τα παγκόσμια δίκτυα κορμού του διαδικτύου. Η τεχνολογική υπεροχή των εθνικών και διεθνών δικτυακών υποδομών της Cyta, διαφοροποιεί και κατατάσσει την Κύπρο στην ομάδα των ολίγων, επίλεκτων κρατών, που διαθέτουν ήδη την απαραίτητη ψηφιακή διατετακτική συνδεσιμότητα υπερυψηλών ταχυτήτων για τη μετάβαση στην κοινωνία του Gigabit.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΣΕΝΤΩΝΑ

Erasmus - εμπειρία ζωής. Αφορμή για «το σχολείο που θέλουμε»

Το Σάββατο στην πλατεία Φανερωμένης, στην καρδιά της Λευκωσίας, γιορτάσαμε την παρουσία του προγράμματος Erasmus + στην Κύπρο. Μαζί, ο Οργανισμός Νεολαίας, ως η εθνική υπηρεσία διαχείρισης του Erasmus + (Νεολαία), το ΙΔΕΠ Διά Βίου Μάθησης και η Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αναδείξαμε το Ευρωπαϊκό Έτος Πολιτιστικής Κληρονομιάς: «από το παρελθόν στο μέλλον». Οπως-όχι, όταν μιλάμε για το Erasmus, αυτό έχει και παρελθόν και πολύ περισσότερο μέλλον!

Το Erasmus είναι η σημαντικότερη επένδυση της Συμμαχίας για την προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη των Ευρωπαίων πολιτών και την κατανόηση της ευρωπαϊκής κουλτούρας και ταυτότητας. Το υλοποιεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και είναι το πιο επιτυχημένο πρό-

γραμμα ανταλλαγών στον κόσμο. Στον δικό μας τομέα ευθύνης (τη νεολαία) μιλούν τα αποτελέσματα του Erasmus την τελευταία τετραετία (2014-2018): συνολικά 10 εκατομμύρια ευρώ έχουν απορροφηθεί από την Ε.Ε. για την Κύπρο και οι συμμετοχές στο πρόγραμμα έφθασαν στις 22 χιλιάδες νέων.

Αυτό για τη νέα γενιά μεταφράζεται σε γνώσεις, εμπειρίες, δεξιότητες, επαφές, δίκτυα συνεργασίας. Όταν ένας κόσμος ολόκληρος βρίσκεται σε κίνηση, όταν τα σύνορα καταργούνται, η νέα γενιά των Κυπρίων αρπάζει τις ευκαιρίες και τις κάνει βίωμα ζωής στην αρχή της σταδιοδρομίας τους. Το Erasmus (Νεολαία) περιλαμβάνει ανταλλαγές εκπαίδευσης, κατάρτισης και ενδυνάμωσης των νέων που έχουν μοναδική ευκαιρία να ταξιδέψουν, να δουν, να μάθουν, να συγκρίνουν,

Βλέπουμε την ανάγκη διαφοροποίησης της τυπικής εκπαίδευσης για να αγαπήσουν τα παιδιά το σχολείο και οι εκπαιδευτικοί να βρουν ξανά το κίνητρο και τη ζωντάνια τους.

να αξιοποιήσουν τις βέλτιστες πρακτικές και να αντλήσουν δύναμη και έμπνευση για τη συνέχεια της ζωής τους.

Πριν από μερικά χρόνια, το Erasmus στην Κύπρο είχε επιφυλακτική αντιμετώπιση. Χάσιμο χρόνου, έλεγαν. Τώρα μια ολόκληρη γενιά Κυπρίων που το αξιοποίησε,

έχει γίνει ο υποστηρικτής του και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ετοιμάζεται να αυξήσει ξανά τον προϋπολογισμό του. Γιατί; Επειδή η νέα γενιά είναι η μεγαλύτερη επένδυση για την Ευρώπη και την ενοποίηση της με όρους αλληλεγγύης, αποδοχής και συνεργασίας.

Η επιτυχία του Erasmus μάς έδωσε δύναμη να σκεφτούμε περισσότερο τη νέα γενιά και τις ανάγκες της. Βλέπουμε τη δίψα των νέων ανθρώπων για καινούργιες εμπειρίες και ερεθίσματα. Βλέπουμε την ανάγκη να στραφούμε σε εναλλακτικές μεθόδους καλλιέργειας των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των αξιών χαρακτήρα που θωρακίζουν τους νέους μας στον σύγχρονο κόσμο. Βλέπουμε την ανάγκη διαφοροποίησης της τυπικής εκπαίδευσης για να αγαπήσουν τα παιδιά το σχολείο και

οι εκπαιδευτικοί να βρουν ξανά το κίνητρο και τη ζωντάνια τους. Το Erasmus μάς δίνει ορισμένες ισχυρές ενδείξεις για να κινηθούμε προς τη σωστή κατεύθυνση, που αντιστοιχεί στις ανάγκες της εποχής μας. Μίας εποχής που χαρακτηρίζεται από διαρκή κινητικότητα, έντονο ανταγωνισμό, αξιοποίηση γνώσεων με προσαρμοστικότητα σε ένα μεταβλητό περιβάλλον.

Με αφετηρία αυτόν τον προβληματισμό, ο Οργανισμός Νεολαίας θέλει να φέρει στο προσκήνιο τη δική του οπτική για τη διαδικασία της μάθησης και το σχολείο – την οπτική γωνία των ιδίων των νέων. Τον τελευταίο χρόνο έχουμε εργαστεί εντατικά με τους νέους σε τρία επίπεδα: (α) τη διαβιβίωση αναφορικά με το τι θέλουν και προσδοκούν, (β) την έρευνα για την τεκμηρίωση των θέσεων των

νέων, και (γ) τη διαμόρφωση μιας πολιτικής προσέγγισης για το σχολείο, μοχλοσπινθημένη με τη φωνή της νέας γενιάς.

Γι' αυτές τις προτάσεις θέλουμε να ανταλλάξουμε απόψεις και με τους άλλους ενδιαφερομένους πολιτικούς και κοινωνικούς φορείς, περιλαμβανομένων των συνδικαλιστικών οργανώσεων. Είναι ένας άλλος κόσμος που αναζητεί τη θέση του στον δημόσιο διάλογο για την παιδεία. Ο κόσμος των νέων ανθρώπων. Και πρέπει να κάνουμε χώρο για να λάβουν τη θέση που πρέπει σ' αυτό τον διάλογο για το αύριο.

Ο κ. Παναγιώτης Σεντώνας είναι πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου Οργανισμού Νεολαίας. Επικεφαλής της Εθνικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Erasmus+ Νεολαία στην Κύπρο.

Αλμα στα έσοδα από μεταβιβάσεις ακινήτων λόγω της Airbnb

Αυξήθηκαν κατά 40,8% το διάστημα Ιανουαρίου - Ιουλίου έναντι του 2017

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΚΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Σημαντική αύξηση παρουσιάζουν τα έσοδα από τον φόρο μεταβιβάσεως ακινήτων στο επτάμηνο του έτους έπειτα από αρκετά χρόνια στασιμότητας, σύμφωνα με την έκθεση της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων.

Συγκεκριμένα, τα έσοδα αυξήθηκαν κατά 40,8% το διάστημα Ιανουαρίου - Ιουλίου, συγκριτικά με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα.

Από την επεξεργασία των στοιχείων προκύπτει ότι στο προαναφερθέν διάστημα οι εισπράξεις από τους φόρους στις μεταβιβάσεις και συγκεντρώσεις κεφαλαίων, που αφορούν κυρίως αγοραπωλησίες ακινήτων, έφθασαν τα 204,63 εκατ., έναντι 145,30 εκατ. το 2017.

Μάλιστα, μόνο τον Ιούλιο οι εισπράξεις από τους φόρους μεταβιβάσεως αυξήθηκαν κατά 50,5% σε σχέση με τον αντίστοιχο περυσινό μήνα και έφθασαν στα 24,59 εκατ. έναντι 16,33 εκατ. τον Ιούλιο του 2017.

Σύμφωνα με τα στελέχη της ΑΑΔΕ, η αύξηση στα έσοδα από τον φόρο μεταβιβάσεως «είναι πιθανόν να οφείλεται στην αναμενόμενη μεταβολή των αντικειμενικών αξιών που δύνανται να οδηγήσει πλήθος υποψήφιων αγοραστήων ακινήτων στην ταχύτερη ολοκλήρωση των αγορών τους πριν από την εφαρμογή των νέων τιμών ζώ-

νns». Σημειώνεται ότι από την 1.1.2019 θα ισχύσουν οι νέες αντικειμενικές τιμές των ακινήτων για τις μεταβιβάσεις, κληρονομίες, δωρεές και γονικές παροχές, καθώς και για το τέλος ακίνητης περιουσίας (για τον ΕΝΦΙΑ οι αντικειμενικές αξίες τέθηκαν σε ισχύ φέτος). Ωστόσο, η αγορά έχει τελείως διαφορετική άποψη για το πώς αυξήθηκαν τα έσοδα.

Όπως εξηγούν οι ειδικοί του κώρου της κτηματαγοράς, το τελευταίο διάστημα καταγράφεται κτηνικότητα στις αγοραπωλησίες ακινήτων.

Διαπιστώνουν αύξηση της ζήτησης στις μεγάλες πόλεις με έμφαση το κέντρο των Αθηνών. Μάλιστα, κάνουν λόγο για επενδυτικό «αμόκ», καθώς Κινέζοι, Τούρκοι, Ρώσοι και Ισραηλινοί, από κοινού με Έλληνες, συνεχίζουν να αγοράζουν διαμερίσματα, με στόχο την εκμετάλλευσή τους, μέσω της αγοράς των βραχυχρόνιων μισθώσεων τύπου Airbnb. Σύμφωνα με τα σχετικά στοιχεία, το φετινό οκτάμηνο (Ιανουαρίου - Αυγούστου), ο αριθμός των συμβολαίων αγοραπωλησίας ακινήτων που έχουν κατατεθεί στο Υποθηκοφυλακείο Αθηνών αυξήθηκε κατά 60%, συγκριτικά με την αντίστοιχη περυσινή περίοδο.

Είναι ενδεικτικό ότι την περασμένη εβδομάδα Γάλλος που δεν μένει στην Ελλάδα αλλά έχει αρκετές επαγγελματικές δραστηριό-

Οι ειδικοί του κώρου της κτηματαγοράς κάνουν λόγο για επενδυτικό «αμόκ», καθώς Κινέζοι, Τούρκοι, Ρώσοι και Ισραηλινοί, από κοινού με Έλληνες, συνεχίζουν να αγοράζουν διαμερίσματα, με στόχο την εκμετάλλευσή τους μέσω του Airbnb.

Ανοδο κατά 60% σημείωσε ο αριθμός των συμβολαίων αγοραπωλησίας που κατατέθηκαν στο Υποθηκοφυλακείο Αθηνών συγκριτικά με πέρυσι.

πτες στη χώρα μας έκανε πρόταση για αγορά δύο μικρών ακινήτων στο Παγκράτι και μάλιστα υπόγεια, έναντι 20.000 ευρώ το καθένα, για να τα εκμισθώνει μέσω της πλατφόρμας των βραχυχρόνιων μισθώσεων τύπου Airbnb.

Με βάση τα παραπάνω δεδομένα, η αιτία της αύξησης των δημοσίων εσόδων οφείλεται κυρίως στις αγοραπωλησίες που πυροδότησε η εκρηκτική ανάπτυξη των μισθώσεων τύπου Airbnb και ελάχιστα από την αλλαγή των αντικειμενικών αξιών.

Εξάλλου, στην περίπτωση που το 2019 αναπροσαρμοσθούν εκ νέου οι τιμές είναι πολύ πιθανό σε αρκετές περιοχές να μειωθούν οι αξίες.

Επομένως, οι ιδιοκτήτες πρέπει να περιμένουν πριν προχωρήσουν σε γονικές παροχές ή δωρεές. Η κυβέρνηση έχει δεσμευθεί έναντι των δανειστών να προχωρήσει σε αναπροσαρμογή των αντικειμενικών αξιών το β' εξάμηνο του 2019.

Αυξήθηκαν κατά 17,2% οι τουριστικές εισπράξεις το πρώτο εξάμηνο

Μεγάλη αύξηση, 17,4%, κατέγραψε το πρώτο εξάμηνο φέτος (Ιανουάριος - Ιούνιος) το πλεόνασμα του ταξιδιωτικού ισοζυγίου, καθώς διαμορφώθηκε στα 3,6 δισ. ευρώ από 3,1 δισ. ευρώ το ίδιο διάστημα πέρυσι. Σύμφωνα με στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, παρά τη μείωση της μέσης δαπάνης ανά ταξίδι κατά 22 ευρώ ή 4,7%, οι ταξιδιωτικές εισπράξεις ήταν υψηλότερες λόγω της μεγάλης αύξησης των τουριστικών αφίξεων, κατά 22,9%.

Ειδικότερα, οι ταξιδιωτικές εισπράξεις την περίοδο Ιανουαρίου - Ιουνίου διαμορφώθηκαν στα 4,7 δισ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 17,2% ή κατά 700 εκατ. ευρώ, ενώ κατά 16,5% ή 154 εκατ. ευρώ αυξήθηκαν οι ταξιδιωτικές πληρωμές σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2017.

Η εξέλιξη αυτή οφείλεται αφενός στην αύξηση των εισπράξεων από τους κατοίκους των χωρών της Ε.Ε. κατά 25,1%, οι οποίες διαμορφώθηκαν στα 3,3 δισ. ευρώ, αντιπροσωπεύοντας έτσι το 69,5% του συνόλου των εισπράξεων, και αφετέρου στην αύξηση των εισπράξεων κατά 2,2% από τους κατοίκους των χωρών εκτός της Ε.Ε., οι οποίες διαμορφώθηκαν στο 1,3 δισ. ευρώ.

Η χώρα προέλευσης των περισσότερων ταξιδιωτών ήταν η Γερμανία, από την οποία οι εισπράξεις αυξήθηκαν κατά 40,6% και διαμορφώθηκαν στα 945 εκατ. ευρώ, ενώ οι εισπράξεις από τη Γαλλία αυξήθηκαν σε μικρότερο βαθμό, κατά 9,9%, και έφθασαν τα 271 εκατ. ευρώ.

Επιπλέον αύξηση κατά 6,0% παρουσίασαν οι εισπράξεις από το Ηνωμένο Βασίλειο, αφού διαμορφώθηκαν στα 701 εκατ. ευρώ, ενώ μείωση κατά 19,9% καταγράφηκε στις εισπράξεις από τη Ρωσία, που έφθασαν στα 103

εκατ. ευρώ.

Αντιθέτως, οι εισπράξεις από τις ΗΠΑ σημείωσαν άνοδο 14,4% και διαμορφώθηκαν στα 313 εκατ. ευρώ.

Οι ταξιδιώτες την περίοδο Ιανουαρίου - Ιουνίου 2018 υπολογίζονται στα 10,5 εκατ. έναντι 8,5 εκατ. την αντίστοιχη περίοδο του 2017.

Ειδικότερα, η ταξιδιωτική κίνηση μέσω αεροδρομίων αυξή-

Παρά τη μείωση της μέσης δαπάνης κατά 4,7%, τα έσοδα ήταν υψηλότερα λόγω της αύξησης των αφίξεων κατά 22,9%.

θηκε κατά 18,3%, ενώ αυτή μέσω οδικών σταθμών αυξήθηκε κατά 22,2%. Στη διαμόρφωση της ταξιδιωτικής κίνησης συνέβαλαν οι χώρες της Ε.Ε. με ποσοστό συμμετοχής 63,9% και οι χώρες εκτός της Ε.Ε. με ποσοστό 25,9%. Το πρώτο εξάμηνο, λοιπόν, η ταξιδιωτική κίνηση από τις χώρες της Ε.Ε. αυξήθηκε κατά 26,2% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2017.

Αυτή η εξέλιξη οφείλεται στην αύξηση κατά 22,3% της ταξιδιωτικής κίνησης από τις χώρες της Ε.Ε. εκτός Ευρωζώνης, η οποία διαμορφώθηκε στους 3,4 εκατ. ταξιδιώτες, καθώς και στην αύξηση κατά 30,6% της ταξιδιωτικής κίνησης από τις χώρες της Ε.Ε. εκτός Ευρωζώνης, η οποία διαμορφώθηκε στους 3,2 εκατ. ταξιδιώτες. Τέλος, η ταξιδιωτική κίνηση από τις χώρες εκτός της Ε.Ε. παρουσίασε αύξηση 4,6% και διαμορφώθηκε στους 2,7 εκατ. ταξιδιώτες.

Μη συνεργάσιμη η διοίκηση της Folli Follie, καταγγέλλει η ελεγκτική εταιρεία ΕΥ

Του ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ

Την απροθυμία της διοίκησης Τζώρτζη Κουτσογιούτσου να δώσει στοιχεία στους ορκωτούς λογιστές της ΕΥ (Ernst & Young) για τα μεγέθη της Folli Follie τη γενικότερη αβεβαιότητα περί της εταιρείας επιβεβαίωσε η ελεγκτική εταιρεία. Στη χθεσινή της ανακοίνωση -την πρώτη από τα μέσα Ιουνίου για την υπόθεση- η ΕΥ αποκάλυπτε πως από τις 19 Σεπτεμβρίου γνωστοποίησε στη Folli Follie τη διακοπή της σύμβασης διενέργειας προσυμφωνημένων διαδικασιών, «λόγω ελλείψεως συνδρομής» της διοίκησης Κουτσογιούτσου στο έργο.

Ετσι επισημοποιείται η έλλειψη ελεγκτικού οίκου εγνωσμένου διεθνούς κύρους που θα αναλάβει τον έλεγχο των αναμορφωμένων οικονομικών καταστάσεων του ομίλου. Να σημειωθεί πως υπάρχουν δύο διαδικασίες που τρέχουν παράλληλα αυτή τη στιγμή για τη δημοσιοποίηση πραγματικών αξιόπιστων αναμορφωμένων οικονομικών καταστάσεων για τη χρήση του 2017. Η μία είναι αυτή που υποχρεούται να κάνει η εταιρεία όπως όλες οι ανώνυμες εταιρείες. Να δημοσιοποιήσει τον ελεγμένο ισολογισμό της. Τον ρόλο αυτό εξακολουθούν να έχουν με βάση την εντολή της περυσινής γενικής

Επισημοποιείται η έλλειψη ελεγκτικού οίκου εγνωσμένου διεθνούς κύρους που θα αναλάβει τον έλεγχο των αναμορφωμένων οικονομικών καταστάσεων του ομίλου.

συνέλευσης της Folli Follie η Ecnovis και ο κ. Βαρθαλίτης. Όμως, εκτός από το ότι θα είχε

λίγη αξία ο ίδιος ελεγκτής που υπέγραψε τις παραποιημένες καταστάσεις να επανέλθει έστω και με τα νέα δεδομένα από την Ασία που πιστοποιήσει η Alvarez & Marsal, η Ecnovis διά του κ. Βαρθαλίτη αρνήθηκε. Μάλιστα, ο ίδιος θα καταθέσει ύστερα από κλήση του από την Επιτροπή Ελέγχων και Λογιστικής Τυποποιήσεων, την εποπτική του αρχή δηλαδή. Είτε σήμερα είτε στις αρχές της άλλης εβδομάδας. Για να μπει άλλος ορκωτός πρέπει να εξουσιοδοτηθεί από τη γενική συνέλευση της εταιρείας, η οποία όμως αναβλήθηκε για τα τέλη του μήνα. Η δεύτερη διαδικασία είναι αυτή της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, η οποία

προσέφυγε στη Δικαιοσύνη για τον διορισμό ελεγκτικού οίκου για ανεξάρτητο έλεγχο. Εδώ προτάθηκαν οι KPMG, PWC και Grant Thornton από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και μένει να αποφασίσει το Πρωτοδικείο αν θα διατάξει κάποιον από αυτούς να αναλάβει το έργο. Και αυτό διότι ουδείς δεν θέλει να το αναλάβει, αναφέρουν πηγές της αγοράς.

Όσον αφορά την ΕΥ, αξίζει να σημειωθεί πως στην ανακοίνωσή της χθες Πέμπτη αναφέρει ότι ανέλαβε τη διενέργεια προσυμφωνημένων διαδικασιών σε συγκεκριμένα κονδύλια των οικονομικών καταστάσεων της εταιρείας για τη

χρήση του 2017, με την από 13 Ιουνίου 2018 σύμβασή της με τη Folli Follie, αλλά «ποτέ δεν προχώρησε στην υπογραφή σύμβασης για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της εταιρείας της χρήσης 2017». Και υπογραμμίζει ότι «στις 19 Σεπτεμβρίου 2018, η ΕΥ γνωστοποίησε στην εταιρεία τη διακοπή της σύμβασης διενέργειας προσυμφωνημένων διαδικασιών, λόγω ελλείψεως συνδρομής της εταιρείας στο έργο μας».

Οποιαδήποτε πληροφορία αναφέρει κάτι διαφορετικό από τα ανωτέρω για την ΕΥ, είναι απολύτως αναληθής και δεν αντανάκλα την πραγματικότητα.

Αγγελίες για εργοδότηση

A. Το Occhio Hospitality Group ζητά να προσλάβει έμπειρους μάγειρες μερική ή ολική απασχόληση και να συνεργαστούν με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας στο τομέα της εξυπηρέτησης πελατών.

Τίτλος θέσης:

1. Chef de parties, 2. Cook A, 3. Cook B, 4. Cook C, 5. Sushi Cooks

Απαραίτητα Προσόντα:

- Απόφοιτος Ξενοδοχειακής - Τουριστικής Σχολής, θα θεωρηθεί ως επιπλέον προσόν.
- Εμπειρία σε Catering- θα θεωρηθεί ως επιπλέον προσόν.
- Γνώσεις σε διαδικασίες HACCP και σε Νομοθεσίες Υγειονομικών Υπηρεσιών
- Γνώση Ελληνικής και Αγγλικής Γλώσσας
- Αίσθημα Ομαδικότητας
- Επαγγελματισμός και Συνέπεια
- Εμπειρία 2-3 χρόνια σε παρόμοια θέση, θα θεωρηθεί ως επιπλέον προσόν.
- Ευχάριστη Προσωπικότητα

B. Το OCCHIO HOSPITALITY GROUP ζητά να προσλάβει άτομα για σέρβις και μπαρ, για full time ή part time απασχόληση για να ενταχθούν στο δυναμικό και να συνεργαστούν με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας στο τομέα της εξυπηρέτησης πελατών.

Τίτλοι θέσεων:

1. Σερβιτόρος / Σερβιτόρα, 2. Barman / Barwoman

Απαραίτητα Προσόντα:

- Γνώση Ελληνικής και Αγγλικής γλώσσας
- Αίσθημα ομαδικότητας
- Ευχάριστη προσωπικότητα
- Επαγγελματισμός και συνέπεια
- Εμπειρία στο σέρβις 1-2 χρόνια, θα θεωρηθεί επιπλέον προσόν.

Τηλ επικοινωνίας: 22271982
Email: recruitment@occhio.com.cy

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΓΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΑΝΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

Το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΠΚΑ) και η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Κύπρου (ΑνΑΔ) ανακοινώνουν πρόσκληση για υποβολή αιτήσεων συμμετοχής στα Προγράμματα Κατάρτισης Ανέργων, για την παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών φροντίδας.

Σκοπός των προγραμμάτων είναι η κατάρτιση ανέργων για απόκτηση, εμπλουτισμό ή/και αναβάθμιση των γνώσεων και δεξιοτήτων τους στην ειδικότητα του Φρονιτιστή δικαιοσύνης φροντίδας, με απώτερο σκοπό την ένταξη/επανεκκίνηση τους στην απασχόληση.

Αίτησεις συμμετοχής από ανέργους μπορούν να υποβάλλονται στα γραφεία της ΑνΑΔ, στη διεύθυνση Αναβύσσου 2, 2025 Στρόβολος, Λευκωσία (ταχυδρομική διεύθυνση Τ.Θ. 25431, 1392 Λευκωσία, τηλέφωνο 22515000, τηλεμοιότητα 22428332) ή στα Επαρχιακά και Τοπικά Γραφεία Εργασίας της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (ΔΥΑ) από την Παρασκευή 12/10/2018 μέχρι τα μεσάνυχτα της Πέμπτης 17/1/2019.

Περισσότερες πληροφορίες και σχετικά έντυπα αίτησης συμμετοχής ανέργου, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να λαμβάνουν από τα γραφεία της ΑνΑΔ στη Λευκωσία (Αναβύσσου 2, 2025 Στρόβολος), τα Επαρχιακά και Τοπικά Γραφεία της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (ΔΥΑ) και από την ιστοσελίδα της ΑνΑΔ www.anad.org.cy.

«Χρυσή βίζα» με αγορά μετοχών, ομολόγων και με καταθέσεις

Το νομοσχέδιο αναμένεται να κατατεθεί το επόμενο διάστημα στη Βουλή

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Σε οκτώ νέα προϊόντα, στα οποία περιλαμβάνονται μετοχές, ομόλογα και καταθέσεις, προβλέπεται να επεκταθεί το πρόγραμμα «χρυσή βίζα», η απόκτηση δηλαδή άδειας διαμονής πολιτών τρίτων χωρών στην Ελλάδα, οι οποίοι έρχονται ως επενδυτές στη χώρα. Το πρόγραμμα ξεκίνησε το 2013 και μέχρι τώρα αφορούσε τη χορήγηση άδειας διαμονής σε πολίτες τρίτων χωρών που επένδυναν σε ακίνητα αξίας άνω των 250.000 ευρώ.

Σύμφωνα, λοιπόν, με ασφαλείς πληροφορίες, στο πολυνομοσχέδιο που αναμένεται να καταθέσει το υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης το αμέσως επόμενο διάστημα στη Βουλή, θα προβλέπεται ότι θα επιτρέπεται η χορήγηση άδειας διαμονής σε υπηκόους τρίτων χωρών που πραγματοποιούν επενδύσεις σε μία από τις παρακάτω κατηγορίες:

- Εισφορά κεφαλαίου ποσού τουλάχιστον 400.000 ευρώ σε εταιρεία με έδρα ή εγκατάσταση στην Ελλάδα για απόκτηση μετοχών στην περίπτωση αύξησης μετοχικού κεφαλαίου ή ομολόγων κατά την έκδοση ομολογιακού δανείου. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι αυτά να εισάγονται σε διαπραγμάτευση σε αγορές στην Ελλάδα (Χρηματιστήριο Αθηνών, Εναλλακτική Αγορά κ.ά.).

- Εισφορά κεφαλαίου ποσού τουλάχιστον 400.000 ευρώ σε Ανώνυμη Εταιρεία Επενδύσεων Ακίνητης Περιουσίας (ΑΕΕΑΠ) που έχει ως σκοπό να επενδύσει αποκλειστικά στην Ελλάδα για απόκτηση μετοχών στην περίπτωση αύξησης μετοχικού κε-

Η πορεία της «Χρυσής βίζας» έως σήμερα

ΑΝΑ ΧΩΡΑ

1. Κίνα	1.521
2. Ρωσία	438
3. Τουρκία	337
4. Λίβανος	113
5. Αίγυπτος	112
6. Ιράκ	87
7. Ουκρανία	84
8. Συρία	67
9. Ιορδανία	63
10. Ιράν	61
ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ	271

ΑΝΑ ΠΕΡΙΟΧΗ

1. Πειραιάς	872
2. Αθήνα	812
3. Παλλήνη	597
4. Πολύγυρος	190
5. Χανιά	141
6. Θεσσαλονίκη	133
7. Κέρκυρα	62
8. Ερμούπολη	59
9. Κόρινθος	49
10. Ηράκλειο	30
11. Λευκάδα	30
ΑΛΛΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	179

↑ οι άδειες παραμονής που έχουν χορηγηθεί σε ξένους επενδυτές στο πλαίσιο του προγράμματος «Χρυσή βίζα»

3.154

ΠΗΓΗ: Enterprise Greece

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

φαλαίου αυτής.

- Εισφορά κεφαλαίου ποσού τουλάχιστον 400.000 ευρώ σε εταιρεία κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών (ΕΚΕΣ) για απόκτηση μετοχών ή σε αμοιβαίο κεφάλαιο επιχειρηματικών συμμετοχών (ΑΚΕΣ) για απόκτηση μεριδίων, εφόσον η ΕΚΕΣ ή το ΑΚΕΣ έχουν ως σκοπό να επενδύουν αποκλειστικά σε επι-

χειρήσεις με έδρα ή εγκατάσταση στην Ελλάδα.

- Αγορά ομολόγων του ελληνικού Δημοσίου με αξία κτήσης τουλάχιστον 400.000 ευρώ και υπολειπόμενη διάρκεια κατά τον χρόνο αγοράς τουλάχιστον τρία έτη, μέσω πιστωτικού ιδρύματος εγκατεστημένου στην Ελλάδα.
- Προθεσμιακή κατάθεση ύψους

τουλάχιστον 400.000 ευρώ σε ημεδαπό πιστωτικό ίδρυμα. Η κατάθεση πρέπει να είναι τουλάχιστον ετήσιας διάρκειας με πάγια εντολή ανανέωσης.

- Αγορά μετοχών, εταιρικών ομολόγων ή και ομολόγων του ελληνικού Δημοσίου, αξίας κτήσης τουλάχιστον 800.000 ευρώ, των οποίων η διαπραγμάτευση γίνεται στην Ελλάδα.

- Αγορά μεριδίων αξίας κτήσης τουλάχιστον 400.000 ευρώ σε αμοιβαίο κεφάλαιο, το οποίο έχει συσταθεί στην Ελλάδα ή σε άλλη χώρα και έχει ως σκοπό να επενδύει αποκλειστικά σε μετοχές, εταιρικά ομόλογα ή και ομόλογα του ελληνικού Δημοσίου που διαπραγματεύονται στην Ελλάδα. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι το ύψος του ενεργητικού του αμοιβαίου κεφαλαίου να ανέρχεται σε τουλάχιστον 3 εκατ.

- Αγορά μεριδίων ή μετοχών αξίας κτήσης τουλάχιστον 400.000 ευρώ σε οργανισμό εναλλακτικών επενδύσεων (π.χ. εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών), ο οποίος έχει συσταθεί στην Ελλάδα ή σε άλλη χώρα-μέλος της Ε.Ε. και επενδύει αποκλειστικά σε ακίνητη περιουσία στην Ελλάδα.

Στα ακίνητα

Σύμφωνα με τα στοιχεία του υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής από τα μέσα του 2013, οπότε ξεκίνησε το πρόγραμμα, μέχρι τις 30 Αυγούστου 2018 είχαν χορηγηθεί άδειες διαμονής σε 3.154 πολίτες τρίτων χωρών. Το ύψος των κεφαλαίων που έχουν επενδυθεί για την αγορά ακινήτων, στο πλαίσιο του σχετικού προγράμματος, ανέρχεται σε περίπου 1 δισ. ευρώ.

Δώδεκα χρόνια για να επιστρέψει η χώρα στα προ κρίσης επίπεδα

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Αναθεώρησε προς τα πάνω τις βραχυπρόθεσμες προβλέψεις του για την ανάπτυξη, αλλά προς το χειρότερο τις μεσοπρόθεσμες, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο στη φθινοπωρινή έκθεσή του World Economic Outlook, που δίνεται σήμερα στη δημοσιότητα, ενόψει της επίσημης Συνόδου του στο Μπαλί της Ινδονησίας.

Συγκεκριμένα, το ΔΝΤ προβλέπει πλέον ότι το 2019 ο ρυθμός ανάπτυξης στην Ελλάδα θα διαμορφωθεί στο 2,4%, έναντι 1,8% που προέβλεπε την άνοιξη. Έτσι, είναι κοντά στις κυβερνητικές προβλέψεις για 2,5% και τις τελευταίες (Ιουλίου) της Κομισιόν για 2,3%. Για το 2023, όμως, κατεβάζει σημαντικά τον πήχυ στο 1,2% έναντι της προηγούμενης πρόβλεψής του για 1,9%.

Η τελευταία αυτή πρόβλεψη προκαλεί επιπλέον προβληματισμό, αν συνδυαστεί με την ειδική αναφορά που γίνεται στην ίδια έκθεση για τις χώρες οι οποίες αντιμετώπισαν επεισόδια βαθιάς ύφεσης, με απώλειες πάνω από 20% του κατά κεφαλήν ΑΕΠ τους τα τελευταία 50 χρόνια. Η Ελλάδα είναι το μόνο μέλος της Ε.Ε. που εμφανίζεται στο σχετικό πίνακα των 92 χωρών, εκτός της Κύπρου, η οποία όμως δεν ήταν τότε μέλος της Ε.Ε., αφού το «επεισό-

διο» της σημειώθηκε την περίοδο 1973-75, με την τουρκική εισβολή.

Το ελληνικό κατά κεφαλήν ΑΕΠ, το οποίο υπολογίζεται σε σταθερές τιμές 2010 ότι είχε φθάσει στο υψηλό των 30.055 δολαρίων, υποχώρησε κατά 26% έως το 2013. Η διαπίστωση που κάνει το ΔΝΤ στο σχετικό κεφάλαιο είναι ότι οι μεγάλες μειώσεις του ΑΕΠ δεν ακολουθούνται απαραίτητα από απότομες ανακρίσεις. Κατά μέσον όρο, στις χώρες που μελετήθη-

Στην έκθεσή του το ΔΝΤ ανεβάζει τον πήχυ της ανάπτυξης για το 2019 στο 2,4%, έναντι προηγούμενης πρόβλεψης για 1,8%.

καν, η επιστροφή στο προ κρίσης ΑΕΠ πήρε 12 χρόνια.

Εκτός από το ΑΕΠ, το ΔΝΤ αναθεώρησε ελαφρώς και την πρόβλεψη του για τον πληθωρισμό στο 1,2% το 2019, έναντι προηγούμενης πρόβλεψης 1,1%, για το έλλειμμα να ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών στο 0,4% (από 0,6%) και για την ανεργία στο 19,9% για φέτος και στο 18,1% για το 2019 (έναντι 19,8% και 18%, αντίστοιχα).

Τι προβλέπει το ΔΝΤ

ΑΕΠ (% μεταβολή)

	2017	2018	2019	2023
Ελλάδα	1,4%	2%	2,4%	1,2%
Πορτογαλία	2,7%	2,3%	1,8%	1,4%
Ιρλανδία	7,2%	4,7%	4%	2,8%
Κύπρος	3,9%	4%	4,2%	2,4%
Ευρωζώνη	2,4%	2%	1,9%	1,4%

Επεισόδια υποχώρησης του κατά κεφαλήν ΑΕΠ πάνω από 20%

	Υψηλό (Χρόνια πριν την κρίση)	Χαμηλό	Κατά κεφαλήν ΑΕΠ στο υψηλό*	Μεταβολή
Ελλάδα	2007	2013	€30.055	-26%
Αργεντινή	1980	1990	8.053	-26%
Αργεντινή	1998	2002	8.729	-22%
Κύπρος	1973	1975	11.321	-33%
Ρωσική Ομοσπ.	1962	1964	340	-24%
Αλβανία	1989	1992	2.193	-41%
Κίνα	1960	1962	192	-31%
Ιράκ	1980	1985	3.346	-22%
Ιράκ	1990	1991	4.079	-65%
Ιράκ	1999	2003	4.379	-42%

* Σε δολάρια, σταθερές τιμές 2010

ΠΗΓΗ: ΔΝΤ, World Economic Forecast, Οκτώβριος 2018

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Παρενέργειες στη βιομηχανία από τον εμπορικό πόλεμο

Επιδείνωση καταγράφηκε τον Σεπτέμβριο στον βιομηχανικό κλάδο της Ελλάδας, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών. Συγκεκριμένα, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υποχώρησε στις 104,5 μονάδες από 105,9 μονάδες τον Αύγουστο, με την πτώση να οφείλεται στα ζητήματα προστατευτισμού και επιβολής δασμών, τα οποία διαμορφώνουν ένα περιβάλλον αβεβαιότητας και αναδιάρθρωσης του παγκόσμιου ανταγωνισμού. «Πρόκειται για μια αρκετά ρευστή περίοδο για το παγκόσμιο εμπόριο, που επηρεάζει τις εξωστρεφείς ελληνικές βιομηχανίες, με τρόπο που δεν μπορεί ακόμα να αξιολογηθεί με ακρίβεια», σημειώνει το IOBE. Οι εξαγωγές εξακολουθούν να στηρίζουν δυναμικά την εγχώρια μεταποίηση, καθώς αυτές των βιομηχανικών προϊόντων κινήθηκαν τον Ιούλιο ανοδικά κατά

ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υποχώρησε στις 104,5 μονάδες από 105,9 μονάδες τον Αύγουστο.

19,5%. Το αρνητικό ισοζύγιο των εκτιμήσεων για τις παραγγελίες και τη ζήτηση βελτιώθηκε ελαφρώς, όπως και το ισοζύγιο στις προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες, με τον δείκτη όμως

στις εκτιμήσεις για τα αποθέματα να δείχνει αύξησή τους.

Στις προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους προσεχείς 3-4 μήνες, το ισοζύγιο διαμορφώθηκε στις +23 (από +21) μονάδες, με

το 31% (από 29%) των επιχειρήσεων να προβλέπει άνοδο της παραγωγής το επόμενο τρίμηνο.

Ο δείκτης στις προβλέψεις για την απασχόληση κινήθηκε χαμηλότερα τον Σεπτέμβριο, σε σχέση με τον Ιούλιο (στο -1 από +9 μονάδες), με το ποσοστό των επιχειρήσεων που προβλέπει άνοδο απασχόλησης το προσεχές τρίμηνο να κινείται στο 10% (από 15%), έναντι ενός 11% (από 6%) που αναμένει κάμψη της. Την ίδια ώρα, οι τρέχουσες παραγγελίες ανέκαμψαν, καθώς ο δείκτης ανήλθε τον Σεπτέμβριο στις -8 (από -10 τον Ιούλιο) μονάδες, με το 17% (από 22%) των επιχειρήσεων να δηλώνουν χαμηλές για την εποχή παραγγελίες.

Ως προς τα αποθέματα έτοιμων προϊόντων, τέλος, το ισοζύγιο αυξήθηκε στις +11 (από +4) μονάδες, με το 14% (από 16%) των επιχειρήσεων να αναφέρει υψηλά για την εποχή αποθέματα.

Προς μείωση του ορίου μετρητών στις συναλλαγές για να περιορισθεί η φοροδιαφυγή

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Τρόπους να αντιμετωπίσουν τη φοροδιαφυγή, που τα τελευταία χρόνια διογκώνεται, αναζητούν στο υπουργείο Οικονομικών και στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων. Η υπερφορολόγηση και οι υψηλές ασφαλιστικές εισφορές έχουν ωθήσει πολλές επιχειρήσεις κυρίως μικρομεσαίες να ακολουθήσουν άλλους δρόμους αποκρύβοντας τα πραγματικά φορολογικά δεδομένα από την εφορία. Σύμφωνα με πληροφορίες, μια κίνηση που θα οδηγήσει στην αύξηση των εσόδων του υπουργείου Οικονομικών είναι η μείωση των μετρητών στις συναλλαγές με τα καταστήματα.

Συγκεκριμένα, από τα 500 ευρώ, που ανέρχεται το όριο ανά συναλλαγή για τη χρήση μετρητών, εξετάζεται να περιορισθεί στα 400 ή 300 ευρώ. Με αυτόν τον τρόπο, θα αυξηθούν οι συναλλαγές με «πλαστικό χρήμα», ενδεχομένως και τα

Σύνδεση ταμειακών με POS και στοχευμένους ελέγχους σε επαγγελματίες που κάνουν μικρή χρήση του «πλαστικού χρήματος» σχεδιάζει η ΑΑΔΕ.

έσοδα του υπουργείου Οικονομικών, ωστόσο η φοροδιαφυγή θα περιοριστεί ελάχιστα. Και αυτό, καθώς όσοι δεν έκοβαν αποδείξεις θα συνεχίσουν να το πράττουν προσφέροντας καλύτερη τιμή στους πελάτες τους. Το μέτρο αυτό εντάσσεται στις γενικότερες αλλαγές που σχεδιάζει το υπουργείο Οικονομικών και σχετίζονται με τη χρήση «πλαστικού χρήματος». Συγκεκριμένα εξετάζεται:

1. Η μείωση του ορίου χρήσης

Η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων εξετάζει να μειώσει το όριο μετρητών από τα 500 ευρώ ημερησίως ανά συναλλαγή στα 400 ή 300 ευρώ, προκειμένου να ελεγχθούν κυρίως οι μικρές επιχειρήσεις, όπου υπάρχει εκτεταμένη φοροδιαφυγή.

μετρητών από τα 500 ευρώ ημερησίως ανά συναλλαγή στα 400 ή 300 ευρώ, προκειμένου να ελεγχθούν κυρίως οι μικρές επιχειρήσεις, όπου κατά κύριο λόγο εντοπίζεται το πρόβλημα.

2. Η επέκταση της υποχρέωσης εγκατάστασης POS σε δεκάδες επαγγελματίες. Σύμφωνα με πληροφορίες, η σχετική απόφαση θα εκδοθεί μέχρι το τέλος του έτους και οι επιχειρήσεις που θα ενταχθούν θα πρέπει σε διάστημα τριών μηνών να εγκαταστήσουν αυτόματα μηχανήματα (POS) για συναλλαγές με κάρτες.

3. Η σύνδεση των ταμειακών μηχανών με τα POS. Ουσιαστικά, αυτό που επιδιώκει η κυβέρνηση είναι να εκδίδεται η απόδειξη λιανικής πώλησης ταυτόχρονα με την απόδειξη του POS (σύστημα EFTPOS). Και αυτό, καθώς πολλές επιχειρήσεις στις συναλλαγές με πιστωτικές ή κρεωστικές κάρτες δεν εκδίδουν απόδειξη λιανικής.

4. Η αύξηση του ποσού των απο-

δείξεων που πρέπει να συγκεντρώνουν οι φορολογούμενοι μέσω «πλαστικού χρήματος» ή e-banking. Σύμφωνα με πληροφορίες, τροποποιείται η προοδευτική κλίμακα που ισχύει σήμερα (από 10% έως 20%, ανάλογα με το ύψος του εισοδήματος) ως εξής:

- 15% για εισόδημα έως 10.000 ευρώ (από 10% σήμερα).
- 20% για εισόδημα από 10.000,01 ευρώ έως 30.000 ευρώ (από 15% σήμερα).
- 25% για εισόδημα από 30.000,01 ευρώ και πάνω.

5. Στοχευμένοι έλεγχοι στους επαγγελματίους κλάδους που κάνουν μικρότερη χρήση ηλεκτρονικών συναλλαγών. Σύμφωνα με στοιχεία του υπουργείου Οικονομικών, αν και έχουν προμνησθεί POS 400.000 υπόχρεοι, σε πολλές επαγγελματικές κατηγορίες μόλις το 25% κάνει χρήση και σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως είναι δικηγόροι, γιατροί και μηχανικοί, το ποσοστό τους δεν φθάνει ούτε το 10%.

Μεγάλη μέρα η αυριανή για την Ιταλία και τις αγορές

Καταθέτει τον προϋπολογισμό στην Ε.Ε. και εμμένει στη θέση της

Κρίση είναι η αυριανή ημέρα για την Ιταλία, η οποία θα υποβάλει τον προϋπολογισμό της στην Κομισιόν. Παρά τις έντονες πιέσεις που δέχεται από τις Βρυξέλλες και τις αγορές, η ιταλική κυβέρνηση διαμνύει σε όλους τους τόνους ότι δεν προτίθεται να κάνει βήμα πίσω από τον επίμαχο στόχο της για δημοσιονομικό έλλειμμα στο 2,4% του ΑΕΠ το 2019. Τα στελέχη της Κομισιόν προειδοποιούν για τον κίνδυνο νέας κρίσης χρέους στην Ευρωζώνη. Την ίδια στιγμή, πάντως, και ενώ αυξάνεται επικίνδυνα το κόστος δανεισμού της Ρώμης, ο επικεφαλής του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Στήριξης Κλάους Ρέγκλινγκ θεωρεί απίθανο τον αποκλεισμό της Ιταλίας από τις αγορές.

Ερωτώμενος για την αρνητική αντίδραση των αγορών στον ιταλικό προϋπολογισμό, ο Γίρκι Κατάνεν, αντιπρόεδρος της Κομισιόν, εξέφρασε την ανησυχία του για τους κινδύνους που εγκυμονεί αυτή η κατάσταση. Τόνισε ότι κανείς δεν επιθυμεί να υπάρχει χρηματοπιστωτική αστάθεια στην Ιταλία, καθώς οι υπόλοιπες χώρες της Ευρωζώνης «θα υποφέρουν από τον κίνδυνο της μετάδοσης». Κάλεσε έτσι τη Ρώμη να υποβάλει έναν προϋπολογισμό σύμφωνο με τους κανόνες

της Ευρωζώνης. Εξίσου κατηγορηματικός ήταν και ο επίτροπος Νομισματικών Υποθέσεων Πιερ Μοσκοβισί. Προειδοποίησε τους Ιταλούς πως όποια πολιτική αυξάνει το χρέος δεν εξυπηρετεί τα συμφέροντά τους και το σχέδιο προϋπολογισμού των Ντι Μάιο και Σαλβίνι «θα είναι εναντίον του ιταλικού λαού». Τόνισε, βέβαια, ότι κατανοεί την επιθυμία της ιταλικής κυβέρνησης «να πολεμήσει τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό ή να δώσει ώθηση στις επενδύσεις». Προσέθεσε, όμως, πως αυτοί οι στόχοι «είναι πλήρως συμβατοί με μια συνετή δημοσιονομική πολιτική και είναι απλώς θέμα πολιτικής επιλογής». Ο Πιερ Μοσκοβισί υποσχέθηκε να φέρει την Ιταλία «εγγύτερα» στους κανόνες της Ε.Ε. για τις δαπάνες. Οπως τόνισε, θα μεταβεί την επόμενη εβδομάδα στη Ρώμη για να συζητήσει με τον Ιταλό υπουργό Οικονομικών Τζοβάνι Τρία και να βρουν μια κοινά αποδεκτή λύση.

Εν τω μεταξύ, το κόστος δανεισμού της Ιταλίας συνεχίζει την ανοδική του πορεία. Σε δημοπρασία ομολόγων, η Ρώμη πούλησε χτες Ζετή ομόλογα με απόδοση 2,51%, που ήταν η υψηλότερη από τον Σεπτέμβριο του 2013. Η ζήτηση ήταν, ωστόσο, πολύ μεγάλη και το ιταλικό

Ο επίτροπος Νομισματικών Υποθέσεων Πιερ Μοσκοβισί προειδοποίησε τους Ιταλούς πως όποια πολιτική αυξάνει το χρέος δεν εξυπηρετεί τα συμφέροντά τους και το σχέδιο προϋπολογισμού των Ντι Μάιο και Σαλβίνι «θα είναι εναντίον του ιταλικού λαού».

Οι αποδόσεις των δεκαετών ομολόγων του ιταλικού δημοσίου βρίσκονται στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων τεσεράμισι ετών.

δημόσιο άντλησε 6,5 δισ. ευρώ από την πώληση Ζετών, 7ετών, 15ετών και 30ετών ομολόγων.

Σε ό,τι αφορά τις αποδόσεις των δεκαετών ομολόγων του ιταλικού δημοσίου βρίσκονται στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων τεσ-

σεράμισι ετών. Αναφορικά με τις αντιδράσεις των αγορών, ο επικεφαλής του ESM Κλάους Ρέγκλινγκ τόνισε χτες ότι δεν υπάρχει άμεσος κίνδυνος να χάσει η Ιταλία την πρόσβαση στις αγορές, ούτε να υποβαθμιστεί το χρέος της κάτω από την επενδυτική βαθμίδα, καθώς η ιταλική οικονομία παραμένει ισχυρή. «Παρά το υψηλό επίπεδο του χρέους, το δημοσιονομικό της έλλειμμα δεν ήταν ποτέ υπερβολικά υψηλό, ενώ το πρωτογενές πλεόνασμα είναι σημαντικό», τόνισε και προσέθεσε ότι «η Ιταλία έχει πλεόνασμα τρεχουσών συναλλαγών, έχει υψηλά επίπεδα ιδιωτικής αποταμίευσης και μεγάλη μερίδα των ομολόγων της βρίσκεται στα χέρια των πολιτών της».

Βαρίδι οι κατασκευαστικές

Σε μεγάλο βάρος για τις ιταλικές τράπεζες έχει εξελιχθεί ο κατασκευαστικός κλάδος της Ιταλίας, που στο σύνολό του έχει λάβει δάνεια 102 δισ. ευρώ. Οι ιταλικές τράπεζες καταβάλλουν ακόμη προσπάθειες για να μειώσουν έναν τεράστιο όγκο κόκκινων δανείων ύψους 260 δισ. ευρώ. Την ίδια στιγμή, όμως, οι τρεις από τις έξι μεγαλύτερες κατασκευαστικές της Ιταλίας είτε έχουν πτωχεύσει είτε αναδιαρθρώνουν τα δάνειά τους.

Ανάμεσά τους η δεύτερη σε μέγεθος, η Astaldi, που τον περασμένο μήνα υπέβαλε αίτηση προστασίας από τους πιστωτές της. Έχει χρέος

από δάνεια ύψους 1,6 δισ. ευρώ και ομόλογα αξίας 890 εκατ. ευρώ. Προκειμένου να αποφύγει τη στάση πληρωμών, πρέπει να παρουσιάσει σχέδιο αναδιάρθρωσης των χρεών της έως τον Μάρτιο. Τον Ιούλιο πτώχευσε η τρίτη σε μέγεθος κατασκευαστική της Ιταλίας, η Condotte SpA, ενώ η έκτη σε μέγεθος, η Trevi Finanziaria Industriale, προσπαθεί να μειώσει τα χρέη της κατά 250 εκατ. ευρώ. Και όλα αυτά όταν έχουν χορηγήσει σε ιταλικές επιχειρήσεις δάνεια 780 δισ. ευρώ, ενώ διακρατούν ομόλογα του ιταλικού δημοσίου, συνολικής αξίας 375 δισ. ευρώ.

TV ONE
2018-2019

FARS ATTACK 2

Ο δεύτερος κύκλος του πετυχημένου φάρσο-προγράμματος, ξανά στην τηλεόραση του **TVONE**.

Ο Χάρης Αριστείδου και τα ομορφόπαιδα, αναλαμβάνουν νέες αποστολές κατόπιν... παραγγελίας.

ΚΑΘΕ ΤΕΤΑΡΤΗ ΣΤΙΣ 21:05

TV ONE
2018-2019

ΠΑΡΕΑ μου

Η Χαριτίμη Ηλιάδου μας κρατάει συντροφιά μαζί με την υπόλοιπη παρέα στο δικό μας τηλεοπτικό σπίτι, το **TVONE**.

Μαζί παίζουμε, γελάμε, προβληματιζόμαστε και μιλάμε με ανθρώπους που αγαπάμε και ξεχωρίζουμε.

ΚΑΘΕ ΑΠΟΓΕΥΜΑ ΣΤΙΣ 15:00

Μεγιστάνες και επενδυτές για τις επαύλεις του Βοσπόρου

Οι ιδιοκτήτες τους τις πωλούν εξαιτίας της οικονομικής κρίσης

Οι **εμβληματικές** επαύλεις κατά μήκος του Βοσπόρου πωλούνται σε τιμές συγκριτικά χαμηλές και προσελκύουν βαθύπλουτους αλλοδαπούς και επενδυτές. Η τουρκική λίρα έχει υποτιμηθεί κατά 40% από τις αρχές του έτους, ενώ η οικονομική κρίση της Τουρκίας εξωθεί πολλούς από τους ιδιοκτήτες των επαύλων να ρευστοποιήσουν περιουσιακά τους στοιχεία. Έτσι, η ελληνική αγορά ακινήτων αναμένεται να αντιμετωπίσει μεγάλο ανταγωνισμό από τις ευκαιρίες που προσφέρει η γειτονική μας χώρα.

Πρόκειται για τα περίφημα «γιαλί», όπως ονομάζονται στην τουρκική γλώσσα οι επαύλεις στον Βόσπορο. Στις μέρες μας έχουν γνωρίσει μεγάλη δημοσιότητα, χάρη στις τουρκικές τηλεοπτικές σαπουνόπερες. Μεσίτες στην Κωνσταντινούπολη ανέφεραν ότι από τις περίπου 600 πολυτελείς επαύλεις του Βοσπόρου, οι 60 αναζητούν αγοραστή. Οι επίδοξοι αγοραστής πρέπει να πληρώσουν περίπου 87 εκατ. ευρώ για να αποκτήσουν μία από αυτές. Ως επιβράβευση θα λάβουν την τουρκική υπηκοότητα. Όπως επισημαίνουν μεσιτικές επιχειρήσεις στην Κωνσταντινούπολη, σε περιόδους οι

οικονομικής κρίσης οι αγοραστής δεν είναι σχεδόν ποτέ Τούρκοι. Εμφανίζονται ζήλοιοι από τις χώρες της Μέσης Ανατολής και κυρίως από τον στενότερο σύμμαχο της Αγκυρας, το Κατάρ.

«Δεδομένου ότι η τουρκική λίρα έχει χάσει σημαντικό μέρος της αξίας της, η Κωνσταντινούπολη έχει εξελιχθεί σε επίγειο παράδεισο για τους πλούσιους από τις χώρες του Περσικού Κόλπου που έχουν πολύ μεγάλη αγοραστική δύναμη», τονίζει ο Χαμέντ Ελκαμιάν, διευθυντικό στέλεχος της μεσιτικής ANKA Invest. Ο ίδιος επισημαίνει, μάλιστα, ότι «οι επενδυτές από τις χώρες του Κόλπου πιστεύουν πως η τουρκική λίρα θα ανατιμηθεί μεσοπρόθεσμα και οι επενδύσεις τους θα αποκτήσουν μεγαλύτερη αξία».

Ανάλογες είναι οι εκτιμήσεις του Ουγκούρ Αϊχάν, συμβούλου μεγάλης μεσιτικής που ειδικεύεται στην αγορά πολυτελών ακινήτων. Ο Αϊχάν διαπιστώνει ότι τους τελευταίους μήνες η Τουρκία έχει προσελκύσει πολύ περισσότερο το ενδιαφέρον αυτών της κατηγορίας αγοραστών ακινήτων, των μεγιστάνων που αγοράζουν πολυτελείς επαύλεις έναντι δυσθεώρητων ποσών. «Οι επίδοξοι πε-

Μεσίτες από την Κωνσταντινούπολη ανέφεραν ότι από τις περίπου 600 πολυτελείς επαύλεις του Βοσπόρου οι 60 ζητούν αγοραστή. Οι επίδοξοι αγοραστής πρέπει να πληρώσουν περίπου 87 εκατ. ευρώ για να αποκτήσουν μία από αυτές. Ως επιβράβευση θα λάβουν την τουρκική υπηκοότητα.

Οι τουρκικές αρχές χαλάρωσαν τον περασμένο μήνα τους όρους για τη χορήγηση «χρυσής βίζας» σε δυνητικούς επενδυτές.

λάτες μας προέρχονται κυρίως από τις χώρες της Μέσης Ανατολής. Έχουμε κάποιους από το Αζερμπαϊτζάν και το Ιράν, αλλά οι περισσότεροι προέρχονται από το Κατάρ».

Όλα αυτά συμβαίνουν ενώ η ελληνική αγορά ακινήτων γνωρίζει άνθηση. Πλούσιοι Κινέζοι, Τούρ-

κοι, Άραβες, Ρώσοι και Ισραηλινοί είναι πελάτες ελληνικών μεσιτικών επιχειρήσεων. Πολλοί στοχεύουν στην αγορά σχετικά φτηνών και παλαιών διαμερισμάτων, προσβλέποντας στα κέρδη που μπορούν να αντλήσουν με τη βραχυχρόνια μίσθωσή τους μέσω Airbnb. Άλλοι στοχεύουν στη «χρυσή βίζα», δηλαδή στην υπηκοότητα που συνοδεύει μια μεγάλη επένδυση. Με τις νέες συνθήκες ενδέχεται να μεταφερθεί η ζήτηση στη γειτονική Τουρκία. Προκειμένου, άλλωστε, να αντιμετωπίσουν την οικονομική κρίση, οι τουρκικές αρχές χαλάρωσαν τον περασμένο μήνα τους όρους για τη χορήγηση «χρυσής βίζας». Περιορίστηκαν στις 434.000 ευρώ από τα 2,6 δισ. ευρώ το ύψος της απαιτούμενης επένδυσης.

Μπαράζ πτωχεύσεων

Καθώς η οικονομική κρίση βαθαινει στην Τουρκία, πολλές τουρκικές επιχειρήσεις αδυνατούν να εξυπηρετήσουν τα χρέη τους, που συχνά είναι δάνεια σε ξένο νόμισμα. Η κατά 40% υποτίμηση της τουρκικής λίρας δυσχεραίνει την αποπληρωμή αυτών των δανείων, και μέχρι τα τέλη του έτους αναμένεται ότι θα έχουν πτωχεύσει 7.000 τουρκικές επιχειρήσεις, όπως η αλυσίδα εστιατορίων Κασιμπεγιάζ.

Τελευταία έχουν ζητήσει διακανονισμό χρεών περίπου 3.000 εταιρείες. Μεταξύ αυτών ο μεγαλύτερος παραγωγός κοτόπουλων και μια αλυσίδα μικροεμπορίου με εκατοντάδες υποκαταστήματα. Η εικόνα είναι πρωτοφανής, σύμφωνα με

τον Ορκάν Τουράν, πρόεδρο της τουρκικής Ομοσπονδίας Επιχειρήσεων και Επιτηδεύματος, στην οποία είναι μέλη 40.000 επιχειρήσεις.

Όπως επισημαίνει στην Deutsche Welle, στο πρόσφατο παρελθόν η Τουρκία έχει γνωρίσει οικονομικές κρίσεις, όπως το 2001 και το 2008. Ποτέ, όμως, δεν κήρυξαν πτώχευση τόσο πολλές εταιρείες όσες τους τελευταίους μήνες.

Σύμφωνα με τον Χακάν Ουζελτούρκ, καθηγητή στη Νομική Σχολή του ιδιωτικού πανεπιστημίου Γεντίπε, ο μεγάλος αριθμός των πτωχεύσεων αποτελεί ισχυρή ένδειξη ότι η οικονομία διανύει περίοδο στασιμότητας.

Μέτωπο διεθνών οργανισμών κατά προστατευτισμού

Κοινή έκκληση για την καταπολέμηση του εμπορικού προστατευτισμού που έχουν υποθέσει οι ΗΠΑ απύθηναν ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου, ο ΟΟΣΑ, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και η Παγκόσμια Τράπεζα. Στο πλαίσιο της ετήσιας συνόδου του ΔΝΤ και της Παγκόσμιας Τράπεζας, οι επικεφαλές των τεσσάρων διεθνών οργανισμών υπερασπίστηκαν τον φιλελευθερισμό που έχει απαλλάξει εκατομμύρια ανθρώπους από τη φτώχεια.

Από το Μπαλί της Ινδονησίας, ο γενικός γραμματέας του ΠΟΕ Ρομπέρτο Αζβέντο αναγνώρισε ότι η παγκοσμιοποίηση δεν έχει ωφελήσει εξίσου όλους τους ανθρώπους και ότι θα πρέπει να ληφθούν περισσότερα μέτρα για να στηριχθούν εκείνοι που βρίσκονται σήμερα σε δυσμενή θέση.

Προειδοποίησε, όμως, ότι η απαξίωση του ΠΟΕ, όπως έχει απειλήσει η κυβέρνηση Τραμπ να κάνει, θα ήταν μια πολύ αρνητική εξέλιξη.

«As εκμεταλλευτούμε τη συγκυρία για να μετατρέψουμε την εμπορική διαμάχη σε επαναπροσέγγιση», δήλωσε η Κριστίν Λαγκάρντ, επικεφαλής του ΔΝΤ.

Στη φθινοπωρινή έκθεση για την προοπτική της διεθνούς οικονομίας, το ΔΝΤ αναθεώρησε προς τα κάτω τις ετήσιες προβλέψεις για την ανάπτυξη.

κάρντ, επικεφαλής του ΔΝΤ. Προειδοποίησε, επίσης, ότι το παγκόσμιο σύστημα εμπορίου δέχεται απειλές και ελλοχεύουν κίνδυνοι για ακόμα μεγαλύτερη επιδείνωση του κλίματος στην παγκόσμια οικονομία. Στη φθινοπωρινή έκθεση για την προοπτική της παγκόσμιας οικονομίας, το ΔΝΤ αναθεώρησε προς τα κάτω τις ετήσιες προβλέψεις για την ανάπτυξη σε όλον τον κόσμο. Δίκως αμφιβολία, ο εμπορικός πόλεμος που έχει κηρύξει η κυβέρνηση Τραμπ στην Κίνα επισκίασε όλα τα υπόλοιπα θέματα. Ο πρόεδρος των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ έχει κατηγορήσει τον ΠΟΕ ότι υπονομεύει τα συμφέροντα των ΗΠΑ και των

Το παγκόσμιο σύστημα εμπορίου δέχεται απειλές και ελλοχεύουν κίνδυνοι για επιδείνωση του κλίματος στην οικονομία.

Αμερικανών εργαζομένων. Ο πρόεδρος της Παγκόσμιας Τράπεζας Τζιμ Γιονγκ Κιμ, από τη Νότια Κορέα, όπου βρέθηκε για επίσημες συναντήσεις, έκρουσε τον κώδωνα του κινδύνου διότι η επιβράδυνση της παγκόσμιας ανάπτυξης

δυσχεραίνει τη μείωση της φτώχειας. Οι εντάσεις στο παγκόσμιο εμπόριο αναγκάζουν τις εταιρείες να αναβάλουν ή να ματαιώσουν επενδυτικά σχέδια. Ο Ανχελ Γκουρία, επικεφαλής του ΟΟΣΑ, τόνισε πως θα πρέπει να γίνουν πολύ περισσότερα για να βρεθούν λύσεις σε διεθνή προβλήματα, όπως η πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα. Από τον Μάρτιο οι ΗΠΑ έχουν επιβάλει δασμούς στις εισαγωγές χάλυβα και αλουμινίου. Αντίποινα εις βάρος των ΗΠΑ δρομολογήθηκαν από τον Καναδά, την Ε.Ε., το Μεξικό και την Κίνα. Εν συνέχεια, η κυβέρνηση Τραμπ εφάρμοσε δασμούς στις εισαγωγές από την Κίνα, συνολικής αξίας άνω των 253 δισ. δολαρίων.

Η κυβέρνηση Τραμπ ισχυρίζεται ότι το εμπορικό έλλειμμα των ΗΠΑ με την Κίνα και τον υπόλοιπο κόσμο είναι πηγή αδυναμίας για την αμερικανική οικονομία. Οικονομολόγοι τονίζουν ότι η επιβολή δασμών για τη μείωση των εισαγωγών στις ΗΠΑ θα αυξήσει πολύ τις τιμές των προϊόντων και θα έχει αρνητικό αντίκτυπο στην παγκόσμια ανάπτυξη.

BLOOMBERG

Χαμηλώνει η Γερμανία τον πήχυ για την ανάπτυξη

Η γερμανική κυβέρνηση αναθεώρησε επί τη χείρω τις προβλέψεις για την ανάπτυξη της χώρας το 2018 και το 2019, εξαιτίας του πολεμικού κλίματος που επικρατεί στο παγκόσμιο εμπόριο, σύμφωνα με εμπιστευτικές πληροφορίες του Reuters. Σήμερα αναμένεται να ανακουφισθούν οι προβλέψεις του Βερολίνου για ρυθμό ανάπτυξης 1,8% το 2018 και το 2019 αντί αρχικών εκτιμήσεων για 2,3% το 2018 και 2,1% το 2019, αντίστοιχα.

Η κλιμάκωση των υφιστάμενων εντάσεων στο παγκόσμιο εμπόριο θεωρείται ο μεγαλύτερος κίνδυνος για την ισχυρότερη οικονομία της Ευρωζώνης, που εξαρτάται από τις εξαγωγές. Αλλά δεν είναι ο μοναδικός. Η γερμανική οικονομία είναι εκτεθειμένη στην επικείμενη αποχώρηση της Βρετανίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η ανάπτυξη της γερμανικής οικονομίας μπορεί να υποστεί, επίσης, πλήγμα από την επιδείνωση των οικονομικών της Τουρκίας και της Αργεντινής που βρίσκονται σε κρίση. Είναι πολύ πιθανόν να προκληθούν αλυσιδωτές αντιδράσεις

στον αναδυόμενο κόσμο, επηρεάζοντας τη ζήτηση για τα γερμανικά προϊόντα. Συνολικά, το διεθνές περιβάλλον είναι αρκετά αρνητικό. Πιο αισιόδοξες είναι οι προβλέψεις του Βερολίνου για την εγχώρια ζήτηση. Αναμένεται αύξηση του πληθωρισμού στο 1,9% φέτος και στο 2% το 2019, χάρη στην προβλεπόμενη αύξηση των μισθών κατά 3% φέτος και 3,1% το 2019-2020. Ως εκ τούτου, οι δαπάνες των νοικοκυριών θα ενισχυθούν κατά 1,6% το 2018 και 2% το 2019. Η ανεργία στη Γερμανία έχει υποχωρήσει στο 3,4%, ενώ παραμένουν κενές πάνω από ένα εκατομμύριο θέσεις εργασίας.

Πολύ μικρότερη θα είναι η αύξηση των κρατικών δαπανών το 2018, λόγω της καθυστέρησης των κομμάτων να σχηματίσουν κυβέρνηση στο διάστημα του πρώτου εξαμήνου. Εως τα τέλη του έτους, οι κρατικές δαπάνες προβλέπεται να ενισχυθούν κατά 1,4% φέτος και κατά 2,5% το 2019. Οι κρατικές επενδύσεις αναμένεται να ενισχυθούν κατά 5,9% το 2018 και 5,2% το 2019.

Η κ. Λαγκάρντ συνέστησε την αποκλιμάκωση των εντάσεων στις εμπορικές σχέσεις μεταξύ των μεγαλύτερων οικονομιών του κόσμου.

«Οι νομισματικές κρίσεις υπονομεύουν την ανάπτυξη»

Για ακόμη μία φορά από το νησί Μπαλί της Ινδονησίας, η επικεφαλής του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) Κριστίν Λαγκάρντ προειδοποίησε για τους κινδύνους των εμπορικών και συναλλαγματικών πολέμων όσον αφορά την ανάπτυξη της παγκόσμιας οικονομίας.

Με αφορμή την έναρξη της φθινοπωρινής συνόδου του Ταμείου και της Παγκόσμιας Τράπεζας, η κ. Λαγκάρντ πρότεινε την αποκλιμάκωση των εντάσεων στις εμπορικές σχέσεις μεταξύ των μεγαλύτερων οικονομιών του κόσμου.

Την Τετάρτη, τα χρηματιστήρια στην Ευρώπη και τις ΗΠΑ σημείωσαν μεγάλη πτώση, λόγω της

Οι επενδυτές ρευστοποιούν μεγάλες θέσεις από τις αναδυόμενες αγορές.

αβεβαιότητας για την πορεία των οικονομιών στον ανεπτυγμένο και στον αναπτυσσόμενο κόσμο. Στις αρχές της εβδομάδας, το ΔΝΤ ανακοίνωσε χαμηλότερες προβλέψεις για την ανάπτυξη της παγκόσμιας οικονομίας, εξαιτίας του εμπορικού πολέμου που έχουν κηρύξει οι ΗΠΑ εναντίον της Κίνας κατά κύριο λόγο.

Παράλληλα, οι αναδυόμενες

αγορές βάλλονται εδώ και αρκετό καιρό, λόγω Τουρκίας και Αργεντινής. Από το Μπαλί, η κ. Λαγκάρντ δήλωσε ότι οι κυβερνήσεις του αναδυόμενου κόσμου δεν θα πρέπει να διστάσουν να χρησιμοποίησουν όλα τα νόμιμα μέσα που διαθέτουν για να συγκρατήσουν τις μεγάλες εκροές κεφαλαίων.

Σε ανάλογο μήκος κύματος κινήθηκε χθεσινή ανακοίνωση των υπουργών Οικονομικών των G-24, δηλαδή της ομάδας χωρών του αναδυόμενου κόσμου: «Η αβεβαιότητα για το παγκόσμιο εμπόριο σε συνδυασμό με τις συνθήκες που επικρατούν στις χρηματοοικονομικές αγορές οδηγούν σε πτώση τα νομίσματά μας και σε άνοδο

το κόστος δανεισμού, καθώς οι επενδυτές αποφεύγουν ριψοκίνδυνες τοποθετήσεις λόγω του εμπορικού πολέμου και της ανόδου των επιτοκίων στις ΗΠΑ».

Οι επενδυτές ρευστοποιούν μεγάλες θέσεις από τις αναδυόμενες αγορές, οδηγώντας σε μεγάλη πτώση την τουρκική λίρα και το πέσο της Αργεντινής έναντι του δολαρίου. Καθίσταται δυσχερής έτσι η δυνατότητα των εταιρειών στις χώρες αυτές να αποπληρώσουν δάνεια που έχουν πάρει σε ξένο νόμισμα – συγκεκριμένα σε δολάριο.

Το χρέος των αναδυόμενων αγορών έχει αυξηθεί στο 47% από το 33% του ΑΕΠ πριν από πέντε χρόνια. Τον Σεπτέμβριο, η Αργεντινή

ζήτησε δάνειο 57 δισ. δολαρίων από το ΔΝΤ. Αρχικά είχε ζητήσει 50 δισ. δολ.

Η κλιμάκωση εμπορικού πολέμου από τις ΗΠΑ δημιουργεί φόβους τόσο για την εξασθένιση της κινεζικής οικονομίας όσο και για στρεβλώσεις στην παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα.

Σύμφωνα με χθεσινό δημοσίευμα των New York Times, οι ΗΠΑ δρομολογούν αυστηρότερα μέτρα για τις συναλλαγές των ξένων εταιρειών στην αμερικανική οικονομία. Στόχος είναι να μην αποκοπουν κινεζικές εταιρείες πρόσβαση σε τεχνολογικές καινοτομίες στρατηγικής σημασίας για τις ΗΠΑ, επισημαίνουν οι New York Times.

Εστίες διαφθοράς τα μικρά γερμανικά ταμειυτήρια

Η Γερμανία διαθέτει 385 τοπικά ταμειυτήρια (ονομάζονται Sparkassen), τα οποία ενίοτε δημιουργούν προβλήματα στη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος της χώρας. Διατηρούν στενές σχέσεις με τους τοπικούς άρχοντες, στους οποίους ορισμένες φορές δίνουν αμφιλεγόμενα δάνεια ή χρηματοδοτούν τις προεκλογικές εκστρατείες

Σύμφωνα με τον Fitch, το μεγαλύτερο μέρος των περιουσιακών στοιχείων των Sparkassen είναι στεγαστικά δάνεια με σταθερό επιτόκιο.

τους. Ο Γιοακίμ Βόλμπεργκς, πρώην δήμαρχος της ιστορικής πόλης Ρέγκενμπουργκ, παύθηκε από τα καθήκοντά του. Ο κ. Βόλμπεργκς είχε στοχοποιηθεί για κατάχρηση εξουσίας, λόγω της παράλληλης με το αξιωμα του απασχόλησης ως επικεφαλής του εποπτικού συμβουλίου του τοπικού ταμειυτηρίου.

Ο κ. Βόλμπεργκς κατηγορείται ότι χρηματοδοτήθηκε από κτηματομεσιτική εταιρεία κατά την προεκλογική εκστρατεία του, επειδή μεσολάβησε να της δοθεί χαμηλότοκο δάνειο 4,5 εκατ. δολαρίων, καθώς και ότι εξασφάλισε δικαιώματα κατά προτεραιότητα σε έγγιο ιδιοκτησία, την οποία διεκδικούσαν πολλοί. Το προαναφερθέν δάνειο ο Σοσιαλδημοκράτης πρώην δήμαρχος το εξασφάλισε για την κτηματομεσιτική εταιρεία όταν ήταν πρόεδρος του εποπτικού συμβουλίου του ταμειυτηρίου του Ρέγκενμπουργκ. Μετά το αρχικό σοκ στην τοπική κοινωνία, όσοι ζητούσαν την πα-

ραίτησή του χαμήλωσαν τους τόκους. Το δικαστήριο άλλαξε την εις βάρος του κατηγορία από διαφθορά σε κατάχρηση εξουσίας. Κατά καιρούς, όπως αναφέρει το Bloomberg, ξεσπούν σκάνδαλα στα γερμανικά ταμειυτήρια, ωστόσο δεν γίνεται λόγος για μεταρρύθμιση του συστήματος. Αυτό εγείρει ερωτήματα κατά πόσον είναι οικονομικά ανεξάρτητη η τοπική αυτοδιοίκηση, ώστε να μπορεί να ελέγχει τα ταμειυτήρια, από τα οποία συχνά παίρνει δάνεια.

Εν τω μεταξύ, σύμφωνα με το ευρωπαϊκό ερευνητικό ινστιτούτο Bruegel, σε ορισμένες περιπτώσεις στη Γερμανία το 10% των εσόδων κάποιων πολιτικών προέρχεται από τις θέσεις που διατηρούν στα συμβούλια των Sparkassen. Η δική του Βόλμπεργκς άρχισε στις 24 Σεπτεμβρίου και δείχνει αυτοί που πολλοί οικονομολόγοι ονομάζουν «διαπλοκή»: τις διασυνδέσεις μεταξύ των 385 δημοσίων Sparkassen και των τοπικών αρχόντων στη Γερμανία. Αυτού του τύπου οι διασυνδέσεις εγκυμονούν κινδύνους και προκαλούν ανησυχία. Επιπλέον, ασκούν πιέσεις σε κολοσσούς όπως η Deutsche Bank και η Commerzbank, οι οποίες αντιμετωπίζουν προβλήματα λόγω μειωμένης κερδοφορίας και λανθασμένων χειρισμών. Τα τοπικά ταμειυτήρια θεωρούνται ανεξάρτητα από την πολιτική ηγεσία και δεν υπόκεινται στην εποπτεία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ). Μετά τις αλληπάλληλες συγχωνεύσεις κατά τη δεκαετία του 1990, ο αριθμός των ταμειυτηρίων μειώθηκε, αλλά η συγκεκριμένη αγορά παραμένει κατακερματισμένη.

Τον Μάρτιο, ο διεθνής οίκος αξιολόγησης Fitch επέστρεψε την προσοχή στο ότι το μεγαλύτερο μέρος των μακροπρόθεσμων περιουσιακών στοιχείων των Sparkassen είναι στεγαστικά δάνεια με σταθερό επιτόκιο, ενώ οι καταθέσεις τους είναι βραχυπρόθεσμοι λογαριασμοί. Αν αυξηθούν τα επιτόκια, πρέπει και αυτοί γρήγορα να επαναξιολογηθούν. Αυτό θα προκαλέσει ζημιές στα ταμειυτήρια μεγαλύτερες απ' ό,τι στις κορυφαίες τράπεζες που έχουν χαρτοφυλάκια με ποικιλία περιουσιακά προϊόντα, επιτυγχάνοντας τη διασπορά του κινδύνου. Και σε άλλες χώρες, όπως η Γαλλία και η Αυστρία, υπάρχει δικτυωτό τοπικών τραπεζών. Πλην όμως, αυτές φρόντισαν να το εκσυγχρονίσουν, περιορίζοντας τη σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ αυτοδιοικήσεων και πιστωτικών ιδρυμάτων.

Μοντέλο Wall Street υιοθετούν τα κρατικά επενδυτικά ταμεία

Προσλαμβάνουν προσωπικό και αναζητούν ευκαιρίες σε όλο τον κόσμο

Στο παρελθόν τα χρήματα των πλούσιων χωρών τα διαχειρίζονταν εταιρείες του χρηματοοικονομικού κλάδου. Στις μέρες μας, τα κρατικά επενδυτικά ταμεία της Νορβηγίας, του Κατάρ, της Σαουδικής Αραβίας ή της Κίνας αναζητούν μόνο τους ευκαιρίες, κλείνοντας συμφωνίες πολλών μηδενικών σε διάφορους κλάδους της παγκόσμιας οικονομίας σε όλο τον ανεπτυγμένο κόσμο.

Προσλαμβάνουν έμπειρα στελέχη από τον χρηματοοικονομικό κλάδο ως μόνιμο προσωπικό για να εντοπίσουν προσοδοφόρες επενδύσεις.

Απώτερος στόχος είναι να εξασφαλίσουν όσο το δυνατόν πιο υψηλές αποδόσεις, χωρίς να δώσουν μεγάλες προμήθειες σε τρίτους. Λειτουργούν σαν επενδυτές και συναγωνίζονται τους κολοσσούς της Wall Street, όπως είναι η Blackstone και η Carlyle Group, δηλώνει ο Μάικλ Μακ Ντούελ, πρόεδρος του Ινστιτούτου Κρατικών Επενδυτικών Ταμείων (SWFI), στην αμερικανική εφημερίδα The New York Times.

Σύμφωνα με στοιχεία της SWFI, το ενεργητικό όλων των κρατικών ταμείων υπολογίζεται περίπου στα 7,8 τρις. δολάρια. Το μεγαλύτερο ταμείο από όλα αυτά είναι της Νορβηγίας, το οποίο είναι γνωστό ως Παγκόσμιο Συνταξιοδοτικό Ταμείο (GPF). Διαχειρίζεται περισσότερο από ένα τρις. δολάρια, υπερδιπλάσιο ποσό από το ενεργητικό της Blackstone.

Οι επιλογές που κάνουν τα κρατικά επενδυτικά κεφάλαια σήμερα ποικίλλουν. Όταν η κατασκευαστρια ηλεκτροκίνητων αυτοκινήτων πολυτελείας Lucid Motors ανακοίνωσε τον περασμένο μήνα ότι εξασφάλισε χρηματοδότηση ενός δισ. δολαρίων, όλοι νόμισαν πως επενδυτής θα ήταν κάποιος τεχνολογικός κολοσσός. Τελικά, όμως, η χρηματοδότηση προήλθε από το Δημόσιο Επενδυτικό Ταμείο της Σαουδικής Αραβίας (PIF), το οποίο έχει συνάψει αρκετές συμφωνίες την τελευταία διετία. Σε συνέντευξη που έδωσε ο διάδοχος του θρόνου στη Σαουδική Αραβία, Μοχάμεντ μπιν Σαλμάν, στο Bloomberg αποκάλυψε πως το PIF θα επενδύσει 45 δισ. δολάρια στο δεύτερο Vision Fund της SoftBank, που επικεντρώνεται στην τεχνολογική καινοτομία.

Το κρατικό επενδυτικό ταμείο του Κατάρ έχει επενδύσει στους ευρωπαϊκούς οίκους μόδας Valentino και Balmain, αλλά και στο πολυτελές πολυκατάστημα Harrods. Επίσης, μία από τις μεγαλύτερες συμφωνίες των τελευταίων ετών ήταν η πώληση της εταιρείας

Το κρατικό επενδυτικό ταμείο του Κατάρ έχει επενδύσει σε σημαντικούς ευρωπαϊκούς οίκους μόδας, όπως ο Valentino και ο Balmain, αλλά και στο πολυτελές πολυκατάστημα Harrods.

Υπάρχουν και στρατηγικοί λόγοι πίσω από μια επένδυση. Ετσι λειτουργούν τα κρατικά επενδυτικά ταμεία της Κίνας και της Σαουδικής Αραβίας.

διαχειρίσις αποθηκών Logicor από την Blackstone στην κρατική China Investment Corporation έναντι 14 δισ. δολαρίων.

Υπό μία έννοια, αυτές οι χώρες άρχισαν να διευρύνουν τους επενδυτικούς ορίζοντές τους μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι τα

επενδυτικά ταμεία του Κατάρ και του Αμπου Ντάμπι. Στον απόηχο της κρίσης πριν από δέκα χρόνια, οι Citigroup και Barclays στράφηκαν στα κρατικά επενδυτικά ταμεία αυτών των αραβικών κρατών και ζήτησαν οικονομική βοήθεια.

Για να προσελκύσουν ικανούς διαχειριστές κεφαλαίων, τα κρατικά επενδυτικά ταμεία προσφέρουν πακέτα αποζημίωσης ανάλογου μεγέθους με αυτά που λαμβάνουν υψηλόβαθμα στελέχη στη Wall Street. Οι αποδοχές είναι μεγαλύτερες από τους μισθούς που δίνονται σε υψηλόβαθμους υπαλλήλους του δημοσίου.

Γνώστες του τρόπου με τον οποίο λειτουργούν τα κρατικά επενδυτικά ταμεία αποδίδουν σε διαφορετικούς παράγοντες την προτίμησή τους να επενδύουν

απευθείας, χωρίς διαμεσολαβητές. «Βασικός λόγος είναι πως θέλουν να προβούν σε μεγαλύτερες τοποθετήσεις απ' όσες προτίθενται να κάνουν οι επενδυτικές εταιρείες εκ μέρους τους», σχολιάζει ο Φραντσέσκο Ρόσι της JPMorgan Chase στη New York Times. Επιπροσθέτως απαλλάσσονται από την πληρωμή υψηλών προμηθειών σε τρίτους. Υπάρχουν, επίσης, στρατηγικοί λόγοι πίσω από μια επένδυση.

Με αυτήν τη λογική λειτουργούν τα κρατικά επενδυτικά ταμεία της Κίνας και της Σαουδικής Αραβίας. Δεν είναι μυστικό ότι η Σαουδική Αραβία στοχεύει να περιορίσει την εξάρτησή της στο πετρέλαιο, ενώ η Κίνα σχεδιάζει την αναβάθμισή της σε τεχνολογική υπερδύναμη.

Το 2018 αναμένεται να κλείσει με λιγότερες επιχειρηματικές συμφωνίες

Η αβεβαιότητα για το τι μέλλει γενέσθαι όσον αφορά την έξοδο του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ε.Ε. και τον εμπορικό πόλεμο Ουάσιγκτον - Πεκίνο επιπράζει τους διευθύνοντες συμβούλους μεγάλων ομίλων. Αυτό αποτυπώνεται στην απροθυμία τους να προχωρήσουν σε εξαγορές και συγχωνεύσεις το επόμενο δωδεκάμηνο, σύμφωνα με έρευνα της διεθνούς εταιρείας επιχειρηματικών συμβούλων Ernst & Young (EY). Το 46% των διευθυνόντων συμβούλων που συμμετείχαν στην έρευνα ενδιαφέρεται να κάνει εξαγορές. Αυτό

το ποσοστό είναι κατά 10% χαμηλότερο από το αντίστοιχο του 2017. Επιπλέον, είναι το χαμηλότερο ποσοστό κατά τα τελευταία τέσσερα χρόνια. Ωστόσο, ανεξαρτήτως της αβεβαιότητας για την έξοδο της Βρετανίας από την Ε.Ε., η συγκεκριμένη χώρα είναι ιδιαίτερα δημοφιλής. Βρίσκεται στη δεύτερη θέση ως επιλογή εξαγορών και συγχωνεύσεων, ενώ πέτυχε ήταν στην πέμπτη. Πρώτες είναι οι ΗΠΑ. Στην τρίτη, τέταρτη και πέμπτη θέση ακολουθούν ο Καναδάς, η Γερμανία και η Γαλλία. Όπως αναφέρει το CNBC, η EY διεξάγει

«Οι δασμοί, η κλιμάκωση της έντασης στην εμπορική διένεξη ΗΠΑ - Κίνας και το Brexit ωθούν κάποιες εταιρείες να τηρούν στάση αναμονής».

κάθε δύο χρόνια την έρευνα «Παγκόσμιο βαρόμετρο εμπιστοσύνης των επιχειρήσεων». Στη φετινή έρευνα έλαβαν μέρος 2.600 στελέχη από 45 χώρες. Σε αυτό το πλαίσιο επισήμαναν ότι ο μεγαλύτερος κίνδυνος για τη δραστηριότητα στις εξαγορές και τις συγχωνεύσεις είναι οι νέες νομοθετικές διατάξεις και ρυθμίσεις και η πολιτικοοικονομική αστάθεια. «Οι δασμοί, η κλιμάκωση της έντασης στην εμπορική διένεξη ΗΠΑ - Κίνας και οι προβληματισμοί για τις συνέπειες του Brexit ωθούν κάποιες εταιρείες να τηρήσουν στάση αναμονής»,

παρατηρεί ο Στιβ Κρούσκος, αντιπρόεδρος διεθνών δραστηριοτήτων της EY. «Οι επικεφαλής των εταιρειών διατάζουν, παρότι είχαν πολύ καλά κέρδη το πρώτο εξάμηνο, άρα διαθέτουν ρευστό να κάνουν εξαγορές, και παρότι σε πολλούς κλάδους είναι επιβεβλημένο να υπάρξει συσπείρωση δυνάμεων. Όπως δείχνει η έρευνά μας, το 2018 θα κλείσει με σαφώς λιγότερες επιχειρηματικές συμφωνίες από όσες κλείστηκαν στις αρχές του».

Με αφορμή τις δηλώσεις του κ. Κρούσκου, αξίζει να σημειώσουμε ότι η φετινή χρονιά σηματοδοτήθηκε

από πολύ μεγάλες συμφωνίες. Για παράδειγμα, ο γερμανικός κολοσσός φαρμάκων και χημικών Bayer εξαγόρασε τον αμερικανικό όμιλο φυτοφαρμάκων Monsanto αντί 63 δισ. δολαρίων. Τέλος, οι δύο μεγάλοι αμερικανικοί όμιλοι Disney και Comcast ανταγωνίστηκαν για την 21st Century Fox και τη Sky. Η Disney απέκτησε την 21st Century Fox αντί τιμήματος 71,3 δισ. δολαρίων, ενώ η Comcast απέκτησε μερίδιο 30% στη Sky, προσφέροντας 40 δισ. δολάρια.

REUTERS, A.P.

MTN Cloud Business Telephony.

Για την απόλυτη ευελιξία στις τηλεπικοινωνιακές ανάγκες της επιχείρησής σας.

Η υπηρεσία **MTN Cloud Business Telephony** είναι μια ολοκληρωμένη λύση ευρωζωνικής σταθερής τηλεφωνίας, η οποία ενοποιεί όλα τα επικοινωνιακά σας δεδομένα. Με την πλειάδα επιλογών που παρέχονται, **μεγιστοποιούνται οι δυνατότητες της επικοινωνίας της επιχείρησής σας, ενισχύοντας έτσι την αποδοτικότητά της και μειώνοντας σημαντικά το λειτουργικό κόστος.**

Επικοινωνήστε με το Κέντρο Επιχειρηματικών Πελατών της MTN στο 131, για τη λύση που ταιριάζει στη δική σας επιχείρηση.

mtnbusiness.com.cy

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Real Estate

ΚΥΡΙΑΚΗ 14 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2018

Στο Πόρτο Χέλι

40% υψηλότερο τίμημα σε σχέση με μια μη επώνυμη κατασκευή στην ίδια περιοχή, εξασφάλισαν οι κατοικίες με την επωνυμία της Aman Resorts που έχουν πωληθεί μέχρι σήμερα στο συγκρότημα Amanzoe στην περιοχή του Πόρτο Χελίου στην Αργολίδα. Εύλογα κατασκευάζονται κι άλλες κατοικίες του είδους εντός του συγκροτήματος.

Στη Μεσσηνία

Αρκετά πάνω από 2,5 εκατ. ευρώ έχουν διαθέσει οι αγοραστές των υπό κατασκευή Navarino Residences στο ομώνυμο τουριστικό θέρετρο της ΤΕΜΕΣ στη Μεσσηνία. Πρόκειται κυρίως για επιχειρηματίες, που προέρχονται από την Ελλάδα, αλλά και από διάφορες χώρες του εξωτερικού, κυρίως από τη Βόρεια Ευρώπη αλλά και τις ΗΠΑ.

Ο όμιλος Τραμπ

Ένας από τους δυνατούς «παίκτες» στην αγορά των επώνυμων κατοικιών είναι και ο όμιλος Τραμπ του προέδρου των ΗΠΑ. Την επωνυμία Τραμπ φέρουν εννιά κτίρια παγκοσμίως. Αυτό που δεν έχει γίνει γνωστό, είναι το αν οι διυπτικές υπεραξίες των εν λόγω κατοικιών υποχώρησαν ή αυξήθηκαν από την εκλογή του κ. Τραμπ και μέχρι σήμερα.

ΥΟΟ
η μεγαλύτερη φίρμα

Marriott International
ο μεγαλύτερος ξενοδοχειακός όμιλος που «δανείζει» το όνομά του σε σχετικά συγκροτήματα

Ο «χάρτης» των επώνυμων κατοικιών σε όλο τον κόσμο

Οι εταιρείες ανάπτυξης πολυτελών κατοικιών εισάγουν στην Ελλάδα μία από τις πλέον επιτυχημένες διεθνείς τάσεις, που αφορά την πώληση επώνυμων ακινήτων, δηλαδή κατοικιών, οι οποίες φέρουν την επωνυμία μιας γνωστής φίρμας, όπως ένας διεθνής ξενοδοχειακός όμιλος, ή ένας μεγάλος κατασκευαστικός όμιλος, ακόμα και μία αυτοκινητοβιομηχανία, ή οίκος μόδας.

406
συγκροτήματα
επώνυμων κατοικιών

55.000
κατοικίες (βίλες ή
διαμερίσματα)

74%
βρίσκονται εντός μεγάλων
αστικών κέντρων

136
κατοικίες κατά μέσον
όρο σε κάθε συγκρότημα

ΠΗΓΗ: Savills World Research

ΗΠΑ
Κίνα
Ταϊλάνδη

οι τρεις χώρες
με τα
περισσότερα
συγκροτήματα
επώνυμων
κατοικιών

54%
των επώνυμων κατοικιών
βρίσκονται σε πολυώροφα
κτίρια με 40 ορόφους
κατά μέσον όρο

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

«Πεντάστερες» κατοικίες εντός ξενοδοχείων

Ερχεται στην Ελλάδα το διεθνές μοντέλο των επώνυμων ακινήτων – Τα σχέδια σε Χίλτον και Costa Navarino

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Τη διεθνή οικονομική και επιχειρηματική ελίτ φιλοδοξούν να προσελκύσουν τα επόμενα χρόνια οι εταιρείες ανάπτυξης πολυτελών κατοικιών, εξοκίων αλλά και εντός των μεγάλων αστικών κέντρων, εισάγοντας στην Ελλάδα μία από τις πλέον επιτυχημένες διεθνείς τάσεις, που αφορά την πώληση επώνυμων ακινήτων, δηλαδή κατοικιών οι οποίες φέρουν την επωνυμία μιας γνωστής φίρμας, όπως ένας διεθνής ξενοδοχειακός όμιλος ή ένας μεγάλος κατασκευαστικός όμιλος, ακόμα και μια αυτοκινητοβιομηχανία, ή οίκος μόδας.

Όπως σημειώνουν στελέχη της αγοράς ακινήτων, πλέον με την άνοδο του τουρισμού και την είσοδο όλο και περισσότερων ξενοδοχειακών ομίλων και εταιρειών του κλάδου της φιλοξενίας στην ελληνική αγορά, έχει αρχίσει να κάνει την εμφάνισή της και η

τάση της ανάπτυξης και πώλησης «επώνυμων» κατοικιών, δηλαδή ακινήτων με υπογραφή, τα οποία βρίσκονται εντός ενός ξενοδοχείου ή ενός οργανωμένου τουριστικού καταλύματος και τα οποία προσφέρουν στους κατόχους τους όλα τα πλεονεκτήματα που έχει ο ένοικος του παρακείμενου ξενοδοχείου, αλλά και έναν μεγαλύτερο βαθμό ιδιωτικότητας.

Τα επώνυμα σπίτια

Όπως εξηγεί στην «Κ» ο κ. Αλέξανδρος Μουλάς, επικεφαλής του συμβουλευτικού τμήματος Διεθνών Αναπτύξεων της Savills, με έδρα το Λονδίνο, στην πράξη οι επώνυμες κατοικίες προκύπτουν μέσω της συνεργασίας ανάμεσα π.χ. στην εταιρεία που κατασκευάζει τα ακίνητα και σε έναν ξενοδοχειακό όμιλο.

Ο τελευταίος χορηγεί το δικαίωμα χρήσης του ονόματός του στις πωλούμενες κατοικίες, οι οποίες απευθύνονται σε ιδιώτες. Με τη

σειρά τους, οι τελευταίοι είτε επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν οι ίδιοι κατ' αποκλειστικότητα τα εν λόγω ακίνητα, είτε έχουν και επενδυτικές βλέψεις, εκχωρώντας στο ξενοδοχείο το δικαίωμα εκμίσθωσης και διαχείρισης του ακινήτου τους. Στην Ελλάδα, οι βίλες που πωλούνται στο συγκρότημα Amanzoe, στο Πόρτο Χέλι, είναι οι πρώτες αυτού του είδους, καθώς φέρουν την επωνυμία της Aman Resorts, μιας από τις πλέον πολυτελείς ξενοδοχειακές αλυσίδες. Η δε τιμή εκκίνησης ανέρχεται σε 3,2 εκατ. ευρώ. Το συγκρότημα αναπτύχθηκε από την Dolphin Capital και πρόσφατα πέρασε υπό τον έλεγχο της Grivalia Hospitality, του βραχίονα της Grivalia Properties ΑΕΕΑΠ στον τομέα της φιλοξενίας.

Σταδιακά όμως προβλέπεται η ανάπτυξη περισσότερων τέτοιων κατοικιών σε σειρά προορισμών, τόσο εντός όσο και εκτός Αττικής. Για παράδειγμα, η ΤΕΜΕΣ, της οι-

κογένειας Κωνσταντακόπουλου, η οποία έχει αναπτύξει και διαχειρίζεται την Costa Navarino, έχει ξεκινήσει να επεξεργάζεται ένα τέτοιο σχέδιο. Σύμφωνα με τον κ. Ευγένιο Δενδρινό, επικεφαλής του τομέα Real Estate της εταιρείας, «στόχος μας είναι να αναπτύξουμε νέα projects που βασίζονται στη λογική των branded residences και τα οποία θα διαχειρίζονται τα ξενοδοχεία, δημιουργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο μια πολύ καλή απόδοση για τους ιδιοκτήτες.

Αξιοποιώντας το σύνολο των υποδομών και παροχών που βρίσκονται εντός των resorts που έχουμε αναπτύξει και που θα αναπτύξουμε στα επόμενα στάδια της επένδυσής μας, οι ιδιοκτήτες θα έχουν σημαντικά οφέλη. Σε συνδυασμό με το γεγονός ότι έχουμε μία από τις μεγαλύτερες τουριστικές σεζόν – λόγω των γκολφ αλλά και των λοιπών πολιτιστικών και αθλητικών δραστηριοτήτων και

υποδομών – αποτελούμε σίγουρα μια πολύ καλή επιλογή για έσοδα μέσω ενοικίασης των ακινήτων», σημειώνει ο κ. Δενδρινός.

Ασφαλώς, ήδη, κατά κάποιο τρόπο, η εταιρεία προσφέρει το συγκεκριμένο προϊόν, με τη δική της επωνυμία, καθώς τα Navarino Residences, που έχουν ξεκινήσει να κατασκευάζονται και θα αρχίσουν να παραδίδονται στους νέους ιδιοκτήτες τους σε ένα χρόνο από σήμερα, υιοθετούν τη συγκεκριμένη φιλοσοφία. Συγκεκριμένα, οι κάτοχοί τους θα έχουν πρόσβαση σε όλες τις εγκαταστάσεις του θερέτρου και ταυτόχρονα, εφόσον το επιθυμούν, θα μπορούν να εκχωρήσουν τη διαχείριση, εκμίσθωση και συντήρηση των βιλών τους στην ΤΕΜΕΣ. Στην πρώτη φάση ανάπτυξης περιλαμβάνονται 50 κατοικίες, με μέγεθος από 400 τ.μ. έως 1.400 τ.μ., σε οικοπέδα 1.500 τ.μ. έως 3.000 τ.μ. Μέχρι στιγμής έχει πωληθεί από τα σχέδια το 50% των προς διάθεση ακινήτων.

Οι αγοραστές θέλουν ασφάλεια και ισχυρό brand name

Η ανάπτυξη επώνυμων κατοικιών στην Ελλάδα αναμένεται σύντομα να μεταφερθεί και εντός των ξενοδοχείων. Η ΤΕΜΕΣ δρομολογεί τη δημιουργία ανάλογο προϊόντος κι εντός του νέου Hilton, καθώς εξετάζεται η δυνατότητα να δημιουργηθεί μια αυτόνομη πτέρυγα διαμερισμάτων εντός του ξενοδοχείου, που θα φέρουν πιθανώς κάποια επωνυμία (του Hilton ή άλλη) και θα πωληθούν σε ενδιαφερόμενους αγοραστές.

Με τη σειρά τους, οι τελευταίοι είτε θα μπορούν να μένουν στα διαμερίσματα αυτά και να τα χρησιμοποιούν είτε θα μπορούν να τα παραχωρούν για εκμετάλλευση στο ξενοδοχείο, ώστε να έχουν και

συγκεκριμένες αποδόσεις επί της επένδυσής τους. Εκτός από το νέο Hilton, επώνυμες κατοικίες αναμένεται να αναπτυχθούν και στην επένδυση της αμερικανικής NCH Capital στην Κασσιόπη, όπου, μεταξύ άλλων, προβλέπεται η κατασκευή 50 πολυτελών βιλών, αλλά και στην επένδυση της Dolphin στην Τζία (One & Only). Ασφαλώς, η ιδέα της ενσωμάτωσης επώνυμων διαμερισμάτων ή κατοικιών σε ένα ξενοδοχείο ή σε ένα οργανωμένο τουριστικό κατάλυμα δεν είναι καινούργια, καθώς ξεκίνησε να εφαρμόζεται πριν από περίπου έναν αιώνα στις ΗΠΑ. Ωστόσο, η πραγματική απογείωση καταγράφεται στη διάρκεια των τελευταίων δύο

δεκαετιών. Καθόλου τυχαία, καθώς την ίδια περίοδο ο πληθυσμός των πολυκατομυριούχων ή δισεκατομμυριούχων του κόσμου τετραπλασιάστηκε. Οι λεγόμενοι High Net Worth Individuals (HNWI), δηλαδή άνθρωποι με μεγάλη ιδιωτική περιουσία, αποτελούν τους βασικούς αγοραστές τέτοιων ακινήτων.

40-55 ετών

Όπως αναφέρει ο κ. Αλέξανδρος Μουλάς, πρόκειται κατά κύριο λόγο για επικεφαλής επιχειρηματικών ομίλων, ηλικίας 40-55 ετών, οικογενειάρχες με ένα ή δύο παιδιά και ήδη διαθέτουν τουλάχιστον άλλες δύο ή τρεις κατοικίες στο εξωτερικό,

πέραν δηλαδή της μόνιμης κατοικίας τους. «Οι άνθρωποι αυτοί ενδιαφέρονται κυρίως για την απόκτηση πρόσβασης σε ένα συγκεκριμένο τρόπο ζωής και λιγοί κινούνται στην αγορά αυτή με στόχο την επένδυση, δηλαδή την εκμίσθωση των πολυτελών αυτών κατοικιών σε τρίτους. Προέρχονται δε κυρίως από τις ΗΠΑ, τη Μέση Ανατολή και την Ευρώπη και ειδικότερα χώρες όπως η Μεγ. Βρετανία, η Ελβετία, η Γαλλία, το Βέλγιο και η Ρωσία», σημειώνει ο κ. Μουλάς. Επίσης, μια μερίδα των αγοραστών είναι διασημότητες από τον χώρο του αθλητισμού (π.χ. ποδοσφαιριστές), ηθοποιοί ή τηλεοπτικοί παρουσιαστές.

Οι άνθρωποι αυτοί έλκονται από τη δύναμη της φίρμας σε ό,τι αγοράζουν, είτε πρόκειται για οχήματα είτε για ακίνητα. Παράλληλα, το γεγονός ότι οι επώνυμες κατοικίες βρίσκονται συνήθως εντός οργανωμένων τουριστικών θερέτρων, ενισχύει το αίσθημα ασφάλειας που αποζητούν σε κάθε διαμονή τους. Μεγάλο ρόλο διαδραματίζει επίσης και η πρόσβαση από και προς την πολυτελή τους βίλα, γεγονός που επίσης ενισχύει την απήκηση των τουριστικών θερέτρων, τα οποία κατά κανόνα αναπτύσσονται σε περιοχές που γειτνιάζουν με κάποιο αεροδρόμιο ή διαθέτουν μαρίνα για τον ελλιμενισμό σκαφών αναψυχής.

Πωλούνται κατά 31% υψηλότερα σε σχέση με αντίστοιχα συμβατικά πολυτελή σπίτια

Υψηλότερα, κατά μέσον όρο 31%, μπορεί να πωληθεί μια «επώνυμη» κατοικία, συγκριτικά με μια συμβατικού τύπου ιδίων προδιαγραφών, γεγονός που εξηγεί και τη συνεχώς ανοδική τάση της συγκεκριμένης κατηγορίας ακινήτων σε διεθνές επίπεδο. Σήμερα, με βάση σχετική έρευνα της Savills International Development Consultancy, η οποία δημοσιεύτηκε πριν από λίγες ημέρες, υπολογίζεται ότι έχουν αναπτυχθεί και λειτουργούν 406 συγκροτήματα παγκοσμίως, αποτελούμενα από συνολικά 55.000 επώνυμες κατοικίες. Το 74% εξ αυτών βρίσκονται σε αστικά κέντρα και όχι σε τουριστικά θέρετρα, ενώ πάνω από τις μισές (54%) βρίσκονται σε πολυώροφα

κτίρια της τάξεως των 40 ορόφων κατά μέσον όρο.

Σπίτια... Αστον Μάρτιν

Μάλιστα, πλέον, ο τομέας αυτός έχει πάψει να αποτελεί προϊόν που προσφέρουν μόνο οι ξενοδοχειακές αλυσίδες, καθώς μεγάλη διείσδυση εμφανίζουν εταιρείες ανάπτυξης ακινήτων, όπως η ΥΟΟ, ακόμα και οίκος μόδας ή αυτοκινητοβιομηχανίες όπως η βρετανική Αστον Μάρτιν, που επικεντρώνουν να διευρύνουν το χαρτοφυλάκιο των προσφερόμενων προϊόντων τους, συνεχίζοντας βέβαια να απευθύνονται σε ένα κοινό με υψηλές απαιτήσεις πολυτέλειας και παροχών. Σύμφωνα με την έρευνα, ενώ μέχρι πρότινος ο κύριος όγκος

των σχετικών ακινήτων εντοπιζόταν στις ΗΠΑ και στην Ασία (που συγκεντρώνουν πάνω από το 60% της αγοράς), πλέον αναμένεται μεγαλύτερη ανάπτυξη και προς τις αγορές της Ευρώπης, όπου οι εν λόγω επενδύσεις έχουν καταστεί βιώσιμες ξανά, απόρροια της ανάκαμψης του κλάδου της αναψυχής. Μάλιστα, εκτός από τους δημοφιλείς παραθεριστικούς προορισμούς, η νέα τάση αφορά την ανάπτυξη νέων κατοικιών σε αναδυόμενες αγορές, όπου παρατηρείται άνοδος του βιοτικού επιπέδου. Παράλληλα, αναμένεται η είσοδος νέων «σπρίττων» και η διευρύνση των προσφερόμενων παροχών και υποδομών, με την έμφαση να δίνεται στην προσφορά εμπει-

ριών. Όπως αναφέρει η Savills, όταν μια κατοικία αποκτήσει το σήμα μιας φίρμας πολυτελείας, επωφελείται από τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της εν λόγω μάρκας, με αποτέλεσμα να αυξάνεται και η υπεραξία του ακινήτου. Έτσι, οι αγοραστές έχουν τη διασφάλιση ότι αποκτούν ένα ποιοτικό προϊόν περιορισμένης προσφοράς, άρα και αξίας.

Σύμφωνα με τους αναλυτές, οι μεγαλύτερες υπεραξίες σε σχέση με συμβατικές πολυτελείς κατοικίες, επιτυγχάνονται συνήθως σε αναδυόμενες αγορές, όπου η προσφορά τέτοιων ακινήτων είναι μηδαμινή και η διαφορά ποιότητας σε σχέση με το υπόλοιπο απόθεμα κατοικιών είναι πολύ μεγάλη. Για παράδειγμα,

οι κατοικίες με την επωνυμία της Ritz-Carlton που αναπτύχθηκε στο υψηλότερο κτίριο της Ταϊλάνδης, το MahaNakhon στην Μπανγκόκ, πουλήθηκαν ακόμα και 80% υψηλότερα σε σχέση με άλλες κατοικίες στην ίδια περιοχή.

Στο Βελιγράδι

Αντίστοιχα, στη «γειτονιά» μας, στο Βελιγράδι της Σερβίας, τα πρώτα επώνυμα ακίνητα πωλήθηκαν πρόσφατα με τιμές έως και 90% υψηλότερες. Αντιλαμβάνεται λοιπόν κανείς ότι στην περίπτωση της Ελλάδας, μιας ακόμα αναδυόμενης αγοράς, οι επώνυμες κατοικίες ήρθαν για να μείνουν, καθώς προσφέρουν τη δυνατότητα σημαντικών υπεραξιών

σε όσους τις κατασκευάσουν και τις πωλήσουν, αρκεί να πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια και ποιοτικές προδιαγραφές. Στον αντίποδα, σε άλλες πιο ώριμες και ανεπτυγμένες αγορές, η εικόνα είναι αντίστροφη, καθώς ο ανταγωνισμός είναι μεγαλύτερος και το απόθεμα πολυτελών κατοικιών, επώνυμων ή μη, είναι ήδη πολύ υψηλό επιπέδου. Έτσι, στο Λονδίνο οι επώνυμες κατοικίες εξασφαλίζουν μόλις 8% υψηλότερο τίμημα έναντι των συμβατικών, ενώ στη Νέα Υόρκη, με βάση πρόσφατα στοιχεία αγοραπωλησιών, έχουν προκύψει ακόμα και περιπτώσεις όπου οι επώνυμες κατοικίες πωλήθηκαν με έκπτωση 15% σε σχέση με μια μη επώνυμη κατασκευή.

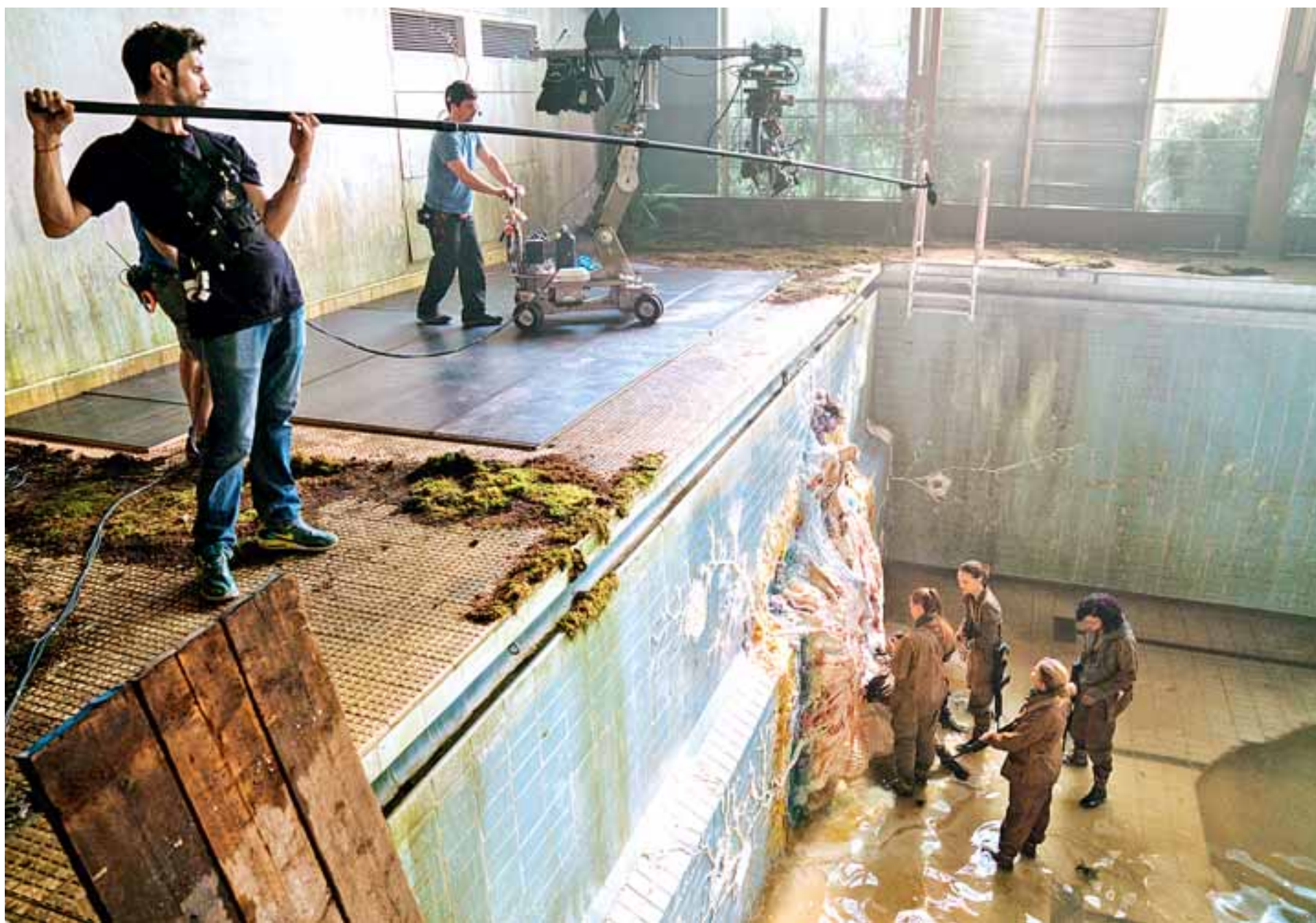
Γίνεται σινεμά δίχως αίθουσες;

Η κινηματογραφική παραγωγή μεταλλάσσεται, με σπουδαίες ταινίες να κάνουν πρεμιέρα σε πλατφόρμες οικιακής διασκέδασης

Του ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ

Πώς θα σας φαινόταν ένας κινηματογραφικός κόσμος δίχως την αίθουσα του σινεμά; Θα ήταν ίδια άραγε η «Οδύσσεια του Διαστήματος» ή η «Ο Άρχοντας των δακτυλιδιών» ή η «Δουνκέρκ», εάν δεν είχαμε τη δυνατότητα να την απολαύσουμε σε αυτόν τον σκοτεινό χώρο που μαγεύει τους ανθρώπους εδώ και έναν αιώνα; Θα είχαν καν δημιουργηθεί; Σε σχετικά σύντομο διάστημα μετά την εφευρέσή του, ο κινηματογράφος πήρε θέση ως μία από τις δυο-τρεις δημοφιλέστερες «εξόδους» για τα λαϊκά και τα μέσα στρώματα παγκοσμίως. Και δεν την έχασε ποτέ. Ολόκληρες γενιές έκαναν τις πρώτες τους εφηβικές βόλτες στα σινεμά, βγήκαν εκεί ραντεβού, απέκτησαν είδωλα, γενικώς πέρασαν εκατοντάδες ώρες μπροστά από τη μεγάλη οθόνη. Για πρώτη φορά σήμερα αυτή η κυριαρχία της αίθουσας απειλείται. Και ως καταγράφουν τα τελευταία χρόνια οι πολυκινηματογράφοι τα υψηλότερα κέρδη όλων των εποχών. Για όποιον θέλει να τις δει, οι εξελίξεις είναι προ των πυλών...

Στις 8 του περασμένου Σεπτεμβρίου το «Roma» του Αλφόνσο Κουαρόν κέρδισε τον Χρυσό Λέοντα του Φεστιβάλ Βενετίας, επικρατώντας (δικαία) έναντι υψηλότερου ανταγωνισμού. Είναι η πρώτη ταινία που καταφέρνει κάτι τέτοιο προερχόμενη

Στιγμιότυπο από τα γυρίσματα του «Annihilation», της πλουσιότερης μέχρι σήμερα παραγωγής του Netflix, με τη Νάταλι Πόρτμαν στον κεντρικό ρόλο.

Το «Roma» του Κουαρόν, η παραγωγή του Netflix που κέρδισε τον Χρυσό Λέοντα, θα προβληθεί στο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης.

από διαδικτυακά πλατφόρμα. Το Netflix, που έστειλε στο σπουδαίο φεστιβάλ δύο ακόμη ταινίες, πριν από μερικά χρόνια μάλλον δεν θα περνούσε ούτε... απ' έξω. Τότε βέβαια δεν είχε συνεργασίες με ονόματα όπως ο Κουαρόν, οι αδελφοί Κοέν ή ο Πολ Γκρίνγκρας. Παρεμπιπτόντως το «22 July» του τελευταίου έχει «ανέβει» και για την Ελλάδα, από την περασμένη Τετάρτη, αποκλειστικά στη διαδικτυακή πλατφόρμα – όχι στην αίθουσα. Το ίδιο συμβαίνει και με τις περισσότερες ταινίες των οποίων τα δικαιώματα διανομής έχει το Netflix, το οποίο φανερά πλέον χτίζει μια βάση ταινιών –όπως έκανε και με τις σειρές– τις οποίες λανσάρει με τον δικό του τρόπο.

Η προβολή

Όσο για το σπουδαίο φιλμ του Κουαρόν, αυτό θα έχουμε σίγουρα την ευκαιρία να το δούμε στο φετινό Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης. «Η διαδικασία για να εξασφαλισουμε την προβολή ήταν διαφορετική, όμως με την εξαιρετική συνεργασία του Netflix, έχουμε στο πρόγραμμά μας μία από τις καλύτερες ταινίες της χρονιάς. Το διεθνές κοινό μας θα απολαύσει στη Θεσσαλονίκη την ταινία όπως ακριβώς το επιθυμεί και ο Αλφόνσο Κουαρόν. Σε ανάλυση εικόνας 4K και με σύστημα ήχου Dolby Surround 7.1.» μας λέει ο διευθυντής του Φεστιβάλ, Ορέστης Ανδρεαδάκης. Είναι όμως δόκιμο να συμμετέχει στις κινηματογραφικές διοργανώσεις οποιαδήποτε ταινία δεν προορίζεται για κανονικές προβολές στην αίθουσα; «Η συζήτηση γι' αυτό το θέμα παραμένει ανοικτή και ακόμη ζεστή.

Με το «Wonder Wheel» εγκαινίασε τη συνεργασία του με το Amazon και ο σπουδαίος Γούντι Αλεν.

Υπάρχουν πολλές παράμετροι που πρέπει να λάβει κανείς υπόψη. Όπως για παράδειγμα τα Όσκαρ και το γεγονός πως για να συμμετάσχει μια ταινία στα βραβεία της Ακαδημίας θα πρέπει να έχει προβληθεί και στην παραδοσιακή αίθουσα. Υπάρχουν οι ίδιοι οι σκηνοθέτες που θέλουν η ταινία τους να προβάλλεται με υψηλά στάνταρντ στην αίθουσα. Κι επίσης υπάρχει το προϊόν, οι ταινίες, οι οποίες με τις πλατφόρμες βρίσκουν έναν ακόμη τρόπο διανομής, σίγουρα όχι παραδοσιακής, ωστόσο απολύτως χρήσιμης, καθώς γαλουχούν στο καλό σινεμά και μια ολόκληρη νέα γενιά που έχει μάθει αλλιώς.

Όλα έχουν τη χρησιμότητά τους και ο ρόλος των φεστιβάλ είναι να πρωτοπορεί και όχι να ακολουθεί τις εξελίξεις κι επιπλέον να βρίσκει νέους τρόπους επικοινωνίας με όλη

την γκάμα του κοινού», συμπληρώνει ο κ. Ανδρεαδάκης.

Η παρατήρησή του γι' αυτόν τον εναλλακτικό τρόπο διανομής μάς οδηγεί στα επόμενα ερωτήματα. Πώς αντιλαμβάνονται άραγε οι εδώ διανομείς τις σύγχρονες εξελίξεις στην κινηματογραφική παραγωγή; «Αν μια ταινία ακολουθούσε τον παραδοσιακό «κύκλο ζωής» που περιγράφει το σχήμα φεστιβάλ-αίθουσα-DVD-τηλεόραση, πλέον αυτό τείνει να αλλάξει με την απευθείας online προβολή. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι θα σταματήσει να υπάρχει η προσέλευση στο σινεμά. Ούτως ή άλλως, πιστεύω πως αυτός ο συλλογικός ενθουσιασμός και η επικοινωνία της αίθουσας δεν αντικαθίστανται. Απλώς λόγω της τεράστιας παραγωγής, είναι λογικό κάποιες από τις ταινίες του λεγόμενου μεσαίου βεληνικού να κυκλοφορούν πια μόνο online. Και

Ο Αλφόνσο Κουαρόν κατευθύνει το γύρισμα του «Roma», ταινία η οποία τον οδήγησε στον Χρυσό Λέοντα του Φεστιβάλ Βενετίας.

οι διανομείς θα πρέπει να προσαρμοστούν ανάλογα. Ειδικά για την Ελλάδα, μόλις λυθεί και το θέμα της πειρατείας, πιστεύω πως όλοι θα ριχτούν σταδιακά περισσότερο βάρος στην οικιακή διασκέδαση και στο ψηφιακό πεδίο», επισημαίνει η Ειρήνη Σουγανίδου, διευθύντρια της Feelgood Entertainment.

«Χρήμα στην αγορά»

Παρόμοια καθησυχαστικός είναι και ο Πέτε Σαμπάς, Home Entertainment Manager της Odeon: «Η παρουσία των διαδικτυακών πλατφορμών είναι θετική για τον κινηματογράφο, αφού εκ των πραγμάτων πέφτει χρήμα στην αγορά. Προς το παρόν υπάρχει χώρος για όλους, αν και ο καθένας χρησιμοποιεί τις δικές του τακτικές. Το Netflix για παράδειγμα προτιμά να διαθέτει τις ταινίες του αποκλειστικά online, ενώ το

Amazon παραχωρεί τις περισσότερες και για προβολή στην αίθουσα. Στην ουσία, πρόκειται για αλλαγή στον τρόπο κατανάλωσης, η οποία όμως εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από οικονομικά κριτήρια. Το Amazon, π.χ., το οποίο τα πρώτα χρόνια έριξε αρκετό βάρος σε εναλλακτικές παραγωγές, τώρα στρέφεται σε πιο εμπορικά πρότυπα».

Πόση σχέση έχουν όμως όλα αυτά με το πραγματικό σινεμά; Στο σύγχρονο κινηματογραφικό περιβάλλον των «ασφαλών» επιλογών και των ατελείωτων υπερ-πρωτικών μπλοκπάστερ γίνεται όλο και πιο δύσκολο για δημιουργούς σαν τον Αλφόνσο Κουαρόν να βρουν αυτά που ζητούν (σε χρήμα και εκφραστική ελευθερία) στην παραδοσιακή παραγωγή. Και κάπως έτσι στρέφονται στις πλατφόρμες. Για πόσο όμως ακόμη θα αποτελούν αυτές φιλόξενο χώρο για

«Ο συλλογικός ενθουσιασμός και η επικοινωνία της αίθουσας δεν αντικαθίστανται», λέει η κ. Σουγανίδου, διευθύντρια της Feelgood.

τους κινηματογραφιστές, από τη στιγμή που ο μεταξύ τους ανταγωνισμός πλησιάζει τα όρια του ανελέητου; Σε επικοινωνία που είχαμε μέσω εκπροσώπων του στη Ελλάδα, το Netflix αρνήθηκε να κάνει οποιοδήποτε σχόλιο.

Μέσα στο 2019 ο τεχνολογικός κολοσσός της Apple αλλά και η πανίσχυρη Disney πρόκειται να εγκαινιάσουν τις δικές τους πλατφόρμες και, βέβαια, δεν πρόκειται να μπουκνουν στο παιχνίδι... χαλαρά. Το πεδίο της οικιακής διασκέδασης, άλλωστε, είναι μακράν το μεγαλύτερο στην παγκόσμια αγορά.

Σήμερα, σε ένα μέσο ελληνικό σπίτι, μπορεί κανείς να καθίσει στον καναπέ, μπροστά από την 50άρα 4K οθόνη και το 5.1 ηχοσύστημα –είναι όλα πλέον πολύ προσιτά–, σε απόσταση αναπνοής από το ψυγείο και να απολαύσει την ταινία του. Χωρίς το δόλοιο ασήμαντο κόστος μιας εξόδου στο σινεμά και με επιλογές που αναμένεται σύντομα να πληθύνουν δραματικά. Κάποτε το σινεμά κατάφερε να εξισορροπήσει την «επιδρομή» της τηλεόρασης. Θα καταφέρει να κάνει το ίδιο και με αυτή του διαδικτυακού... καναπέ;

Αιζένια

ΕΠΙΛΟΓΕΣ

14.10.18-20.10.18

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ
art@kathimerini.com.cy
kouroupakisa@kathimerini.com.cy

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Η Ένωση Λογοτεχνών Κύπρου και οι εκδόσεις Βακκικών συνδιοργανώνουν εκδήλωση βιβλιοπαρουσίασης της νέας ποιητικής συλλογής του Γιώργου Φράγκου «Φλοίσβος συννέφων». Χαιρετισμό στην εκδήλωση θα απευθύνει ο πρόεδρος της Ένωσης Λογοτεχνών Κύπρου Χρίστος Χατζήπαπας. Για το βιβλίο θα μιλήσουν η ποιήτρια Αλεξάνδρα Γαλανού και ο ποιητής Γιώργος Μολέσκας. Ποιήματα από τη συλλογή «Φλοίσβος συννέφων» θα απαγγείλει η σκηνοθέτις Αλεξία Παπαλαζάρου. Τετάρτη 17 Οκτωβρίου, ώρα 7:00 μ.μ. **Δημοσιογραφική Εστία.**

ΘΕΑΤΡΟ

«Ο Θεός έχει Χιούμορ» από την Pagliaccio

Η καλλιτεχνική ομάδα Pagliaccio παρουσιάζει τη θεατρική παράσταση «Ο Θεός έχει Χιούμορ», του ομώνυμου βιβλίου του Γιώργου Τσαγγαρίδη σε διασκευή και εμπειρική συγγραφή της Βασιλείας Βασιλείου. Πρόκειται για ένα πειραματικό θεατρικό, που εντάσσεται στους κύκλους του Ρεαλισμού (In-yer-face-theatre) εμπειρικών βιωμάτων και στο «Φτωκό Θέατρο». Σκηνοθεσία Βασιλεία Βασιλείου, βοηθός σκηνοθέτη Ευαγγελία Ονουφρίου. Παίζουν οι Βασιλεία Βασιλείου και Γιώργος Τσαγγαρίδης. Παραστάσεις: Λευκωσία: 14, 15 & 16 Οκτωβρίου, ώρα 8:30 μ.μ. WhereHaus 612, Μικαήλ Κασουλίδης 5, Βιομηχ. Παλλουριώτισσας, Λεμεσό 18, 20, 21 και 23 Οκτωβρίου, ώρα 8:30 μ.μ. Υπόγειο Σκηνή - Πολυχώρος Συνεργείο/ Ελευθερίας 91. Όλα τα έσοδα της παράστασης θα διατεθούν στο Ίδρυμα Dr Yiota Demetriou, The Dancing Queen Foundation, που χορηγεί εκπαιδευτικά και ψυχολογικά υποστηρίξεις προγράμματα άπορων παιδιών. Η παράσταση είναι κατάλληλη για άτομα 18+. **Πληροφορίες τηλ. 99122552 και 99960710.**

ΘΕΑΤΡΟ

«Επάγγελμα πόρνη»

Το πανεπιστήμιο Κύπρου φέρνει την επιτυχημένη θεατρική παράσταση ιστορίες «Της Χούντας» από το βιβλίο «Επάγγελμα Πόρνη» της Λιλής Ζωγράφου σε σκηνοθεσία Ένκε Φεζολάρι και ερμηνεία της Αλεξάνδρας Παλαιολόγου. Η παράσταση θα ανέβει και στη Λεμεσό στο Θέατρο Ριάλτο. Πρόκειται για δύο ιστορίες αυτοβιογραφικές που δίνουν το στίγμα της εποχής και σκιαγραφούν τη συγγραφέα-ορόσημο της Ελλάδας της μεταπολίτευσης: μίας γυναίκας αγωνίστριας ενάντια σε κάθε μορφή βίας. Η οξύτητα της γραφής της, το σαρκαστικό και γλυκόπικρο χιούμορ της, η αφηγηματική της ορμητικότητα, η αφοπλιστική και έντιμη ειλικρίνεια αποκτούν λόγο επί σκηνής με την Αλεξάνδρα Παλαιολόγου και αναδεικνύονται με τη μουσική του Σταμάτη Κραουνάκη. Σκηνοθεσία: Ένκε Φεζολάρι, Ερμηνεία: Αλεξάνδρα Παλαιολόγου. Κινηματοθέατρο Παλάς στη Λευκωσία, Παρασκευή 26 Οκτωβρίου, ώρα 8:30 μ.μ. Κρατήσεις: <http://ucy.ac.cy/alumni> (Εκδηλώσεις - τα εισιτήρια αγοράζονται ηλεκτρονικά μέσω του συστήματος κρατήσεων). Πληροφορίες: 22894356. Θέατρο Ριάλτο, Τετάρτη 24 Οκτωβρίου, ώρα 8:30 μ.μ. **Πληροφορίες, κρατήσεις 77 77 45, www.rialto.com.cy.**

ΠΑΙΔΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

«Το Αστρογέννητο Παιδί» του Ουάιλντ

Από την Παιδική Σκηνή του Θεάτρου «ΣΚΑΛΑ» παρουσιάζεται το αγαπημένο και πολυδιαβασμένο έργο του Όσκαρ Ουάιλντ «Το Αστρογέννητο Παιδί» σε διασκευή/ σκηνοθεσία της Μόνικας Μελέκη. Η ιστορία και το ταξίδι της ζωής για το αστρογέννητο παιδί που έρχεται να μας ταξιδέψει μαζί του και να μας διδάξει για τις μεγάλες αξίες όπως η ομορφιά, η καλοσύνη, η ταπεινότητα, η μετάνοια, η ηθική, η δικαιοσύνη, η προσφορά, η αγάπη. Πρεμιέρα Κυριακή 14 Οκτωβρίου, ώρα 11:00 π.μ. στο Παττίχειο Θέατρο «ΣΚΑΛΑ». Σκηνοθεσία Μόνικα Μελέκη, μουσική/στίχοι Ανδρέας Γερολέμου. Ηθοποιοί Μαρία Ζορλή, Μαρία Μεσαρίτη, Δημήτρης Χατζήπαπας, Χρίστος Χρυσάνθου, Γιώτα Ηλία. Τακτικές παραστάσεις κάθε Κυριακή, ώρα 11:00 π.μ. μέχρι 2 Δεκεμβρίου. Καθημερινά θα δίνονται οργανωμένες παραστάσεις για τα σχολεία. **Πληροφορίες τηλ. 24652800/1 και 99490102.**

ΕΚΘΕΣΗ

«Κόκκινες ραμμένες ιστορίες»

Τη νέα της ατομική έκθεση με τίτλο «Κόκκινες ραμμένες ιστορίες» παρουσιάζει η εικαστικός Αγγέλω Ευαγγέλου. Η έκθεση παρουσιάζει οκτώ έργα ισόριθμα γυναικεία φορέματα σε πραγματικό μέγεθος, φτιαγμένα το καθένα, από ένα βιβλίο. Βιβλιοσταθμό και σμεία αναφοράς στην παρουσία και την αντιμετώπιση της γυναίκας στην ιστορία της ανθρωπότητας. Έργα φτιαγμένα από τα κατ' εξοχήν μισογύνια και ομοφοβικά αποσπάσματα της Βίβλου, από σελίδες από το «Δεύτερο φύλο» της Σιμόν Ντε Μπουβάρ. Πολυχώρος Γκαραζ, Αμμοχώστου 16, Λευκωσία. εγκαίνια την Παρασκευή 19 Οκτωβρίου στις 7:00 μ.μ. και η έκθεση θα διαρκέσει μέχρι και το Σάββατο 27 Οκτωβρίου. Την επιμέλεια της έκθεσης έχει η Έλενα Παρούτη. Ώρες λειτουργίας της έκθεσης: πρωί 10:30-12:00 π.μ. και απογεύματα 5:30-8:00 μ.μ. **Πληροφορίες τηλέφωνο 99535329, www.angelaevangelo.com.**

ΜΟΥΣΙΚΗ

Ο Ψαραντώνης και τα παιδιά του στην Αξιοθέα

Ο Ψαραντώνης, πιστός στη φθινοπωρινή συνάντησή του με το κοινό της Αξιοθέας, έρχεται ξανά στην Κύπρο. Σε αυτό το ταξίδι του τον συνοδεύουν τα παιδιά του Νίκη και Λάμπης και ο δεξιότεχνης στο λαούτο, Γιάννης Παξιδάκης. Στη συναυλία αυτή θα ακουστούν εκείνα τα τραγούδια του Ψαραντώνη που αναδεικνύουν το βασικότερο στοιχείο της ποιητικής του τέχνης. Τι στόχευση στις αρχέγονες δυνάμεις της φύσης και πηγής και έμπνευσης μεγάλειο, στην κατανόηση της ομορφιάς

του κόσμου και στην περιδεί προσέγγισή της μέσα από την αποδοχή των ορίων της τέχνης του ανθρώπου μπροστά στο απροσμέτρητο ύψος και το σκοτεινό βάθος της φυσικής ομορφιάς. Ψαραντώνης: λύρες, μπουλαγιά, τζουράς, φωνή, Νίκη Ευλούρη: κρουστά, φωνή, Λάμπης Ευλούρης: ούτι και Γιάννης Παξιδάκης στο λαούτο. Πολιτιστικό Κέντρο Πανεπιστημίου Κύπρου, Αρχοντικό Οδού Αξιοθέας, παλιά Λευκωσία. Δευτέρα 15 Οκτωβρίου, ώρα 8:30 μ.μ. **Πληροφορίες τηλέφωνο 22894531-2, culture@ucy.ac.cy**

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ | Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Και τα έπιπλα ασθενούν

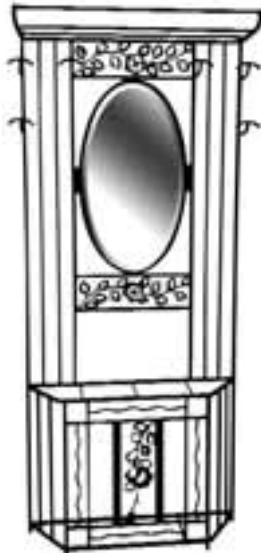
Ηταν μία από εκείνες τις ημέρες που ο ήλιος και πάλι έλαμπε χωρίς να φωτίζει. Με δυσκολία άνοιξε τα πατζούρια και τράβηξε τις κουρτίνες, και το υπνοδωμάτιο σαν να πήρε χρώμα. Ο μόνος λόγος για τον οποίο άνοιξε το παράθυρο ήταν για να μπαίνει πρωινός καθαρός αέρας. Πάντα πίστευε ότι μόνο το πρωί ο αέρας δεν μεταφέρει μικρόβια και ιούς. Κάποιος το είχε πει, κάπου το είχε διαβάσει, αλλά φυσικά δεν θυμόταν ούτε πού ούτε ποιος, αρκούσε, όμως, που το ήξερε.

Η κουζίνα ήταν ο επόμενος σταθμός, καφέδες και απαραίτητα δύο φρυγανιές με μαρμελάδα δαμάσκηνο και μετά επιστροφή στο δωμάτιο για να κλείσει τα πατζούρια και το παράθυρο. Αρκετός αέρας μπήκε, άλλωστε θα έπρεπε να ετοιμαστεί και για τη δουλειά. Άνοιξε την τουλάπα, διάλεξε τι θα φορέσει, και τα άπλωσε με προσοχή στο κρεβάτι, που είχε με επιμέλεια στρώσει, αμέσως μετά που ξύπνησε. Όλα κι όλα, το κρεβάτι πρέπει να είναι στρωμένο, όταν δεν κοιμάται κάποιος. Ήταν ένας κανόνας που δεν μπορούσε με κανέναν τρόπο να παραβεί. Τα καθαρά και περιποιημένα ρούχα είχαν φυσικά επιλεγεί για να ταιριάζουν με τα παπούτσια και τα εσώρουκα. Ω, να! Με τα εσώρουκα, το μέσα και το έξω πρέπει

να βρίσκονται σε αρμονία, ό,τι βλέπει κανείς απ' έξω να αντικατοπτρίζει και το μέσα. Κινήθηκε προς το μπάνιο για το καθημερινό ντους, να πλύνει δόντια, και ό,τι άλλο κάνει κάποιος στην τουαλέτα τέλος πάντων, μη ζητάτε λεπτομέρειες. Αυτή η διαδικασία, όσο απλή και αν ακούγεται δεν είναι, μην ξεγελιέστε. Χρειάζονταν τουλάχιστον 40 λεπτά για ένα γρήγορο ντους, ένα τέταρτο για τα δόντια και κάμψοση ώρα για τα υπόλοιπα. Έβγαζε σχεδόν μεροκάματο μέσα σε δεκά τετραγωνικά. Αφού τελείωσε και από το μπάνιο, πήγε στο υπνοδωμάτιο για να ντυθεί. Αυτό ήταν σχετικά εύκολο, δεν χρειάζεται κόπος, αλλά καμιά φορά δεν μπορούσε να δει αν όλα ήταν εντάξει. Έπαιρνε ρίσκο, με τα χρόνια είχε μάθει πώς να μην τραβεί τα βλέμματα.

Τελευταία πράξη του δράματος... γιατί περί δράματος πρόκειται, είναι ο δρόμος προς την εξόρταση. Μην φαν-

ταστείτε, δεν ήταν και δρόμος μετ' εμποδίων ούτε στρωμένος με ακάθια, ένας απλός διάδρομος ήταν που στο μέσον του είχε ένα έπιπλο-κρεμάστρα, ένα κλασικό κομμάτι, από εκείνα που δεν τα βρίσκεις πια. Το είχε πάρει πολλά χρόνια πριν από το πατρικό σπίτι, εκεί σε κανέναν δεν χρειάζονταν, κανείς δεν έβγαине και κανείς δεν έμπαινε. Το πήρε και από τότε το έπιπλο τον είχε βγάλει ασπροπρόσωπο. Φορτωνόταν δύο βαριά παλτά, μία ελαφριά ζακέτα, ένα μπουφάν και στη θήκη στο μπροστινό μέρος του είχε σαν έτοιμο από καιρό ένα ζευγάρι ομπρέλες. Διά παν ενδεχόμενο.

Αλλά πολλά είπαμε για το έπιπλο, δεν είναι παρά ένα ξύλινο κατασκευάσμα, εξαιρετικής τέχνης, αλλά τώρα τελευταία είχε αρχίσει να φιλοξενεί κάτι πλάσματα... που αν το σούρουπο ή νωρίς το πρωί τύχαινε να τα δεις από άλλη γωνία έμοιαζαν τεράστια και όπως πήγαιναν εφ' ενός ζυγού ένοιθε να απειλείται. Βλέπετε τι μπορεί να κά-

νει ένα έπιπλο; Κατ' αρχάς μπορεί να σε αποσυντονίσει από την αφήγηση των γεγονότων, μπορεί επίσης να δημιουργήσει φοβίες, αλλά ταυτόχρονα να σε εξυπηρετεί, φορτώνοντάς του τα παλτά σου και τις ομπρέλες σου.

Αλλά αν επιστρέψουμε στον μακρύ διάδρομο. Μέχρι το μέσον, όπου και θα συναντούσε το έπιπλο, δεν υπήρχε κανένα πρόβλημα, μπορούσε να το περπατήσει πολύ γρήγορα. Στο σημείο, όμως, που θα συναντούσε το έπιπλο τα πράγματα δυσκόλευαν. Ξέχασα να σας πω ότι στο πάνω μέρος του, στην αριστερή πλευρά υπήρχε ένας καθρέπτης, αλλά επειδή από καιρό κανείς δεν τον υπολόγιζε είχε ασθενήσει από μία εξανθηματική ασθένεια... είχε πετάξει κάτι μαύρα στίγματα. Ναι, καλά διαβάσατε, αρρωσταίνουν και οι καθρέπτες, και η ασθένειά τους είναι κολλητική, όταν θα κοιταχτείς δεν θα σε δεις καθαρά, αλλά σκοτεινό, δεν θα σε αναγνωρίσεις. Πάντως, το έπιπλο δεν έφταγε, παρέμεινε εκεί και περίμενε και άλλα παλτά, περίμενε κάποιον να το απαλλάξει από την αισχρή αποικία. Ήλπιζε σε ένα καλό λουστράρισμα, ήθελε να περνάει ο άλλος και να σταματάει, να του λέει μια καλημέρα, να μην το προσπερνάει βιαστικά.

ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ

Της ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ

Οι άβολες εξαιρέσεις

Με έναν τρόπο διασταυρώθηκαν στην ειδοσεογραφία της περασμένης εβδομάδας, και η ιστορία του ενός φώτισε περισσότερο και υπογράμμισε τη ζωή και το έργο του άλλου. Στον πατέρα Αντώνιο απονεμήθηκε το βραβείο του Ευρωπαίου Πολίτη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για το έργο του στη μη κυβερνητική οργάνωση «Κιβωτός του κόσμου», που δραστηριοποιείται στον τομέα της μέριμνας και προστασίας μετέρων και παιδιών, και ειδικότερα άπορων μονογονεϊκών οικογενειών. Για τον 44χρονο υπολοίαρχο του Λιμενικού Σώματος Κυριάκο Παπαδόπουλο, κόπηκε πρόωρα το νήμα της ζωής. Ανακοπή καρδιάς η αιτία θανάτου. Μιας «καρδιάς» που το διάστημα 2015-2016 έσωσε χιλιάδες ανθρώπους που περνούσαν από την Τουρκία στη Μυτιλήνη, ως κυβερνήτης περιπολικού σκάφους.

Ήταν ένας καθημερινός άνθρωπος, παντρεμένος και πατέρας δύο παιδιών, που αγωνίστηκε για τη διάσωση χιλιάδων εγκληματικών και μικρών παιδιών, «χωρίς ωράριο, με υψηλό αίσθημα καθήκοντος και χαμηλές αποδοχές», έγραψε η «Κ» σε ανάρτησή της (10/10). «Πόσους ανθρώπους έχετε σώσει;» τον είχε ρωτήσει ο Βέρνερ Φάιμαν, όταν με τον Έλληνα πρωθυπουργό Αλέξη Τσίπρα είχαν επισκεφθεί τη Μυτιλήνη. «Περισσότερους από πέντε χιλιάδες», του απάντησε ο Έλληνας αξιωματικός. Δεν άκουσε καλά ο τότε Αυστριακός καγκελάριος και του είπε πως «πέντε ζωές είναι κάτι πολύ σημαντικό». Τον διόρθωσαν και του είπαν πως πρόκειται για πέντε χιλιάδες ζωές... «Είσαυτε πραγματικούς ήρωες», του είχε πει έκπληκτος ο Φάιμαν.

Για τη δράση του είχε τιμηθεί από την Ακαδημία Αθηνών και την ελληνική πολιτεία. Το ντοκιμαντέρ της Δάφνης Ματζιράκη «4.1 miles», το οποίο κατέγραψε και ανέδειξε την προσπάθειά του στο σκάφος, την ανείσητη αγώνα, τον κόπο και την απελπισία του, ήταν υποψήφιο για Όσκαρ.

Ο πατέρας Αντώνιος ταξίδεψε στις Βρυξέλλες για την παραλαβή του βραβείου μαζί με 10 από τα παιδιά της «Κιβωτού». «Αυτό που κάνουμε είναι χρέος μας, υποχρέωση για το ποίμνιό μας, για τα παιδιά και τις ψυχούλες τις τραυματισμένες», δήλωσε μεταξύ άλλων πολλών. Ο Κυριάκος Παπαδόπουλος σε μια συνέντευξη του είχε πει: «Οι στιγμές της προσωπικής αδυναμίας είναι πολυτέλεια, που δεν την έχουμε. Λίγα μίλια παραπάνω υπάρχουν άνθρωποι που χρειάζονται τη βοήθειά μας. Εμείς έχουμε καιρό να κλάψουμε». Στο ντοκιμαντέρ τον βλέπουμε να βουρκώνει. Όταν αναζητείται παιδιά αναισθητά από τη θάλασσα, όταν το ασθενοφόρο αργεί, όταν ο εφιάλτης τον κυκλώνει από παντού χωρίς διαφυγή.

Και το χαμογελαστό πρόσωπο του πατέρα Αντώνιου είναι βέβαιο ότι θα έχει σκιαστεί από αυτά που έχει συναντήσει, δει και ακούσει. Όσο ακλόνητα και να είναι η ορθόδοξη πίστη του, δεν μπορεί να μην κάμφθηκε, να μην είχε στιγμές περισυλλογής, αναρώτησης, ταραχής. Όμως το χρέος «για το ποίμνιο, για τα παιδιά» ήταν ισχυρότερο.

Οι δύο αυτοί άνθρωποι, πιθανότατα άγνωστοι μεταξύ τους, διαπέρασαν το κουκούλι του ατομικισμού και στράφηκαν να συνδράμουν τον «άλλον», σε μια ανεξέλεγκτη κρίση περιορισμένη σε διάρκεια, όπως ο Κυρ. Παπαδόπουλος, ή χωρίς τέλος, όπως ο πατήρ Αντώνιος. Αν αρχίσουν να περισεύουν τα κοσμικά επίθετα και οι αναφορές σε ηρωισμούς, αν η συγκίνηση υπερχειλίσει χωρίς να διοχετευτεί σε μια επίκαιρη πράξη ή μέριμνα, τότε απλώς περικρακώθηκε την εξαιρετική γιατί μας υπερβαίνει. Δίνουμε απλόχερα το φωτοστέφανο στους ανθρώπους που καθορίζονται από τη δυναμική της προσφοράς, για να ξεμπερδευούμε. Γιατί η δική τους «κανονικότητα» μας στριμώχνει. Ο πρωταθλητισμός της ζωής είναι εξαιρετικά απαιτητικός και προϋποθέτει τη δική του προγύμναση. Μια εσωτερική προεργασία, ζυμωμένη με μνήμες (ο Μυτιληνιός υπολοίαρχος ήταν γέννημα θρέμμα μιας προφυγικής οικογένειας από τη Νικουριά), αίσθημα καθήκοντος, εκπαίδευση στο βλέμμα ώστε να μπορεί να «αγκαλιάζει» το μεγάλο ανθρώπινο τοπίο και όχι το, διαρκές ούτως ή άλλως, μικρομέγαλο δράμα του καθενός μας.

Αν κάτι «συμβολίζουμε» οι δύο αυτοί άνθρωποι είναι όχι τόσο το θαυμαστό (αυτό είναι δεδομένο και εύκολο να εκδηλωθεί), είναι την εικόνα μιας κοινωνίας που τους έχει απεννοήσει ανάγκη. Για να μπορούσε, στη μικροκλίμακά του ο καθένας, να αντιδράσει στην απομόνωση και στη συναισθηματική στεγανοποίηση.

Ταυτίστηκα με τις αλήθειες της παράστασης

Η Αλεξάνδρα Παλαιολόγου, για το Πανεπιστήμιο Κύπρου, επί σκηνής με τις ιστορίες «Της Χούντας» της Λιλής Ζωγράφου

Συνέντευξη στον

ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Ο Ένκε Φεζολάρι σκηνοθετεί την Αλεξάνδρα Παλαιολόγου σε δύο ιστορίες αυτοβιογραφικές που δίνουν το στίγμα της εποχής και σκιαγραφούν τη συγγραφέα-ορόσημο της Ελλάδας της μεταπολίτευσης: μιας γυναίκας αγωνίστριας ενάντια σε κάθε μορφή βίας, της Λιλής Ζωγράφου. Η κ. Παλαιολόγου που μίλησε στην «Κ» είπε ότι παθιάστηκε με τον ρόλο της, ταυτίστηκε με τη Λιλή Ζωγράφου και μαζί με τον σκηνοθέτη προσπάθησαν να αναδείξουν τον άνθρωπο πίσω από τις λέξεις του «Επάγγελμα πόρνη». Το κείμενο της Ζωγράφου είναι πυκνό σε φράσεις και αλήθειες, αλλά και σε χαρακτήρες, και έτσι το ενδιαφέρον του κοινού πρέπει να διατηρείται αμείωτο, «έπρεπε να βάλω όλα μου την ενέργεια και κάθε φορά να δίνω ένα ρεσιτάλ», μου τόνισε η Αλεξάνδρα Παλαιολόγου.

–Κληθήκατε να δουλέψετε με ένα ομολογουμένως δυνατό κείμενο, από μία δεινή συγγραφέα ποιες ήταν οι πρώτες σας σκέψεις;

–Ήταν κάτι που το βρήκα πολύ προκλητικό, αλλά ωραία πρόκληση για εμένα. Μου αρέσει πάρα πολύ η Λιλή Ζωγράφου, τα κείμενά της, και το συγκεκριμένο βιβλίο μου είχε εντυπωθεί και θεώρησα ότι είναι ένα σοβαρό εγχείρημα, που φυσικά το κάναμε με πολύ μεγάλη χαρά και με πολλή σοβαρότητα και σεβασμό στη συγγραφέα.

–Μιλήστε μου για τον ρόλο σας;

–Υποδύομαι δύο περιστατικά της ζωής της, το ένα είναι κωμικοτραγικό, θα έλεγα, με πολύ χιούμορ, το ιδι-

Η παράσταση «Επάγγελμα πόρνη» είναι από αυτές ο θεατής θα τις συζητήσει για πολλή ώρα μετά. Ο λόγος της Λιλής Ζωγράφου δίνει πολλή τροφή για σκέψη.

αιτερο χιούμορ της Λιλής Ζωγράφου, η άλλη είναι μία απίστευτη ιστορία και που πραγματικά είναι πολύ σκληρή ιστορία. Αφηγούμαι τη ζωή της, αλλά υποδύομαι και άλλους ρόλους, που έχουν να κάνουν με αυτές τις δύο ιστορίες (γιατρός, νοσοκόμος, διευθυντής υπουργείου κ.ά.).

–Σας φόβισε κάτι σε αυτή την παράσταση;

–Δεν με φόβισε κάτι, όχι. Ωστόσο, επειδή πρόκειται για μονόλογο, πράγμα που σημαίνει ότι είσαι εντελώς μόνος επί σκηνής, δεν έχεις κάποια βοήθεια, αν για κάποιο λόγο χρειαστεί. Επίσης, πρέπει να κρατάς αμείωτο το ενδιαφέρον του κοινού, να βάλεις όλη σου την ενέργεια και κάθε φορά να δίνεις ένα ρεσιτάλ.

–Ως κείμενο τι σας έκανε περισσότερο στην παράσταση;

–Σίγουρα τα ελληνικά του κειμένου που δεν είναι τα ελληνικά της καθομιλουμένης, αλλά ούτε και καθαρεύουσα, είναι προσεγγμένα ελληνικά, οι λέξεις, έχει πικνά νοήματα στις φράσεις, είναι να το πούμε απλά

Η ηθοποιός Αλεξάνδρα Παλαιολόγου υποδύεται τη Λιλή Ζωγράφου στις ιστορίες «Της Χούντας» από το βιβλίο «Επάγγελμα Πόρνη» της συγγραφέως.

ωραία ελληνικά.

–Ενσωκλώνετε έναν λογοτεχνικό χαρακτήρα με ισχυρούς συμβολισμούς, τι σας δυσκόλεψε περισσότερο στην παράσταση;

–Η ερμηνεία της κάθε στιγμής, το κείμενο της Ζωγράφου είναι πολύ πυκνό σε στιγμές και νοήματα. Πηγαίνει από το γέλιο στο δάκρυ, μετά περνάει στη βία, στη खुδαίότητα,

στην ωμότητα και βέβαια, όλα αυτά οδηγούν σε μία κάθαρση. Κάθε κομμάτι λοιπόν το κείμενο απαιτούσε μία ιδιαίτερη αντιμετώπιση υποκριτικά. Επίσης, και το παίξιμο των άλλων ρόλων που εμπλέκονται στις δύο ιστορίες είναι μια απαιτητική διαδικασία.

–Πόσο επίκαιρη είναι η ιστορία της «Χούντας» της Λ. Ζωγράφου;

–Δυστυχώς είναι επίκαιρη και στις μέρες μας, και έχω την αίσθηση ότι μπορεί και να παραμείνει επίκαιρη. Οι παθογένειες στην Ελλάδα δεν αλλάζουν εύκολα, δυστυχώς δεν εξελισσόμαστε πολύ σαν λαός προς το καλύτερο. Πάντοτε, λοιπόν, πέφτουμε στα ίδια, για να μην πω και χειρότερα, λάθη. Την περίοδο που διηγείται η Λιλή Ζωγράφου υπήρχε ένα καταπεστικό καθεστώς, αλλά σήμερα, ενώ έχουμε δημοκρατία κάποια πράγματα γίνονται με έναν τρόπο που έχει βία. Ναι, παραμένει επίκαιρο!

–Η κοινωνία σύρεται και παρασύρεται και ο άνθρωπος γίνεται άθελά του φερέφωνο και υπεύθυνος για πολλά στραβά, το πιστεύετε;

–Ο κάθε άνθρωπος, όλοι μας, οφείλει να έχει άποψη, να κάνει βήματα προς την αυτογνωσία, να μη φέρεται και να άγεται, να εξελίξει τον εαυτό του. Αλλάζοντας, λοιπόν, ο καθένας από εμάς τον εαυτό του, αλλάζουμε και την κοινωνία, γιατί κοινωνία είμαστε εμείς. Αν μετατοπιστεί ο καθένας μας σε ένα καλύτερο τοπίο, ολόκληρη η κοινωνία θα αλλάξει. Ας προσπαθήσουμε!

–Θεωρείτε ότι υπάρχουν μαγικές επαναστατικές λύσεις;

–Μαγικές λύσεις σαφώς και δεν υπάρχουν, αλλά δεν υπάρχουν και αδιέξοδα, το πιστεύω αυτό. Ο καθένας με τον τρόπο του πρέπει να αντισταθεί, να παλέψει, κυρίως με τον εαυτό του, να βρει τα θέλω του. Η Λιλή Ζωγράφου αυτά τα θέλω της για παράδειγμα τα ήξερε πάρα πολύ καλά. Πέρασε πάρα πολύ δύσκολα, και μπορεί για ένα διάστημα να απογοητεύτηκε, και αυτό το συναίσθημα είναι ό,τι χειρότερο, διότι μπορεί να σε οδηγήσει σε παραιτηση, ωστόσο,

σώθηκε και μπήκε ξανά στη ζωή πολύ δυναμικά.

–Μελετώντας τον ρόλο ταυτίστηκατε με τη Λιλή Ζωγράφου;

–Υποδύομαι τη Λιλή Ζωγράφου έχω την αίσθηση ότι είμαι 100% εκείνη, επί σκηνής είμαι σίγουρα ότι βρίσκεται η Λιλή και όχι εγώ. Ταυτίστηκα με τον λόγο της και με τις αλήθειες της. Βρήκα πολλά στοιχεία με τα οποία ταυτίστηκα, οπότε και εγώ μέσα μου παθιάζομαι

–Ποιο είναι το μήνυμα που περνάει η Λιλή Ζωγράφου και εσείς με την παράσταση;

–Η Λιλή Ζωγράφου δεν είναι διδακτική, άλλωστε θεωρώ ότι και το καλό θέατρο δεν πρέπει να κουνάει το δάκτυλο, αλλά να δημιουργεί στον καθένα διαφορετικούς προβληματισμούς. Άρα δεν μπορώ να σας πω ότι υπάρχει ένα συγκεκριμένο μήνυμα που ήθελε να δώσει η Λιλή Ζωγράφου. Μέσα από την παράσταση μπορούν να βγουν πολλά πράγματα, διαφορετικά και ενδιαφέροντα. Ξέρετε, είναι από τις παραστάσεις που μετά θα τις συζητήσετε με την παρέα σου αρκετά. Έχω την αίσθηση, πάντως, ότι ο κόσμος φεύγει από την παράσταση έχοντας πάρει πολλά πράγματα.

«Επάγγελμα πόρνη» της Λιλής Ζωγράφου, σε σκηνοθεσία Ένκε Φεζολάρι, με την ηθοποιό Αλεξάνδρα Παλαιολόγου. Παραστάσεις Θέατρο Ριάλτο, Τετάρτη 24 Οκτωβρίου, ώρα 8:30 μ.μ. και Κινηματοθέατρο Παλλάς στη Λευκωσία, Παρασκευή 26 Οκτωβρίου, ώρα 8:30. Οργανωτής: Πανεπιστήμιο Κύπρου.

ΣΕΙΡΕΣ

Πεταλούδα

Η αγάπη είναι να βλέπεις στα μάτια κάποιου ολόκληρο τον κόσμο, να είσαι πρόθυμος να θυσιάσεις τα πάντα, ακόμα και τον εαυτό σου. Η νέα δραματική σειρά του ΡΙΚ τιλοφορείται «Πεταλούδα» και αναφέρεται στις συμπληγάδες που περνούν οι χαρακτήρες σε μια άλλη εποχή, στην οποία οι ψυχές δεν είχαν καμιά αξία μπροστά στην κοινωνική ιεραρχία.

Ανεξχνιάστοι φόννοι, βιασμοί, ανεπιθύμητες εγκυμοσύνες, καταπάτηση των δικαιωμάτων της γυναίκας αλλά και των φτωχών από τους πλούσιους, αποτελούν τον ιστό της ιστορίας.

Η δραματική σειρά «Πεταλούδα» εκτυλίσσεται τη δεκαετία του 1930 σε ένα ορεινό χωριό της Πάφου και καταδεικνύει την ωμότητα της εποχής.

Σάββατο και Κυριακή στις 7.20 μ.μ.

ΡΙΚ 1

www.cybc.com.cy

ΣΕΙΡΕΣ

Άκου να δεις

Κωμική σειρά καταστάσεων. Πρόκειται για μια ετερόκλητη οικογένεια που τα μέλη της καλούνται να ζήσουν κάτω από την ίδια στέγη. Η συμβίωση δεν θα είναι και τόσο εύκολη...

Πρωταγωνιστούν:

Αντώνης Κατσαρής, Ιωάννα Σιαφκάλλη, Δήμητρα Δημητριάδου, Σώτος Σταυράκης, Αντρία Ζένιου, Γιάννης Μίνως, Μιχάλης Χρίστου και Σπύρος Σταυρινίδης

Σκηνοθεσία:

Κώστας Ορθοδόξου

Δευτέρα με Πέμπτη
10.00 μ.μ.
ΡΙΚ 1

ΡΙΚ 1

www.cybc.com.cy

Ο επιχειρηματίας που λάτρευσε τον ποιητή

Ο Φώτος Φωτιάδης σε μία εκ βαθέων συζήτηση στην «Κ» μίλησε για τον Δημήτρη Λιπέρτη και την Κύπρο μιας άλλης εποχής

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Συνάντησα τον Φώτο Φωτιάδη στο σπίτι του, τον Ιούλιο του 2017, στο γραφείο-βιβλιοθήκη, και αν και Κυριακή ο Φ. Φωτιάδης εργαζόταν. Η συνέντευξη έμεινε στο δημοσιογραφικό μου κασετοφωνάκι για πολύ καιρό, αφού η συζήτηση με τον Φώτο Φωτιάδη έγινε με σκοπό να γνωρίσω τον άνθρωπο που είχε γνωρίσει τον Δημήτρη Λιπέρτη, και ήπια λεμονάδα με νερό από την κουζίνα του ποιητή. Φιλοπεριεργος εγώ, ευγενής εκείνος δέχθηκε να με συναντήσει. Δεν μιλήσαμε για δημοσίευση της συνέντευξης, δεν το ζήτησε, οι υποχρεώσεις μου και οι ρυθμοί της καθημερινότητας άφησαν σε μία κάρτα μνήμης... την κουβέντα μας... Επιβάλλεται, θεωρώ, τώρα, εις μνήμη του ανδρός, τουλάχιστον, να δει το φως της δημοσιότητας.

Εκείνο το κυριακάτικο απόγευμα του Ιουλίου μετά τις απαραίτητες συστάσεις ξεκίνησα αμέσως να ρωτώ για τον Λιπέρτη, ο Φώτος Φωτιάδης, ωστόσο, ήθελε να μου δώσει πλήρη εικόνα, να με πάρει από το χέρι και να με ξεναγήσει στη ζωή του.

Άρχισε, λοιπόν, να μου μιλάει για την επιχειρηματική του πορεία, πώς ξεκίνησε, ποια ήταν τα πρώτα του βήματα και φυσικά πώς και πότε ήρθε η μύρα «Carlsberg» στην Κύπρο. Η συζήτησή μας κυλούσε, όμως εγώ αγωνιούσα να ακούσω για τη γνωριμία του με τον Δημήτρη Λιπέρτη, για τη σχέση του με τον Κώστα Προυσή, για τον Λιασίδη, τον Κώστα Μόντη και όλους αυτούς τους θρύλους της πνευματικής Κύπρου.

Έστρεψα τότε τη συζήτηση στις απαρχές της οικογένειας του Φώτου Φωτιάδη, «ο πατέρας μου, ο Ιάκωβος Κουμής ήταν φτωχός, αλλά άξιος άνθρωπος και κατάφερε με τον τζιζβέ, στην Αγκαστίνα της Αμμοχώστου να φτιάξει έναν αυτοσχέδιο εμπορικό οίκο, μια μικρή επιχείρηση», επέμεινε ο Φ. Φωτιάδης στον «τζιζβέ», διότι από το τίποτα δημιούργησε πολλά, «κατάφερε, αγαππτέ μου, να συστήσει μια εμπορική επιχείρηση που εφοδίαζε την Αγκαστίνα αλλά και τις γύρω περιοχές με όλα τα χρειώδη», τον θαυμάζατε γι' αυτό τον πατέρα σας, που από το μηδέν δημιούργησε μία περιουσία, τον ρώτησα «Ναι, φυσικά και πάντοτε ήθελα να ακολουθήσω τα βήματά του στο εμπόριο, κάτι που θα έπρεπε να γίνει φυσικά, αφότου τελείωνα τις σπουδές μου.

Δυστυχώς ο πόλεμος (ο Β' Παγκόσμιος) δεν μου το επέτρεψε». Μετά το δημοτικό στην Αγκαστίνα, που συνεχίσατε για γυμνασιακές σπουδές, τον ρώτησα, βιαζόμενος

Ο Φώτος Φωτιάδης διέγραψε μία λαμπρή επιχειρηματική πορεία, γνώρισε σημαντικές διεθνείς προσωπικότητες, αλλά δεν ξέχασε ποτέ την Αγκαστίνα και τον τζιζβέ.

εγώ να φτάσουμε στον Δημήτρη Λιπέρτη και στον Κώστα Προυσή, ανεκτίμητα κεφάλαια για την Κύπρο. Ο Φ. Φωτιάδης όμως έχει μάθει να μη βιάζεται και πήγαινε βήμα-βήμα... «όταν τελείωσα το δημοτικό στην Αγκαστίνα, το 1933, πήγαμε μαζί με τον πατέρα μου να εγγραφώ, στο Παγκύπριο ήταν καθηγητής και ο μακρινός συγγενής μου Κώστας Προυσής, ο οποίος ανέλαβε τον ρόλο κηδεμόνα μου. Αφού τελείωσα με τα διαδικαστικά ο πατέρας μου με πήρε στο εργοστάσιο Διανέλλου-Βεργόπουλου, όπου συναντήσαμε τους φίλους του Γεώργιο Πούλια και Φώτη Μοδινό, οι οποίοι θέλησαν να μάθουν πού θα έμενα.

Στο άκουσμα της οδού Ξάνθης Ξενιέρου, ο αδελφός του Φώτη, ο

Μιχαλάκης Μοδινός είπε στον πατέρα μου ότι είμαι ευπρόσδεκτος στο σπίτι τους για φαγητό όποτε ήθελα, μιας και εκεί κοντά μένει κι εκείνος με την οικογένειά του».

Η διήγηση του περιστατικού για τον κ. Φωτιάδη συνεχίζει να είναι απλή, και εμείς περιμένουμε με αγωνία τη στιγμή που μπαίνει στο πλάνο ο σπουδαίος Λιπέρτης «εγώ, εκ φύσεως ντροπαλός δεν πήγαινα, οπότε μια μέρα ο Μιχαλάκης Μοδινός ήλθε ο ίδιος να με πάρει για να πάμε για φαγητό, όπως και έγινα», και εκεί γνωρίσατε τον Δημήτρη Λιπέρτη, ρωτώ ανυπόμονα εγώ: «Ναι, αλλά περίμενε μισό λεπτό», με υπομονή με παρότρυνε ο Φ. Φωτιάδης «καθίσαμε για φαγητό, και μου σύστησαν κάποιον κύριο που τον έλεγαν Δημήτρη, η στιβαρή

Ο Φώτος Φωτιάδης ανέπτυξε πολύ στενούς δεσμούς με τον Δημήτρη Λιπέρτη: «πάντοτε ενδιαφερόταν για μένα και για την πρόδοό μου. Μέχρι που πέθανε, το 1937 είχαμε πολλές σχέσεις, είχα και πολλά ενθυμήματα από εκείνες τις μέρες, που δυστυχώς έμειναν στην κατεχόμενη Λευκωσία, όταν έπρεπε τάχιστα να εγκαταλείψουμε τα εκεί γραφεία μας».

παρουσία του προσώπου, με το περιποιημένο γένι αμέσως μου έκμαν εντύπωση. Αμέσως ο κ. Δημήτρης έδειξε ενδιαφέρον για μένα, για τις σπουδές μου και μάλιστα, μετά το γεύμα με πήρε στο γραφείο του, όπου με νουθέτησε για το μέλλον μου και την αξία των γνώσεων που επρόκειτο να λάβω από το Παγκύπριο Γυμνάσιο», είχατε καταλάβει βέβαια, του είπα με σιγουριά, ότι αυτός ο Δημήτρης ήταν Λιπέρτης, και ο Φ. Φωτιάδης γελώντας μου απάντησε «όχι, πέρασαν κάμποσες μέρες πριν μάθω ότι ο κ. Δημήτρης με τον οποίο συνομιλούσα για αρκετή ώρα ήταν ο σπουδαίος ποιητής Δημήτρης Λιπέρτης, δεν φανταζόμουν ποτέ ότι το μυθικό για μένα πρόσωπο Λιπέρτης ήταν εκείνος ο ευπροσπής άνθρωπος που γνώρισα σε ένα μεσημεριάτικο τραπέζι».

Η έκπληξη μου ήταν ικανή για να κάνει τον κ. Φωτιάδη να συνεχίσει «έκτοτε, αναπτύξαμε πολύ στενούς δεσμούς, πάντοτε ενδια-

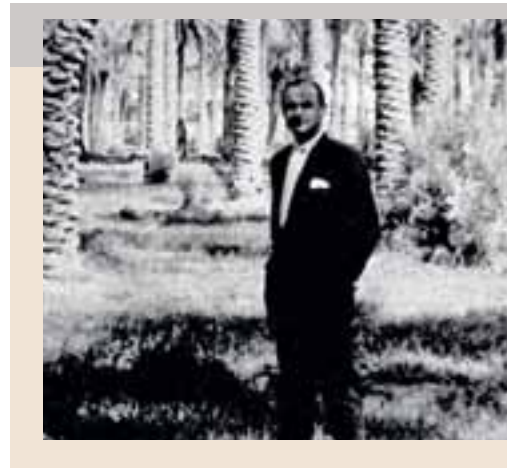
φερόταν για μένα και για την πρόδοό μου. Μέχρι που πέθανε, το 1937 είχαμε πολλές σχέσεις, είχα και πολλά ενθυμήματα από εκείνες τις μέρες, που δυστυχώς έμειναν στην κατεχόμενη Λευκωσία, όταν έπρεπε τάχιστα να εγκαταλείψουμε τα εκεί γραφεία μας».

Ο Φώτος Φωτιάδης την εποχή που φοιτούσε στο Παγκύπριο Γυμνάσιο, λόγω της σχέσης που είχε αναπτύξει και με τον Δημήτρη Λιπέρτη, γνώρισε πολλές σημαντικές προσωπικότητες. Στο σπίτι του Δημήτρη Λιπέρτη ο Φ. Φωτιάδης γνώρισε τον Σίμο Μενάρδο, τον Λοΐζο Φιλίππου, τον Παύλο Ξιούτα, τον Άντη Περνάρη, τον Αθανάσιο Σακελλάριο. Στο Παγκύπριο Γυμνάσιο είχε δασκάλους τον Αδαμάντιο Διαμαντή, τον κηδεμόνα του Κώστα Προυσή. Η πνευματική ελίτ της Κύπρου της εποχής εκείνης ήταν συντροφιά του νεαρού Φώτου, και μια κουβέντα από τον καθένα ήταν αρκετή για παντοτινή πνευματική παρακαταθήκη.

Ο Φώτος Φωτιάδης μου είπε με υπερηφάνεια και συγκίνηση «Τέσσερις άνθρωποι ενδιαφέρθηκαν για την πρόδοό μου και με φρόντισαν ιδιαίτερα, ο Γεώργιος Πούλιας, ο Κώστας Προυσής, ο Δημήτρης Λιπέρτης και ο δασκάλος μου στην Αγκαστίνα Σοφοκλής Πουλιός από τη Λάπηθο, ένας ακαταπόνητος εκδρομικός που ερχόταν μαζί μας στις πεζοπορίες μας μέχρι τα 100 του χρόνια».

Η λεμονάδα του Λιπέρτη

Ο Φ. Φωτιάδης μας διηγήθηκε για την προσπάθεια του Δημήτρη Λιπέρτη να ενοικιάσει το σπίτι που σήμερα στεγάζεται η Αχιλλεύς Βιβλιοθήκη, που τελικά τα κατάφερε γιατί συγγένεψε, μέσω του Μιχαλάκη Μοδινού, με την ιδιοκτήτρια, «της είπατε που λες ο Δημήτρης, όταν για έκλεισε η υπόθεση του γάμου, 'Τόσο καιρό κυρά μου, με τον παρά μου μου αρνιόσουν ένα δωμάτιο, τώρα όμως που συγγενέψαμε δεν θα μου το αρνηθείς πιστεύω' και έτσι κατάφερε να μείνει σε εκείνο το σπίτι μέχρι που πέθανε», και συνέχισε λέγοντάς μου «ο Λιπέρτης αρεσκόταν να κερνάει τους καλεσμένους του τη δική του σπιτική λεμονάδα, και αντί ζάχαρη έβαζε έψιμα που του έστελναν από τη Βάσα. Για κρύο νερό είχε τη δική του παγονιέρα, όπως έλεγε, από την 'κουκουμάρια του, που την άφηνε στο παράθυρο για να κρύνει». Ο Φώτος Φωτιάδης κατέβαλε μεγάλη προσπάθεια για να αγοράσει το σπίτι του Δημ. Λιπέρτη και να μην γκρεμιστεί, προτείνοντας μάλιστα επιτακτικά πολλές φορές διάφορες λύσεις για να ξεπεραστούν νομικά και γραφειοκρατικά εμπόδια.

Πολιτιστικό Ίδρυμα «Φώτος Φωτιάδης»

Η «Carlsberg Κύπρου» και το Συγκρότημα Εταιρειών Φώτος Φωτιάδης ίδρυσαν το 1994 το Κοινωνικό, Επιστημονικό και Πολιτιστικό Ίδρυμα «Φώτος Φωτιάδης». Το Κοινωνικό, Επιστημονικό και Πολιτιστικό Ίδρυμα «Φώτος Φωτιάδης» δραστηριοποιείται σε διάφορους τομείς,δεικνόντας έμπρακτα την πίστη και την αγάπη της οικογένειας του Φώτου Φωτιάδη για τον τόπο. Από το Ίδρυμα παραχωρούνται υποτροφίες, υποστηρίζονται φιλανθρωπικά, πολιτιστικά, εκπαιδευτικά, αθλητικά σωματεία. Πραγματοποιούνται επίσης δράσεις για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Με πρωτοβουλία του και δαπάνη του

Ιδρύματος Φωτιάδη έχουν φιλοτεκνηθεί οι πρωτομές των Παύλου Ξιούτα, Νέαρχου Κληρίδη, Μάριου Τόκα, Κώστα Μόντη, Βασίλη Μιχαηλίδη, Δημήτρη Λιπέρτη, Παύλου Λιασίδη, αλλά και της Αλίκη Βουγιουκλάκη. Συνεισφέρει στην έκδοση διαφόρων βιβλίων και πρωτοστατεί σε ενέργειες για τη προαγωγή της εθνικής μας οικονομίας διεθνώς. Ένα από τα πρώτα έργα του Ιδρύματος ήταν η δημιουργία του Κυπριακού Μουσείου Φυσικής Ιστορίας, στους κήπους της Carlsberg, λίγο έξω από τη Λευκωσία, που εγκαινιάστηκε το 1996 από τον τότε Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας Γλαύκο Κληρίδη.

Ο φίλος μου Κώστας Μόντης

Είχα ακούσει για τη σχέση που συνέδεε τον Φώτο Φωτιάδη με τον Κώστα Μόντη, αλλά ήθελα να ακούσω από τον ίδιο το χρονικό της γνωριμίας τους και ο Φ. Φωτιάδης, με το εντυπωσιακό του θυμητικό ξεκίνησε να μου διηγείται «Ο Κώστας ήρθε στο γραφείο μου στα τέλη του 1942, τον είχε στείλει ο φίλος μου Γιώργος Καμιντζής από τη Μόρφου, ο οποίος με προμήθευε τα περίφημα μορφίτικα φασόλια. Με τις καλές συστάσεις του Γιώργου ήμουν σίγουρος ότι το άτομο που μου σύστηνε ήταν αξιόλογο. Σύνοτα με τον Κώστα Μόντη αναπτύξαμε μεγάλη φιλία που διήρκεσε μέχρι τον θάνατό του.

Μάλιστα, ο Μόντης είχε αγαπήσει και το μεγάλο μου σχέδιο στη Φοντάνα Αμορόζα, που όταν άκουσε σε κάποια συνέντευξή μου να το παρομοιάζουν ως 'έργο-ποίημα' μου έστειλε την επομένη το πρώτο χειρόγραφο ποίημα. Τον Κώστα Μόντη, αν και δεν γνώριζε τα εμπορικά πράγματα, πολύ συχνά τον συμβουλευόμουν, γιατί πίστευα στην ορθή κρίση του. Ήταν μια αγαπημένη φίλια και θεωρώσα χρέ-

Ευτυχισμένοι τώρα ανάτα / χειμώνα καλοκαίρι θα περνάμε / Στης Αφροδίτης τις μεριές και στον Ακάμα / της Αφροδίτης που όστρακο αν δεν έβρισκε/ θα κολυμπούσε για ναρθεί/ στις γειτονιές αυτές να γεννηθεί.

«Για το έργο ποίημα στη Φοντάνα Αμορόζα», Κώστας Μόντης

ος μου να χρηματοδοτώ τη φιλοτέχνηση προτομής του, από τον σπουδαίο γλύπτη μας Γιώργο Μαυρογέννη».

Ο δάσκαλος Φωτιάδης

Ο Φώτος Φωτιάδης ήταν και

πνευματική μνήμη αυτού του τόπου. Ως καθηγητής σχολείων μέσης παιδείας, αρχικά στο ιδιωτικό ελληνο-αγγλικό English High School Αμμοχώστου, με μισθό 4 λίρες τον μήνα για 10 μήνες και αργότερα δίδαξε στο Γυμνάσιο Λευκονοϊκού.

Ξεκίνησε, λοιπόν, ως καθηγητής αρχαίων και νέων ελληνικών, ιστορίας, αγγλικών αλλά και γυμναστικής. Μπορεί ο οξυδερκής Φωτιάδης να πήρε πολλά από τη διδασκαλία, αλλά ο ανήσυχος χαρακτήρας του ζήτησε περισσότερα.

Έτσι, μεθοδικά και αρπάζοντας ευκαιρίες δημιούργησε αυτό που σήμερα όλοι γνωρίζουμε, τον Όμιλο Επιχειρήσεων «Φώτος Φωτιάδης». Ο πατέρας του Ιάκωβος από έναν τζιζβέ και ο υιός Φώτος με 66 λίρες των οικονομικών δεν ξέχασαν ποτέ από πού ξεκίνησαν, και όπως μου είπε κλείνοντας την πολύωρη κουβέντα μας «τα χρήματα για εμένα είναι απλώς το μέσον για να υλοποιήσω καλούς στόχους» και πολλούς από αυτούς τους στόχους τους πέτυχε και μάλιστα διάπρεψε πρώτα ως άνθρωπος και μετά ως επιχειρηματίας.

Ο Γλαύκος Κληρίδης προσφωνεί το Φεστιβάλ Carlsberg το 1971 υπό το βλέμμα του Φώτου Φωτιάδη.

Ο κύκλος της ζωής και οι αλήθειες του

Η Γεωργία Μαυραγάνη που σκηνοθετεί για τη σκηνή 018, τον «Τυχερό στρατιώτη», ένα ρωσικό παραμύθι, μιλάει στην «Κ»

Συνέντευξη στον

ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Η Γεωργία Μαυραγάνη σκηνοθετεί για τη σκηνή 018 του ΘΟΚ, τον «Τυχερό στρατιώτη» των Ξένιας Καλογεροπούλου - Θωμά Μοσχόπουλου. Πρόκειται για διασκευή βασισμένη σε ένα παραδοσιακό ρωσικό παραμύθι. Η σκηνοθέτρια λέει στην «Κ» ότι τα παιδιά θεατές δεν είναι καθόλου αφελείς, και το μόνο που χρειάστηκε να δουλέψει λίγο περισσότερο από άλλες φορές ήταν ότι σε αυτό το έργο υπήρξε η ανάγκη για περισσότερη άφραση στη βασική και πρωταρχική λειτουργία του θεάτρου που είναι το παιχνίδι. Η κ. Μαυραγάνη σημειώνει επίσης ότι επειδή η απώλεια και ο θάνατος είναι βασικά θέματα του «Τυχερού στρατιώτη» την απασχόλησε πάρα πολύ πώς θα μιλήσει με ειλικρίνεια, χωρίς διδακτισμό για το πώς είναι να κάνεις κάτι και πώς είναι να φτάσεις στο σημείο να αποδεχθείς τη ζωή με τα καλά και τα άσχημά της αγαπώντας τη.

—Το να σκηνοθετείς για παιδιά έχει κάποια διαφορά απ' ό,τι για ενήλικες;

—Για μένα όχι. Υπάρχει κακώς κημιά φορά η αντίληψη ότι τα παιδιά είναι πιο αφελείς θεατές. Δεν είναι καθόλου αυτές της άποψης είναι πιστεύω μια προκατάληψη κάποιων ενήλικων που έχοντας ξεχάσει ότι παιδικότητα σημαίνει πηγαία ειλικρίνεια και άφραση στην πρώτη αντίδρασή τους κρύβουν κάποια σιμμαντικά κομμάτια της ζωής. Είναι δικές μας ενοχές αυτές που πολλές φορές τις προβάλλουμε στα παιδιά. Αν όμως πρέπει να πω κάποια διαφορά θα έλεγα πως εδώ, σκηνοθετώντας, κατάλαβα ότι χρειάζεται

“

Με απασχόλησε πάρα πολύ πώς θα μιλήσω με ειλικρίνεια και καθόλου διδακτικά για το πώς είναι να κάνεις κάτι και πώς είναι να φτάσεις στο σημείο να αποδεχθείς τη ζωή με τα καλά και τα άσχημά της, αγαπώντας τη, λέει η Γεωργία Μαυραγάνη.

πολύ περισσότερη φαντασία και για να είμαι πιο ακριβής, περισσότερη άφραση στη βασική και πρωταρχική λειτουργία του θεάτρου που είναι το παιχνίδι.

—Ένα παραμύθι είναι ελκυστικό για τον ενήλικα θεατή;

—Τα παραμύθια φτιάχτηκαν κυρίως από ενήλικες. Είναι μύθοι που περιέχουν τις βασικές συλλογικές αλήθειες, άρα είναι ένας καθρέφτης των ψυχών και επιθυμιών όλων μας.

—Ποια είναι η μεγαλύτερη δυσκολία που αντιμετώπισες σε αυτή την παράσταση σκηνοθετικά;

—Όπως σε κάθε δουλειά με απασχολεί πολύ να βρω την ουσία και το νόημα του έργου. Με δεδομένο μάλιστα ότι σε τούτο το έργο η απώλεια και ο θάνατος είναι βασικά θέματα με απασχόλησε πάρα πολύ πώς θα μιλήσω με ειλικρίνεια και καθόλου διδακτικά για το πώς είναι να κάνεις κάτι και πώς είναι να φτά-

Στον «Τυχερό στρατιώτη» θα δούμε το ταξίδι της ζωής μέσα από τα μάτια του κεντρικού ήρωα που, ενώ περνά από ατυχία σε τύχη, φτάνει να αποδεχθεί ακόμη και τον θάνατο.

σε στο σημείο να αποδεχθείς τη ζωή με τα καλά και τα άσχημά της αγαπώντας τη.

—Το κείμενο του παραμυθιού σου έδωσε τα υλικά που χρειάζονται για μια θεατρική παράσταση;

—Ναι, αρκετά αλλά συνεργάζομαι με μια εξαιρετική ομάδα ηθοποιών που έχουν πολύ πίστη σε αυτό που κάνουν και έχουν προσφέρει υπέροχο υλικό σε αυτή την παράσταση.

—Το «Γκικ» ήταν ένα έργο που είχε την επιστροφή και τον πόλεμο, αλλά αν θες και τον κύκλο της

ζωής, στον τυχερό στρατιώτη βρίσκεις ομοιότητες ή πρόκειται για εντελώς διαφορετικό πράγμα;

—Βρίσκω πάρα πολλές ομοιότητες. Εδώ όμως δεν έχουμε τόσο έντονη την παρουσία του περιγυριού αλλά παρακολουθούμε το ταξίδι της ζωής μέσα από τα μάτια του κεντρικού ήρωα που, ενώ περνά από ατυχία σε τύχη, φτάνει να αποδεχθεί ακόμη και τον θάνατο με πολύ περισσότερη γαλήνη και θα τολμούσα να πω χαρά. Σαν να υπερβαίνει τον φόβο, με κόπο μεν, αλλά τα καταφέρνει.

—Κρατάς την αφήγηση του παραμυθιού ή το έχεις δραματοποι-

ήσει σε θεατρική φόρμα;

—Είναι μια δραματοποιημένη αφήγηση που βουτά σε όλες τις φόρμες του θεάτρου και της αναπαράστασης.

—Φτάνει μια παράσταση να μας δείξει τον κύκλο της ζωής;

—Δεν ξέρω αν φτάνει, πάντως εμείς αυτό επιχειρήσαμε και το χαίρομαστε πολύ.

—Οι παιδαγωγικές σου σπουδές σε βοήθησαν να σκηνοθετήσεις τον «Τυχερό στρατιώτη»;

—Με βοήθησαν να ξέρω και να θυμάμαι πως τα παιδιά δεν είναι διαφορετικοί θεατές από τους ενήλικες και να θυμάμαι ότι μόνο την αλήθεια μπορείς να τους πεις.

—Τι σημαίνει επιστροφή για εσένα; Τι κάνει εύκολη ή δύσκολη μια επιστροφή;

—Η επιστροφή είναι ένας μικρός απολογισμός και άρα μια συνάντηση του τωρινού εαυτού σου με τη νεότητά σου. Σκέφτεσαι πόσο έχεις αλλάξει και γιατί. Είναι μια βαθιά συγκινητική στιγμή στη ζωή ενός ανθρώπου. Αποκαλυπτική θα έλεγα. Πέρα όμως από τη νοσταλγία η επιστροφή είναι και μια νέα αρχή, μια αναγέννηση. Σαν να ξεμπερδεύει κανείς με τα όσα τον δένουν και να ελευθερώνεται.

info

«Ο τυχερός στρατιώτης» των Ξένιας Καλογεροπούλου - Θωμά Μοσχόπουλου, σε σκηνοθεσία Γεωργίας Μαυραγάνη. Παραστάσεις, Λευκωσία: Θέατρο ΘΟΚ, Αίθουσα «Εύης Γαβριηλίδης». Επίσημη πρώτη: Κυριακή 21 Οκτωβρίου και κάθε Κυριακή στις 10:30 (εκτός 28 Οκτωβρίου).

PIK1 | PIKHD ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2018-2019

TET-A-TET

Πρεμιέρα Νέας Σεζόν

Ο θάνατος Μικρούτσικος σε μια μοναδική εξομολόγηση που θα συζητηθεί.

Κυριακή 14 Οκτωβρίου

9.30 μ.μ.

PIK1 - PIKHD

ΧΟΡΗΓΟΣ
ΕΚΠΟΜΠΗΣ:

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ:

A. TSIELEPIS
REFERENCE PHOTOGRAPHY

ΚΕΙΜΕΝΟ

Λιλή
Ζωγράφου

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Αλεξάνδρα
Παλαιολόγου

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ

Ένκε
Φεζολάρι

ΜΟΥΣΙΚΗ

Σταμάτης
Κραουνάκης

Επάγγελμα Πόρνη
(Ιστορίες της Χούντας)

24 Οκτωβρίου 2018

@20:30

Θέατρο Ριάλτο, Λεμεσός

26 Οκτωβρίου 2018

@20:30

Κινηματοθέατρο Παλλάς, Λευκωσία

ΔΙΟΡΓΑΝΩΤΕΣ

Πανεπιστήμιο Κύπρου
Γραφείο Αποφοίτων

Quinto

ΧΟΡΗΓΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

COBALT

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Προπώληση Λεμεσός: www.rialto.com.cy
Προπώληση Λευκωσία: ucy.ac.cy/alumni

ΜΑΤΙΕΣ

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ

Του ΔΙΟΝΥΣΗ Π. ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΥ*

«Το Σωματίδιο του Θεού»

Ο **Λέον Λέντερμαν** (1922-2018), ο περίφημος Αμερικανός καθηγητής και πειραματικός φυσικός, κάτοχος του βραβείου Νομπέλ Φυσικής του 1988, οραματιστής και για μια δεκαετία διευθυντής του αντίστοιχου με το ευρωπαϊκό CERN αμερικανικού εργαστηρίου Fermilab στο Ιλινόι, πέθανε την περασμένη εβδομάδα σε ηλικία 96 ετών. Η ειρωνεία της τύχης είναι ότι παρ' όλη τη μεγάλη του προσφορά στη σωματιδιακή φυσική όλα αυτά τα χρόνια, για εκείνο που μάλλον θα τον θυμούνται στο μέλλον είναι ο τίτλος ενός εκλαϊκευμένου βιβλίου που έγραψε για την ιστορία της σωματιδιακής φυσικής «The God Particle» (1993). Ένας τίτλος που «κόλλησε» και έκανε διεθνώς γνωστό το Μποζόνιο Higgs ως «το σωματίδιο του Θεού», αν και ο τίτλος που ήθελε να δώσει ο ίδιος ο Λέντερμαν στο βιβλίο του ήταν «The Goddamn Particle» [«το γκαντέμικο (διαβόλεμο-αναθεματισμένο) σωματίδιο»] επειδή επί μισόν αιώνα ήταν αδύνατον να εντοπιστεί. Ο εκδότης, όμως, του βιβλίου θεώρησε το επίθετο του τίτλου (Goddamn) προσβλητικό και έτσι έκωσε το δεύτερο συνθετικό της λέξης (to damn = αναθεματισμένος) αφήνοντας μόνο του το πρώτο συνθετικό (God=Θεός)!

Είτε έτσι, όμως, είτε αλλιώς 19 χρόνια μετά την έκδοση του βιβλίου του Λέντερμαν τα πειράματα που γίνονταν στο CERN όλα αυτά τα χρόνια εντόπισαν επί τέλους το περίφημο αυτό σωματίδιο, την ύπαρξη του οποίου είχε θεωρητικά προτείνει το 1964 ο Σκωτσέζος φυσικός Πίτερ Χιγκς (1929-). Την εποχή μάλλον εκείνη ακόμη και ο Χιγκς δεν πίστευε ότι είχε ανακαλύψει κάτι σημαντικό. Σε μία επιστολή σε κάποιον συνάδελφό του έγραφε το εξής: «Το καλοκαίρι ανακάλυψα κάτι τελείως άχρηστο»!

Κι όμως σύμφωνα με το θεωρητικό μοντέλο της σύγχρονης φυσικής, που ονομάζεται «Καθιερωμένο Πρότυπο», μας έλειπε να ανακαλύψουμε το σημαντικό αυτό σωματίδιο που είναι φορέας ενός νέου είδους πεδίου που είναι διάχυτο στο Σύμπαν και ονομάζεται «πεδίο Χιγκς», και φυσικά και του μποζονίου Χιγκς που είναι ο φορέας του. Το σωματίδιο Χιγκς, όμως, αν και ιδιαίτερα σημαντικό, κρυβόταν πάρα πολύ καλά αφού εμφανίζεται μια φορά σε κάθε ένα τρισεκατο-

Παρ' όλη τη μεγάλη προσφορά του Λέντερμαν (φωτ.) στη σωματιδιακή φυσική, για εκείνο που μάλλον θα τον θυμούνται στο μέλλον είναι ο τίτλος ενός εκλαϊκευμένου βιβλίου που έγραψε, «Το σωματίδιο του Θεού».

Ο τίτλος που ήθελε να δώσει στο βιβλίο του ήταν «The Goddamn Particle»

«[το γκαντέμικο (αναθεματισμένο) σωματίδιο»] επειδή επί μισόν αιώνα ήταν αδύνατον να εντοπιστεί.

μύριο συγκρούσεις σωματιδίων. Παρ' όλα αυτά στις 4 Ιουλίου 2012, ανακοινώθηκε τελικά στο CERN ο εντοπισμός του απαραίτητου αυτού σωματιδίου, ενώ η ανίχνευσή του επαληθεύτηκε για δεύτερη φορά μερικούς μήνες αργότερα συμπληρώνοντας έτσι το «Καθιερωμένο Πρότυπο» της σύγχρονης φυσικής.

Γιατί χωρίς το πεδίο Χιγκς τίποτα στο Σύμπαν δεν θα είχε μάζα, αφού η ύπαρξη του πεδίου αυτού δίνει σε όλα τα σωματίδια τη μάζα τους. Το πεδίο αυτό μπορεί να παρομοιαστεί με μια παχύρρευστη «θάλασσα» μέσα στην οποία «κολυμ-

πάνε» όλα τα σωματίδια. Ανάλογα με τον τρόπο με τον οποίο τα διάφορα σωματίδια «κολυμπάνε» μέσα στο πεδίο αυτό παίρνουν και τη δεδομένη μάζα του είδους τους. Υπάρχουν φυσικά και μερικά σωματίδια που δεν αντιδρούν καθόλου με το πεδίο αυτό, όπως είναι τα φωτόνια και τα γλοϊόνια, οπότε τα σωματίδια αυτά δεν έχουν μάζα. Παρ' όλα αυτά το πεδίο Χιγκς δεν θεωρείται ότι είναι μια ακόμη δύναμη, αφού ούτε επιταχύνει τα σωματίδια ούτε μεταφέρει κάποιο είδους ενέργεια. Αλλά και το μποζόνιο Χιγκς παίρνει και αυτό τη μάζα του από το πεδίο του οποίου είναι και φορέας. Μπορεί δηλαδή να παρομοιαστεί με ένα πυκνότερο σημείο στο πεδίο Χιγκς, όπως όταν βρισκόμαστε μια υγροποιημένη σταγόνα νερού σε ένα περιβάλλον ατμού από νερό. Έτσι, όπως και όλα τα άλλα σωματίδια, το μποζόνιο Χιγκς μπορεί να δημιουργηθεί στις συγκρούσεις που επιτυγχάνονται στη διάρκεια πειραμάτων που εκτελούνται στους επιταχυντές, αφού μπορεί και αντιδρά με όλα τα σωματίδια αν και προτιμάει τα «βαρύτερα» απ' αυτά όπως είναι, για

παράδειγμα, ο τελευταίος τύπος κουάρκ που ανακαλύφθηκε στο Fermilab των ΗΠΑ το 1995.

Υπάρχει όμως κάτι πολύ μυστήριο με το πεδίο Χιγκς που είναι 10.000 τρισεκατομμύρια φορές πιο αδύναμο από τη μέγιστη τιμή του. Αυτή η τιμή είναι κρίσιμη γιατί αν ήταν ελαφρώς διαφορετική, δεν θα υπήρχε καμία φυσική δομή στο Σύμπαν. Γι' αυτό διάφοροι θεωρητικοί έχουν προσπαθήσει για δεκαετίες να κατανοήσουν για ποιο λόγο έχει αυτό το άριστα ρυθμισμένο μέγεθος και έχουν οδηγηθεί σε διάφορες πιθανές θεωρίες με χαριτωμένα ονόματα, όπως είναι για παράδειγμα η «υπερσυμμετρία». Αλλά παρ' όλο που οι θεωρίες αυτές μπορούν να επεξηγήσουν την περιεργή αυτή επακριβώς τιμή του πεδίου, δεν φαίνεται προς το παρόν τουλάχιστον να παράγονται στους επιταχυντές μαζί με το μποζόνιο Χιγκς και τα διάφορα νέα σωματίδια που προβλέπονται από τις θεωρίες αυτές.

Ο κ. Διονύσης Π. Σιμόπουλος είναι επίτιμος διευθυντής του Ευγενιδείου Πλανηταρίου.

ΚΡΙΤΙΚΗ

Της ΛΙΝΑΣ ΠΑΝΤΑΛΕΩΝ

Ξεβαμμένο κόκκινο μπλουζάκι

ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΤΖΑΚΑΣ
Η σπλιά
εκδ. Άγρα, σελ. 144

Ο **Γιάννης Ατζακάς** παραμένει και στην καινούργια του νουβέλα εντός του συναισθητικού κλειού της διάψευσης και της πικρίας, απότοκων αδικαιώτων οραμάτων. Οι ματαιώσεις της Αριστεράς βαρύνουν το θυμικό και του τωρινού αφηγητή ο οποίος, απομονωμένος σε μια μικρή πολιτεία σε ένα μακεδονικό οροπέδιο, καταμετρά αποτυχίες που αδικώς επωμίστηκε και τιμήματα που εξίσου άδικα κατέβαλε. Εγκλειστος στη «σπλιά» του, σε ένα κατερειπωμένο οίκημα, αναθυμιάται τον πρότερο έντιμο βίο του και τις αίολες υποσχέσεις που τον ρήμαξαν. Τη σκέψη του πολιορκεί το παρελθόν, οι ένδοξες ημέρες των ευφραντικών, πολεμοχαρών ψευδαισθήσεων. «Το μέλλον, σκοτεινό και άγριο, μου έδειχνε τα δόντια του, και μόνο στους παλιούς καιρούς έβρισκα καταφυγή. Το παρόν, για μένα πάντα σκληρό και άδικο, ποτέ δεν μ' ενδιέφερε αληθινά».

Παρωντικός χρόνος της αφήγησης είναι η δεκαετία του 1990, εποχή πανεθνικής ευτυχίας. Η φρενιτιδα του πλουτισμού, ο παροξυσμικός ευδαιμονισμός, ο αποχαλινωμένος καταναλωτισμός, η

λύσσα της αυτοανάδειξης, έρχονται σε αντίστιξη με την άγρια μοναξιά και την περιφρονη ένδεια του ήρωα. Στην άρνησή του να συμμετάσχει στο γλεντοκόπι, στο διαβόπτο «μεγάλο φαγοπότη», διαφαίνεται η πρόκριση μιας ηθικότερης στάσης. Πτυχιούχος Οικονομικών που σε κανένα λογιστήριο δεν κατάφερε να στεριώσει, ο ήρωας βλέπει με καχυποψία το οικονομικό θαύμα. Ήδη από τα χρόνια της Μεταπολίτευσης «το δρεπανηφόρο άρμα του νεοφιλελευθερισμού είχε αρχίσει την επέλασή του και θέριζε καθετί που ορθωνόταν στον δρόμο του, έριχνε όλα τα προστατευτικά αναχώματα». Επηρεασμένος από το «Πεθαίνω σαν χώρα» του Δημητριάδη, ο αφηγητής φοβάται πως η χώρα είχε μολυνθεί από τα τερατώδη ανομήματά της, πως είχε προσβληθεί από μια εκφυλιστική νόσο, που στρέβλωνε τις συνειδήσεις των πολιτών, προδιαγράφοντας τον αναπότρεπτο χαμό

τους. Το δικό του παρόν έμελλε να επαληθεύσει τη ζοφερή προφητεία του Δημητριάδη.

Όταν φτάνει στη μακεδονική κωμόπολη, εκλαμβάνει την αυτοεξορία του από την εγκόσμια τύβη «ως αυτοτιμωρία και ως μια καθαρτήρια δοκιμασία». Καμία ανάμνηση πρωτισμού δεν μπορούσε να παρηγορήσει την ερημιά του, την εξίλαστική ασκητική του. Ακόμα και οι παλιές συνδικαλιστικές του δόξες φάνταζαν πα σαν παρωχημένα παράσημα. Το παράφορο αριστερό φρόνημα είχε πλέον ξεθωριάσει, σαν το ξεβαμμένο κόκκινο μπλουζάκι που φορούσε σε

έναν εφιάλτη. Ωστόσο, η ελπίδα δεν τον είχε εγκαταλείψει τελείως, καθώς ήλπιζε πως μέσω της γραφής θα κατάφερε να μηνιώσει τη μικρή του ιστορία, την ιστορία των αφανών που δοκιμάστηκαν και πτήθηκαν, έτσι ώστε να αντιτάξει το χρονικό του, το συναξάρι ενός άσημου ιδεαλιστή, στην επιλήσιμα, νικητήρια Ιστορία.

500 ΛΕΞΕΙΣ

ΜΕ ΤΗ ΜΑΡΙΖΑ ΝΤΕΚΑΣΤΡΟ

Η Μαρίζα Ντεκάστρο κατέληξε από παιδαγωγός, συγγραφέας παιδικών βιβλίων και κριτικός παιδικής λογοτεχνίας. Τελευταίο της βιβλίο το «2.651 ημέρες δικτατορίας, 21 Απριλίου 1967 - 24 Ιουλίου 1974», εκδ. Μεταίχμο.

Ποια βιβλία έχετε αυτόν τον καιρό πλάι στο κρεβάτι σας;

Ως επίμονη ταξιδιώτισσα και μανιώδης με την Ιστορία, τα «Βιβλιοπωλεία» του Χόρχε Καριόν και το «Κόκκινος Σταυρός» της Μαρίας Γαβαλά. Και μία στίβια καινούργια παιδικά βιβλία.

Ποιος ήρωας/ηρωίδα λογοτεχνίας θα θέλατε να είστε και γιατί;

Μάλλον κάποια μαχητική κοπέλα, όπως η Τζο από τις «Μικρές Κυρίες» και ο Μικρός Νικόλας που τσακίζει με τις παρατηρήσεις και το χιούμορ του.

Διοργανώνετε ένα δείπνο. Ποιους τεζογράφους καλείτε, ζώντας και θεωνέτες;

Τους Στρατή Τσίρκα, Άμος Οζ, Γουίλιαμ Γκόλντινγκ, Μαργκερίτ Γιουρσενάρ, Ντάνιελ Μέντελσον, Άλκη Ζέη. Κατά καιρούς και σε διάφορες περιστάσεις τα γραπτά τους μου άνοιξαν τα μάτια.

Ποιο ήταν το πιο ενδιαφέρον στοιχείο που μάθατε πρόσφατα χάρη στην ανάγνωση ενός βιβλίου;

Ο Ντανιέλ Κις γράφει κάπου ότι υπάρχουν ιστορίες που μπορούν να ειπωθούν σε πολλές γλώσσες: είναι οι κοινές στους Ευρωπαίους ιστορίες πολέμου. Και από τον «Ολομόναχο» του Νίκου Παναγιωτόπουλου τη φράση «εκτοξεύει το θρόσος του». Νομίζω πως αφορά κάθε συγγραφέα!

Και ποιο είναι το βιβλίο που έχετε διαβάσει τις περισσότερες φορές;

Το «Παραμύθι χωρίς όνομα» της Πηνελόπης Δέλτα. Το διάβασα μικρή τότε που δεν είχαμε πολλά βιβλία. Δεν το ξέχασα: το μελέτησα για το δίπλωμά μου και το διδάξα ως ανάγνωσμα λογοτεχνίας στο σχολείο. Ως κριτικό εξακολουθεί να με απασχολεί γιατί, παρότι παλιό, η αλληγορία του είναι σύγχρονη.

Πώς γεννήθηκε η ιδέα για ένα εικονογραφημένο, αυτοβιογραφικό βιβλίο πάνω στην εμπειρία της επταετούς δικτατορίας;

Η νέα γενιά ξέριε ελάχιστα και αρκετά διαστρεβλωμένα για τα χρόνια της δικτατορίας. Με κληνούσε λοιπόν η παιδαγωγική διάσταση του θέματος. Γράφοντας για τη δική μου ενηλικίωση και πώς βίωσα όλα τα γεγονότα που τάραζαν τότε τον κόσμο, παρουσίασα στους νέους αναγνώστες ένα κομμάτι Ιστορίας. Ελπίζω πως έκανα αυτό που ξέρω να κάνω καλά, δηλαδή βιβλία γνώσεων.

Πώς σχολιάζει η ηρωία εικονογράφηση του Βασίλη Παπαγεωργίου τα κείμενά σας;

Ο φοβερά ταλαντούχος Βασίλης έδωσε ένα ποπ στοιχείο σε όλα τα συγκλονιστικά γεγονότα που συνέβαιναν στον κόσμο εκείνη την περίοδο. Τα σχολιάζει ζωηρά με τη ματιά του νέου ανθρώπου. Χωρίς τις εικόνες του θα ήταν ένα τυπικό βιβλίο.

Έχετε Facebook, Twitter κ.λπ.; Εάν ναι, εμποδίζουν ή εμπλουτίζουν το γράψιμο και το διάβασμα;

Το Facebook μού προσφέρει ένα ευχάριστο πρωινό χάζεμα, τα νέα των φίλων και της δουλειάς αλλά και διάφορα που τα κρατάω ως πηγές για δικά μου γραψίματα.

Πρώτα σε πωλήσεις

Αυτή την εβδομάδα
Μελέτες, λευκώματα, βιογραφίες

1 «Μακάτιμα Γκάντι: Το δώρο του θυμού»
του Αρούν Γκάντι (Διόπτρα)

2 «Πώς πεθαίνουν οι δημοκρατίες»
των Στίβεν Λεβίτσκι και Ντάνιελ Ζιμπλάτ (Μεταίχμο)

3 «Επιτυχημένος ηγέτης και μάντζερ»
του Δημήτρη Μπουραντά (Ψυχογιός)

4 «Γίνε ιδιοφυΐα στις διαπραγματεύσεις»
των Ντίπακ Μαλχότρε και Μαξ Χ. Μπάτζερμαν (Ψυχογιός)

5 «Τι συμβαίνει στον εγκέφαλό του»
του Ντάνιελ Τζ. Ζίγκελ (Πατάκι)

Αυτή την εβδομάδα
Λογοτεχνία

1 «Το δέμα»
του Σεμπάστιαν Φίτζεκ (Διόπτρα)

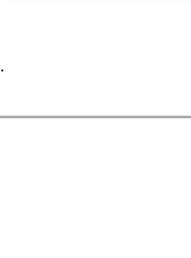
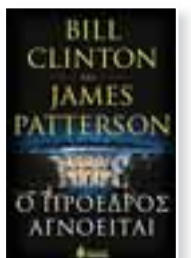
2 «Ο πρόεδρος αγνοείται»
των Μπιλ Κλίντον και Τζέιμς Πάτερσον (Ωκεανίδα)

3 «Στο δάσος»
της Τάνα Φρενς (Μεταίχμο)

4 «Σε είδα»
της Κλερ Μάκιντος (Μεταίχμο)

5 «Ο φοίνικας»
του Χρήστου Χωμενιδι (Πατάκι)

* Αυτή την εβδομάδα τα στοιχεία παρέχονται από τα βιβλιοπωλεία Public.

ΜΑΤΙΕΣ

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Επιμέλεια: ΝΙΚΟΣ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΒΑΡΚΕΛΩΝΗ

Χανίφ Κιουρέισι

Είναι ήδη 64 ετών ο Βρετανός συγγραφέας Χανίφ Κιουρέισι, που στις δεκαετίες του '80 και του '90, κυρίως, ήταν από τα πλέον προβλεπόμενα ονόματα της προοδευτικής λογοτεχνικής σκηνής. Το σενάριό του για την ταινία του Στίβεν Φρίαρς «Ωραίο μου πλυντήριο» (1985) ήταν σταθμός. Η φωτογραφία είναι από την πρόσφατη επίσκεψή του στη Βαρκελώνη, όπου μετέβη για να παρουσιάσει την ισπανική μετάφραση του τελευταίου βιβλίου του «The Nothing» στο φεστιβάλ βιβλίου «Κοσμοπόλις».

ΛΟΝΔΙΝΟ

Για τον Μπομπ Ντίλαν

Εξαιρετικού ενδιαφέροντος η νέα έκθεση που εγκαινιάστηκε στη Χαλςον Gallery του κεντρικού Λονδίνου (144-146 New Bond Street, στο Μέιφερ). Η έκθεση με τίτλο «Mondo Scritto» παρουσιάζει όλες τις ιδιόχειρες σημειώσεις του αζεπέραςτου τραγουδοποιού Μπομπ Ντίλαν, τους στίχους των τραγουδιών του γραμμένους στο χέρι από τον ίδιο με μελάνι σε χαρτί καθώς και ένα σκίτσο από μολύβι που είχε σχεδιάσει για κάθε ένα από τα τραγούδια του. Η έκθεση θα παραμείνει ανοικτή ως τις 30 Νοεμβρίου.

ΜΑΔΡΙΤΗ

Ο αρχιτέκτων Φράνσις Κερέ

Είναι ο 17ος αρχιτέκτων που προσκλήθηκε να σχεδιάσει το περίπτερο της Serpentine Gallery στο Λονδίνο. Ευρηματικός και διορατικός, ο αρχιτέκτων Φράνσις Κερέ έρχεται από την Μπουρκίνα Φάσο και σταδιακά έχει κατακτήσει τον κόσμο. Αυτήν την περίοδο στη Μαδρίτη, στο Μουσείο ICO, που ειδικεύεται στην αρχιτεκτονική και στη φωτογραφία, παρουσιάζεται η έκθεση «Φράνσις Κερέ». Τα πρωταρχικά στοιχεία. Στη φωτογραφία, ο Φράνσις Κερέ ποζάρει μπροστά στην εγκατάστασή του στη Serpentine.

ΛΟΝΔΙΝΟ

Μνήμες πολέμου

Χιλιάδες παπαρούνες από πηλό συνθέτουν την εικαστική, και άκρωρς συμβολική, εγκατάσταση με τίτλο «Το παράθυρο που κλαίει» («Weeping Window»), έξω από το Αυτοκρατορικό Μουσείο Πολέμου στο Λονδίνο. Είναι ένα από τα δύο εικαστικά έργα που στήθηκαν στο μουσείο και είναι και τα δύο έργα του καλλιτέχνη Πολ Κάμινς και του σχεδιαστή Τομ Πάιπερ. Εντάσσονται στον κύκλο εκδηλώσεων μνήμης για τα εκατό χρόνια από τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Προηγουμένως είχαν στηθεί στον Πύργο του Λονδίνου.

ΜΑΔΡΙΤΗ

Ταμάρα ντε Λέμπιτσκο

Από τις πλέον επιδραστικές ζωγράφους του Μεσοπολέμου ήταν αναμφισβήτητη η Ταμάρα ντε Λέμπιτσκο, από την Πολωνία, που με τις πολλές προσωπογραφίες της, σε ένα έντονο ύφος αρ ντεκό, καθόρισε μια περιοχή στην πρόσφατη ιστορία της τέχνης. Πολλά έργα της πέρασαν ως εικόνες ευρείας διάδοσης στην ποπ κουλτούρα. Αυτήν την περίοδο και ως τις 24 Φεβρουαρίου, υπάρχει μια έκθεση αφιερωμένη στο έργο της στο Palacío de Gaviria της Μαδρίτης, με διάρκεια έως τις 24 Φεβρουαρίου 2019.

Ο Μαντένια και ο Μπελίνι, βίοι παράλληλοι

ΛΟΝΔΙΝΟ

Θα μπορούσε να είναι μια μεγάλη παλιή γιορτή ή, καλύτερα, μια ελεγγεία για την Αναγέννηση, έτσι όπως έλαμψε στα εύφορα εδάφη ανάμεσα στη Βενετία, τη Φλωρεντία και την Πάδοβα. Η έκθεση που εγκαινιάστηκε στην Εθνική Πνακοθήκη του Λονδίνου φέρνει κοντά δύο κορυφαίες μορφές, τον Αντρέα Μαντένια (1431-1506) και τον Τζοβάνι Μπελίνι (1430-1516), που είχαν συνδεθεί και με οικογενειακούς δεσμούς καθώς ο Μαντένια παντρεύ-

τηκε την αδελφή του Μπελίνι, Νικολόζια. Ήταν ένας γάμος συμφέροντος κανονισμένος από τον πατέρα του Μπελίνι, τον παντοδύναμο στη Βενετία Τζάκοπο. Η έκθεση στο Λονδίνο φέρνει αριστουργήματα του 15ου αιώνα σε συνεργασία με τα Κρατικά Μουσεία του Βερολίνου και το Βρετανικό Μουσείο, αποσκοπώντας σε μια συνομιλία πάνω στον ευρύ καμβά της ιταλικής Αναγέννησης. Οι δύο ζωγράφοι, που έζησαν την ίδια εποχή, σχεδόν συνομήλικοι, αφομοίωσαν ο κα-

θένας με τον τρόπο του την έκρηξη της δημιουργίας που σημειώθηκε στην Ιταλία τον 15ο αιώνα αλλά και τις πολιτικές και προσωπικές εντάσεις ανάμεσα στις πόλεις του ιταλικού Βορρά και στα τοπικά κέντρα εξουσίας. Ο Αντρέα Μαντένια είχε ταπεινή καταγωγή, δευτερότοκος γιος ξυλουργού. Ο Τζοβάνι Μπελίνι γεννήθηκε σε περιβάλλον πλούτου και δύναμης της Βενετίας. Η ανέλιξη του Μαντένια στους κύκλους της Μάντοβας οδήγησε τον πατέρα του Μπελίνι στην από-

φραση να του «δώσει» τη θυγατέρα του. Η Μάντοβα ήταν πόλη ανταγωνιστική στη Βενετία και η δημιουργία οικογενειακού δεσμού διασφάλιζε δύναμη με μοχλό δύο περιζήτητους ζωγράφους. Η έκθεση στο Λονδίνο παρουσιάζει μοναδικά αριστουργήματα, που αποκαλύπτουν το εξαιρετικό επίπεδο διανοησης και τεχνικής που είχε επιτευχθεί στην Ιταλία εκείνη την εποχή. Ανάμεσα στα έργα και το εικονιζόμενο, «Η γιορτή των Θεών» (π. 1514), ένα από τα κύκνια έργα του

Μπελίνι, δημιουργία που ολοκλήρωσε ο μαθητής του, Τιτσιάνο. Μπορείτε επίσης να δείτε την «Αγνία στον κήπο» του Μπελίνι, τον «Αγιο Σεβαστιανό» του Μαντένια, την «Παρουσίαση του Χριστού στον Ναό» του Μπελίνι και τον «Χριστό υποβασταζόμενο από δύο αγγέλους» του Μαντένια. Για την έκθεση, ορισμένα έργα προήλθαν από συλλογές άλλων μουσείων πλην των βασικών συνεργαζόμενων. Κορυφαία ευκαιρία για να δει κάποιος συγκεντρωμένα τόσα αριστουργήματα.

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΓΚΡΙ / Γράφει ο ΗΛΙΑΣ ΜΑΓΚΛΙΝΗΣ

Ο «Πρώτος άνθρωπος» ήταν και πατέρας

«**Υ**πήρξε κάποια στιγμή πάνω στη Σελήνη που να νιώσατε έστω και λίγο μαγεμένος από όλα όσα συνέβαιναν;» ρωτούν τον Νιλ Αρμστρονγκ οι δημοσιογράφοι κατά την πρώτη συνέντευξη Τύπου που έδωσαν οι τρεις αστροναύτες (Αρμστρονγκ, Ολντριν και Κόλινς) μετά την ολοκλήρωση της αποστολής Απόλλων 11, που περιλάμβανε φυσικά την προσσελήνωση. Βρισκόμαστε στο καλοκαίρι του 1969.

Ακούγοντας την ερώτηση, ο Νιλ χαμογελάει. «Ναι», λέει ο πρώτος άνθρωπος στον κόσμο που περπάτησε πάνω σε ένα ξένο ουράνιο σώμα. «Ήμουν σαν μαγεμένος για περίπου δύο ώρες» — όσο κράτησε δηλαδή το περίφημο moonwalk, ο περίπατος πάνω στο φεγγάρι.

Το παράθεμα προέρχεται από την εκπληκτική (αμετάφραστη στην Ελλάδα) βιογραφία του Αρμστρονγκ που έγραψε ο Τζέιμς Ρ.

Ίσως να «κουβέντιασε» με το σκοτεινό κενό, το άπειρο Διάστημα, ελαφροπατώντας στην γκριζα σεληνιακή πούδρα.

Χάνσεν «Πρώτος άνθρωπος» (James R. Hansen, «First Man. The Life of Neil Armstrong», εκδ. Simon & Schuster, 2005). Στο βιβλίο βασίζεται και η ομότιτλη ταινία του Ντάμιεν Τσαζέλ, με τον Ράιαν Γκόσλινγκ στον πρωταγωνιστικό ρόλο.

«Και ποια ήταν η μεγαλύτερη δυσκολία που συναντήσατε;» ήταν η επόμενη δημοσιογραφική ερώτηση προς τον Αρμστρονγκ. Και αυτός απάντησε: «Είχαμε τη δυσκολία που έχει ένα πεντάχρονο που βρίσκεται μέσα σε ένα ζαχαροπλαστείο».

Ο Ράιαν Γκόσλινγκ ως Νιλ Αρμστρονγκ στην ταινία «Πρώτος άνθρωπος», του Ντάμιεν Τσαζέλ, η οποία θα προβληθεί στη χώρα μας αυτή την εβδομάδα.

Ο Ντάμιεν Τσαζέλ, ο σκηνοθέτης του «Πρώτου ανθρώπου», μας δείχνει τον Αρμστρονγκ να αφοσιώνεται, σαν πεισματάρης πιλότος και μηχανικός που ήταν, στην επιτυχία της αποστολής. Την ίδια στιγμή όμως, υπαινίσσεται ότι ο μοναχικός αστροναύτης ίσως από μέσα του να γύρευε ορισμένες απαντήσεις απ' τη σύμπα. Ή ίσως απλώς να «κουβέντιασε» με το σκοτεινό κενό, το άπειρο Διάστημα, ελαφροπατώντας πάνω στην γκριζα σεληνιακή πούδρα.

Ο ίδιος, προσγειωμένος και εσωστρεφής καθώς ήταν, δεν το έθεσε ποτέ έτσι, ξεκάθαρα. Οι γιοι του έχουν να λένε ότι ο πατέρας τους ήθελε με μανία να κατανοεί γιατί είναι πράγμα στη φύση λειτουργεί έτσι και όχι αλλιώς. Αλλά υπήρξε ένα γεγονός για το οποίο δεν είχε απάντηση: ο πρόωρος θάνατος της μόλις τριών χρόνων κόρης του, Κάρεν, από καρκίνο, το 1962. Γεγονός που για έναν άνθρωπο με

το μυαλό του Αρμστρονγκ δεν ήταν απλώς αδιανόητα στενάχωρο, αλλά κυρίως παράλογο.

Οι δύο γιοι του είπαν στον Γκόσλινγκ ότι ο πατέρας τους βίωσε πολύ εσωτερικά, και τραυματικά, τον θάνατο της αδελφής τους και θεωρούσαν πολύ πιθανό, όταν βρέθηκε «εκεί πάνω», να την έψαξε κάπου μέσα του.

Φυσικά, ο Αρμστρονγκ δεν είπε ποτέ τίποτα τέτοιο. Στο φιλμ, τον βλέπουμε να αφήνει μέσα σε έναν σεληνιακό κρατήρα το μπρασελέ της χαμένης του κόρης. Να το έκανε όντως; Ποιος ξέρει. Το βέβαιο είναι ότι για ένα δεκάλεπτο ο Αρμστρονγκ περιπλανήθηκε τελείως μόνος πάνω στη Σελήνη, δίχως να επικοινωνεί με κανέναν. Η σκέψη και μόνον, η υποψία, συγκινεί τον κύριο Γκρι. Μέσα από τη στολή του αστροναύτη, στο αφιλόξενο Διάστημα και κάπου ανάμεσα στα άστρα, ένας θλιμμένος πατέρας να αναζητά την κόρη που έχασε για πάντα.

Φως στα «λεφτά που δεν μυρίζουν»

Ο Μπράντλεϊ Μπέρκενφελντ, πρώην τραπεζίτης που πλούτισε ως πληροφοριοδότης δημοσίου συμφέροντος, μιλάει στην «Κ»

ΜΠΡΑΝΤΛΕΪ ΤΣ. ΜΠΕΡΚΕΝΦΕΛΝΤ
Ο τραπεζίτης του διαβόλου
μτφρ. Μάνος Τζήριτας
εκδ. Πατάκης, 2018, σελ. 424

Του **ΤΑΣΟΥ ΤΕΛΛΟΓΛΟΥ**

«...Ακόμα και στην ώριμη ηλικία των σαράντα τεσσάρων, εξακολουθούσα να εμπιστεύομαι το αμερικανικό σύστημα δικαιοσύνης...», γράφει ο Μπράντλεϊ Μπέρκενφελντ, πρώην private banker της UBS που κατέστη ο πιο ακριβοπληρωμένος πληροφοριοδότης δημοσίου συμφέροντος (whistleblower) στην ιστορία του αμερικανικού δημοσίου, εισπράττοντας 104 εκατομμύρια δολάρια. Τον Νοέμβριο κυκλοφορεί στην Ελλάδα η συναρπαστική αυτοβιογραφία του Μπέρκενφελντ «Ο τραπεζίτης του διαβόλου» και η «Κ» είχε την ευκαιρία να τη διαβάσει και να θέσει κάποια ερωτήματα στον συγγραφέα του βιβλίου, που ζει σήμερα στη Μάλτα. Μιλώντας στην «Κ», ο Μπέρκενφελντ είπε ότι οι νόμοι για την υποστήριξη πληροφοριοδοτών στην Αμερική «είναι καλύτεροι απ' ό,τι σε άλλα μέρη του κόσμου» (π.χ., όπως έγραψε στον κ. Γιούνκερ, «στην Ευρώπη η νέα οδγία για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής είναι σκάρτη»).

Ο υπότιτλος του βιβλίου («Για πρώτη φορά στο φως λεπτομέρειες για το πώς διέρρηξα τη μυστικότητα των ελβετικών τραπεζών») δίνει την εντύπωση ότι ο Μπέρκενφελντ κυρίως μιλάει για τις ελβετικές τράπεζες και τις πρακτικές τους έως το 2005 να ενθαρρύνουν τη μεταφορά σε αυτές κεφαλαίων που δεν είχαν φορολογηθεί, έγκλημα καθοσιώσεως ιδιαίτερα στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Άλλο Ελβετία, άλλο ΗΠΑ

Ο Μπέρκενφελντ εξηγεί ότι αυτό που έκανε στην Ελβετία ήταν νόμιμο, αλλά όταν πήγαινε στην Αμερική για να προσελκύσει κεφάλαια κινείται σε «γκρίζες ζώνες». Αλλά την τράπεζα (UBS) αυτό δεν την ένοιαζε: το μότο της ήταν αύξηση των «καθαρών εισερχόμενων κεφαλαίων», κάτι που δεν άφηνε αδιάφορο τον Μπέρκενφελντ (σ.σ.: ο ίδιος υπολογίζει στην «Κ» ότι πληρωνόταν 40.000 δολάρια την ώρα).

Στο βιβλίο του, ο Μπέρκενφελντ περιγράφει εξαντλητικά τα δίωρα γεύματα των Ελβετών τραπεζιτών, τα κόττερα και τα αυτοκίνητα των συναδέλφων και των πελατών του σε μια πόλη που κτίσθηκε πάνω στην αρχή pecunia non olet (σ.σ.: τα λεφτά δεν μυρίζουν). Σήμερα η Γενεύη είναι μια πόλη σε οικονομική κατάρρευση και εξαρτίας του Μπέρκενφελντ. Κάποιοι από τους πελάτες του ελβετικού τραπεζικού συστήματος επιχειρούν, όπως μας είπε ο Μπέρκενφελντ, «να κρύψουν τα κεφάλαιά τους στο Χονγκ Κονγκ, στη Σιγκαπούρη και στο Μακάου, αλλά το τραπεζικό τους σύστημα βρίσκεται υπό πολιορκία...».

«**Κάποιοι** από τους πελάτες του ελβετικού τραπεζικού συστήματος επιχειρούν να κρύψουν τα κεφάλαιά τους στο Χονγκ Κονγκ, στη Σιγκαπούρη και στο Μακάου, αλλά το τραπεζικό τους σύστημα βρίσκεται υπό πολιορκία...», λέει ο Μπέρκενφελντ.

Όπως έγραφα και στον κ. Γιούνκερ, στην Ευρώπη η νέα οδγία για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής είναι σκάρτη.

Αλλά αυτό δεν είναι το θέμα του βιβλίου του. Η πραγματική ιστορία του Μπέρκενφελντ αρχίζει όταν ανακαλύπτει τρισέλιδο υπόμνημα της τράπεζας, στο οποίο αντιλαμβάνεται ότι δεν θα τον κάλυπτε αν «γινόταν η στραβή» στις ΗΠΑ. Τότε αποφασίζει να στραφεί στις αμερικανικές αρχές (σ.σ.: στο χρονικό αυτό σημείο δεν προβλέπεται ακόμα αμοιβή για τους «μάρτυρες δημοσίου συμφέροντος»). Όταν ο Μπέρκενφελντ αποφάσισε να στραφεί προς τις αμερικανικές αρχές δεν είχε ούτε δικηγόρο στην Ουάσιγκτον. Παρότι ο πρώην τραπεζίτης είναι εξαιρετικά «γειωμένος» –ως μότο του έχει τα λόγια του Κλιβτ Ιστροντ στον «Βρώμικο Χάρι»: «Ένας άνδρας πρέπει να ξέρει τα όριά του»–, δεν δίστασε παρ' όλα αυτά να παίξει «φουλ επίθεση»

Το βιβλίο του πρώην private banker της UBS (στη φωτ. η γραφεία της στη Ζυρίχη) θα κυκλοφορήσει στην Ελλάδα τον Νοέμβριο.

εναντίον του αμερικανικού υπουργείου Δικαιοσύνης. Αρχικά, ο αρμόδιος για τις φορολογικές υποθέσεις ομοσπονδιακός υπάλληλος Κέ-

wers και, δεύτερον, φοβάται ότι ο Μπέρκενφελντ θα έχει ράμματα για τη «γούνα» των πολιτικών.

Ένας από τους μεγαλύτερους πελάτες του Μπέρκενφελντ και του προϊσταμένου του Κρίστιαν Μποβέ ήταν ο Ιρακινός Αμπντούλ Αζίζ Αμπάς. Το 2005 και το 2006 ο Αμπάς είχε 400 εκατομμύρια δολάρια σε ανώνυμους ελβετικούς λογαριασμούς, που τα είχε βγάλει σε μια πρώτη φάση διακινώντας πετρέλαιο για το καθεστώς του Σαντάμ Χουσεϊν. Γράφει ο Μπέρκενφελντ: «Α, υπάρχει και κάτι άλλο που πρέπει να γνωρίζετε». «Τι πράγμα;», ρώτησε

ο Ντάουνινγκ. «Απ' ό,τι ξέρω, ο Αμπάς είναι καλός φίλος του Ρούντολφ Τζουλιάνι». Εκεί έγινε το βραχυκύκλωμα. Ο Ντάουνινγκ, που καταγγέται από τη Νέα Υόρκη, τέντωσε το χέρι με την παλάμη προς το μέρος μου και είπε σε έντονο ύφος: «Δεν μας ενδιαφέρουν μη Αμερικάνοι!...» Ο Τζουλιάνι ήταν πατριωτάκι του και ήταν πολύ ψηλά στις δημοσκοπήσεις για τις προεδρικές εκλογές. Ξαφνικά, οι τρεις ομοσπονδιακοί υπάλληλοι έμοιαζαν στα μάτια με τρεις, όχι και πολύ σοφούς, πηχούς: Δεν βλέπω, δεν ακούω, δε μιλάω...».

«Έπρεπε να εκπαιδευτώ το υπουργείο Δικαιοσύνης», είπε ο Μπέρκενφελντ στην «Κ», «καθώς ήταν ανίκανοι και διεφθαρμένοι, και έπειτα, φοβούσαν ότι θα εξέθετα το πρόβλημα που οδήγησε στην αδυναμία να διορθώσουν και να επιβάλουν πρόστιμα σε αυτή τη μαζική φορολογική απάτη. Οι δημόσιοι υπάλληλοι είναι στις ΗΠΑ γενικά ζηλιάρηδες, τεμπέληδες και ανίκανοι. Αυτό ισχύει και για το υπουργείο Δικαιοσύνης».

«Διάτρητο» υπουργείο

Τελικά, φαίνεται ότι κάποιος από το υπουργείο Δικαιοσύνης ειδοποίησε την ελβετική τράπεζα ότι βρίσκεται σε καθεστώς ελέγχου, ενώ ο προϊστάμενος του Μπέρκενφελντ εκλήθη να καταθέσει στη Φλόριντα απλώς ως μάρτυρας – αφού προηγουμένως συνελήφθη... Αντίθετα, ο Μπέρκενφελντ κατηγορήθηκε και καταδικάστηκε σε φυλάκιση τριών ετών, ενώ οι ηγέτες των Δημοκρατικών (Τζον Κέρι, Χίλαρι Κλίντον) έμοιαζαν ο μεν πρώτος να παίρνει πολιτικά χρήματα από έναν καταθέτη UBS, η δε δεύτερη να παζαρεύει το θέμα με την ελβετική κυβέρνηση προκειμένου να κερδίσει τη μεσολάβση της Ελβετίας στο Ιράν. «Δεν θα εμπιστευόμουν το υπουργείο Δικαιοσύνης ούτε για την προστασία της γάτας μου, αν είχα γάτα», γράφει ο Μπέρκενφελντ, ο οποίος στράφηκε αμέσως στη σχετική επιτροπή της Γερουσίας και παρέδωσε όλα τα έγγραφα του σε αυτή. Αυτό δεν εμπόδισε το υπουργείο Δικαιοσύνης να τον στείλει φυλακή με την αιτιολογία ότι δεν αποκάλυψε όσα γνώριζε για ένα Ρώσο πελάτη του, κάτοικο Καλιφόρνιας.

Και όμως, οι αμερικανικές αρχές είχαν μάθει ό,τι πήεραν για τον Γυκόρ Ολένκοφ από τον Μπέρκενφελντ. Ο «πληροφοριοδότης» δεν έχασε το χιούμορ του ακόμα και στη φυλακή. Λίγο μετά την αποφυλάκισή του, και ενώ βρισκόταν σε περιορισμό στο Νιου Χαμσάιρ, δύο εκπρόσωποι του Εθνικού Κέντρου Πληροφοριοδοτών, ΜΚΟ στην Ουάσιγκτον, του έφεραν την επιταγή με το θηριώδες ποσό των 104 εκατομμυρίων δολαρίων για τις πληροφορίες του. Δεκαπέντε δισεκατομμύρια δολάρια ανακτήθηκαν από τις Αρχές χάρη στις πληροφορίες του.

ΚΡΙΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗΣ / Του **ΝΙΚΟΥ Α. ΔΟΝΤΑ**

Πολλαπλά αμήχανο ξεκίνημα για την Κρατική Ορχήστρα

Ιδιαίτερη προτίμηση δείχνουν τους τελευταίους μήνες οι κρατικές μας ορχήστρες στα Κοντσέρτα του Ντβόρζακ. Τον Ιούλιο η Κρατική της Θεσσαλονίκης έπαιξε στο Ηρώδειο εκείνο για τσέλο και η Κρατική Ορχήστρα Αθηνών (ΚΟΑ) το Κοντσέρτο για βιολί. Ούτε τρεις μήνες μετά η ΚΟΑ έκρινε ως καταλληλότερο το ίδιο Κοντσέρτο για τσέλο για την εναρκτήρια συναυλία της στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών στις 5 Οκτωβρίου. Μια συναυλία της οποίας ο τίτλος ήταν «Ο Σκαλκώτας και οι σύγχρονοι του».

Ως «σύγχρονος» προτάθηκε ο εξής ένας, ο Αντον Βέμπερν, κατά 20 χρόνια προεπιβίωτος του Σκαλκώτα. Εκπροσωπήθηκε δε από τη νεανική, μόλις δεκάλεπτη διάρκειας υστερορομαντική «Πασακάλια», που εκδόθηκε όταν ο Σκαλκώτας ήταν 4 ετών και παραμένει ελάχιστα

Αρχή με έργα που δύσκολα προσελκύουν και ερμηνείες που ακόμα δυσκολότερα εμπνέουν.

αντιπροσωπευτική της μουσικής ταυτότητας για την οποία ο Βέμπερν πέρασε στην Ιστορία. Όπως ελάχιστα αντιπροσωπευτική του Σκαλκώτα είναι η «Κλασική συμφωνία» του 1947, ξεχωριστό και πολύ ιδιαίτερο έργο, από το οποίο απουσιάζουν παντελώς βιολιά, βιόλες και τσέλα. Δεν είναι το μόνο του είδους,

Ο διάσημος Λιθουανός τσελίστας Ντάβιντ Γκέρνινγκας απέδωσε υποδειγματικά το Κοντσέρτο του Ντβόρζακ.

ούτε πρώτο. Διασημότητα προγενέστερο παράδειγμα αποτελεί η «Μουσική για τα βασιλικά πυροτεχνήματα» του Χέντελ στην πρωτότυπη ενόρχηστρωσή της, από την

οποία λείπουν τελείως τα έγχορδα, έπειτα από απαίτηση του βασιλιά Γεωργίου της Αγγλίας. Με αναφορές στην τζαζ, στη μουσική για τον κινηματογράφο και στη μουσική του

Μεσοπολέμου, η «Κλασική συμφωνία» του Σκαλκώτα μοιάζει με εκτενές εγκυφαλικό ευφυολόγημα, που απευθύνεται σε κοινό με ειδικό ενδιαφέρον. Παρουσιάστηκε στην κριτική επιμέλεια του μουσικολόγου Γιάννη Σαμπαροβάλακ. Ο συνθέτης αποδεικνύεται ευφυής ενόρχηστρωτής, καθώς περιορίζει την αίσθηση της «μπάντας» μονάχα στα μέρη της Συμφωνίας που προσδιορίζονται ως «εμβατήρια». Αλλού, το ακρόαμα υπήρξε περισσότερο ενδιαφέρον. Και θα ήταν ακόμα πιο πολύ, εάν η ορχήστρα, υπό τη διεύθυνση του καλλιτεχνικού της διευθυντή Στέφανου Τσιολιά, δεν έπαιζε συνεχώς δυνατά. Επίσης, εάν ήταν καλύτερα συντονισμένη θα αποσαφηνίζε τις ενόπτες του έργου και την ξεχωριστή ταυτότητα καθεμιάς.

Ένταση και βιασύνη προσδιόρισαν επίσης την ερμηνεία του Κοντσέρτου

του Ντβόρζακ. Ορχήστρα και αρχιμουσικός βρίσκονται, ίσως, ακόμα στη διάθεση των καλοκαιρινών συναυλιών τους με ροκ μουσική σε ανοικτούς χώρους, όπου η ταχύτητα και κυρίως η μεγάλη ένταση όχι μόνον αρκούν αλλά είναι τα κυρίως ζητούμενα. Έτσι, λοιπόν, ακούστηκε ένα τετονικό, ορμητικό Ντβόρζακ, όπου οι «κοροί» του τρίτου μέρους έμοιαζαν περισσότερο με εμβατήρια. Στην ηχητική δίνη ειδικά του πρώτου μέρους βυθίζονταν συχνά ο εξαιρετικός Λιθουανός τσελίστας Ντάβιντ Γκέρνινγκας. Παρά τη διαρκή πάλη του με την ορχήστρα, κατέχοντας εμφανώς τα μυστικά του έργου, με μεγάλη μουσικότητα και ευαισθησία, ο Γκέρνινγκας έδωσε μία υποδειγματική ανάνηψη και ένα ιδιαίτερα ποιητικό αργό μέρος. Εκτός προγράμματος το κοινό τον απόλαυσε σε τρία ακόμα σύντομα κομμάτια.

Μια συναρπαστική ναυτική ιστορία

Ο τορπιλισμός του υπερωκεανίου «Λουζιτάνια» από γερμανικό υποβρύχιο που «έβαλε» τις ΗΠΑ στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο

ERIK LARSON
Βουβό κύμα, το τελευταίο
πέρασμα του «Λουζιτάνια»
 μίτρο: Κατερίνα Σχινά,
 εκδ. Ικαρος, 2017, σελ. 508

Της **ΤΕΣΥ ΜΠΑΪΛΑ**

«[...] **Κοίταξα** το ρολόι μου και βάζοντάς το στην τσέπη μου, έριξα μια ματιά στη δεξιά πλευρά και, όπως κατά προσέγγιση μπορώ να εκτιμήσω, είδα ένα βίαιο ξέσπασμα αφρού μήκους γύρω στο ενάμισι μέτρο, τέσσερα στιγμάτια από τη δεξιά πλευρά της πλώρης». Του φάνηκε σαν γιγαντιαία φυσαλίδα που έσκαγε στην επιφάνεια. Ένα δευτερόλεπτο αργότερα είδε κάτι να κινείται διασχίζοντας την ακύμαντη θάλασσα, ένα ίχνος τόσο καθαρό, σαν να το χάραζε ένα αόρατο χέρι με ένα κομμάτι κιμωλία σε μαυροπίνακα».

Με αυτά τα λόγια ο Λάρσον περιγράφει το χαρακτηριστικό υπόλευκο, βουβό κύμα που άφηνε πίσω της η τορπίλη που εξαπολύθηκε εναντίον του υπερωκεανίου «Λουζιτάνια», για να περιγράψει μια συγκλονιστική ναυτική τραγωδία. Αναδιφώντας στις μαρτυρίες ο Λάρσον φιλοτεχνεί στον συγγραφικό του καμβά το πορτρέτο της αμερικανικής κοινωνίας της εποχής, η οποία ζούσε στην ουτοπία μιας κενής νοοτροπίας νεοπλουτισμού, που είναι γνωστή ως η Προοδευτική Περίοδος, και επικεντρώνεται στη βύθιση του «Λουζιτάνια», στις 7 Μαΐου του 1915, από το γερμανικό υποβρύχιο «U-20» και στις μοιραίες της συνέπειες.

Είναι σημαντικός ο τρόπος τον οποίο επιλέγει ο Λάρσον για να παρουσιάσει τις κινήσεις των πλοίων. Εισδύοντας βαθιά στην ψυχούσ-

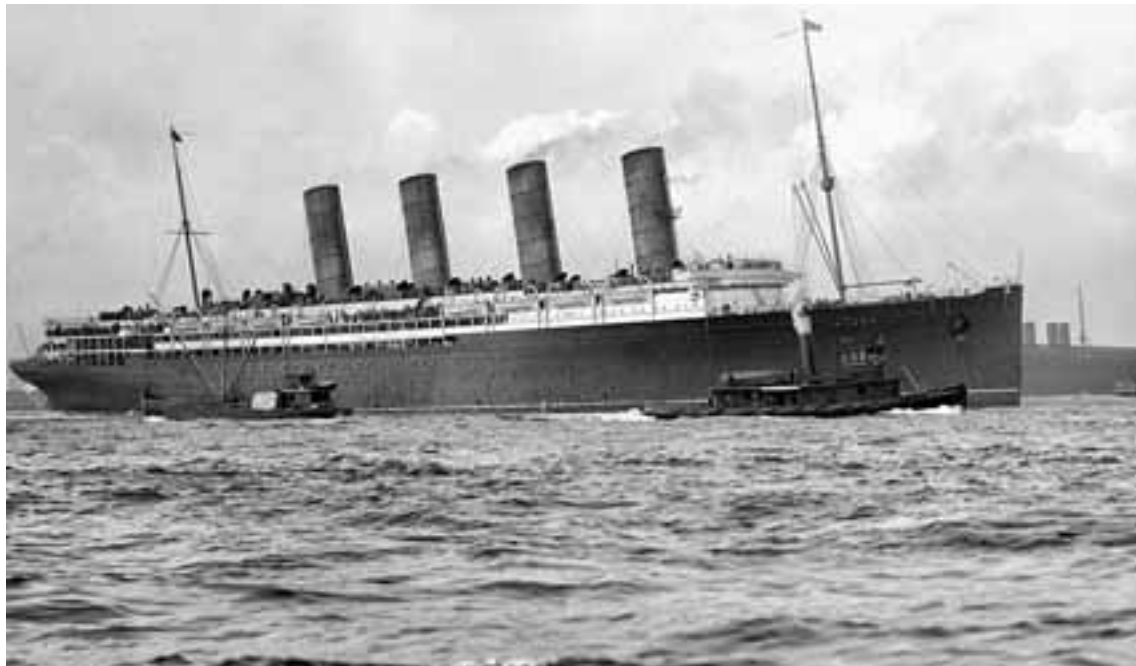
“

Ο Λάρσον περιγράφει με ακρίβεια τον τρόπο ζωής, τόσο μέσα στο υπερωκεάνιο όσο και στο υποβρύχιο.

θεση των δύο κύριων πρωταγωνιστών, του πλοιάρχου του «Λουζιτάνια» Τέρνερ και του Σβίγγερ, πλοιάρχου στο γερμανικό υποβρύχιο, καταφέρνει να αναδείξει τις μύχιες σκέψεις τους και παράλληλα να φέρει στην επιφάνεια τις προσωπικές τους εκτιμήσεις, τις διαπροσωπικές τους σχέσεις, τις αγωνίες και τις αποφάσεις τους.

Ο Λάρσον, όμως, δεν κάνει μόνο αυτό. Περιγράφει με εξαιρετική ακρίβεια τον τρόπο ζωής, τόσο μέσα στο υπερπολυτελές υπερωκεάνιο, με την αντίφαση ανάμεσα στους πλούσιους επιβαίνοντες και στο πλήρωμα της μηχανής, όσο και στο υποβρύχιο. Χαρακτηριστικός είναι ο τρόπος με τον οποίο αναπαριστά την ατμόσφαιρα στο υγρό και περικλειστο ατσάλινο κύτος του υποβρυχίου, όπως επίσης οι λεπτομέρειες τις οποίες παρουσιάζει για τον τρόπο λειτουργίας των μηχανών του «Λουζιτάνια», απόλυτα εντυπωσιακές και με μεγάλο ενδιαφέρον.

Η ιστορία είναι λίγο ως πολύ γνωστή. Κατά τη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου το πολυτελές «Λουζιτάνια», το μεγαλύτερο εμπορικό πλοίο του τότε κόσμου, επίτευγμα

Το 1915, το «Λουζιτάνια», το μεγαλύτερο εμπορικό πλοίο του τότε κόσμου, απέπλευσε από τη Νέα Υόρκη με προορισμό το Λίβερπουλ. Στις 7 Μαΐου μία τορπίλη του γερμανικού υποβρυχίου «U-20» το οδήγησε στον υγρό τάφο αΐτανδρο...

της ναυπηγικής τέχνης της εποχής, απέπλευσε από τη Νέα Υόρκη με προορισμό το Λίβερπουλ, έχοντας έναν μεγάλο αριθμό επιβατών, ανάμεσα στους οποίους βρίσκονταν πολλά παιδιά. Όλοι όσοι επέβαιναν στο πλοίο δεν πίστευαν ότι θα μπορούσε το «Λουζιτάνια» να αποτελέσει στόχο των Γερμανών, καθώς δεν ήταν ένα πολεμικό πλοίο, παρά το γεγονός ότι η Γερμανία είχε χαρακτηρίσει ως εμπόλεμη ζώνη τη θάλασσα γύρω από τη Βρετανία. Ακόμη και όταν η γερμανική πρεσβεία ξεκαθάρισε ότι το συγκεκριμένο πλοίο ήταν ένας πιθανός στόχος, ο πλοίαρχος Τέρνερ δεν πίστεψε ότι θα μπορούσε να κυπτηθεί το πλοίο του. Ούτε το γεγονός

ότι την ημέρα εκείνη είχε παρατηρηθεί έντονη δραστηριότητα στα γερμανικά υποβρύχια τον έβαλε τελικά σε υποψίες. Η πρώτη τορπίλη, ωστόσο, έπληξε τον στόχο της, σπαινοντας το τέλος του πλοίου και μιας ολόκληρης εποχής, καθώς οι απώλειες για το «Λουζιτάνια», το οποίο οδγηθήκε στον υγρό τάφο αΐτανδρο, ήταν τραγικές, τόσο σε έμφυκο όσο και σε άψυχο υλικό, και σηματοδότησαν την ένταξη της Αμερικής στον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο λίγους μήνες μετά.

Παράταση της αγωνίας

Ο Λάρσον ακολουθεί με εμβληματικό τρόπο αυτή την ολέθρια πορεία

και καταγράφει με ενάργεια τις τελευταίες στιγμές του πλοίου. Παράλληλα, με ευρηματικότητα, δημιουργεί μικρές, επιμέρους ιστορίες, τις οποίες διηγείται καθυστερώντας έτσι την κορύφωση της κλιμακούμενης έντασης των γεγονότων και παρατείνοντας την αγωνία για την έκβαση της ιστορίας.

Η συνδυαστική παράθεση στοιχείων διαφόρων προσωπικοτήτων της εποχής, όπως είναι γνωστοί βιβλιοπώλες, κοσμηματοπώλες, σχεδιαστές, σκηνοθέτες, ακόμα και σουφραζέτες, μεταφέρουν το κέντρο βάρους της αφήγησης από τη ναυτική περιπέτεια στην ανθρωπολογία της εποχής. Παράλληλα, σκιαγραφούν

μια απαραίτητη κοινωνική τοιχογραφία, ικανή να προσδώσει τις δυναμικές οπτικές της κοινωνικής διαστρωμάτωσης και ταυτόχρονα την ατμόσφαιρα εκείνης της περιόδου, μέσα στην οποία συνέβησαν τα γεγονότα αυτά.

Η γλωσσική αγωγή του Λάρσον σε συνδυασμό με τη ναυτική ορολογία που χρησιμοποιεί, αποδόθηκε εξαιρετικά στα ελληνικά από την Κατερίνα Σχινά, γεγονός που καθιστά την ανάγνωση αυτού του βιβλίου απρόσκοπτη και καθλώνει τον αναγνώστη στην αφηγηματική της ροή, χαρίζοντας ένα σημαντικό ανάγνωσμα, στο οποίο ένα ιδιαίτερα πολύπλευρο ιστορικό γεγονός γίνεται μια συναρπαστική αφηγηματική κατάθεση.

Το βιβλίο, αποτέλεσμα της κοπώδους έρευνας του Ερικ Λάρσον, τιμήθηκε το 2015 με τα βραβεία Goodreads Choice Award και World Magazine Book of the Year (2015), στην κατηγορία «Ιστορία/Βιογραφίες».

KANALI 6
 106.00 | 98.6 | 107.00 | 106.9

Από τη Λεμεσό για όλη την Κύπρο...

Απο την Κύπρο για όλο τον κόσμο...

www.kanali6.com.cy

www.facebook.com/kanali6

twitter.com/kanali_6

106.00 | 98.6 | 107.00 | 106.9

ΟΛΑ ΤΑ ΑΣΤΕΡΙΑ... ΣΠΙΤΙ ΜΑΣ!

Νέα τηλεοπτική σεζόν στα κανάλια MOVIES BEST HD και GREEK CINEMA. Ταινίες από όλο τον κόσμο, πρώτες προβολές, κλασικός ελληνικός κινηματογράφος, λαμπερά αστέρια, καταξιωμένοι σκηνοθέτες, όλα βρίσκονται εδώ! Συντονιστείτε μαζί μας μέσα από τις πλατφόρμες CABLENET και CYTAVISION.

www.mesimvria.com

MESIMVRIA ENTERPRISES LTD

Η παράνοια συναντά την ιδιοφυΐα

Η νέα ταινία του Λαρς Φον Τρίερ μοιάζει με «απάντηση» στους επικριτές του

Του **ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ**

Εδώ και αρκετά χρόνια ο Λαρς Φον Τρίερ είναι αυτό που λέμε «εκτός συναγωνισμού», ακριβώς δηλαδή όπως παρουσιάστηκε και η τελευταία του ταινία στο κινηματογραφικό Φεστιβάλ Καννών. Με αυτό βέβαια δεν εννοούμε πως ο Δανός αυτεξέχων έχει κατακτήσει κάποια απίπταστη για τους υπόλοιπους κορυφή απλώς οι ταινίες του της τελευταίας δεκαετίας (τουλάχιστον) είναι τόσο επιπνευσμένα διαφορετικές, που δύσκολα αντιπαραβάλλονται με τη σύγχρονη παραγωγή. Εσχάτως, δε, μάλλον νιώθει και την ανάγκη να απαντά στις κατηγορίες που διάφοροι του καταλογίζουν...

«Το σπίτι που έχτισε ο Τζακ» είναι επί της ουσίας το πορτρέτο

ενός κατά συρροήν δολοφόνου. Η μαραθώνια διάρκειά του (2 ώρες και 40 λεπτά) είναι χωρισμένη, παραδοσιακά, σε κεφάλαια τα οποία εξιστορούν τα 12 τελευταία χρόνια της ζωής του Τζακ, ενός άνδρα ξεκάθαρα διαταραγμένου αλλά και ευφυούς, ο οποίος σκοτώνει ανθρώπους και τους αποθηκεύει στην πελώρια αποθήκη-ψυγείο του. Δολοφόνος από θυμό, συνήθεια ή καθαρή απόλαυση—μάλλον ισχύουν όλα ταυτόχρονα—ο Τζακ είναι ένας απόλυτα διαβολικός ήρωας, τον οποίο ο Τρίερ μας προκαλεί παιχνιδιάρικα να συμπαθήσουμε, αν και κάτι τέτοιο είναι προφανώς αδύνατο. Ο Ματ Ντίλον τα δίνει όλα στον κεντρικό ρόλο, φτιάχνοντας έναν βαθιά σκοτεινό και αιγιματικό χαρακτήρα που περιπλανιέται σαν αέναη απειλή, με την κάθε σκηνή να μυρίζει τρόμο.

Διαρκές παιχνίδι

Γενικώς, ολόκληρο το φιλμ του Δανού κινηματογραφιστή μοιάζει γεμάτο από «απαντήσεις», τις οποίες εκείνος νιώθει την ανάγκη (:) να δώσει στους επικριτές του. Όσοι τον κατηγορούν πως είναι σαδιστής, μισογύνης, ακόμα και φιλοναζί έχουν την ευκαιρία εδώ να επιβεβαιωθούν και να διαψευστούν ταυτόχρονα, σε ένα διαρκές παιχνίδι που μάλλον έχει στόχο να σε... τρελάνει.

Αλλάστε, η παράνοια εναλλάσσεται συνεχώς με την ιδιοφυΐα στο συγκεκριμένο φιλμ, γεγονός όμως που καταλήγει μάλλον κουραστικό από ένα σημείο και έπειτα. Ακόμα και το (απολαυστικό) μαύρο χιούμορ

Ο Ματ Ντίλον μεταμορφώνεται σε ψυχοπαθή δολοφόνο, δίνοντας τον καλύτερο εαυτό του στη νέα ταινία του Λαρς Φον Τρίερ.

κάπου εξαντλείται. Κατά τα λοιπά, η ντισεϊκή φιλοσοφία όπως και η τέχνη και η ποίηση έχουν κεντρικό ρόλο και εδώ, αν και φτάνοντας στο βαρυφορτωμένο πνευματικά φινάλε, τα πάντα μοιάζουν ελαφρώς ακατανόητα.

Το θετικό, πάντως, με τον «Τζακ» είναι πως μοιάζει περισσότερο με ταινία και λιγότερο με καλλιτεχνική εγκατάσταση, σε αντίθεση με τα προηγούμενα «Nymphomania» και «Αντίχριστος». Μπορεί ο σχεδιασμός και η σκηνοθεσία του να μην πλησιάζουν καν το σχεδόν τέλεια σχηματισμένο «Melancholia» για παράδειγμα, ωστόσο, αν μη τι άλλο, δείχνουν πως ο Τρίερ έχει ακόμη τη διάθεση να κάνει σινεμά. Απλώς η εσκεμμένη προκλητικότητα του δείχνει όλο και πιο ασύμβατη με την politically correct φάση που διανύει ο παγκόσμιος κινηματογράφος κι αυτό ολοφάνερα τον ενόχλει. Αυτό το τελευταίο του φιλμ βρήκε—έστω περιορισμένη—διανομή στις ΗΠΑ, όμως δεν είναι καθόλου βέβαιο ότι το ίδιο θα συμβεί και με το επόμενο.

ΤΟ ΒΑΡΟΜΕΤΡΟ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Στο «**Με διαβατήριο τη γιορτή**», ο πρωτοεμφανιζόμενος κινηματογραφιστής Μιλάντ Αλαμί παρουσιάζει ανάγλυφα την αγωνία του μετανάστη. Ο 30άρης Ισμαήλ από το Ιράν βρίσκεται ήδη περίπου δύο χρόνια στη Δανία, φλερτάροντας επίμονα γυναίκες, προκειμένου να καταφέρει να τις παντρευτεί. Ο λόγος είναι πως η άδεια παραμονής του λήγει σύντομα και θα αναγκαστεί να γυρίσει πίσω. Πάνω που η όλη διαδικασία του γίνεται εμμονή, θα γνωρίσει τη Σάρα, μια ντόπια με ιρανική καταγωγή, και τα πράγματα θα περιπλοκωθούν. Ο Αρνταλάν Εσαμίλι παραδίδει μια εξαιρετική κεντρική ερμηνεία, σε ένα φιλμ που συγκέντρωσε πολλά διεθνή βραβεία.

Στους «**Αδελφικούς εκθρούς**» δύο παιδικό φίλοι, μεγαλωμένοι στην ίδια κακόφημη γειτονιά, ξανασυναντιούνται ύστερα από χρόνια, έχοντας τραβήξει διαφορετικούς δρόμους. Ο ένας είναι βυθισμένος στον υπόκοσμο και ο άλλος όργανο της τάξης, με τη συνέχεια να κυλάει σύμφωνα με τα αναμενόμενα.

Στο «**Alpha**» παρακολουθούμε μια οικογενειακή προϊστορική περιπέτεια, η οποία συνδυάζει τις ανθρώπινες ερμηνείες με το τεχνολογικά κατασκευασμένο περιβάλλον. Είκοσι χιλιάδες χρόνια πριν, ένα νεαρό μέλος της ανθρώπινης φυλής ξεμένει στην άγρια φύση έπειτα από ένα σχεδόν μοιραίο κυνήγι. Στην προσπάθειά του να επιβιώσει, θα καταφέρει να εξημερώσει έναν μοναχικό λύκο, με τους δυο τους να γίνονται αχώριστοι. Τα εντυπωσιακά ειδικά εφέ αναβιώνουν έναν ολόκληρο κόσμο, δίνοντάς μας την ευκαιρία να γνωρίσουμε μια εναλλακτική της ιστορίας που οδηγεί τον άνθρωπο κοντά στον πιο πιστό του φίλο.

«Το σπίτι που έχτισε ο Τζακ» ★★½ ΘΡΙΑΕΡ (2018)

Σκηνοθεσία: Λαρς Φον Τρίερ
Ερμηνείες: Ματ Ντίλον, Μπρούνο Γκανζ, Ούμα Θέρμαν, Τζέρεμι Ντέιβις.

PIK1 ΤΗΛ.: 22862000

21.15 Τετ - Α - Τετ

- 07.30 Θεία λειτουργία - (Ε)
- 10.00 Τηλεαγορά
- 10.10 Καμώματα τζι αρώματα Κυπριακή κωμική σειρά.
- 11.10 Άκου να δεις - (Ε) Κυπριακή κωμική σειρά. Χάλκινα χρόνια - (Ε) Κυπριακή σειρά εποχής.
- 13.30 Αμύνεσθαι περί Πάτρης Εκπομπή με τον Πέτρο Κωνσταντίνου.
- 14.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
- 14.15 ArtCafe - (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή.
- 15.15 Movie Time Ψυχαγωγική εκπομπή.
- 15.45 Χωρίς αποσκευές, V - (Ε) Ταξιδιωτική εκπομπή με τον Σάββα Πούμπουρα.
- 16.15 Τετ - Α - Τετ - (Ε) «Best of 2».
- 17.30 Σπίτι στη φύση Περιβαλλοντική εκπομπή.
- 18.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νομησιακή)**
- 18.20 Οι μυστήρες της Μαρουλλούς - (Ε) Κυπριακό σκετς.
- 19.20 Πεταλούδα Δραματική σειρά, με τους Σώτο Φιλιππίδη, Πάμπο Χαλαλάμους.
- 20.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
- 21.15 Τετ - Α - Τετ (πρεμιέρα) Με τον Τάσο Τρύφωνος.
- 22.30 Two lovers Κοινωνική ταινία, με τους Γιοσκίν Φίνιξ, Γκούινεθ Πάτρουου, κ.ά.
- 23.30 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
- 23.45 Συνέχεια της ταινίας
- 00.45 The Graham Norton Show Chat show.
- 01.45 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
- 03.00 Επανάληψη

PIK2 ΤΗΛ.: 22862000

21.00 The Graham Norton Show

- 07.30 Παιδική ζώνη α. Ο ταχυδρόμος Πατ β. Ντετέκτιβ Νόντι γ. Η μικρή εξερευνητριά δ. Γιούπι Γιούπι Για ε. Οι αγαλιτσεές στ. Πιμ και Πίμπα ζ. Μπίλι Μπαμ Μπαμ η. Παπούτσια της Φράνι θ. Η Μάρθα μιλά ι. Σούπερ Γουάι
- 11.00 Στη χώρα του Γιατί - (Ε)
- 11.30 Παιδική ζώνη α. Παικνιδούπολη β. Οι Σούπερ Γουίνγκς γ. Γιούπι Γιούπι Για δ. Οι αγαλιτσεές ε. Πιμ και Πίμπα
- 15.30 Στη χώρα του Γιατί - (Ε)
- 16.00 Το πλοίο της αγάπης - (Ε) (Love Boat, III)
- 17.00 Euromaxx Design Μαγκαζίνο.
- 17.30 Global Ideas Σειρά ντοκιμαντέρ.
- 18.00 Reaching for the stars Σειρά ντοκιμαντέρ.
- 18.30 National Geographic: The Greeks - (Ε) Σειρά ντοκιμαντέρ.
- 19.30 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Αγγλική)**
- 19.40 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Τουρκική)**
- 20.00 Barchitecture - (Ε) Σειρά ντοκιμαντέρ.
- 20.30 IQ - (Ε) Σειρά ντοκιμαντέρ.
- 21.00 The Graham Norton Show Chat show.
- 22.00 Οι Σερφ - (Chef). Κοινωνική σειρά, με τους Κλόβις Κορρινιάκ, Χιούγκο Μπέκερ, κ.ά.
- 23.50 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)**
- 00.10 ΓΙΟΥΡΝΟΙΟΥΣ

TVONE ΤΗΛ.: 22477777

21.05 The lighting thief

- 06.00 **TVONE ΓΕΓΟΝΟΤΑ**
- 07.00 TVONE Kids α. Peppa The Pig β. Ben & Holly γ. Garfield δ. Masha and the bear ε. Ben Ten στ. Tom and Jerry ζ. Lady Bug
- 10.00 Την τύχη μου μέσα - (Ε) Κυπριακή κωμική σειρά.
- 11.00 Σαν την Κύπρο - (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή με την Αλεξία Αναστασίου.
- 12.00 Τροχός της τύχης - (Ε) Τηλεπαιχνίδι, με τον Πέτρο Πολυχρονίδη
- 13.00 Shopping Star - (Ε) Παιχνίδι μόδας, με τη Βίκυ Καγιά.
- 15.30 Επίτά θανάσιμες πεθερές Κωμική σειρά. «Η Καλαματιανή πεθερά»
- 17.40 Ευτυχισμένοι μαζί - (Ε) Κωμική σειρά.
- 18.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
- 18.10 Ευτυχισμένοι μαζί (Συνέχεια)
- 18.40 MasterChef Junior - (Ε) Διαγωνισμός μαγειρικής.
- 20.10 **TVONE ΓΕΓΟΝΟΤΑ**
- 21.05 Percy Jackson & The Olympians: The lighting thief Περιπέτεια με τους Λόγκαν Λέρμαν, Σον Μπιν. Hannibal Δραματική σειρά.
- 00.10 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
- 00.15 Hannibal (Συνέχεια)
- 01.00 Επίτά θανάσιμες πεθερές Ελληνική κωμική σειρά.
- 03.10 Dansing Junior - (Ε)
- 05.20 UNA Fatsa - (Ε)

ANT1 ΤΗΛ.: 22200200

21.20 Nomads, II

- 06.10 **Πρωινή ενημέρωση**
- 06.40 Super μπαμπάς - (Ε) Κωμική σειρά.
- 07.30 Santa Γιολάντα - (Ε) Κωμική σειρά.
- 08.50 ROUK ΖΟΥΚ - (Ε) Τηλεπαιχνίδι.
- 10.30 Εργαζόμενη γυναίκα - (Ε) Κωμική σειρά.
- 12.00 Συνεντεύξεις από το πρωινό Ψυχαγωγική εκπομπή.
- 12.30 Jamie's 30 minute meals Εκπομπή μαγειρικής.
- 13.00 Υγεία πάνω απ' όλα Εκπομπή για την υγεία.
- 13.50 Η επιστροφή - (Ε) Κοινωνική σειρά.
- 14.45 2ο ΟΠΑΠ Soccer Tournament (Τελικός).
- 16.00 Οργή - (Ε) Κοινωνική σειρά.
- 17.30 Εσύ στον κόσμο σου - (Ε) Κωμική σειρά.
- 18.15 Τα νέα του ANTI σε 10'
- 18.30 Εσύ στον κόσμο σου - (Ε) Κωμική σειρά.
- 19.20 La Pasta Pomilwri, 2 - (Ε) Κυπριακή κωμική σειρά.
- 20.20 **Τα νέα του ANTI**
- 21.20 Nomads, II Παιχνίδι περιπέτειας με τον Σάββα Πούμπουρα, και τον Γιώργο Λέντζα.
- 00.10 **Τίτλοι ειδήσεων**
- 00.20 Εγκλημα και πάθος Αστυνομική σειρά.
- 01.10 Πάνω από το νόμο - (Ε)
- 02.00 Η εκδρομή - (Ε)
- 02.50 Σαν το γλυκό του κουταλιού - (Ε)
- 03.40 **Τα νέα του ANTI - (Ε)**
- 04.30 Καθρεφτάκι μου - (Ε)

ΣΙΓΜΑ ΤΗΛ.: 22580100

21.15 Ελλάδα έχεις ταλέντο

- 05.20 Οι Αδιάφοροι - (Ε) Κυπριακή κωμική σειρά.
- 05.50 Τα χρυσόψαρα - (Ε) Κυπριακή κωμική σειρά.
- 06.20 Οι Τάκκοι - (Ε) Κυπριακή κωμική σειρά.
- 07.00 Δραματική κοινωνική σειρά, με τον Γιώργο Ζένη, Δέσποινα Μπεμπεδέλη, κ.ά.
- 08.00 Θέκλα... μιλάμε ανοικτά - (Ε) Κοινωνική εκπομπή, με τη Θέκλα Πετρίδου.
- 09.30 Μια βαλίτσα γεύσεις - (Ε) Ταξιδιωτική εκπομπή.
- 11.00 Βουράτε γεπόνιοι - (Ε) Κυπριακή κωμική σειρά.
- 11.30 Εύκολα και σπικά - (Ε) Εκπομπή μαγειρικής με τη Θάνα Λοιζίδου.
- 12.00 Παραδοσιακή βραδιά (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή.
- 14.00 Ελλάδα έχεις ταλέντο (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή.
- 16.20 Παντρεμένοι κι οι δυο (Ε) Κωμική σειρά, με τους Άννα Μονογιού, Τόνυ Δημητρίου, κ.ά.
- 17.00 The Voice of Greece (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή.
- 18.20 **Γεγονότα σε συντομία**
- 18.30 The Voice of Greece (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή.
- 20.20 **Τομές στα γεγονότα**
- 21.15 Ελλάδα έχεις ταλέντο Ψυχαγωγική εκπομπή.
- 00.15 **Γεγονότα σε τίτλους**
- 00.20 Success Story - (Ε)
- 03.50 Ζωή ποδήλατο - (Ε) Κωμική σειρά.
- 04.40 Σε φόντο κόκκινο - (Ε)

ALPHA ΤΗΛ.: 22212400

21.15 Bake Off Greece

- 07.00 Πάμε πακέτο - (Ε) Κοινωνική εκπομπή.
- 08.30 Έλα στη θέση μου - (Ε) Κωμική σειρά.
- 10.00 Σαββατοκύριακο με τον Μάνεση Ενημερωτική εκπομπή, με τον Νίκο Μάνεση.
- 13.00 24 ώρες - (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή.
- 13.50 Καλύτερα δε γίνεται! Ψυχαγωγική εκπομπή, με τη Ναταλία Γερμανού
- 16.50 Πάμε πακέτο - (Ε) Κοινωνική εκπομπή, με τη Βίκυ Χατζηβασιλείου.
- 17.55 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νομησιακή)**
- 18.00 Πάμε Πακέτο - (Ε) Συνέχεια.
- 18.40 Η φραμίλα - (Ε) Κωμική σειρά
- 19.15 Το σόι σου, V Κωμική σειρά με τη Μίρκα Παπακωνσταντίνου, Ρένια Λουιζίδου, κ.ά.
- 20.15 **ALPHA NEWS**
- 21.15 Bake Off Greece Εκπομπή ζαχαροπλαστικής με την Ιωάννα Τριανταφυλλίδου. Το «Bake Off Greece» ξεκινά να γράφει την πιο «νόστιμη» ιστορία ανταγωνισμού.
- 22.45 Λούις Night Show - (Ε) Σατιρική εκπομπή, με τον Λούι Πατασίδου.
- 00.45 World party - (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή.
- 01.30 Καλύτερα δε γίνεται! - (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή, με τη Ναταλία Γερμανού.
- 04.00 Σαββατοκύριακο με τον Μάνεση - (Ε)

CAPITAL ΤΗΛ.: 25577577

08.15 Free Willy escape from pirate's cove

- 10.25 Pop Star
- 12.15 Dynasty: The making of a guilty pleasure Τηλεαγορά
- 14.00 Hope floats Τηλεαγορά
- 14.55 Δραματική ταινία.
- 17.00 Τηλεαγορά
- 19.10 My dog Skip Δραματική κωμωδία.
- 21.00 Έξην ταινία
- 23.00 Έξην ταινία
- 01.30 Reversible errors
- 04.40 Robin and Marian
- ΤΗΛ. 22259000
- 06.20 Παιδική ζώνη
- 07.45 Τηλεαγορά
- 10.00 Παιδιά από σπίτι Ψυχαγωγική εκπομπή με τους Τζωρτζέλα Κόσιαβα, Ελίνα Κέρρη, Γιώργο Παρόσο, Βασίλης Σίμος.
- 13.40 Αποκαλυπτικά Ψυχαγωγική εκπομπή.
- 17.10 Τηλεαγορά
- 20.10 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
- 20.30 Τηλεαγορά
- 21.30 Έξην ταινία
- 23.20 Gold case - Έξην σειρά.
- 01.20 Fringe - Έξην σειρά
- ΤΗΛ. 25715126
- 12.00 Oggy & The Cockroaches
- 13.00 Angels Friends
- 14.00 Glimmies
- 15.00 Nonty
- 16.00 Heidi
- 17.00 Rabbids, II
- 18.00 Oggy & The Cockroaches
- 19.00 Popples
- 19.30 Glitter Force
- 20.00 Digimon Fusion
- 20.30 Rabbids, II
- 21.00 Pacman
- 21.30 Dragonball
- 22.00 Super Mario
- 22.30 Dinafrooz
- 23.00 Extreme Dino

MOVIES BEST

21.00 The Bachelors

- 09.00 Jamaica Inn (Part 1 & 2)
- 12.05 Baby Sellers
- 13.45 Stalkers
- 15.30 The Reckoning (Part 1 & 2)
- 17.20 Little Men
- 19.00 FX
- 21.00 The Bachelors
- 23.00 Man In An Orange Shirt
- 03.15 Me Estás Matando Susana aka You're Killing Me Susana
- 05.15 Lost In The Sun
- 20.35 Ένας βλάκας και μισός
- 06.30 Η βίλα των οργίων
- 07.55 Ο Ηλίας του 16ου
- 09.25 Ο φίλος, ο Λευτεράκης
- 11.00 Οι άσσοι του γηπέδου
- 12.45 Υπάρχει και φλότιμο
- 14.25 Κασσιανή
- 16.00 Έλα στο θείο
- 17.40 Τα δύο πόδια σ' ένα παπούτσι
- 19.10 Εκείνο το καλοκαίρι
- 20.35 Ένας βλάκας και μισός
- 22.00 Safe Sex
- 23.45 Ο θάνατος στην χώρα της σφαλιάρας

GREEK CINEMA

Ο «κόκκινος» Απρίλης του Χάρβαρντ

Η εξέγερση των φοιτητών το 1969 μέσα από 54 αφίσες και τις αναμνήσεις του Έλληνα καθηγητή τους, Αλέξανδρου Τζώνη

Της ΓΙΩΤΑΣ ΜΥΡΤΣΙΩΤΗΣ

Ανοιξη του 1969. Ο χειμάρρος των φοιτητικών εξεγέρσεων στις ΗΠΑ συμπαρασύρει και το Πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ. Στις 8 Απριλίου του 1969 περίπου 300 μέλη του Κινήματος των Πολιτικών Δικαιωμάτων, Φοιτητές για μια Δημοκρατική Κοινωνία, αντανάκλυντας τον Μάρτιν Λούθερ Κινγκ, αναρτούν στην πόρτα του σπιτιού του προέδρου του Πανεπιστημίου του Χάρβαρντ μία λίστα με αιτήματα, δίνοντας έτσι την ταυτότητα των κινητοποιήσεων. Φοιτητές καταλαμβάνουν κτίρια του πανεπιστημίου και απέχουν από τα μαθήματά τους. Απεργούν για τον χτυπημένο συγκάτοικο από κλοπή, για την επιστροφή των υποτροφιών Paine Hall, για την κατάργηση του ROTC (Σώμα Εκπαίδευσης Εφέδρων Αξιωματικών), για να συντριβούν οι εταιρείες, για να ενταχθούν οι αφροαμερικανικές σπουδές.

«Απεργία επειδή δεν υπάρχει ποίηση στις διαλέξεις, επειδή τα μαθήματα είναι βαρετά, επειδή προσπαθούν να στραγγίζουν τη ζωή από μέσα σου, για να γίνεις άνθρωπος» είναι μερικά από τα αιτήματα που αναρτούν σε χειροποίητες αφίσες, συνήθως πάνω σε φύλλα εφημερίδων. Η κόκκινη γραμμή που σχεδίασε ο Χάρβεϊ Χάκερ γίνεται το εμβληματικό σύμβολο της εξέγερσης.

Ο Αλέξανδρος Τζώνης, νεαρός τότε καθηγητής Αρχιτεκτονικής στο Πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ, δεν είναι μόνο παρατηρητής αλλά ενεργός συμμετέχων. Παραμένει δίπλα στους φοιτητές και συλλέγει ντοκουμέντα της εξέγερσης. Πενήντα χρόνια μετά, επαναφέρει καρέ-καρέ την ιστορική εκείνη απεργία στο Χάρβαρντ, παρουσιάζοντας για πρώτη φορά στο Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης το αρχειακό υλικό της συλλογής «Αλέξανδρου Τζώνη και Liane Lefavite» στην έκθεση «Ανοιξιάτικο Χειμάρρο».

Το αρχείο

Πενήντα τέσσερις (54) χειροποίητες αφίσες που τύπωσαν οι φοιτητές κατά τη διάρκεια των κινητοποιήσεών τους στο τυπογραφείο της Σχολής Ντιζάιν του Πανεπιστημίου αναδεικνύουν την πολιτική, πολιτισμική και καλλιτεχνική τους αξία δίπλα στο αρχείο του Γιώργου Κωστάκη με τις πειραματικές καλλιτεχνικές και προπαγανδιστικές εκτυπώσεις της Ρωσικής Πρωτοπορίας πριν και μετά την Επανάσταση του 1917.

Πώς θυμάται τις ημέρες της απεργίας ο ομότιμος –σήμερα– καθηγητής του Πανεπιστημίου Τεχνολογίας του Delft, Αλέξανδρος Τζώνης; Ως «μια συναρπαστική περίοδο ακτιβισμού, ονειροπόλησης, δημιουργικής ανοικτής συζήτησης, ημερών κοινότητας, σπάνιες εμπνευσμένες στιγμές δημόσιας έκστασης που συμβαίνουν περιοδικά αλλά όχι τόσο συχνά. Θυμάμαι έντονα τη φρενιτιδα να προλάβω πολλές δουλειές, ενώ ακολουθούσα τις πολιτιστικές-πολιτικές εξελίξεις όχι μόνο ως παρατηρητής ή ως ιστορικός αλλά ως ενεργός συμμετέχων.

«Ζούσα σε ένα διαμέρισμα ακριβώς απέναντι από την αυλή του Χάρβαρντ, η οποία συχνά γέμιζε με δακρυγόνα που πετούσε η αστυνομία στους διαδηλωτές. Το γραφείο μου βρισκόταν στο Hunt Hall (ένα θαυμάσιο νεοκλασικό κτίριο που

Φοιτητές στις σκάλες του σταδίου του Χάρβαρντ, τον Απρίλιο του 1969, σε μια σπάνια φωτογραφία που τράβηξε ο Λι Τσανγκ Πέι, μαθητής του Αλέξανδρου Τζώνη.

«Ήταν μόνο μια βραχυπρόθεσμη νίκη των φοιτητών.

Οι περισσότεροι πρώην ριζοσπάστες έγιναν επιχειρηματίες».

σήμερα είναι κατεδαφισμένο) στην καρδιά της αυλής, όπου έγραφα άρθρα για τα γεγονότα και συμπλήρωνα κομμάτια για ένα νέο βιβλίο. Δίδασκα κοντά στο Robinson Hall και ταυτόχρονα καθοδηγούσα μια μικρή ομάδα φοιτητών να εκδώσουν ειδικό τεύχος περιοδικού (Ανοιξη 1969) των ριζοσπαστικών εκδόσεων της εποχής».

– Πώς ήταν το κλίμα που πυροδότησε την απεργία;

– Με πολύ λίγες εξαιρέσεις, τίποτα το επαναστατικό δεν έμοιαζε να παρενοχλεί την ακαδημαϊκή ρουτίνα στις αρχές του 1960. Ωστόσο, έπειτα από μία αλυσίδα δολοφονιών (Μάλκολμ Χ. Κινγκ, Ρόμπερτ Κένεντι), αστικών ταραχών και φυλετικής βίας, η σωρεία ειδήσεων από τον χαμένο, βάρβαρο πόλεμο του Βιετνάμ, το άγνωστο κόστος του Ψυχρού Πολέμου, η αυξανόμενη καταστροφή του περιβάλλοντος άλλαξαν ραγδαία το κλίμα τέλη της δεκαετίας του 1960.

– Είχε προηγηθεί ποτέ παρόμοια κινητοποίηση στο Χάρβαρντ;

– Τίποτα παρόμοιο σε κλίμακα και σε ένταση όπως τα γεγονότα

Ο Αλέξανδρος Τζώνης στο διαμέρισμά του στη λεωφόρο Massachusetts, στο Harvard Yard, Απρίλιος 1969.

«Η Θεσσαλονίκη έχει τεράστιες δυνατότητες»

Μπορεί να τον κέρδισε η Αρχιτεκτονική αλλά η αγάπη του ως φοιτητής ήταν το θέατρο και ο κινηματογράφος. Εργάστηκε σε θρυλικές παραστάσεις (της Κάλλας, «Ορνιθες» του Κουν) ως βοηθός του Τσαρούχνη και ως καλλιτεχνικός διευθυντής στην ταινία «Ποτέ την Κυριακή». Πήγε στο Γέιλ (1961) για να σπουδάσει Δραματική. Επέστρεψε, όμως, στην Αρχιτεκτονική. Πώς βλέπει την αρχιτεκτονική εξέλιξη της Θεσσαλονίκης. «Έζησα μισό χρόνο (άνοιξη του '45) στο Μέγαρο Εράτωνα. Πήγα στο Πειραματικό Νηπιαγωγείο που σχεδίασε ο Πικιώνης μαζί με τον παππού μου. Αξέχαστες παραμένει η ανάμνηση της πόλης, η συμπαγής χωρική της διαμόρφωση, η κρυμμένη της τάξη που ένιωθα. Ποτέ δεν σταμάτησα να θεωρώ τη Θεσσαλονίκη ως μία πόλη με τεράστιες δυνατότητες».

της δεκαετίας του '60. Ωστόσο, ποτέ στις ΗΠΑ δεν είχαν αντιμετωπίσει ένα τέτοιο πλήθος κρίσεων, οι οποίες συνέπεσαν με ακατάλληλες ηγεσίες, πολιτικές, πνευματικές και ακαδημαϊκές, συντηρητικές, αδρανείς και αλαζονικές, ανίκανες να διαχειριστούν την αυξανόμενη στρατιωτική, φυλετική, πολιτική και περιβαλλοντική κρίση της εποχής εκείνης.

– Η απεργία σε ένα κορυφαίο δημόσιο πανεπιστήμιο τι αντίκτυπο είχε στην εκπαιδευτική κοινότητα, στην κοινωνία και στην κυβέρνηση;

– Το Χάρβαρντ δεν ήταν το πρώτο που εξεγέρθηκε. Αρχές της δεκαετίας του 1960 εμφανίστηκαν πρωτόγνωρες διαμαρτυρίες στις ΗΠΑ, στο Πανεπιστήμιο του Μπέρκλεϊ, σχεδόν ταυτόχρονα στο Πανεπιστήμιο του Μίσιγκαν στο Αν Αρμπορ, όπου εισήγαγαν έναν νέο θεσμό ανοικτού δημόσιου διαλό-

«Οι φοιτητές εργαζόνταν με οργή και με την ελπίδα “να αλλάξουν τον κόσμο”, με την πεποίθηση ότι η τέχνη τους μπορεί να τον αλλάξει».

γου-διδασκαλίας εστιασμένο στα παγκόσμια επίκαιρα προβλήματα. Ωστόσο, η πιο σημαντική διαμαρτυρία στο Πανεπιστήμιο Κολούμπια στη Νέα Υόρκη προκάλεσε την άνοδο των φοιτητικών διαμαρτυριών σε ολόκληρο το έθνος και τον κόσμο. Μπορούμε να πούμε ότι ακόμα και γαλλικός Μάης του '68 ήταν επακόλουθο των γεγονότων στο Κολούμπια. Τα πρώτα σημαντικά αντιπολεμικά επεισόδια του Χάρβαρντ συνέβησαν στις 25 Οκτωβρίου του 1967 και στις 12 Δεκεμβρίου του 1968. Οι ομιλίες διαμαρτυρίας, οι καταλήψεις πανεπιστημιακών κτιρίων καθώς και η επιθετική δράση της αστυνομίας κατάφεραν να ριζοσπαστικοποιήσουν τους περισσότερους από τους «ασυνείδητους» φοιτητές μέχρι εκείνη τη στιγμή.

– Τι πέτυχαν οι φοιτητές από την εξέγερση; Πόσο σημαντική αποδεικνύεται σήμερα;

– Αυτό είναι ένα μάλλον αμφιλεγόμενο ζήτημα. Στις αρχές της δεκαετίας του 1970, φαινόταν ότι οι φοιτητές των ΗΠΑ είχαν κερδίσει. Αλλά ήταν μόνο μια βραχυπρόθεσμη νίκη. Στις ΗΠΑ, όπως

και στη Γαλλία, οι φοιτητικές διαμαρτυρίες πυροδότησαν την άνοδο των συντηρητικών. Οι πιο ριζοσπαστικές πολιτικές που προωθούνται με θόρυβο από τους «επαναστάτες της δεκαετίας του '60» προσαρμόστηκαν αθόρυβα στους παραδοσιακούς τρόπους μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του 1980 και οι περισσότεροι πρώην ριζοσπάστες έγιναν επιχειρηματίες. Εξετάζοντας αντικειμενικά την κατάσταση στις ΗΠΑ σήμερα, ο ρατσισμός, ο αρσενικός σοβινισμός, η αστική βία, η έλλειψη στέγης, η απειλή της παγκόσμιας καταστροφής, η οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική ανισότητα δεν φαίνεται να έχουν μειωθεί.

– Διακρίνονται το ίδιο πάθος και η ίδια ορμή στις σημερινές φοιτητικές κινητοποιήσεις;

– Νομίζω ότι δεν υπάρχει σήμερα φοιτητικό κίνημα που να μοιάζει με τον εξαιρετικά δημιουργικό ακτιβισμό της δεκαετίας του 1960 και του 1970. Δεν είναι περιεργο, δεδομένου ότι οι γεωπολιτικές, δημογραφικές, κοινωνικοοικονομικές ή ακόμα και οικολογικές συνθήκες είναι τόσο εντυπωσιακά διαφορετικές.

– Πόσο πρωτοποριακό ήταν το τυπογραφείο του Χάρβαρντ όπου τυπώθηκαν οι αφίσες;

– Ήταν μια χαλαρή ομάδα αποφασισμένων διαδηλωτών αυτοαποκαλούμενων Συνεταιρισμός Απεργούντων Καλλιτεχνών, των Strike Artists. Σε κάποιο βαθμό τους συντόνιζε ο Χάρβεϊ Χάκερ, ο φοιτητής που έκανε τη σφικτή γραμμή διαχρονικό εμβληματικό σήμα της Απεργίας του Χάρβαρντ αλλά και ολόκληρης της δεκαετίας του 1960 σε όλον τον κόσμο. Οι φοιτητές τότε δεν δημιουργούσαν για να κάνουν «τέχνη» ή «πολιτισμό». Εργάζονταν με οργή και με την ελπίδα «να αλλάξουν τον κόσμο», με την πεποίθηση ότι η τέχνη τους μπορεί να τον αλλάξει.

– Πώς ξεκίνησε η δική σας συλλογή;

– Δεν είμαι συλλέκτης. Συγκέντρωσα τις αφίσες μαζί με ένα πολύ μεγαλύτερο αριθμό «μυστικών» ντοκουμέντων, εξαιτίας μιας εκδοτικής αποστολής που μου ανέθεσαν για να φτιάξω ένα είδος «εγκυκλοπαίδειας» επαναστατικών εγγράφων ανταρτών όχι μόνο των Αμερικανών αλλά και Ολλανδών, Γερμανών, Αγγλών, Ιταλών και Γάλλων.

– Στην εποχή της κοινωνικής δικτύωσης έχουν θέση τα τυπωμένα μηνύματα;

– Όλες οι προφητείες για το τέλος της χειροποίητης τέχνης και του φυσικού τυπωμένου βιβλίου έχουν αποδειχθεί λανθασμένες. Οι τιμές τους αυξάνονται. Μαζί και η αξία των αφισών.

Η απόφαση του Αλέξανδρου Τζώνη να παρουσιάσει τη συλλογή στη Θεσσαλονίκη δεν είναι τυχαία. Οι δεσμοί του με την πόλη ως εγγονός του αρχιτέκτονα του μεσοπολέμου Αλέξανδρου Τζώνη που άφησε την υπογραφή του (Μέγαρο Εράτωνα, Ξενοδοχείο «Αστώρια») στον ανασχεδιασμό της μετά την πυρκαγιά του 1917, καθώς και «η ιδέα να εκτεθούν δίπλα δίπλα δημιουργίες που καθοδηγούνται από το όραμα για απελευθέρωση, με συγκίνηση» ομολογεί.

Δίπλα στο αρχείο του Γιώργου Κωστάκη με τις εκτυπώσεις της Ρωσικής Πρωτοπορίας (πρώτη αριστερά, Γκούσταβ Κλούτσις, εξώφυλλο για το περιοδικό «Μπριγάντα Καλλιτεχνών», 1931) εκτίθενται 54 αφίσες από την εξέγερση του Χάρβαρντ.

ΝΕΕΣ
ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΙΚΕΣ
ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΣΕ ΠΡΩΤΗ
ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ!

ΜΕΓΑΛΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ Disney

ΤΑ ΑΠΑΝΤΑ ΤΟΥ ΡΟΜΑΝΟ ΣΚΑΡΠΑ

Οι αγαπημένοι ήρωες της Disney
έρχονται ξανά στην Καθημερινή

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 14 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ